

Αστυνομική Επίδεώρηση

ΙΟΥΛΙΟΣ 1988

ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΟ Υ.Δ.Τ.

ΝΕΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΤΑΣΟΣ ΣΕΧΙΩΤΗΣ

Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1922. Δικηγόρος, πτυχιούχος Νομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, παρακολούθησε μεταπτυχιακές Πολιτικές και Οικονομικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Σορβόνης Παρισιών. Χρημάτισε τρεις περιόδους αιρετός Δήμαρχος Τριπόλεως. Εκλέχτηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων. Μόνιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Δήμων και Κοινοτήτων στο Στρασβούργο, έλαβε μέρος σε πολλά διεθνή συνέδρια, σαν εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Ελλάδος.

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας διώχθηκε, φυλακίστηκε και εξορίστηκε στη Σκύρο. Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας. Εκλέχτηκε για τρίτη φορά πρώτος βουλευτής του ΠΑΣΟΚ στο νομό Αρκαδίας.

Μέλος της επιτροπής σύνταξης του Συντάγματος του 1975 και της επιτροπής αναθεώρησης του 1985.

Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

Γενικός εισηγητής στη Βουλή του Προϋπολογισμού του Κράτους του 1985, του Εκλογικού Νόμου και πολλών άλλων νομοσχεδίων διοικητικών, οικονομικών και τοπικής αυτοδιοίκησης.

Διετέλεσε υφυπουργός Εθνικής Άμυνας από 26/7/85 μέχρι 24/4/1986 και Υφυπ. Εσωτερικών από 25/4/86 έως 1/11/86.

ΝΕΟΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ

Γεννήθηκε στα Χανιά το 1943 και σπούδασε ηλεκτρονικός. Μιλάει αγγλικά, γερμανικά και σουηδικά. Γιος του Γιάννη Βαλυράκη, Βουλευτή Χανίων της Ένωσης Κέντρου. Ο Σήφης Βαλυράκης, μέλος της ΕΔΗΝ (Ελληνική Δημοκρατική Νεολαία) του Γ. Παπανδρέου, ανέπτυξε έντονη αντιστασιακή δράση κατά τη διάρκεια της 7χρονης δικτατορίας μέσα στο ΠΑΚ (Πανελλήνιο Απελευθερωτικό Κίνημα) του Α. Παπανδρέου και δραστηριοποιήθηκε στην Ιταλία, Γερμανία και Σκανδιναβικές Χώρες.

Στις αρχές του 1971 επέστρεψε στην Ελλάδα, συνελήφθη όμως και φυλακίστηκε. Καταδικάστηκε σε φυλάκιση 7 ετών.

Από τα ιδρυτικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ και μέλος της Κεντρικής του Επιτροπής από το 1974.

Διετέλεσε μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου, της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων και της Επιτροπής Οργανωτικού του Κινήματος. Υποψήφιος Βουλευτής στο νομό Χανίων το 1974. Εκλέγεται Βουλευτής το 1977.

Επανεκλέγεται στα Χανιά το 1981 και συμμετέχει στην Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ως Υφυπουργός Συγκοινωνιών, με τομείς ευθύνης του τα Ταχυδρομεία, τις Τηλεπικοινωνίες και το Ταχ. Ταμιευτήριο.

Στις εκλογές του Ιουνίου 1985 εκλέγεται για τρίτη – κατά σειρά – περίοδο, Βουλευτής Χανίων και αναλαμβάνει καθήκοντα Υφυπουργού Πολιτισμού, με αρμοδιότητα τον Αθλητισμό.

Είναι παντρεμένος με την ζωγράφο Ασημίνα Παπαθεοδώρου και πατέρας δύο αγοριών.

Αστυνομική Επιδεώρηση

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΥΠ. ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Υπαστ/μος Α' Νικόλαος Πολύμερος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ

Ανθ/μος Κων. Καραγιάννης

Π.Υ. Αικατερίνη Σαββίδου

ΣΥΝΤΑΞΗ

Π.Υ. Αντώνιος Γαλανόπουλος

Π.Υ. Φώτιος Μακροζαχόπουλος

Π.Υ. Μαρία Ροδοπούλου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝ. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Π.Υ. Κων/νος Πλευριτάκης

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Πολ. Υπαλ. Αναστασία Καραμεσίνη

Αρχ/κος Ελευθέριος Μουτσώκος

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ

Φωτογρ. Συνεργείο ΥΔΤ

ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Β. Οικονόμου

Δημαράκη 20 - Ρουφ

Τηλ. 64.30.903, 34.59.878

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Διεύθυνση: 86.55.505 - Επιμέλεια ύλης - Σύν-

ταξη: 86.54.654, 86.74.230, 86.71.360 - Δια-

χείριση - Διεκπεραίωση: 86.77.074 και

86.22.411 (εσωτ. 200)

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Αριστοτέλους 175

112 51 Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

460	Μορφολογία και ανατομία του οικονομικού εγκλήματος
463	Ένας πιονέρος της επιστημονικής αστυνομίας
467	Το πρόβλημα του «ορθού» στη Δημοκρατία
469	Η προστασία του παιδιού στο αυτοκίνητο
473	Ειδικές δυσκολίες στη ρυμούλκηση τροχόσπιτου
475	Τα δικαιώματα και η προστασία του κατηγορουμένου
478	Ζάκυνθος
480	Ρύπανση της ατμόσφαιρας
481	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
485	Τα όρια υπακοής στις διαταγές των προϊσταμένων
489	Ερμηνεύοντας το νέο Νόμο για τα ναρκωτικά
493	Το τρένο βγαίνει πάντα κερδισμένο...
494	Επιστρέφοντας από το εξωτερικό
495	Αστυνομία στον κόσμο
497	Υπάρχουν και κακοί οδηγοί
498	Πορτραίτα συναδέλφων
499	Τα κατεψυγμένα ψάρια
501	Επισημάνσεις
504	Νέα απ' όλη την Ελλάδα
507	Στατιστική της εγκληματικότητας στη χώρα μας
508	Γεγονότα και Συμβάντα
511	Τα μεταλλεία και η μεταλλοτεχνία στην Ελλάδα
517	Υπηρεσιακά Νέα
521	Για τις ευχάριστες ώρες
522	Αλληλογραφία

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑ

Καθηγητού του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Πρόλογος

Η επιλογή ενός θέματος όπως αυτό, προς επιστημονική συζήτηση, είναι εύλογη για όποιον ερευνά ή οπωσδήποτε ενδιαφέρεται για τα κοινωνικά φαινόμενα. Ατενίζοντας τον θεωρητικό και πρακτικό, εθνικό και διεθνή, ορίζοντα, μπορούμε εύκολα να διαπιστώσουμε την άκρα επικαιρότητα πολύ σοβαρών προβλημάτων, μπροστά στα οποία βρίσκονται οι σύγχρονες κοινωνίες κατά την συνεχή και εξαιρετικά δύσκολη προσπάθειά τους αποτελεσματικής πάλης εναντίον όλων εκείνων που προσβάλλουν, ή - έστω - θέτουν σε κίνδυνο, τις θεμελιώδεις συνθήκες του κοινωνικού - οικονομικού βίου και ιδιαίτερα των οικονομικώς αδυνάτων χαμηλομίσθων και μικρομίσθων μελών του - μέχρι σημείου μάλιστα ώστε, όχι σπάνια, να διακυβεύουν με την αντικοινωνική συμπεριφορά τους την ομαλή λειτουργία των βασικών οικονομικών θεσμών του κράτους και, κάποτε, ακόμη και της διεθνούς κοινότητας.

Ήταν, λοιπόν, πολύ φυσικό να αποτελέσουν το οικονομικό ποινικό δίκαιο, το ποινικό δίκαιο των οικονομικών συναλλαγών και το οικονομικό έγκλημα αντικείμενο ογκώδους βιβλιογραφίας και σημαντικών διεθνών επιστημονικών συνεδρίων, διασκέψεων, συναυτήσεων, κ.ο.κ., είτε αμέσως, είτε εμμέσως (με αφορμή άλλα παρεμφερή ή γενικότερα θέματα), όπως π.χ. από την Διεθνή Εταιρεία Ποινικού Δικαίου, την Διεθνή Ακαδημία Συγκριτικού Δικαίου, την Διεθνή Εταιρεία Εγκληματολογίας, την Διεθνή Εταιρεία Κοινωνικής Αμύνης, το Συμβούλιο της Ευρώπης, κ.ά. Το τελευταίο μάλιστα, στην σχετικά πρόσφατη Διάσκεψή του (1981) περιέλαβε το οικονομικό έγκλημα μεταξύ των θεμάτων εκείνων, που έχουν προτεραιότητα στον τομέα της επιστημονικής έρευνας των διαφόρων μορφών εγκληματικότητας.

Άλλωστε και στη Σχολή μας, το Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο διδάχθηκε επί δέκα - μέχρι πέρυσι - χρόνια στο Οικονομικό της Τμήμα.

Εννοείται, ότι και τον Έλληνα νομοθέτη απασχόλησε σοβαρά το πρόβλημα της οικονομικής εγκληματικότητας, όχι όμως στο σύνολό του, αλλά κατά τρόπο αποσπασματικό και ασυστηματοποίητο.

Ενόψει όλων αυτών, θα επιχειρηθεί μια τελείως επιγραμματική επισκόπηση του τεραστίου αυτού θέματος, στα πλαίσια της οποίας θα σκιαγραφηθούν η έννοια, η φύση, τα αίτια, τα είδη, το υποκείμενο, το αντικείμενο, ο παθών και οι γενικές αρχές του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου και του Ποινικού Δικαίου των Οικονομικών Συναλλαγών. Η τελευταία αυτή σύζευξη κρίθηκε αναγκαία κατά το προ-συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας Ποινικού Δικαίου στο Freiburg της Δ. Γερμα-

νίας το 1982, παραμερίζοντας, έτσι, τους όρους «κοινωνικό - οικονομικό ποινικό δίκαιο», εγκληματίες με «λευκό περιλαίμιο» και πολλούς άλλους, που έχουν κατά καιρούς χρησιμοποιηθεί στην ποινική βιβλιογραφία.

1. Η έννοια

Πρώτα απ' όλα, δεν πρέπει να ξεχνούμε, ότι το παραδοσιακό Ποινικό Δίκαιο προστατεύει μεν μεγάλο μέρος της οικονομικής ζωής των ατόμων και των ομάδων (με την απειλή ποινικών κυρώσεων κατά των εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας και κατά περιουσιακών δικαίων, όπως είναι η κλοπή, η υπεξαίρεση, η ληστεία, η εκβίαση, κ.ά.), υπό το πρίσμα, όμως, κυρίως, των προσωπικών συμφερόντων τους, χωρίς να εξετάζεται αν προκαλούν αποτελέσματα που προσβάλλουν ή θέτουν σε κίνδυνο το ισχύον οικονομικό σύστημα ή γενικά την οικονομική πολιτική του κράτους. Επί πλέον, ωρισμένα οικονομικά εγκλήματα (όπως π.χ. η φοροδιαφυγή και η λαθρεμπορία) δεν εμπίπτουν στο πεδίο του κοινού ποινικού δικαίου. Τέλος, η εγκληματικότητα κατά τις συναλλαγές αποτελεί μία έννοια, που έχει ως γνώμονα περισσότερο την προστασία των ατομικών συμφερόντων.

Επομένως, κρίνουμε ορθότερο να γίνεται λόγος για οικονομική εγκληματικότητα υπό την ευρεία του όρου έννοια, ως αντικείμενο του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου, το οποίο παρουσιάζεται, με αυτό τον τρόπο, ως μέσο προστασίας των κοινωνικό - οικονομικών συμφερόντων της ολότητας, της οικονομίας στο σύνολό της ή, με άλλα λόγια, υπέρ - ατομικών εννόμων αγαθών. Έτσι, το οικονομικό έγκλημα εμφανίζεται, γενικά, ως πράξη, της οποίας τα επακόλουθα διαταράσσουν ή απειλούν την οικονομική ζωή και το οικονομικό σύστημα, πέραν της ζημίας στα ιδιωτικά συμφέροντα. Διακρίνονται δε στην θεωρία οικονομικά εγκλήματα: α) υπό στενή έννοια, δηλ. απαγορευμένες πράξεις που πλήττουν ή απειλούν τα οικονομικά συμφέροντα της ολότητας, τα οποία προστατεύει ο νόμος (π.χ. παράβασεις αγορανομικές, ανταγωνισμός αθέμιτος, απάτη και υπεξαίρεση τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών κ.ά.)· β) υπό ευρεία έννοια, δηλ. απαγορευμένες και πάλι πράξεις, που προσβάλλουν προ πάντων τα ιδιωτικά συμφέροντα, με την κατάχρηση όμως μέσων της οικονομικής ζωής, ώστε να προκαλούν θλάβη και στα οικονομικά συμφέροντα της ολότητας (π.χ. εγκλήματα αναφερόμενα στον ισολογισμό, στην κατάχρηση πιστωτικών δελτίων, κ.ά.).

Θα μπορούσαμε, λοιπόν, να πούμε, τελικά, ότι οικονομικό έγκλημα είναι κάθε πράξη, άδικη και καταλογιστή στον πράξαντα, που τιμωρείται από τους προσ-

τατευτικούς (αμέσως ή εμμέσως) της οικονομίας στο σύνολό της νόμους.

2. Η φύση

Θα πρέπει, φρονούμε, να τονισθεί, ότι το σύνολο των δικαϊκών κανόνων, που συνθέτουν το οικονομικό ποινικό δίκαιο, δεν αποτελεί προϊόν νομοθετικής αυθαιρεσίας, αλλά κοινωνικής αναγκαιότητας, που ο νομοθέτης διαπιστώνει και θεραπεύει στα πλαίσια του εφικτού. Έννομα αγαθά δεν είναι μόνο η ζωή, η υγεία, η τιμή, κ.ά., αλλά και οι κατάλληλες κοινωνικο – οικονομικές συνθήκες, χάρις στις οποίες γίνεται δυνατή η επιβίωση και η προαγωγή ατόμων και ομάδων στους κόλπους δεδομένης κοινωνίας.

3. Τα αίτια

Μπορεί κανείς εύκολα να αντιληφθεί, ότι στη βάση της οικονομικής εγκληματικότητας τοποθετείται ο ανθρώπινος εγωϊσμός σε όλη του την έκταση (υπό την έννοια της πλήρους αδιαφορίας για την τύχη του συνανθρώπου) και η απληστία, συνδυαζόμενη με τον πειρασμό του άκοπου κέρδους. Έτσι, εύλογα γίνεται στην βιβλιογραφία λόγος για οικονομικό παρασιτισμό, βιομηχανία της δημοσιονομικής απάτης, κ.ο.κ. Εντός, όμως, του γενικού αυτού πλαισίου εμπίπτουν διάφορα επί μέρους αίτια, τα οποία δημιουργούν πρόσφορο έδαφος καλλιέργειας της οικονομικής εγκληματικότητας, είτε με την παροχή ευκαιριών, είτε με τις μεγάλες δυνατότητες αποφυγής της τιμωρίας των δράστών, όπως είναι π.χ. η νομοθετική ρύθμιση των συναλλαγών με διατάξεις πολυάριθμες, πολύπλοκες και χωρίς αρμονία μεταξύ τους, η οικονομική πολιτική του κράτους, όταν οδηγεί σε νομισματική αστάθεια και αποβαίνει πρόξενος εγκλημάτων περί το νόμισμα, κ.ο.κ.

4. Τα είδη

Στην θεωρία γίνεται δεκτό, ότι, στη μεγάλη περιοχή του οικονομικού ποινικού δικαίου εμπίπτουν οι εξής αξιόποινες πράξεις, που τελούνται συχνότερα και θεωρούνται ότι θρίσκονται στη βάση της οικονομικής εγκληματικότητας: η εμπορική απάτη, η απάτη που αναφέρεται στα ακίνητα και η δημοσιονομική απάτη των μεγάλων επιχειρήσεων. Πρόκειται – όπως παρατηρείται – για κλασσικά μεν εγκλήματα, τα οποία όμως διαπράττονται διαρκώς περρισότερο σε διεθνή κλίμακα, υπό την έννοια ότι οι δράστες εξέρχονται από τη χώρα καταγωγής τους, για να τελέσουν τα εγκλημάτά τους σε άλλη χώρα και δεν δρουν μόνοι τους, αλλά στους κόλπους μεγάλων οργανώσεων, που λειτουργούν σε διεθνή κλίμακα.

Άλλα οικονομικά εγκλήματα είναι, επίσης, ο παράνομος σχηματισμός «καρτέλ», με τον οποίο παραμερίζεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός, η εγκληματικότητα στο πεδίο της πληροφορικής, η μόλυνση του φυσικού περιβάλλοντος, κ.ά.

Από τα οικονομικά εγκλήματα, τα περισσότερα βρίσκουν σύμφωνους τους ειδικούς στον χαρακτηρισμό τους αυτό (όπως λ.χ. η φοροδιαφυγή και η λαθρεμπορία, οι αγορανομικές παραβάσεις, η χρεωκοπία και ο αθέμιτος ανταγωνισμός). Υπάρχουν, όμως, διαφωνίες για τις κλοπές σε μεγάλα καταστήματα, τις καταχρή-

σεις τις σχετικές με την επιχορήγηση της οικονομίας από το Δημόσιο, κ.ά.

Στη χώρα μας εμπίπτουν στο πεδίο του Οικονομικού Δικαίου πολυάριθμα εγκλήματα, όπως είναι: η σύναψη συμβάσεως κατά το σύστημα της «χιονοστιβάδος» (Boule de Neige), η παροχή από βιομηχανίες και βιοτεχνίες απορρυπαντικών, δώρων ξένων προς τη φύση των πωλουμένων προϊόντων, κάθε αντικείμενη στα χρηστά ήθη πράξη, που γίνεται κατά τις εμπορικές, βιομηχανικές ή γεωργικές συναλλαγές με σκοπό τον ανταγωνισμό, δάνεια ανωνύμου εταιρείας προς ιδρυτές, μέλη του διοικητικού συμβουλίου, γενικούς διευθυντές ή διευθυντές της, μη τήρηση απολύτου εχεμυθείας εκ μέρους ελεγκτού ανωνύμων εταιρειών, για όσα παρατήρησε στη λειτουργία τους, παροχή στη νομισματική επιτροπή ψευδών ή ανακριβών στοιχείων εκ μέρους διοικητών, μελών του διοικητικού συμβουλίου, διευθυντών ή υπαλλήλων τραπεζών, πράξεις ή παραλείψεις διευθυντών ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών, όταν τείνουν ή έχουν ως αποτέλεσμα να μη αντανακλούν την πραγματικότητα τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία, η υποβολή αναληθών δηλώσεων, πλαστών ή αναληθών εγγράφων προς απόκτηση συναλλάγματος, κ.λπ.

Στο πεδίο των οικονομικών εγκλημάτων πρέπει να επισημανθεί και η εκ μέρους του έλληνας νομοθέτη αναγωγή σε αξιόποινη συμπεριφορά ωρισμένων ενεργειών ή παραλείψεων, που θέτουν σε κίνδυνο ή προσβάλλουν το φυσικό περιβάλλον. Σχετικά νομοθετήματα είναι ο νόμος περί των όρων ιδρύσεως βιομηχανικών εργοστασίων, ο Δασικός Κώδικας, ο Αλιευτικός Κώδικας, ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας, κ.ά. Θα πρέπει όμως να προστεθούν σε αυτά και ωρισμένες διατάξεις του Ποινικού μας Κώδικα, όπως λ.χ. περί του εμπρησμού, κ.ά. Σημαντική, εξάλλου, είναι και η συμβολή των νόμων προστασίας του θαλασσιού περιβάλλοντος από τη ρύπανση, κ.ά.

5. Το υποκείμενο

Η επιχείρηση είναι εκείνη που χρησιμοποιείται, συνήθως, ως μέσο τελέσεως οικονομικών εγκλημάτων, γιατί η διάρθρωσή της τα διευκολύνει και δυσκολεύει την αποκάλυψή τους.

Τα εγκλήματα τα οποία τελούνται υπό την κάλυψη της επιχειρήσεως καταλογίζονται στους επί κεφαλής της, που δεν είναι όμως πάντοτε και οι πραγματικοί διευθυντές της, αλλά άσχετα προς την διαχείρησή της πρόσωπα και μάλιστα είτε έντιμοι και ανώτεροι κάθε υποψίας άνθρωποι (ακούσια όργανα εκείνων που τους κατευθύνουν αθέατοι), είτε κατεστραμμένοι οικονομικώς «αριστοκράτες», είτε και άτομα που ζουν παρασιτικά. Οι φαινομενικοί αυτοί εκπρόσωποι των επιχειρήσεων είναι γνωστοί ως «αχυράνθρωποι».

Τέλος, η νομική μορφή της ανωνύμου εταιρείας και της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης είναι εκείνη που χρησιμοποιείται περισσότερο από τους δράστες οικονομικών εγκλημάτων. Ιδιαίτερα δε δρουν εγκληματικώς οι αστικές οικοδομικές εταιρείες, οι ομάδες εταιρειών και οι πολυεθνικές επιχειρήσεις.

6. Το αντικείμενο

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των οικονομικών εγκλημάτων είναι – όπως είπαμε – το ότι στρέφονται κατά

της οικονομίας στο σύνολό της, ως αντικειμένου τους. Ανάλογα δε με τον τομέα, στον οποίον εμπίπτει το κάθε οικονομικό έγκλημα, θα έχουμε προσβολή της κρατικής οικονομίας επί λαθρεμπορίας, του φυσικού περιβάλλοντος επί ρυπάνσεώς του, κ.ο.κ.

7. Ο παθών

Παθόντες από την τέλεση οικονομικού εγκλήματος μπορεί να είναι οι συνεταίροι, οι πιστωτές (ακόμη και το κράτος) και οι υπάλληλοι, οι πελάτες και οι ανταγωνιστές της επιχείρησής, το μολυνόμενο από τη δραστηριότητά της φυσικό περιβάλλον και η ίδια η επιχείρηση.

8. Οι γενικές αρχές και οι κυρώσεις του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου.

Δεδομένου ότι το Δημόσιο, κυρίως, Οικονομικό Δίκαιο είναι δίκαιο ουσιωδώς απαγορευτικό, διαπνεόμενο από κοινωνικό πνεύμα, και ενόψει της ιδιαζούσης φύσεως του οικονομικού εγκλήματος, οι γενικές αρχές, που διέπουν το κλασσικό (δηλ. το κοινό ποινικό δίκαιο) χωρίς να χάσουν κατά βάση την σημασία τους για το Οικονομικό Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο, έχουν υποστεί ωρισμένες μεταβολές. Και τούτο, γιατί οι θεμελιώδεις αρχές της νομιμότητας των εγκλημάτων και των ποινών, του αυστηρά προσωπικού (προσωποπαγούς) χαρακτήρος των ποινών και της εξατομικεύσεώς τους, που απορρέουν από τον σεβασμό του ατόμου, υποχωρούν μερικές φορές στον τομέα του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου, όπου ο παρεμβατισμός υποκαθιστά το καθεστώς της ελευθερίας και η προστασία της κοινωνίας υπερισχύει έναντι εκείνης του ατόμου. Έτσι, λοιπόν, σημειώνονται σε ωρισμένα ξένα δίκαια κάποια απομάκρυνση από την αρχή της επεικειίας (η οποία μετριάζει την αυστηρότητα της αρχής «κανένα έγκλημα, καμιά ποινή χωρίς προηγούμενο νόμο»), και από την αρχή «καμιά ποινή χωρίς ενοχή», εισαγωγή ποινικής ευθύνης για τα νομικά πρόσωπα, μικρές παρεκκλίσεις στον τομέα της απόπειρας και της συμμετοχής, κ.ο.κ.

Η ιδιάζουσα φύση (σε σχέση προς το κοινό Ποινικό) του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου εκδηλώνεται και στον τομέα των δικαιικών συνεπειών του οικονομικού εγκλήματος. Αυτές δεν είναι δε μόνο ποινικές, αλλά και διοικητικές και αστικές. Κύριο, θεθαίως, γνώρισμα των ποινών και μέτρων ασφαλείας, που επισύρει, είναι ο εκφοβιστικός χαρακτήρας τους, με σκοπό την γενική πρόληψη. Αλλά και ο δικαστής οφείλει να μεριμνά, παράλληλα, για την παραδειγματική τιμωρία του ενόχου, δηλ. «προς γνώση και συμμόρφωση» όποιου έχει την πρόθεση τελέσεως τέτοιου εγκλήματος. Πάντως, οι απειλούμενες κυρώσεις στον τομέα του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου είναι, συνήθως, επανορθωτικές ποινές (δηλ. φυλάκιση και χρηματική ποινή),

συνοδευόμενες (κατά κανόνα δυνητικά) από παρεπόμενες ποινές ή (και) μέτρα ασφαλείας.

Τέλος, θα πρέπει να προστεθεί, ότι «από όσα γνωρίζουμε» μόνο η Δυτική Γερμανία έχει θεσπίσει ειδικό νομοθέτημα από το 1949, που αποτελεί κωδικοποίηση του μέχρι τότε ισχύοντος Οικονομικού Ποινικού Δικαίου της (μιας «ζούγκλας», όπως χαρακτηρίστηκε, διατάξεων) από δε το 1976 έχει θέσει σε εφαρμογή τον πρώτο Νόμο κατά των οικονομικών εγκλημάτων, σε συνδυασμό με την συγκρότηση ειδικού σε αυτά αστυνομικού σώματος και ειδικευμένων στους μηχανισμούς των οικονομικών συναλλαγών – και της οικονομίας γενικώτερα – εισαγγελικών και δικαστικών αρχών, με σκοπό την αποτελεσματικότερη πάταξη της οικονομικής εγκληματικότητας, που έχει προσλάβει στην χώρα αυτή ανησυχαστικές διαστάσεις.

Τελικά συμπεράσματα.

Σαν τελικό συμπέρασμα όλων όσων έχουν προεκτεθεί, θα μπορούσε να διατυπωθεί η ευχή, όπως – άσχετα από τις αναμφισβήτητες δυσχέρειες, που αναφέρονται κατά την αντιμετώπιση των πολυαριθμών και πολυπλόκων προβλημάτων του Οικονομικού Ποινικού Δικαίου – κάθε χώρα – άρα και η δική μας – προβεί στην θέσπιση ειδικού νομοθετήματος, που με πληρότητα, σαφήνεια, συνέπεια και αρμονία με τον Ποινικό και τον Οικονομικό Κώδικά της, αλλά και με τις αναγκαίες παρεκκλίσεις, που επιβάλλει η πάταξη της αντικοινωνικής δραστηριότητας των επιχειρηματιών, που εμφανίζονται με τον μανδύα του νομικού προσώπου, θα προσδιορίζει τα οικονομικά εγκλήματα, θα απειλεί κύριες ποινές (με προτεραιότητα στις χρηματικές), παρεπόμενες και – κυρίως – μέτρα ασφαλείας και θα ρυθμίζει την προς διακρίβωση πράξεων και δραστών (και την τιμωρία τους, αν είναι ένοχοι) διαδικασία, χωρίς, εννοείται, να παραγνωρίζει τα ατομικά δικαιώματα του κατηγορουμένου, ούτε όμως και την ανάγκη προστασίας της οικονομίας της ολότητας και ιδιαίτερα των οικονομικά αδυνάτων μελών του λαού της. Ας μη ξεχνούμε, ότι η αύξηση της εγκληματικότητας που παρατηρείται παντού κατά τα τελευταία χρόνια, αναφέρεται όχι μόνο στα «κλασσικά» εγκλήματα, αλλά και κυρίως – στα σχετικά προς την οικονομία στο σύνολό της. Είναι δε πολύ πιθανό, ότι τα δεύτερα προξενούν υλικές ζημιές και κοινωνικά επακόλουθα πιο σημαντικά από όσο τα πρώτα. Μέχρι σημείου, μάλιστα, ώστε σε ωρισμένα κράτη να κινδυνεύει από αυτά η ίδια η εθνική οικονομία τους. Ιδιαίτερα δε των μικρών εκείνων χωρών, που αποτελούν τους – αποκαλούμενους – «παραδείσους» των οικονομικών εγκλημάτων. Τίτλο, που δεν θα έπρεπε με κανένα τρόπο να αποκτήσει και η δική μας χώρα.

(Από το Τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Κοινωνικής Άμυνας, αρ. τ. 1/1984).

Edmod Locard

Ένας πιονέρος της επιστημονικής αστυνομίας

Του Ανθ/μου Κων/νου ΔΑΝΟΥΣΗ

Η επιστημονική αστυνομία είναι κλάδος σχετικά νέος, σε σχέση τουλάχιστον με τις ποινικές επιστήμες και την εγκληματολογία, αφού η ζωή του δεν ξεπερνά τα 80 χρόνια από τότε που εγκαινιάστηκε.

Σε πείσμα όλων εκείνων που επέμειναν ότι αρκούσε το αστυνομικό αισθητήριο και η τετράγωνη λογική των λογής – λογής Σέρλοκ Χολμς, η επιστράτευση των επιτευγμάτων των θετικών επιστημών (ιατρικής, βιολογίας, βοτανικής, χημείας, φυσικής, μαθηματικών, κ.λπ) και απόλυτα επιβεβλημένη αλλά και ιδιαίτερα τελεσφόρος υπήρξε.

Πρωτοπόρος της επιστημονικής αστυνομίας χωρίς επιφύλαξη είναι ο Edmond Locard και γενέθλιο έτος της το 1910, όταν ο 33χρονος τότε Εντμόντ ίδρυσε στη Λυών το πρώτο άρτια οργανωμένο εργαστήριο αστυνομικής τεχνικής (Laboratoire de Police Technique de Lyon).

Ο Locard γεννήθηκε στα 1877 στο Saint Chamond της Γαλλίας. Μετά τις γυμνασιακές του σπουδές, ακολούθησε τον κλάδο των νομικών επιστημών και αφού έλαβε το δίπλωμά του ενεγράφη στην ιατρική για να ανακηρυχθεί διδάκτωρ το 1906¹. Τα δύο τελευταία χρόνια των ιατρικών του σπουδών εργάστηκε σαν βοηθός – παρασκευαστής στην έδρα της ιατροδικαστικής. Λέγεται ότι η εμπειρία του αυτή καλλιέργησε την έφεσή του για την επιστημονική έρευνα του εγκλήματος, στην οποία τελικά έδωσε νέες διαστάσεις.

Η έμμονη – μπορούμε να πούμε – κλίση του για την επιστημονική αστυνομία τον οδήγησε αρχικά στο

Παρίσι, στο εργαστήριο του περιφημού Alphonse Bertillon (1853 – 1914). Ο Bertillon θεωρείτο ακόμη τότε το Α και το Ω στο χώρο της επιστημονικής αστυνομικής τεχνικής. Δεν αρκέστηκε όμως στην εμπειρία των Παρισίων αλλά ταξίδεψε και στο εξωτερικό. Έτσι παρακολούθησε τις εργασίες του Rundolph Archibald Reis (1874 – 1929) στη Λωζάνη και του Cesare Lombroso (1836 – 1909) στο Τουρίνο. Επισκέφθηκε επίσης Υπηρεσίες εξακρίβωσης ταυτότητας διαφόρων χωρών, όπως της Αγγλίας, Γερμανίας, Αυστρίας, ΗΠΑ, κ.α. Ήταν τότε ζωντανή ακόμη η διαμάχη για τα συστήματα της δακτυλοσκοπίας κυρίως μεταξύ Bertillon και Galton – Henry.

Κλασική φωτογραφία του Λοκάρ στο εργαστήριό του στη Λυών.

Στα 1910 επέστρεψε στη Γαλλία για να ιδρύσει στη Λυών το πρώτο άρτια οργανωμένο εργαστήριο επιστημονικής αστυνομίας στον κόσμο. Η μεγάλη επιτυχία που είχε το εργαστήριο στη δίωξη του εγκλήματος έκανε τη φήμη του να ξεπεράσει τα γαλλικά σύνορα και ειδικοί απ' όλο τον κόσμο συνέρρεαν σ' αυτό για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα του Locard και τις εφαρμοζόμενες επιστημονικές μεθόδους. Πράγματι στο εργαστήριο αυτό η επιστημονική αστυνομία βρήκε την ιδανική της κυψέλη και αναπτύχθηκαν εκεί επιστημονικές μέθοδοι και τεχνικές που καθιέρωσαν την εγκληματολογική έρευνα – μαζί με την ιατροδικαστική και τοξικολογία – σαν απαραίτητη βακτηρία του αστυνομικού έργου («το εργαστήριο έγινε ο αντιθάλαμος του δικαστηρίου», έλεγε ο Locard).

Το 1929 με ενέργειες του Locard και άλλων ειδικών ιδρύεται στη Βιέννη η Διεθνής Ακαδημία Εγκληματολογικής Έρευνας (Academie Internationale de Criminalistique της οποίας αυτός υπήρξε αντιπρόεδρος. Τον ίδιο χρόνο θα ιδρύσει την περιοδική έκδοση Revue Internationale de Criminalistique στη Λυών, η οποία θα προσφέρει πολλά στο χώρο της επιστημονικής αστυνομίας ως την έκρηξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Οποιαδήποτε προσπάθεια καταγραφής έστω και μέρους των μελετών και δημοσιεύσεων του χαλκέντερου Locard υπερβαίνει και τα όρια του άρθρου αυτού αλλά και τις δυνατότητες του αρθρογράφου.

Επιλεκτικά επισημαίνουμε τις εξής:

– Το κορυφαίο και κλασικό έργο του Traite de Criminalistique (Πραγματεία εγκληματολογικής έρευνας), το οποίο εκδόθηκε σε 7 τόμους στη Λυών μεταξύ 1931 – 1939 και αποτελείται από 3.122 σελίδες.

– L'enquête criminelle et les méthodes scientifiques, Paris 1920. Το έργο αυτό, που και σήμερα διατηρεί την αξία του, μεταφράστηκε στα ελληνικά από το Χρήστο Γιώτη με τίτλο «Η ποινική ανάκρισις και αι επιστημονικά μέθοδοι». Αθήναι 1923.

– La Police et les méthodes scientifiques, Paris 1934.

– Manuale di Polizia Tecnica (Trad.

prof. Ceraci), Reggio di Calabria, 1926.

– Manuele di Technique Policière, που ως το 1948 είχε 4 εκδόσεις στη Γαλλία.

– Κλασικό είναι επίσης το έργο του Manuel di Philatéliste, Paris 1942 (αφορά πλαστογραφίες γραμμοσήμων, κ.λπ.).

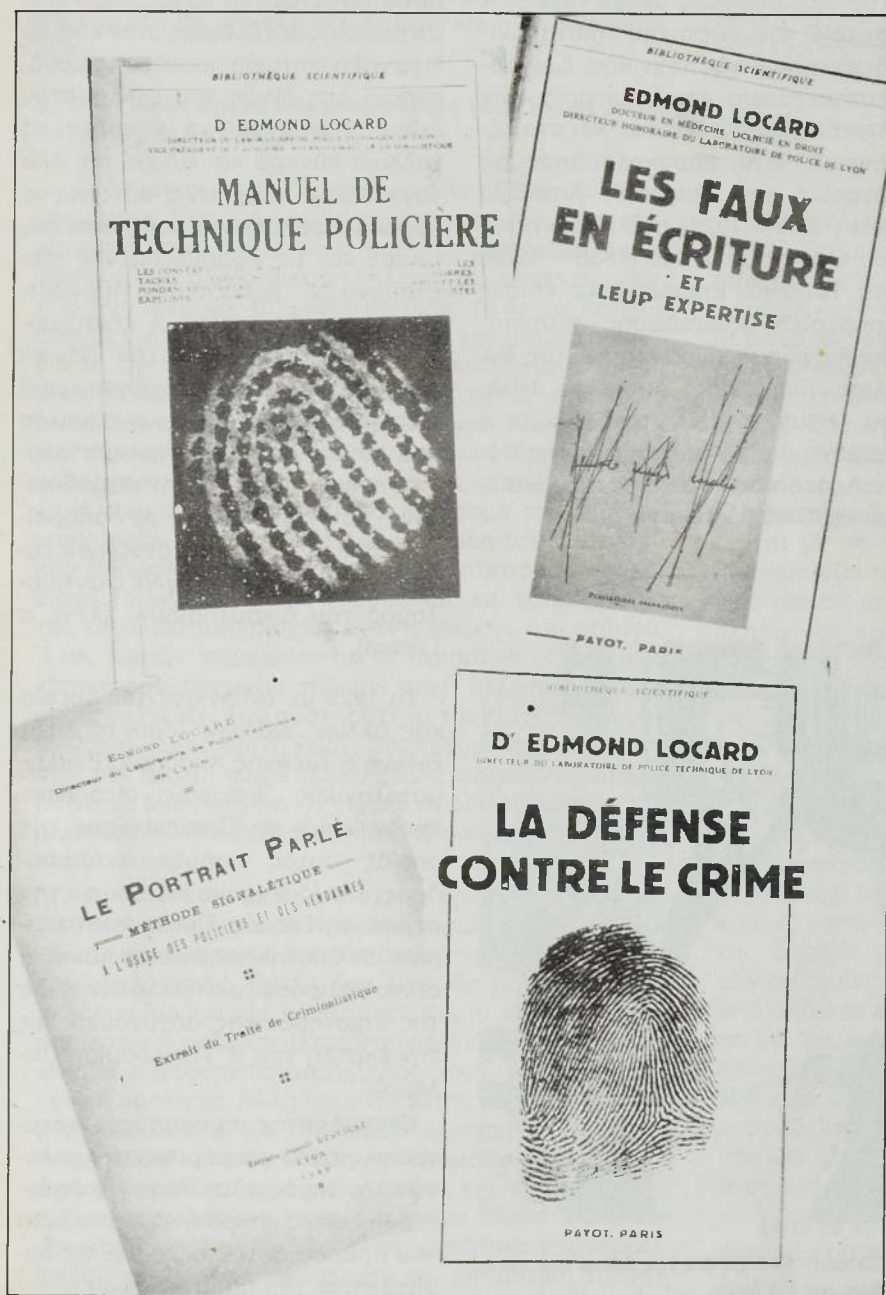
Εκτός όμως από το καθαρά επιστημονικό του έργο ο Locard έγραψε και έργα φιλολογικού περιεχομένου², επηρεασμένα όμως από τη δράση του, όπως: «Έγκλημα και εγκληματίες», «Οι αστυνομικοί στα μυθιστορήματα», «Ιστορίες απάχθων», «Αναμνήσεις εντός αστυνομικού», κ.α.

Οι άφωνοι μάρτυρες

Ο Locard απεχθάνετο τις μεθόδους που επεδίωκαν την βίαια απόσπαση ομολογίας. Και όχι μόνον αυτό αλλ' απαιτούσε ακραία αντικειμενική στάση από τον ανακριτή έναντι του κατηγορουμένου. Πάνω στο σημείο αυτό γράφει³: «Και όταν ακόμη τον κατηγορούμενο βλέπει για πρώτη φορά μπροστά του ο ανακριτής, πρέπει να προσπαθήσει να καταπνίξει την ανεπίγνωτη εκείνη φωνή συμπάθειας ή αντιπάθειας, η οποία γεννιέται ασυναίσθητα μέσα του... Για τον ανακριτή και η περισσότερο καταφανής ψυχική ασχημία δεν πρέπει να προκαλέσει αντιπάθεια, γιατί και ένας άθλιος ενδέχεται να είναι αθώος. Το ένδοξο παρελθόν δεν αποτελεί τίτλο, γιατί και ο υψηλά ιστάμενος μπορεί να πέσει πολύ χαμηλά. Τα ονόματα και οι τίτλοι δεν είναι τίποτε άλλο παρά μνημεία λευκά, όπου είναι δυνατόν να γραφεί ο,τιδήποτε...»

Σχετικά με την αξία μαρτυριών ο Locard στέκεται ιδιαίτερα επιφυλακτικός έως αρνητικός. Διηγείται⁴ μια περίπτωση μιας νέας κοπέλας που δολοφονήθηκε από έναν άνδρα στην αίθουσα όπου εδίδετο ένα κονσέρτο. Ο δράστης συνελήφθη αμέσως και ομολόγησε. Κατά τη διάρκεια της δίκης έξι μάρτυρες κατέθεσαν ότι το κορίτσι με τη μητέρα του κάθονταν στην τέταρτη σειρά. Εντούτοις αίμα θρέθηκε στην πέμπτη σειρά. Δύο άλλοι μάρτυρες κατέθεσαν ότι ο δράστης έβγαλε το όπλο του από την εσωτερική αριστερή τσέπη του επανωφοριού του, ενώ ο δράστης ομολόγησε – κι αυτό ήταν αλήθεια – ότι το έβγαλε από την δεξιά εξωτερική τσέπη.

Σε μια άλλη περίπτωση ο Locard αναφέρει⁵ ότι παραβρέθηκε στο μεγάλο σιδηροδρομικό ατύχημα του Ancy - le - Franc στα 1918 σ' ένα τούνελ. Ένας μάρτυρας, άνθρωπος μορφωμένος χωρίς ψυχικά ελαττώματα, μόλις βγήκε από το τούνελ δήλωσε ότι από τα συντρίμματα του βαγονιού του έβγαλε δύο κομμένα κεφάλια. Το βαγόνι όμως αυτό ήταν το τελευταίο και δεν έπαθε ζημιές ούτε βέβαια είχε θύματα.

Απ' αυτήν την τεράστια εμπειρία του ο Locard φθάνει σε εντελώς αρνητικές θέσεις. Έτσι αναφερόμενος στις μαρτυρίες γράφει⁶ : «*Το απατηλό αυτό αποδεικτικό μέσον, πηγή τόσων πλανών και αιτία τόσων αδικιών, ποιος – έχοντας γνώση της ανάλυσής του – θα τολμούσε να συμβουλεύσει να χρησιμοποιείται ακόμη;*» Τις μαρτυρίες μη αυτοπτών μαρτύρων τις παρομοιάζει με το νερό του ρυακιού: «*Στην πηγή του είναι διαυγές αλλ' όταν αρχίσει να ρέει συμπαρασύρει από την κοίτη του φρύγανα και λάσπη για να μεταφέρει στα χείλη που διψούν ποτό θολό και ταραγμένο.*»

Έτσι ο Locard κατέταξε τους άφωτους μάρτυρες – αποτυπώματα, ίχνη και λοιπά ευρήματα που υπάρχουν στη σκηνή του εγκλήματος – στον υψηλότερο βαθμό αξιοπιστίας, αφού και όταν δεν μας λένε όλη την αλήθεια, αυτό που μας λένε είναι τουλάχιστον αληθινό.

Θα ήταν βέβαια ματαιοπονία να αναφέρουμε τα επί μέρους επιτεύγματα⁷ του Locard. Θα περιοριστούμε σε δύο μόνον τομείς όπου η συμβολή του υπήρξε καθοριστική: Στην ποροσκοπία και την γραφομετρική ανάλυση.

Ποροσκοπία

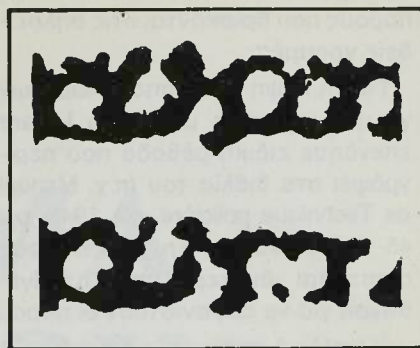
Πολλές φορές στον τόπο του εγκλήματος παρατηρήθηκε πως τα ανευρισκόμενα δακτυλικά αποτυπώματα ήταν ατελή και δε βρισκόταν παρά ένα πολύ μικρό τμήμα του αποτυπώματος του δακτύλου, πράγμα που δεν επέτρεπε την πλήρη ταξινόμηση και υποδιαίρεση αυτού, ώστε να σημειωθεί ο αναγκαίος αριθμός χαρακτηριστικών σημείων και να αποδειχθεί η ζητούμενη ταυτότητα.

Τέτοιες περιπτώσεις οδήγησαν τον Locard σε επιστάμενες μελέτες, αποτέλεσμα των οποίων ήταν η δημοσίευση στα 1913 μιας νέας μεθόδου εξέτασης ατελών και μικρής περιοχής αποτυπωμάτων για τον καθορισμό της ταυτότητας των ατόμων που τα αφήνουν. Την μέθοδο αυτή ονόμασε ποροσκοπία⁸ (poroscopie).

Η μέθοδος αυτή στηρίζεται στην

αρχή του ανόμοιου, αμετάβλητου και αδιάφθορου των πόρων των υδρωτοποιών αδένων του ανθρώπινου σώματος. Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι στη ράχη των θηλοειδών γραμμών υπάρχουν απειράριθμα ίχνη λευκών σημείων. Τα σημεία αυτά δεν είναι άλλα από τα στόμια των πόρων υδρωτοποιών αδένων. Σε κάθε χιλιοστό θηλοειδούς γραμμής υπολογίζεται ότι υπάρχουν – σε νορμάλ περιπτώσεις – 9 έως 18 πόροι. Το μέγεθος των πόρων ποικίλει, και μάλιστα πολύ, ακόμη και στο ίδιο άτομο. Η διάμετρός τους κυμαίνεται από 0,08 έως 0,25 του χιλιοστού και είναι μικρότερη στις γυναίκες απ' ότι στους άνδρες⁹.

Ο Locard κατέληξε ότι οι πόροι (αριθμός, μέγεθος, διάταξη, κλπ.) είναι χαρακτηριστικοί για κάθε άνθρωπο, για κάθε δάκτυλο και για τη μικρότερη ακόμη περιοχή γραμμώσεων του δακτυλικού αποτυπώματος. Διεπίστωσε επίσης ότι, όπως και τα δακτυλικά αποτυπώματα, έτσι και οι πόροι μένουν αναλλοίωτοι καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής και ότι αν καταστραφούν για οποιαδήποτε αιτία αναπλάσσονται ακριβώς όμοιοι.

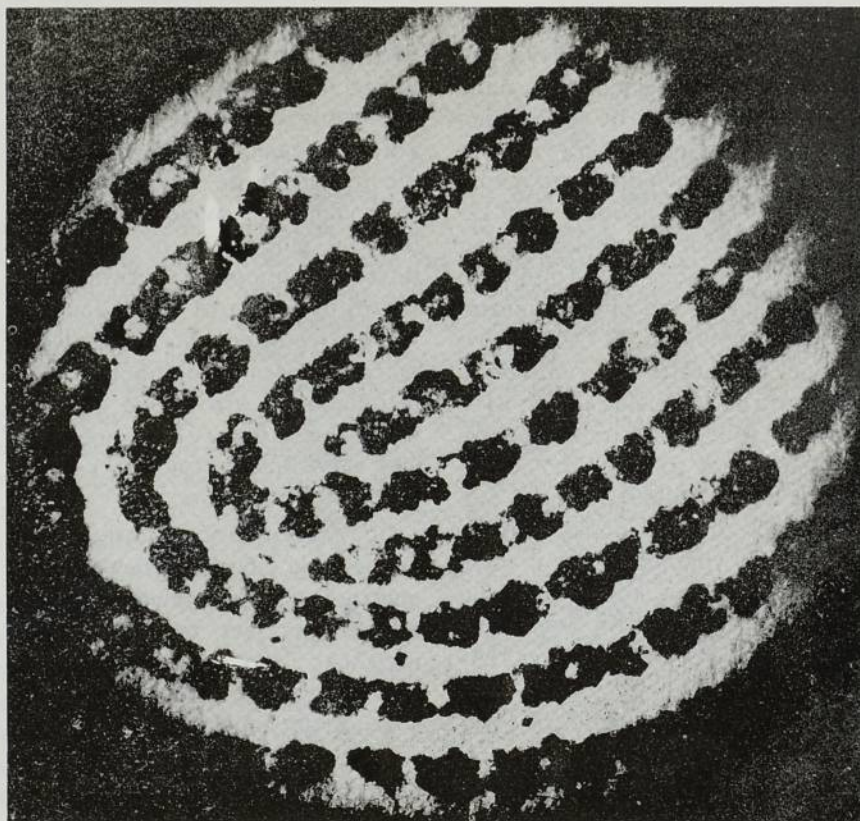

Θηλοειδής γραμμή σε μεγάλη μεγέθυνση.

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο Locard και ο Witkowski έκαναν τους εαυτούς τους αντικείμενο επώδυνων πειραμάτων¹⁰, καίγοντας τα αποτυπώματα των δακτύλων τους σε βραστό νερό, ζεματισμένο λάδι και θερμά μέταλλα για να αποδείξουν αν αυτά αναπαράγονται τα ίδια όπως πριν ή όχι.

Βέβαια η μέθοδος της ποροσκοπίας σπάνια εφαρμόζεται, αφού η τυπογραφική μελάνη, που χρησιμοποιείται για τη λήψη αποτυπωμάτων, ή η σκόνη, που χρησιμοποιείται για

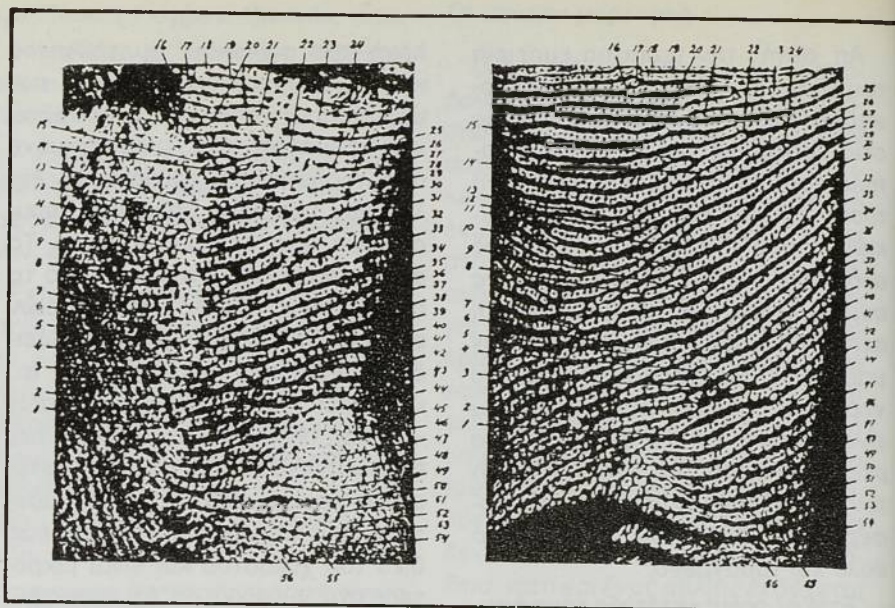
Φωτογραφία κέντρου δακτυλικού αποτυπώματος (μεγάλη μεγέθυνση). Διακρίνονται καθαρά οι πόροι των υδρωτοποιών αδένων.

την εμφάνισή τους, κλείνουν τους πόρους που βρίσκονται στις θηλοειδείς γραμμές.

Για τη λήψη όμως αποτυπωμάτων για ποροσκοπική μελέτη ο Locard επενόησε ειδική μέθοδο που περιγράφει στα βιβλία του (π.χ. Manuel de Technique policière, ed. 1948, pp. 45 - 49), ενώ για τη μελέτη τους απαιτείται ιδιαίτερα μεγάλη μεγέθυνση για να εμφανιστούν οι πόροι.

Η γαλλική αστυνομία αρχικά στάθηκε επιφυλακτική απέναντι στη νέα μέθοδο. Διάφορα όμως περιστατικά γρήγορα επέβαλαν την υιοθέτησή της. Στην ελληνική βιβλιογραφία δεν αναφέρεται, τουλάχιστον ως το 1970, εφαρμογή της.

Γραφομετρική ανάλυση:

Επηρεασμένοι από τις αρχές της ανθρωπομετρίας, σύμφωνα με την οποία όλα τα ανθρώπινα μεγέθη μπορούν να μετρηθούν, αρκετοί επιστήμονες επιχείρησαν χωρίς επιτυχία να καθιερώσουν αριθμητικούς και γεωμετρικούς υπολογισμούς και στην δικαστική γραφολογία. Έμελλε στον Locard να καταγράψει στο ενεργητικό του και τον επιστημονικό αυτό τίτλο.

Πριν δημοσιεύσει τη μέθοδό του, μελέτησε αναρίθμητα κείμενα διαφόρων τύπων γραφής. Η γραφομετρική του μέθοδος – αν και όχι απόλυτα ασφαλής – προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στη δικαστική γραφολογία¹¹. Με τη μέθοδο αυτή εξετάζονται τέσσερα κυρίως βασικά στοιχεία της γραφής: 1) Τα μεγέθη των γραμμάτων, τα οποία παριστάνονται με αριθμούς 2) Οι διευθύνσεις των γραμμάτων, οι οποίες παριστάνονται με τις γωνίες κλίσης. 3) Οι διακοπές τους, όταν απομακρύνεται το μολύβι από το χαρτί, που παριστάνονται με καμπυλόγραμμα διαγράμματα, και 4) Ο μορφές και το σχήμα των γραμμάτων, που παριστάνονται πάλι με καμπυλόγραμμα διαγράμματα (βλέπεται Manuel de Technique policière, ed. 1948, pp. 169 - 181).

Η αναλυτική παρουσίαση της λειτουργίας της γραφομετρικής ανάλυσης του Locard και των επικρίσεών

της απαιτούν γνώσεις γραφολογίας, που λίγοι ειδικοί διαθέτουν.

Επίμετρο:

Ο Edmont Locard στο διάστημα της ζωής του, που τελείωσε στη δεκαετία του 1950, όχι μόνον έβαλε τις βάσεις της επιστημονικής αστυνομίας αλλά κατέστησε καταφανές πόσον αναγκαίες είναι οι θετικές επιστήμες στο αστυνομικό έργο. Οι θετικές επιστήμες δεν είναι μόνον αναγκαίες στους ειδικούς επιστήμονες – πραγματογνώμονες αλλά και στους δικαστές, εισαγγελείς και αστυνομικούς υπαλλήλους. Χωρίς τη γνώση, σε γενικές τουλάχιστον γραμμές, των πορισμάτων των θετικών επιστημών οι δικαστικές αρχές δεν μπορούν να εκτιμήσουν σωστά τη βαρύτητα των δεδομένων της δικογραφίας, ενώ οι αστυνομικοί υπάλληλοι είναι αδύνατον να αξιοποιήσουν στο βαθμό του επιθυμητού τους «άφωνα ουσ μάρτυρες» που βρίσκονται πάντα στον τόπο του εγκλήματος.

Οι γνώσεις της επιστημονικής αστυνομίας ειδικά και των θετικών επιστημών γενικά είναι απόλυτα απαραίτητες για τον αστυνομικό υπάλληλο, είτε είναι ανακριτικός υπάλληλος, είτε όχι, και προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να καταβάλλονται σύντονες και συνεχείς προσπάθειες.

Ποροσκοπική εξακρίβωση ταυτότητας διαρκή με βάση αποτύπωμα που άφησε σε έπιπλο.

Σημειώσεις

1. Harry Södermann - John J. O'connell, Modern Crime Investigation, N. York 1952, p. 57.
2. Δημητρίου Καψάσκη, Οι κυνηγοί του εγκλήματος, Αθήναι 1953, σελ. 330 (και γενικά περί του Locard στις σελ. 319 - 331).
3. Χρίστου Π. Γιώτη, Ανακριτική, Αθήναι 1934, σελ. 348.
4. H. Soderman, ο.π., σελ. 40 - 41.
5. Χρίστου Γιώτη, ο.π., σελ. 88.
6. Εντμόντ Λοκάρ, Η ποινική ανάκρισις και αι επιστημονικά μέθοδοι, μετάφρ. Χρ. Γιώτη, Αθήναι 1923, σελ. 90.
7. Επιτεύγματα του Locard σχετικά με τα δακτυλικά αποτυπώματα περιγράφουν οι Douglas Browne - Alan Brock στο βιβλίο τους Fingerprints. Fifty years of scientific crime detection, N. York 1954.
8. Bilepetai E. Locard, Manuel de Technique policière, Paris 1948, p. 45 - 49, Χρίστου Γιώτη, Ανακριτική, Αθήναι 1934, σελ. 268 - 270, Δημ. Καψάσκη, Οι κυνηγοί του εγκλήματος, Αθήναι 1953, σελ. 322 - 325, Κων/νου Γαρδίκου, Εγκληματολογία, τ.Β' Αστυνομική, Αθήναι 1964, σελ. 389 επόμεν., Κων/νου Μαρκάτου, Επιστημονική Αστυνομία, τεύχος Β', Αθήναι 1970, σελ. 119 - 120 και Στέργιου Αλεξιάδη, Ανακριτική, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 147 - 149.
9. Οι πόροι των υδρωποιοών αδένων είχαν παρατηρηθεί από παλιά από πολλούς επιστήμονες, όπως από τους Malpighi (1686), Heynold (1874), Renaut (1874), κ.α. Τη σπουδαιότητά τους όμως για το ανακριτικό έργο διείδε πρώτος ο Locard.
10. H. Soderman, ο.π. σελ. 89.
11. Εντμόντ Λοκάρ, Η ποινική ανάκρισις..., ο.π., σελ. 196 - 210. Επίσης Κων. Γαρδίκου, ο.π., σελ. 439 επόμεν. και Στ. Αλεξιάδη, ο.π., σελ. 170 - 173.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ «ΟΡΘΟΥ» ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

του Δημήτρη Θ. Τσάτσου Καθηγητή της Π.Α.Σ.Π.Ε.

από το βιβλίο του «Συνταγματικό Δίκαιο Ι» Επιτομή Αθήνα 1982 Εκδόσεις Σάκκουλα

Η δημοκρατία ως αρχή είναι μία από τις ιστορικά γνωστές διαδικασίες που οδηγούν στη συναγωγή μίας ενιαίας πολιτειακής βούλησης. Από τότε που υπάρχει ανθρώπινη κοινωνία, υπάρχει και το πρόβλημα της επικράτησης μίας βούλησης, της πολιτειακής, που εξασφαλίζει την ενότητα της πολιτειακής πράξης. Στα χρόνια της θεοκρατίας κυρίαρχη ήταν η βούληση που κατόρθωνε να επιβληθεί ως λόγος του Θεού, στην απόλυτη μοναρχία η βούληση αυτή ήταν η θέληση του μονάρχη, στον εθνικοσοσιαλισμό ήταν η βούληση του αρχηγού του κράτους, που αποφάσιζε ταυτίζοντας τη λαϊκή βούληση με τη δική του. Όλες αυτές οι διαδικασίες για τη διαμόρφωση της πολιτειακής βούλησης κοινό γνώρισμα έχουν ότι προβάλλουν με το αίτημα ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΟΡΘΟΤΗΤΑΣ. Αντίθετα οι διάφορες μορφές της δημοκρατίας, που πήγασαν στη σύγχρονη ιστορία, όπως είδαμε, από την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, δεν περιβάλλονται με τέτοια αυθεντία. **Η αρχή πως η ενιαία πολιτική βούληση προκύπτει και νομιμοποιείται από τη θέληση των περισσότερων, και την παραδοχή της θέλησης αυτής από όλους, εκφράζει μια βασική αλήθεια: ότι**

οι άνθρωποι δεν είναι πάντα σε θέση να βρίσκουν το απόλυτα σωστό. Αυτό σημαίνει, ότι η αντιπαράθεση στην απόφαση της πλειοψηφίας κάποιας άποψης περί σωστού και λάθους, σημαίνει άρνηση της αρχής της πλειοψηφίας. Σήμερα όμως ζούμε στην εποχή, όπου η γνώση και η τεχνική αποτελούν πολιτικές υπερδυνάμεις. Γι' αυτό λίγα θέματα απασχολούν το σκεπτόμενο άνθρωπο, όσο τα προβλήματα που δημιουργούνται από τη ραγδαία προς τα εμπρός κίνηση και τα επιτεύγματα των επιστημών στη σύγχρονη κοινωνία. Γίνεται συνεχώς σήμερα λόγος για την τεχνική, την τεχνοκρατία ή την τεχνοκρατούμενη κοινωνία. Με τους όρους αυτούς αποδίδεται – όχι πάντοτε με ακρίβεια – το φαινόμενο της ταχύτατης κατάκτησης, αποταμίευσης και μετάδοσης της γνώσης, όχι μόνο στον τομέα των θετικών επιστημών αλλά και στον τομέα των κοινωνικών επιστημών. Το φαινόμενο αυτό εμφανίζει ένα ρυθμό που προσδίδει στις δυνατότητες της ανθρώπινης ενέργειας πολλαπλή, από ό,τι πρώτα, ισχύ και γι' αυτό ακριβώς και νέες προεκτάσεις. Γι' αυτό, πιο έντονα από άλλες εποχές, η γνώση και η επιστήμη αποκτούν σήμερα μέσα στο πλαίσιο της κοινωνίας, μια

νέα διάσταση, γίνονται παράγοντες κατεξοχήν πολιτικοί και προβάλλουν με το αίτημα της αποδοχής της πολιτικής τους σημασίας. Οι φορείς των ιδιαίτερων και κλαδικών γνώσεων παρουσιάζουν τη σκέψη τους, τη γνώμη τους, τη διάγνυσή τους, με το ένδυμα μιάς απόλυτης εγκυρότητας. Μιάς εγκυρότητας που είναι θεμελιωμένη στην ειδικότητά τους και από την οποία προκύπτει η αξίωση της επιβολής τους. Αυτή ακριβώς η αξίωση του απόλυτου κύρους, της αναμφισβήτητης ισχύος και, τελικά, της επιβολής, χαρακτηρίζει τη μετάβαση από την έννοια της γνώσης στο σύνθημα μιας γνωσιοκρατίας. Έτσι, το πρόβλημα γίνεται απόλυτα επίκαιρο και απόλυτα πρωταρχικό για την εποχή μας, γιατί συνδέεται κατά τρόπο άμεσο με το πρόβλημα της δημοκρατίας και της κρίσης της. Κι αυτό για τους εξής λόγους:

α' Από την ώρα που ο ειδικός επιστήμονας υποστηρίζει κάτι ως το μόνο όρθο στη δημόσια ζωή, τότε ενδέχεται να δημιουργηθεί μια προβληματική αντίθεση μεταξύ αυτού του γνωσιοκρατικά σωστού και εκείνου που η δημοκρατική πλειοψηφία, δηλαδή η μόνη νομιμοποιημένη εξουσία, κρίνει ως πρακτέο. Την τελεσιδικία της περί πρακτέου κρίσης της νομιμοποιημένης πλειοψηφίας ανταγωνίζεται και διεκδικεί μια νέα τελεσιδικία μιας αριστοκρατίας, του άριστα γνωρίζοντος, του ειδικού. Η γνωσιοκρατία λοιπόν, στην πολιτειακή της ουσία, δεν είναι τίποτε άλλο από μία απροσδόκητη αναγέννηση μιάς νέας αριστοκρατίας. Είναι η από μέρους του ανομιμοποίητου αυθαίρετη και ανέλεγκτη επίκληση μιάς ποιότητας, που ο ίδιος αναγνωρίζει στον εαυτό του.

β) Ακριβώς εδώ πρέπει να θέσουμε το ερώτημα: ποιός είναι, ποιός μπορεί να είναι ο βαθμός εγκυρότητας της γνώμης των ειδικών, του γνωσιοκράτη, μέσα στην πολιτειακή διαδικασία;

Αποτελεί κοινό τόπο πως η σύγχρονη πολιτεία, επομένως και η σύγχρονη δημοκρατική πολιτεία, δεν μπορεί να καθυποτάξει την κοινωνική ύλη, δηλαδή δεν μπορεί να πραγματώσει το σκοπό της με αποκλειστική βάση τη γενική γνώση του παραδοσιακού πολιτικού. Ο πολιτικός επαγγελματισμός μπορεί σιγά - σιγά να γίνεται μέρος της λεγόμενης συνταγματικής πραγματικότητας, δεν ανήκει όμως στη βουλευτική βάση της συνταγματικής πολιτείας και, πάντως, ο αυξανόμενος αυτός επαγγελματισμός δελύνει το πρόβλημα της ανεπάρκειας του παραδοσιακού πολιτικού. Η επιστημονική πρόοδος και η τεχνική εξέλιξη δημιουργούν νέα δεδομένα για τον πολιτικό προβληματισμό, νέα δηλαδή δεδομένα για τον προσδιορισμό του συγκεκριμένου πολιτικού δέοντος. Στην αναζήτηση για το κριτήριο του πολιτικά και επομένως και πολιτειακά ορθού, του πρακτέου, η ιστορία οδήγησε τον άνθρωπο στη δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας. Στην αρχή αυτή οδήγησαν δύο πράγματα: το ένα είναι η ιστορική διαπίστωση πως το απόλυτα ορθό, και επομένως το απόλυτα ορθό πολιτικό δέον, δεν είναι παρά ένας ισχυρισμός εκείνου που το επικαλείται για να προσδώσει στη γνώμη του το κύρος της επιβολής. Πρόκειται για τη λογική αφετηρία του ολοκληρωτισμού. Το άλλο είναι η αμφισβήτηση

εκείνου που ο ισχυρός επιβάλλει ως δίκαιο.

γ) Η μόνη διέξοδος από την αδυναμία του ανθρώπου να προσδιορίσει αντικειμενικά το ορθό στην κοινωνική ζωή, είναι ο προσδιορισμός του πολιτικού δέοντος από την πλειοψηφία των μελών της κοινωνίας. Στη δημοκρατία δηλαδή, το ερώτημα του απόλυτα ορθού παραμένει ανοικτό. Αυτή η ιστορικά μοιραία εκκρεμότητα είναι η ΠΙΟ ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΗ ΕΠΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. Αντίθετα, ο ολοκληρωτισμός κάθε μορφής εμφανίζεται με την αυταρέσκεια πως ανακάλυψε την απάντηση στο ερώτημα της ιστορίας, επικαλούμενος κάποιο αλάθητο φιλοσοφικό σύστημα ή κάποια έννοια τάξης και ησυχίας. Αυτή η αντικατάσταση του κριτηρίου της πλειοψηφίας από το κριτήριο του απόλυτα ορθού φαίνεται ότι τείνει να ενισχύσει η σημερινή πρόοδος της τεχνικής και της επιστήμης, που προβάλλονται ως δυνατότητες της μόνης σωστής διάγνωσης και της προσφοράς των μόνων σωστών λύσεων για όλα τα προβλήματα, ακόμη και για τα κατεξοχήν πολιτικά. Υπέρμετρα απλοποιημένα, καταλήγουμε έτσι στο ερώτημα μήπως κλονίζεται η πολιτική νομιμοποίηση της πλειοψηφίας από την έλλειψη ειδικής γνώσης.

δ) Η προβολή του γνωσιοκράτη, με το αίτημα του απόλυτου κύρους της θεμελιωμένης στην ειδική γνώση γνώμης του πάνω στο πολιτικό δέον, δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια πολιτικά εσκεμμένη ΥΠΟΝΟΜΕΥΣΗ, μια συνειδητή σχετικοποίηση της αξίας της δημοκρατικής αρχής. Όποια και αν υπήρξε η πρόοδος της τεχνικής και της επιστήμης, η αδυναμία του ανθρώπου να προσδιορίζει στα μεγάλα θέματα της κοινωνικής ζωής το απόλυτα ορθό πολιτικό δέον δεν ξεπεράστηκε. Όποιος πιστεύει στο ξεπέρασμά της, πιστεύει με απέραντη αφέλεια στο ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. Η δημοκρατία είναι σύμφυτη με τη διατήρηση του ιστορικού αυτού ερωτηματικού ως αναπάντητου. Για το λόγο αυτό, η αρχή πως το σκοπό και τη δράση της πολιτείας διαμορφώνει η ελευθερία όλων και η θέληση των πολλών, εκφράζει το μοναδικό λογικά αναγκαίο απόλυτο δέον της ιστορίας.

Κανείς όμως δεν αμφισβητεί και το ρόλο του ειδικού. Το θέμα είναι, ποιό βαθμό εγκυρότητας μπορεί να έχει η γνώμη του μέσα στην πολιτειακή διαδικασία. Από την απόλυτη ιστορική αναγκαιότητα της αρχής της πλειοψηφίας προκύπτει και η ιεραρχική ένταξη του ειδικού στη διαδικασία αυτή: Ή ο ειδικός προτείνει τρόπους επίτευξης εκείνων των πολιτικών σκοπών που προσδιορίζουν οι φορείς της λαϊκής κυριαρχίας, ή είναι ο ίδιος πολιτικά νομιμοποιημένος, οπότε με βάση τις γνώσεις του προσδιορίζει το πολιτικό δέον. Στην τελευταία όμως περίπτωση, την απόφασή του δεν τη νομιμοποιεί η γνώση, αλλά η πολιτική εξουσιοδότηση του κυρίαρχου λαού.

Με αυτή την τοποθέτηση, το κύρος της ειδικής γνώσης δεν αντιφάσκει προς τη δημοκρατική αρχή. Γίνεται πολιτικά ελεγχόμενο μέσο προς το σκοπό της πραγμάτωσης δημοκρατικά νομιμοποιημένων σκοπών. Το στοιχείο της ποιότητας δεν εκτοπίζει την αρχή της πλειοψηφίας,

Συνέχεια στη σελίδα 516

Η προστασία του παιδιού στο αυτοκίνητο

Τα παιδιά, όπως και οι μεγάλοι, συχνά αρνούνται να χρησιμοποιήσουν ένα σύστημα ασφάλειας στο αυτοκίνητο, όταν για πρώτη φορά τους προτείνεται. Οι πιτσιρικάδες, όμως, πολύ γρήγορα εξοικειώνονται με την ιδέα και νοιώθουν άνετα και σίγουρα στις καρεκλίτσες τους. Για να το πετύχουμε αυτό, πρέπει να επιμένουμε στη χρησιμοποίησή τους κάθε φορά που τα παιδιά μπαίνουν στο αυτοκίνητο. Και μια εξήγηση του γιατί τα χρησιμοποιούμε

και πώς δουλεύουν, πάντα βοηθάει. Μετά από μια βδομάδα «αντίστασης», τα περισσότερα παιδιά θα χαίρονται με ασφάλεια τις αυτοκινητάδες τους από τις δικές τους θέσεις.

Στις περισσότερες χώρες έχει θεσπιστεί ένας νόμος που επιβάλλει τη χρησιμοποίηση ζώνης ασφαλείας, είτε το αυτοκίνητο κυκλοφορεί στους δρόμους ταχείας κυκλοφορίας, είτε μέσα στην πόλη.

Αυτό όμως ισχύει μόνο για τον οδηγό και το συνοδηγό. Ακόμα δεν έχει θεσπιστεί κανένας νόμος για τους επιβάτες του πίσω καθίσματος, έστω και αν αυτοί είναι παιδιά. Βέβαια στις περισσότερες χώρες απαγορεύεται να κάθονται στο μπροστινό κάθισμα βρέφη και παιδιά μέχρι την ηλικία των 12 – 14 χρόνων (εξαρτάται από τη χώρα), αλλά δεν υπάρχει καμιά υποχρέωση να χρησιμοποιούν ένα ειδικό παιδικό κάθισμα ασφαλείας για το αυτοκίνητο. Ίσως γιατί υπάρχει μια λανθασμένη άποψη, ότι τα παιδιά είναι θύματα των αυτοκινήτων, μόνο σαν πεζοί.

Ρίχνοντας μια ματιά σε στατιστικά στοιχεία βλέπουμε ότι στη Γερμανία, το 1987, 130 παιδιά βρήκαν το θάνατο και 12.500 τραυματίστηκαν ενώ επέβαιναν σε αυτοκίνητο. Τον ίδιο χρόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες 125.000 παιδιά – επιβάτες τραυματίστηκαν και αρκετά απ' αυτά έμειναν ανάπηρα εφόρου ζωής.

Φυσικά πολλοί είναι εκείνοι που χρησιμοποιούν παιδικά καθίσματα ασφαλείας αυτοκινήτων για παιδιά – επιβάτες. Όμως αποδείχθηκε ότι χωρίς υποχρεωτική νομοθεσία, οι αρχές δε μπορούν να πείσουν τους γονείς να τα χρησιμοποιούν.

Στη Σουηδία, μια χώρα πρωτοπόρο στην ενημέρωση της παιδικής ασφάλειας, δεν επιτρέπεται οι γονείς να πάρουν το βρέφος από το μαιευτήριο στο σπίτι, αν δεν έχουν σωστά προδιαγεγραμμένο παιδικό – βρεφικό κάθισμα ασφαλείας στο αυτοκίνητο. Στις Ηνωμένες Πολιτείες άρχισαν να επιβάλλουν τη χρησιμοποίηση των καθισμάτων αυτών στα μέσα της δεκαετίας του 1980.

Έρευνες που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα σε ειδικές ιατρικές εκδόσεις, δείχνουν ότι η αξιοσημείωτη

ελάττωση των τραυματισμών και θανάτων παιδιών – επιβατών, οφείλεται στη δια νόμου υποχρέωση των γονιών να χρησιμοποιούν παιδικά καθίσματα ασφαλείας στο αυτοκίνητο.

Η Σουηδία, όπως προαναφέρθηκε, ήταν η πρώτη χώρα που επέβαλε το παιδικό κάθισμα αυτοκινήτου για τα παιδιά – επιβάτες. Ιατρικές έρευνες που έγιναν πριν και μετά την επιβολή του σχετικού νόμου, δείχνουν χωρίς αμφιβολία, ότι χρησιμοποιώντας ένα τέτοιο κάθισμα προστατεύεται το κάθε παιδί από τυχόν τραυματισμό του σ' ένα αυτοκινητιστικό ατύχημα. Η σουηδική έρευνα προχώρησε ακόμα περισσότερο με τη λεπτομερή εξέταση μετά από κάθε ατύχημα – όταν στο αυτοκίνητο υπήρχε παιδί – των αναφορών της αστυνομίας και των ιατρικών δελτίων για τον κάθε τραυματισμό. Το γενικό συμπέρασμα ήταν ότι στις περιπτώσεις που είχε χρησιμοποιηθεί ένα παιδικό κάθισμα ασφαλείας, το παιδί προστατεύθηκε από το «πέταγμα» μέσα στο σαλόνι του αυτοκινήτου ή έξω από το παράθυρο ή από την πρόσκρουσή του στο ταμπλό ή το μπροστινό παρμπρίζ.

Αυτές οι πληροφορίες συγκεν-

τρώθηκαν από τα σουηδικά ερευνητικά κέντρα που χρησιμοποίησαν προηγμένες μεθόδους, παιδικά ανδρείκελα όλων των ηλικιών και παιδικά καθίσματα διαφόρων τύπων, δημιουργώντας στα εργαστήριά τους καταστάσεις ατυχημάτων σε πραγματικές συνθήκες, με πραγματικούς χρόνους και ταχύτητες, για να παρατηρήσουν και να καταγράψουν τα χρήσιμα αποτελέσματα.

Σ' ένα συνέδριο που έγινε στη Μασσαλία τον Οκτώβριο του 1987 συζητήθηκε η ικανότητα των διαφόρων παιδικών καθισμάτων ασφαλείας στο να σώσουν τη ζωή των παιδιών και να τα προστατέψουν από τραυματισμούς κατά το ατύχημα. Σ' αυτό το συνέδριο γιατροί από διάφορα ιατρικά κέντρα του κόσμου παρουσίασαν στοιχεία – από τις δικές τους εμπειρίες – από τραυματισμούς παιδιών που χρησιμοποιούσαν ή όχι παιδικά καθίσματα ασφαλείας, σε τροχαία ατυχήματα. Η γενική εντύπωση ήταν ότι ένα σωστά κατασκευασμένο παιδικό κάθισμα ασφαλείας, που πληρεί τις πιο αυστηρές προδιαγραφές, είναι πολύ αποτελεσματικό στην προστασία από ελαφρούς και σοβαρούς τραυ-

ματισμούς. Σαν παράδειγμα παρουσιάστηκε σ' αυτό το συνέδριο ένα εντελώς καταστραμένο αυτοκίνητο μετά από ατύχημα στο οποίο τρεις ενήλικες που δε χρησιμοποιούσαν ζώνη ασφαλείας είχαν χάσει τη ζωή τους, ενώ ένα παιδί χωρίς την παραμικρή αμυχή έκλαιγε γοερά μέσα στο παιδικό κάθισμα ασφαλείας, όταν οι πρώτες βοήθειες έφτασαν στον τόπο του ατυχήματος.

Πρέπει να πείσουμε τους γονείς

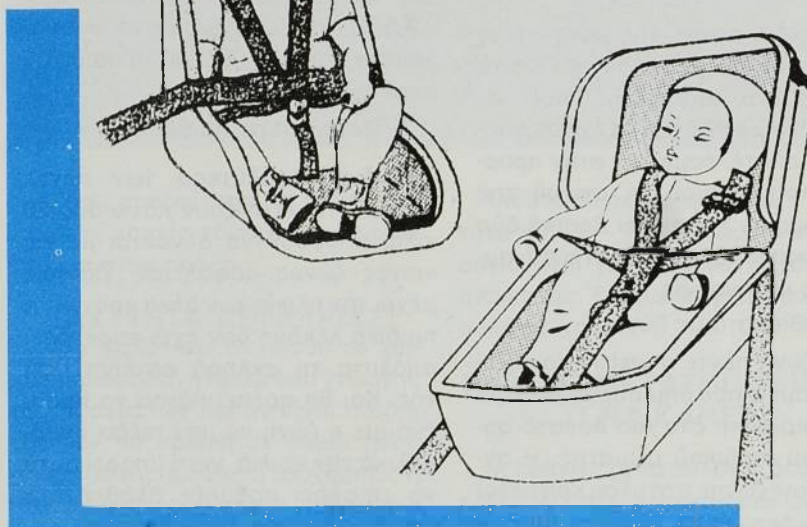
Μέχρι να γίνει κοινή συνείδηση η ανάγκη χρησιμοποίησης ζωνών ασφαλείας από τους ενήλικες στις πίσω θέσεις, καθώς και η ανάγκη χρησιμοποίησης ενός παιδικού καθίσματος ασφαλείας, είναι απαραίτητο να γίνει πλατιά ενημέρωση του κοινού για την αναγκαιότητα και τα αποτελέσματα αυτού του τρόπου εξασφάλισης των παιδιών.

Στη Νέα Ζηλανδία προσπάθησαν, με μεγάλη επιτυχία, να εφαρμόσουν μια μέθοδο δανεισμού ενός παιδικού καθίσματος σε κάθε ζευγάρι που έφευγε από το μαιευτήριο για το σπίτι μαζί με το μωρό του. Η μέθοδος αυτή σκοπό είχε ν' αρχίσουν οι γονείς να συνηθίζουν στη χρησιμοποίηση παιδικών καθισμάτων ασφαλείας, ώστε να προστατέψουν τα παιδιά τους σε περίπτωση ατυχήματος.

Πρέπει να επαναλάβουμε ξανά και ξανά την ανάγκη και το καθήκον που έχουμε πρώτα σαν άνθρωποι και μετά σαν γονείς να προστατέψουμε από τους τραυματισμούς τα παιδιά – επιβάτες. Είναι αποδεδειγμένη, χωρίς καμιά αμφιβολία, η ανάγκη να χρησιμοποιούμε τα κατάλληλα παιδικά καθίσματα ασφαλείας, εκείνα που πληρούν όλους τους όρους των πιο αυστηρών προδιαγραφών και είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας, και όχι αυτοσχέδια καθίσματα.

Μόνο έτσι μπορούμε να προφυλάξουμε πραγματικά το παιδί μας από ένα θανατηφόρο ή μη τραυματισμό.

Το σώμα του παιδιού είναι αρκετά διαφορετικό από το σώμα του ενήλικα. Το κρανίο του είναι απαλότερο και πολύ μεγάλο, σε σχέση με το υπόλοιπο σώμα. Τα πλευρά που περικλείουν τη θωρακική κοιλότητα είναι πιο λεπτά και ελαστικά. Η πε-

Μέχρι να γίνει το παιδί 4 – 5 χρόνων πρέπει να κάθεται στο δοκιμασμένο παιδικό κάθισμα ασφαλείας (με ζώνη πέντε σημείων ή προστατευτικό μπράτσο) που καλό είναι να τοποθετείται στη μέση του πίσω καθίσματος του αυτοκινήτου.

ταχτή κοιλίτσα τους εξασφαλίζει πολύ μικρή προστασία για τα εσωτερικά όργανα. Σε αντίθεση με τους ενήλικες, τα παιδιά έχουν μια λεκάνη με φαρδεία εύκαμπτη περίμετρο. Τα προεξέχοντα φύματα που μπορούν να χρησιμεύσουν σα σημεία πρόσδεσης και περιοχή επαφής για τη ζώνη ασφαλείας, δεν αναπτύσσονται αρκετά μέχρι την ηλικία των δέκα χρόνων. Τα δεδομένα αυτά καθιστούν σαφές ότι πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην ασφάλεια των μωρών και των παιδιών για να τα προστατεύσουμε στα αυτοκινητιστικά ατυχήματα.

Το βαρύ και εύθραυστο κεφαλάκι των μικρών παιδιών αυξάνει τις πιθανότητες σοβαρών τραυματισμών τους, ακόμα και σε συγκρούσεις με μικρές ταχύτητες. Ακόμα, επιτρέπουμε συχνά στα παιδιά να κάθονται σε θέσεις του αυτοκινήτου, που αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες τραυματισμού τους: σε μια σύγκρουση ή σε ένα απότομο φρενάρισμα, το παιδί που στέκεται όρθιο στο κάθισμα του αυτοκινήτου, εκτοξεύεται και τραυματίζεται προσκρούοντας σε κάποιο σημείο του εσωτερικού του αυτοκινήτου· ένα παιδί που «κρέμεται» έξω από το παράθυρο, είναι πολύ εύκολο να τραυματιστεί· και ένα μωρό που βρί-

σκεται καθισμένο σε κάποια θέση του αυτοκινήτου μπορεί, με το πρώτο φρενάρισμα, να χτυπήσει στο ταμπλό, αν κάθεται μπροστά, ή στις πλάτες των καθισμάτων, αν κάθεται πίσω.

Πώς πρέπει να κάθονται τα βρέφη και τα παιδιά στο αυτοκίνητο

Για να εξασφαλισθεί ένα ικανοποιητικό ποσοστό προστασίας, τα παιδιά – χωρισμένα σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με το βάρος τους – χρειάζονται ειδική μεταχείριση μέσα στο αυτοκίνητο.

1) Βρέφη (κάτω από δέκα κιλά)

Τα βρέφη χρειάζονται ιδιαίτερη προφύλαξη, που πετυχαίνεται με τη χρησιμοποίηση ειδικών καθισμάτων και που στερεώνονται με τις συνθισμένες ζώνες ασφαλείας.

Σ' αυτά τα καθισματάκια, τα βρέφη κάθονται με πρόσωπο στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου έτσι ώστε οι δυνάμεις επιβράδυνσης που δημιουργούνται σ' ένα απότομο φρενάρισμα, ή μια σύγκρουση να μοιράζονται σ' ένα πολύ μεγάλο μέρος του σώματός τους και να μη συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένα σημεία.

Είναι γενικός κανόνας πως τα παιδιά πρέπει να κάθονται στα πίσω κα-

θίσματα, αλλά αυτά τα ανάποδα καθισματάκια παρέχουν τέτοια προστασία, ώστε μπορούν να χρησιμοποιηθούν τοποθετημένα ακόμα και στη θέση του συνοδηγού.

2) Παιδιά (μεταξύ 10 και 20 κιλά)

Τα παιδιά αυτής της κατηγορίας πρέπει να χρησιμοποιούν ειδικά σχεδιασμένα καθίσματα, που να έχουν δοκιμασθεί και να έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά στην προστασία του παιδιού τη στιγμή της σύγκρουσης. Υπάρχουν βασικά δύο σχέδια καθισμάτων για τα παιδιά αυτής της κατηγορίας.

α) Καθίσματα με ζώνες.

Μια ζώνη πέντε σημείων μοιράζει τις δυνάμεις που δημιουργούνται με τη σύγκρουση, στα πιο δυνατά σημεία του παιδικού σώματος. Η αγκράφα της ζώνης στη μέση κρατιέται από τα κόκκαλα της λεκάνης και δεν πιέζει την κοιλιά και τα όργανα που υπάρχουν εκεί.

β) Καθίσματα με προστατευτικό μπράτσο.

Αυτός ο τύπος καθίσματος απλώνει τις δυνάμεις που δημιουργούνται με τη σύγκρουση σε μεγάλες περιοχές του σώματος, μειώνοντας τις πιθανότητες τραυματισμού.

Αυτά τα καθίσματα προσαρμόζονται στο αυτοκίνητο με δύο τρόπους:

είτε πάνω στο κάθισμα με τη ζώνη ασφαλείας, είτε από την πλάτη του καθίσματος με δύο άγκιστρα. Είναι απαραίτητο να άγκιστρώνονται και τα δύο αυτά άγκιστρα (πάνω – κάτω) σταθερά και σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή, ώστε να αποκλείεται να ξεφύγει και να εκτιναχθεί το κάθισμα μαζί με το παιδί, σε περίπτωση σύγκρουσης.

3) Μεγαλύτερα παιδιά

Παιδιά μεγαλύτερα των πέντε χρόνων, που ζυγίζουν πάνω από 20 κιλά, μπορούν να δένονται με τις κοινές ζώνες ασφαλείας. Πάντως μέχρι την ηλικία των δέκα χρόνων, η παιδική λεκάνη δεν έχει αποκτήσει απόλυτα τη σκληρή οστεϊνή υφή της. Και θα πρέπει πάντα να προσέχουμε η ζώνη να μην πιέζει υπερβολικά την κοιλιά, γιατί μπορεί αυτό να επιφέρει σοβαρές βλάβες στα εσωτερικά όργανα.

Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται μαξιλαράκια ανάμεσα στο παιδί και τη ζώνη ή το κάθισμα, με μια μόνο εξαίρεση: μπορείτε να βάλετε ένα σταθερό υποστήριγμα κάτω από το

Ένα ειδικό υπόβαθρο που χρησιμοποιείται ήδη σε χώρες του εξωτερικού επιτρέπει στο παιδί να θάβει έξω κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, χωρίς να στέκεται όρθιο.

παιδί, για να βρίσκεται καθισμένο λίγο πιο ψηλά, με τις εξής προϋποθέσεις: το υποστήριγμα πρέπει να είναι από μη εύφλεκτο υλικό και να στερεώνεται πολύ καλά στο κάθισμα.

Τι ισχύει στο εξωτερικό

Οι Αμερικανοί συνιστούν να κάθε-ται το βρέφος σ' ένα δοκιμασμένο παιδικό κάθισμα ασφαλείας με σωστές προδιαγραφές, στο μπροστινό κάθισμα του αυτοκινήτου, στη θέση του συνοδηγού, κοιτάζοντας προς τα πίσω. Αυτή η θέση έχει το πλεονέκτημα ότι επιτρέπει στον οδηγό να έχει συνεχώς κάτω από τον έλεγχό του το βρέφος και αποφεύγει να γυρίζει πίσω για να το επιτηρεί.

Μέχρι να γίνει 4 – 5 χρόνων, το παιδί πρέπει να κάθε-ται στο δοκιμασμένο παιδικό κάθισμα ασφαλείας, το οποίο τοποθετείται στη μέση του πίσω καθίσματος ώστε ο οδηγός να μπορεί να επιτηρεί το παιδί από τον εσωτερικό καθρέπτη.

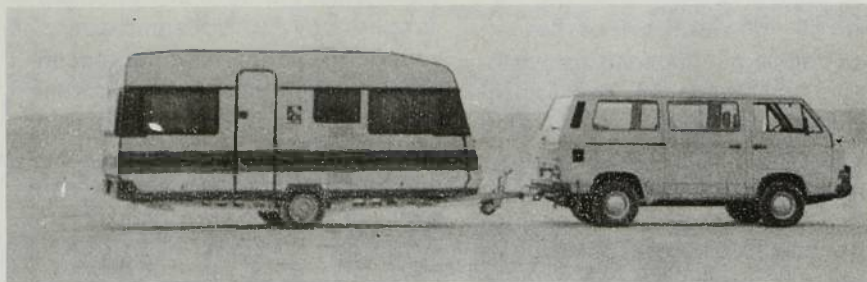
Μετά τα 5 του χρόνια το παιδί πρέπει να χρησιμοποιεί ζώνη ασφαλείας.

Στη Σουηδία χρησιμοποιούν ένα ειδικό υπόβαθρο που επιτρέπει στο παιδί να κάθε-ται πιο ψηλά στο κάθισμα του αυτοκινήτου, ώστε να βλέπει έξω. Αυτό το υπόβαθρο χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο στην Αμερική και την Ευρώπη, προσφέροντας στον γονιό τη σιγουριά ότι το παιδί είναι καθισμένο κάτω και όχι όρθιο κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Στοιχεία πήραμε από το περιοδικό «Γονείς» (Μάιος 1988) και το έντυπο του Καναδικού Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών «The human collision» (1983).
Επιμέλεια: Κων/τίνος Καραγιάννης

ΤΡΟΧΟΣΠΙΤΟ: Ειδικές δυσκολίες στην ρυμούλκηση

Επιμέλεια:

Φώτης Μακροζαχόπουλος

Αν καθήσετε να λογαριάσετε τα υπέρ και τα κατά μιας θερινής διαμονής στην εξοχή με την μορφή που την προσφέρει το εξοχικό σπίτι ή το παραθαλάσσιο ξενοδοχείο ή ακόμη το τουριστικό χωριό και από την άλλη την ελεύθερη ζωή και τα πλεονεκτήματα, (οικονομικά, επιλογή τόπου ανά πάσα στιγμή κλπ.) που προσφέρει το τροχόσπιτο σίγουρα θα γίνεται οπαδός του.

Απαραίτητη προϋπόθεση θέβαια είναι να έχετε αυτοκίνητο, που θα σέρνει το, πάνω σε δυο τροχούς δεύτερο νοικοκυριό σας.

Πριν όμως το αγοράσετε, πρέπει να προσέξετε ορισμένα πράγματα: Το τροχόσπιτό σας δεν πρέπει να ξεπερνάει το βάρος του αυτοκινήτου σας. Φροντίστε μάλιστα να είναι 100 με 150 κιλά ελαφρύτερο, για να έχετε περιθώριο βάρους για τις αποσκευές σας. Πριν καταλήξετε σε κάποιο μοντέλο, εξετάστε την ποιότητα την κατασκευή, την μόνωση και μην παρασύρεστε με την πρώτη εντύπωση. Τέλος σιγουρευτείτε αν υπάρχουν στην Ελλάδα ανταλλακτικά για όλα τα αντικείμενα που περιλαμβάνονται στην επίπλωση και τον εξοπλισμό, αλλά και στο μηχανικό μέρος του τροχόσπιτου.

Επειδή θρискόμαστε ήδη στην καρδιά του καλοκαιριού και το θέμα αποκτά κάποια ιδιαίτερη επικαιρότητα, θα σας αναφέρουμε ορισμένες ιδιαιτερότητες που θα πρέπει να προσέχετε κατά την μεταφορά – ρυμούλκηση του τροχόσπιτου με το αυτοκίνητο.

Η ρυμούλκηση όσο και αν φαίνεται εύκολη και απλή δεν είναι μια συνηθισμένη κατάσταση για τον οδηγό. Αλλάζει αμέσως τον χαρακτήρα του αυτοκινήτου και δημιουργεί άγνωστες καταστάσεις και κανόνες κίνη-

σης, που απαραίτητα θα πρέπει να γνωρίζει κανείς τόσο στην θεωρία όσο και στην πράξη.

ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Όσο καλό και αν είναι το ρυμουλκώ αυτοκίνητο και όσο γνώσης των πραγμάτων και αν είναι ο οδηγός δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση όταν ρυμουλκεί τροχόσπιτο ή πτυσσόμενο τροχόσπιτο να ξεπερνά **τα 80 χλμ./ωρ.** Τεστ που έχουν γίνει από διάφορους επίσημους φορείς όσο και από τους ίδιους τους κατασκευαστές αυτοκινήτων και τροχόσπιτων συμφωνούν πως τα 80 χλμ./ωρ. είναι το όριο ασφαλείας με την σημερινή δεδομένη εξέλιξη των τροχόσπιτων. Νέοι κοτσαδόροι που θα μπουν στην αγορά αργότερα είναι πιθανό να αλλάξουν το όριο αυτό. Σημειώστε πως σε πολλές χώρες τα 80 χλμ./ωρ. είναι υποχρεωτικά για τα τροχόσπιτα.

Τα 90 χλμ./ωρ. είναι το ανώτατο όριο στο οποίο ένα ρυμουλκώ είναι δυνατό να ευθυγραμμισθεί με το ρυμουλκούμενό του μετά από μια ξαφνική αλλαγή πορείας ή ένα ξαφνικό και απότομο φρενάρισμα. Πάνω από τα 90 χλμ./ωρ. οι πλάγιες μετατοπίσεις του τροχόσπιτου έχουν την ικανότητα να αλλάξουν την πορεία του οχήματος με αποτέλεσμα το ρυμουλκούμενο να ξεφύγει από κάθε έλεγχο και το ρυμουλκώ να βρεθεί σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Φυσικά πολλές φορές και τα 80 χλμ./ωρ. είναι υπερβολική ταχύτητα όταν π.χ. ο δρόμος είναι βρεγμένος, φυσούν πλάγιοι άνεμοι ή έχει πάγο στο οδόστρωμα. Τα 80 χλμ./ωρ. είναι μια σωστή ταχύτητα ασφαλείας όταν οι οδικές συνθήκες καθώς και η κατάσταση του ρυμουλκού και του ρυμουλκούμενου είναι άριστες.

Ακόμη πιο ασφαλής είναι η ταχύτητα των 70 – 75 χλμ./ωρ. όμως δεν συνίσταται για μακρινά ταξίδια και ανοικτούς δρόμους γιατί κοστίζει πολύ σε χρόνο.

ΠΛΑΓΙΕΣ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ

Οι πλάγιες μετατοπίσεις δεν είναι καθόλου σπάνια περίπτωση σε ένα τροχόσπιτο ή σε μια μπαγκαζιέρα. Όμως στην τελευταία δεν επηρεάζουν το ρυμουλκώ αυτοκίνητο εκτός αν είναι πολύ μικρό σε κυβικά και όγκο. Αντίθετα οι πλάγιες μετατοπίσεις ενός τροχόσπιτου περισσότερο και ενός πτυσσόμενου λιγότερο μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά το ρυμουλκώ όχημα. Τέτοιες μετατοπίσεις μπορούν να αρχίσουν μετά από μια ξαφνική αλλαγή πορείας, από τις ανωμαλίες του δρόμου, μετά μια στροφή, από το ξαφνικό προσπέρασμα ενός γρήγορου πούλμαν, από ένα ξαφνικό φρενάρισμα κλπ. Στα **40 χλμ./ωρ.** λοιπόν ο «συρμός» δεν διατρέχει κινδύνους αφού τα δυο σύνολα (αυτοκίνητο και τροχόσπιτο) ευθυγραμμίζονται από μόνα τους χωρίς ο οδηγός να κάνει τίποτε το ιδιαίτερο.

Στα **75 χλμ./ωρ.** η τάση αυτή για ευθυγράμμιση εξακολουθεί να υπάρχει αρκετά έντονα και αν το αυτοκίνητο και το ρυμουλκούμενο είναι σε καλή κατάσταση μπορούν να ευθυγραμμισθούν εύκολα. Η κατάσταση αυτή θέβαια θα διαρκέσει περισσότερο από την προηγούμενη περίπτωση, όμως τελικά θα τελειώσει ανώδυνα. Δεν συνιστανται σημαντικές προσπάθειες από πλευράς οδηγού και απαγορεύεται η χρήση «ανάποδου τιμονιού» γιατί υπάρχει κίνδυνος να «διπλώσει» το τροχόσπιτο. Κρατείστε απλά, σταθερά το

τιμόνι και αφήστε προοδευτικά το πεντάλ βενζίνης ώστε να μειωθεί προοδευτικά η ταχύτητα.

Στα 80 – 90 χλμ./ωρ. η κατάσταση είναι σαφώς πιο δύσκολη και χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Το να πατήσει κανείς το πεντάλ του γκαζιού δεν είναι η σωστή λύση όπως αποδείξαν τα σχετικά πειράματα. Πρώτα γιατί ελάχιστα μόνο αυτοκίνητα (πάνω από 3000 κυβικά) μπορούν να δώσουν τις απαραίτητες στιγμιαίες επιταχύνσεις αλλά και αν το καταφέρουν υπάρχει πιθανότητα μαζί με την ταχύτητα να αυξηθούν και οι μετατοπίσεις. Πρέπει λοιπόν να φρενάρετε προοδευτικά. Έτσι το κέντρο βάρους του τροχήσπιτου μετατοπίζεται στιγμιαία προς τα μπροστά με αποτέλεσμα να αυξηθεί η πρόσφυση του αυτοκινήτου και να ελεγχθούν ευκολότερα οι μετατοπίσεις. Στην ξαφνική επιτάχυνση συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο και το αυτοκίνητο χάνει προοδευτικά ένα ακόμη μέρος της πρόσφυσής του.

ΠΡΟΣΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο πρώτος κανόνας εδώ είναι: Μην προσπερνάτε ποτέ πάνω από τα 80 χλμ./ωρ. Αν εκείνη την στιγμή αρχίσουν μετατοπίσεις πολύ δύσκολα θα τις ελέγξετε. Έχετε πάντα υπ' όψιν σας πως ένα αυτοκίνητο με ένα τροχήσπιτο ή ένα μεγάλο πτυσσόμενο ή μια βαριά τροχοσκηνή είναι πολύ

μεγαλύτερο σε μήκος και πολύ πιο δυσκολοκίνητο από ένα απλό επιβατικό όχημα. Για αυτό μην προσπερνάτε ποτέ αν δεν είστε απόλυτα σίγουροι ότι: μπορείτε να προσπεράσετε το προπορευόμενο αυτοκίνητο, ότι η αντίθετη λωρίδα είναι άδεια για μεγάλη απόσταση, ότι ο προπορευόμενός σας έχει αντιληφθεί και ότι ελέγχετε πλήρως την κατάσταση.

Προσπερνώντας έχετε πάντα μια μικρότερη ταχύτητα στο κιβώτιο ταχυτήτων (τέταρτη αντί πέμπτης) ώστε να μπορέσετε να επιταχύνετε αν ξαφνικά χρειασθεί και τοποθετήστε έτσι τον «συρμό» ώστε να μπορέσετε να μπει εύκολα στη λωρίδα σας. Αν ο προπορευόμενος επιταχύνει ξαφνικά καθώς προσπερνάτε αφήστε τον να φύγει και ξαναμπίτε στην λωρίδα σας. Μην προσπερνάτε ποτέ πριν και επάνω σε γέφυρες, σε σημεία με ενδείξεις πλάγιου ανέμου, σε ξέφωτα δασών αν έχετε και την παραμικρή υπόνοια για πλάγιο άνεμο, σε σημεία με απαγόρευση προσπεράσματος και ποτέ μα ποτέ μην πατάτε διπλή διαχωριστική γραμμή για να προσπεράσετε. Ακόμη μην προσπερνάτε σε κατηγορικούς ή βρεγμένους δρόμους.

Όταν σας προσπερνούν τώρα: φορτηγά, πούλμαν ή λεωφορεία με ταχύτητες 75 χλμ./ωρ. και πάνω, όσο πιο κοντά σας βρίσκονται και όσο πιο γρήγορα πηγαίνουν τόσο πιο πολύ

σας επηρεάζουν. Οι μπαγκαζιέρες και τα πτυσσόμενα τροχήσπιτα βέβαια ελάχιστα αισθάνονται την κατάσταση αυτή, τα τροχήσπιτα όμως λόγω μεγάλων επιφανειών επηρεάζονται από αισθητά μέχρι πολύ. Η κατάσταση αυτή εκδηλώνεται με μια πίεση στην ουρά του τροχήσπιτου και κατόπιν σε ολόκληρο το τροχήσπιτο που τείνει να φύγει από το δρόμο. Για αυτό μην πηγαίνετε πολύ άκρη στο δρόμο, αλλά ούτε και πολύ αριστερά. Από τη στιγμή που θα αρχίσει η πίεση πάνω στο ρυμουλκούμενο κρατείστε σταθερή την ταχύτητά σας και στρίψτε ελαφρά το τιμόνι προς τα αριστερά τόσο, όσο μεγαλύτερη είναι η πίεση που δέχεστε. Αν για κάποιο λόγο χάσετε τον έλεγχο, μολονότι στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει μια σαφής τάση ευθυγράμμισης του «συρμού», εφαρμόστε ότι γράψαμε προηγούμενα για τις πλάγιες μετατοπίσεις.

ΣΕ ΑΡΙΣΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η ασφάλεια ρυμουλκού και ρυμουλκούμενου όπως και όσα γράψαμε προηγούμενα εξαρτώνται άμεσα από την κατάσταση του ρυμουλκού αυτοκινήτου και του ρυμουλκούμενου. Αυτοκίνητα με κουρασμένα ή κατεστραμμένα αμορτισέρ, λάστιχα σε κακή κατάσταση, αναρτήσεις που έχουν υποστεί άσχημες επιδιορθώσεις και μετατροπές όπως και ρυμουλκούμενα της ίδιας κατάστασης, μπορούν πανεύκολα να σας οδηγήσουν σε ατύχημα. Φροντίστε λοιπόν να διατηρείτε πρώτα το ρυμουλκό όχημα σε άριστη κατάσταση, αλλάζοντας συχνά αμορτισέρ και λάστιχα και αποφεύγοντας μετατροπές στην ανάρτηση. Έχετε πάντα τα φρένα και τον αδρανειακό μηχανισμό (αν υπάρχουν) του ρυμουλκούμενου σε άριστη κατάσταση μαζί με τα λάστιχα και τα αμορτισέρ του. Οποιαδήποτε οικονομία στον τομέα αυτό μπορεί να κοστίσει αργότερα πανάκριβα.

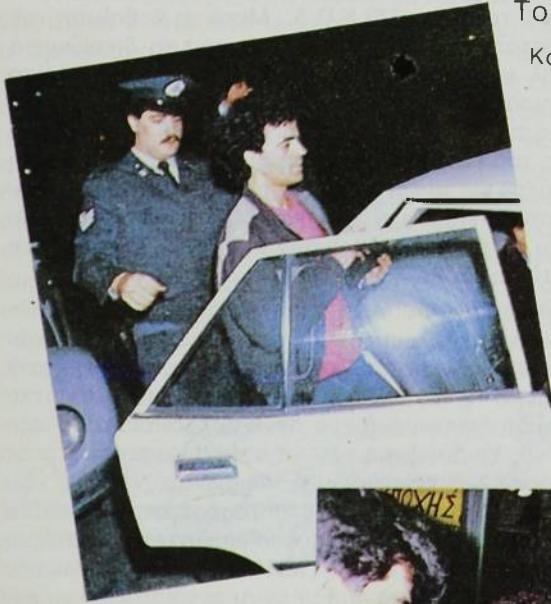
Όταν έχετε όλα αυτά υπ' όψη δεν μένει παρά να σας ευχηθούμε **καλές διακοπές**.

Σημείωση: Τα στοιχεία πάρθηκαν από την έκδοση του δημοσιογράφου Δημ. Κληρονόμου «Τροχήσπιτο και Κάμπινγκ».

Τα δικαιώματα του κατηγορουμένου και η προστασία του από τυχόν αυθαιρεσίες των οργάνων της ανάκρισης.

Του Στέργιου Αλεξιάδη
Καθηγητή Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης

Ο κατηγορούμενος έχει συγκεκριμένα δικαιώματα που απαριθμούνται στον κώδικα ποινικής δικονομίας. Έχει επίσης και όλα τα δικαιώματα που περιγράφονται στο Σύνταγμα ή άλλους ειδικούς νόμους, όπως λ.χ. ο νόμος με τον οποίο κυρώθηκε η σύμβαση της Ρώμης για τα ατομικά δικαιώματα.

Στο σημείο αυτό, όμως, πρέπει να γίνει η ακόλουθη διευκρίνιση: Παρότι τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στον κατηγορούμενο έχουν σκοπό να τον προστατεύσουν από τυχόν αυθαιρεσίες των οργάνων στα οποία είναι ανατεθειμένη η διεξαγωγή της ανάκρισης και της ποινικής δίκης γενικά, όμως η προστασία του δεν περιορίζεται μόνον στα αντίστοιχα θέματα. Δεδομένου ότι σκοπός του ποινικού δικονομικού δικαίου είναι να καθορίσει τα όρια μέσα στα οποία έχουν υποχρέωση να δρουν τα κρατικά όργανα, σε εφαρμογή της

γενικής αρχής της νομιμότητας, η προστασία του κατηγορουμένου επεκτείνεται σε οποιαδήποτε περίπτωση τα εν λόγω όργανα ξεπερνούν τα όρια αυτά. Οι διατάξεις του ποινικού δικονομικού δικαίου, καθορίζοντας τα έσχατα όρια δράσης των κρατικών οργάνων, απαγορεύουν οποιαδήποτε ενέργειά τους ή οποιοδήποτε μέσο δεν το επιτρέπουν ρητά. Μ' αυτό το πνεύμα πρέπει να χρησιμοποιείται και ο ερμηνευτικός κανόνας κατά τον οποίον οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την έννοια κάποιας διάταξης ερμηνεύεται υπέρ του κατηγορουμένου ή υπέρ της ευμενέστερης γι αυτόν λύσης (in dubio mitius ή in dubio pro mitiore).

Τα δικαιώματα, ιδιαίτερα, που ο ελληνικός κώδικας της ποινικής δικονομίας αναγνωρίζει στον κατηγορούμενο αναφέρονται βασικά στα άρθρα 96 επ¹, αλλά και σε άλλες διατάξεις του. Ειδικότερα:

α) Ο κατηγορούμενος δικαιούται να παρίσταται με

τους συνηγόρους του (μέχρι δύο στην προδικασία, κατά την ενέργεια κάθε ανακριτικής πράξης, με εξαίρεση μόνο την εξέταση των μαρτύρων και άλλων κατηγορουμένων· γι αυτό προσκαλείται έγκαιρα να παρευρεθεί ο ίδιος αυτοπροσώπως ή και με το συνήγορό του. Αν δεν έχει συνήγορο όταν καλείται να απολογηθεί στην ανάκριση και ζητήσει, ο ανακριτής υποχρεούται να διορίσει συνήγορο εξ επαγγέλματος (άρθρ. 100). Στο ακροατήριο μπορεί να έχει μέχρι τρεις συνηγόρους (άρθρ. 96, 97). Όταν μάλιστα η κατηγορία αφορά κακούργημα και ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο στο ακροατήριο, το δικαστήριο διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο του κατηγορουμένου από ειδικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου (άρθρ. 340 παρ. 1 Κ.Π.Δ.).

β) Όταν ο κατηγορούμενος παρίσταται κατά τους παραπάνω τρόπους έχει δικαίωμα να απευθύνει ερωτήσεις και να κάνει παρατηρήσεις, οι οποίες αν το ζητήσει καταχωρούνται στην έκθεση που συντάσσεται (στην προδικασία) (άρθρ. 99 Κ.Π.Δ.). Στο ακροατήριο, αν ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του ζητήσει να ασκήσει δικαίωμα που του το παρέχει ρητά ο νόμος και το δικαστήριο του αρνηθεί το ενλόγω δικαίωμα ή παραλείψει να αποφανθεί σχετικά με το αίτημά του, γεννάται ακυρότητα της διαδικασίας (όπως θα δούμε πιο κάτω). Ειδικότερα, ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να κάνει παρατηρήσεις αναφορικά με τις διεξαγόμενες αποδείξεις και να υποβάλλει ερωτήσεις (άρθρ. 358 Κ.Π.Δ.), ενώ γενικά ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχουν πάντοτε το δικαίωμα να παίρνουν τον λόγο τελευταίοι (άρθρ. 369 παρ. 3 Κ.Π.Δ.).

γ) Αναφορικά με την απολογία του, ο κατηγορούμενος σε κάθε εξέτασή του στην προδικασία και όταν ακόμη γίνεται κατ' αντιπαράσταση με μάρτυρες ή άλλους κατηγορουμένους έχει δικαίωμα να παρίσταται με συνήγορο (γι αυτό και κλητεύεται έγκαιρα) και σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να απαγορευτεί η επικοινωνία του με τον συνήγορό του (άρθρ. 100 Κ.Π.Δ.). Πριν απολογηθεί έχει δικαίωμα να λάβει γνώση των εγγράφων της ανάκρισης, ακόμη και να πάρει αντίγραφα τους (άρθρ. 101 Κ.Π.Δ.)· επίσης, δικαιούται να ζητήσει μέχρι 48ωρη προθεσμία για να προετοιμάσει την απολογία του (άρθρ. 103 Κ.Π.Δ.). Η απολογία του είναι αναγκαία, προκειμένου να θεωρηθεί περατωμένη η κύρια ανάκριση (άρθρ. 270 Κ.Π.Δ.). Τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η εξέταση του κατηγορουμένου αναφέρει το άρθρ. 273 Κ.Π.Δ.: Μετά τη θεβαίωση της ταυτότητάς του εξηγούνται σ' αυτόν τα δικαιώματά του (δηλ. να παρίσταται με συνήγορο, να λάβει γνώση των εγγράφων της ανάκρισης και να ζητήσει προθεσμία για την απολογία του) και ύστερα ακολουθεί από μέρους του εξετάζοντος η σαφής και πλήρης έκθεση της πράξης για την οποία κατηγορείται, και προσκαλείται να απολογηθεί και να υποδείξει τα μέσα υπεράσπισής του. Ανάλογα συμβαίνουν και στη διαδικασία στο ακροατήριο (άρθρ. 366 Κ.Π.Δ.).

δ) Ενώ, όμως, τόση σημασία αποδίδεται στα δικαιώματα του κατηγορουμένου, ώστε ο νόμος να υποχρεώνει τον ανακριτή να τα καταστήσει γνωστά στον κατηγορούμενο πριν αυτός απολογηθεί, ένα από τα πιο θεμελιώδη δικαιώματά του δεν γνωστοποιείται σ' αυτόν, είναι το δικαίωμά του να αρνείται να απαντά σε συγκεκριμένες ερωτήσεις ή να σιωπά εντελώς², δικαίωμα που του αναγνωρίζεται τόσο στην προδικασία (άρθρ. 273 παρ. 2 Κ.Π.Δ.) όσο και στο ακροατήριο (άρθρ. 366 παρ. 3 Κ.Π.Δ.). Η κατάταξη των άρθρων του κώδικα ποινικής δικονομίας είναι τέτοια ώστε το ενλόγω «δικαίωμα σιγής» δεν βρίσκεται ανάμεσα στα δικαιώματα που υποχρεωτικά γνωστοποιούνται στον κατηγορούμενο (ούτε καν περιέχεται στο κεφάλαιο για τα «Δικαιώματα των διαδίκων»)³. Οπωσδήποτε, πάντως, το δικαίωμα τούτο θεμελιώνεται στο «τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου», που είναι κατοχυρωμένο στην παρ. 2 άρθρ. 6 ΕυρΣΔΑ.

ε) Δύο ακόμη εγγυήσεις υπέρ του κατηγορουμένου αποτελούν οι ρυθμίσεις κατά τις οποίες αφενός οποιαδήποτε εξέτασή του γίνεται χωρίς να δίδεται από μέρους του όρκος και αφετέρου όχι μόνο έχει δικαίωμα να αρνηθεί να απαντήσει αλλά και να απαντήσει αναληθώς, λ.χ. ότι είναι αθώος.

Η μη δόση όρκου από τον κατηγορούμενο στηρίζεται ακριβώς στη μη επιβολή του από ειδική διάταξη. Σύμφωνα λοιπόν με όσα ειπώθηκαν πιο πάνω, εφόσον δεν επιβάλλεται ρητά, απαγορεύεται.

Το δικαίωμά του πάλι να απαντήσει αναληθώς, στηρίζεται στην εντελώς ανθρώπινη ανάγκη του κατηγορουμένου να υπερασπίσει τον εαυτό του. Αντίθετη ρύθμιση θα ξεπερνούσε τα όρια της ανθρώπινης δυνατότητας και θα απέβαινε ρύθμιση για υπερανθρώπους, ανεφάρμοστη στην πράξη. Η θεωρία όμως του ποινικού δικονομικού δικαίου αμφισβητεί την έκταση του ενλόγω δικαιώματος. Στη χώρα μας γίνεται δεκτό ότι ο κατηγορούμενος δικαιούται μεν να αρνηθεί την κατηγορία⁴ (συνεπώς κι αν ύστερα αποδειχθεί πανηγυρικά

με την απόφαση του ποινικού δικαστηρίου ότι ψευδώς την αρνήθηκε, δεν γεννάται καμιά συνέπεια σε βάρος του), αυτή η άρνησή του όμως δεν επιτρέπεται να ξεπερνά ορισμένα όρια (λ.χ. δεν μπορεί – χωρίς συνέπειες – να αποδώσει το έγκλημα σε άλλο άτομο ή να ισχυριστεί ότι είναι προστάτης πολυμελούς οικογένειας για να επιτύχει την επιείκεια του δικαστηρίου). Οπωσδήποτε, σε καμιά περίπτωση η σιωπή του κατηγορουμένου ή η άρνησή του να απαντήσει δεν επιτρέπεται (κατά το νόμο) να ερμηνεύεται ως «τεκμήριο» ενοχής του⁵. Από την άλλη μεριά όμως, στην ουσία, είναι πολύ δύσκολο να μην επηρεαστεί δυσμενώς ο δικαστής από τη στάση αυτή του κατηγορουμένου.

στ) Στο σημείο αυτό θα έπρεπε να τονισθεί το γεγονός ότι τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, που του αναγνωρίζονται στα άρθρα 96 επ. Κ.Π.Δ., του αφαιρούνται σε ορισμένες περιπτώσεις «χάριν της ευχερεστερας και ταχυτερας απονομής της δικαιοσύνης»⁶. Έτσι, στην προανάκριση δεν έχει δικαίωμα να παρίσταται ούτε ο ίδιος ούτε με το συνήγορό του στις διάφορες ανακριτικές πράξεις, φυσικά ούτε να υποβάλλει παρατηρήσεις, κι ακόμη δεν είναι υποχρεωτικός ο διορισμός συνηγόρου κατά την απολογία του (άρθρ. 104 Κ.Π.Δ.). Επίσης, στην αστυνομική ανάκριση επί αυτοφώρου εγκλήματος (δλ. κατά το άρθρ. 243 παρ. 2 Κ.Π.Δ.) ο κατηγορούμενος δύναται να στερηθεί όλων των εις τα άρθρ. 96 επ. Κ.Π.Δ. δικαιωμάτων του (εκτός του δικαιώματος να παρίσταται με συνήγορο) «εαν εντεύθεν βλάβηται το έργον της ανακρίσεως προς ανακάλυψιν της αληθείας, κατά την κρίσιν του ενεργούντος την προανάκρισιν» (!) (άρθρ. 105 Κ.Π.Δ.). Η διάταξη του άρθρ. 105 Κ.Π.Δ. για στέρηση των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, μπορεί πάντοτε να εφαρμοστεί και στα (πολύ σοβαρά) εγκλήματα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, της ληστείας και της εκβίασης με απόφαση του δικαστικού συμβουλίου μετά από πρόταση του εισαγγελέα (άρθρ. 106 Κ.Π.Δ.). Πάντως, μετά την κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης «για την προστασίαν των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» (ν.δ. 53/1974), η οποία έχει αυξημένη τυπική δύναμη (άρθρ. 28 Συντ. 1975) σε σχέση με τον κώδικα ποινικής δικονομίας, πρέπει να θεωρούνται ανίσχυρες οι προαναφερόμενες διατάξεις του Κ.Π.Δ., διότι το άρθρ. 6 ΕυρΣΔΑ χορηγεί στον κατηγορούμενο δικαιώματα υπεράσπισης χωρίς να επιτρέπει τη στέρησή τους σε οποιαδήποτε περίπτωση. Τούτο σημαίνει, ότι η στέρηση από τον κατηγορούμενο των δικαιωμάτων που του χορηγούνται στις παρ. 2 και 3 άρθρ. 6 ΕυρΣΔΑ γεννά απόλυτη ακυρότητα κατά το άρθρ. 171 παρ. 1δ' Κ.Π.Δ., όπως αναφέρεται στη συνέχεια.

ζ) Θα πρέπει ακόμη να σημειωθεί, ότι για την περίπτωση εκείνη στην οποία έλαβε χώρα προκαταρκτική εξέταση κατά τη διάρκεια της οποίας πάρθηκε η έγγραφη (είτε ένορκη είτε όχι – αν υπήρχε λόγος) κατάθεση του «υπόπτου», μετά την τυχόν κίνηση της ποινικής δίωξης εναντίον του (οπότε ο ύποπτος γίνεται ρητά κατηγορούμενος), η έγγραφη αυτή εξέτασή του δεν μπορεί να αποτελέσει μέρος της ποινικής δικογραφίας αλλά παραμένει στο αρχείο της εισαγγελίας (άρθρ. 31 παρ. 2 Κ.Π.Δ.). Προφανής σκοπός της διάταξης αυτής είναι να αποκλεισθεί η χρησιμοποίηση στη δίκη γραπτής εξέτασης του κατηγορουμένου, η οποία εξέταση έγινε σε χρόνο που δεν έφερε την ιδιότητα

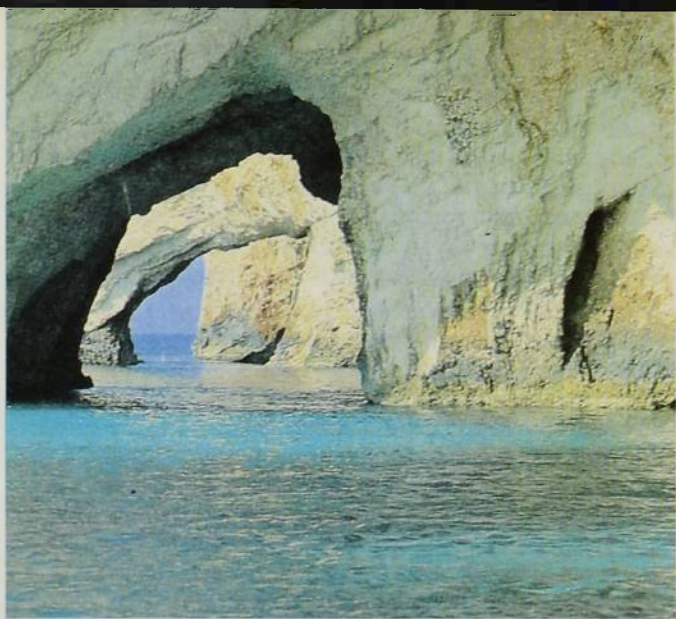
αυτή και συνεπώς δεν είχε τα αντίστοιχα δικαιώματα.

η) Φυσικά θα ήταν περιττό να αναλυθούν εδώ και όλες εκείνες οι γενικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία, όπως οι αρχές της νομιμότητας, της προφορικότητας, της δημοσιότητας των συνεδριάσεων, της αιτιολογίας των αποφάσεων κλπ., οι οποίες όλες αποτελούν εγγυήσεις προστασίας του κατηγορουμένου.

Όλα τα παραπάνω δικαιώματα και οι εγγυήσεις προστασίας του κατηγορουμένου θα παρέμεναν χωρίς περιεχόμενο, αν η παραβίασή τους δεν συνοδευόταν από κυρώσεις. Οι κυρώσεις αυτές είναι δύο ειδών: αφενός δικονομικές (δλ. ακυρότητα κατά τα άρθρ. 170, 171 Κ.Π.Δ. και στοιχειοθέτηση λόγου αναιρέσεως κατά τα άρθρ. 484 παρ. 1α', 510 παρ. 1 Κ.Π.Δ.) και αφετέρου ποινικές. Οι τελευταίες προβλέπονται κυρίως στο άρθρ. 239 Π.Κ. («Κατάχρηση εξουσίας») και ενδεχόμενα στο άρθρ. 137Α Π.Κ. («Βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας»).

1. Με τις διατάξεις αυτές «διατηρούνται και καθορίζονται σαφώς... οι αρχαί της φανεράς ανακρίσεως και της διαφυλάξεως των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου»: Έκθ. Γεν. Εισ. Κ.Π.Δ., σ. 26. Βλ. σχετικά και Β. Ζησιόδου, Αι εγγυήσεις της προσωπικής ελευθερίας του κατηγορουμένου κατά την προδικασίαν – Θεσσαλονίκη – Αθήνα 1967.
2. Το «δικαίωμα σιγής» του κατηγορουμένου αναγνωρίζεται επίσης από γαλλ. Κ.Π.Δ. άρθρ. 114 (για πρώτη φορά αναγνωρίστηκε από το ν. της 8ης Δεκεμβρίου 1897), τον ιταλ. Κ.Π.Δ. άρθρ. 367 και 441, τον ελθ. ομοσπ. Κ.Π.Δ. άρθρ. 41, το γερμ. Κ.Π.Δ. παρ. 136α (όπως ερμηνεύεται από τους C. Robinson - A. Eser, *Le droit du prevenu au silence et son droit a etre par un defenseur au cours de la phase prejudiciaire en Allemagne et aux Etats - Unis d' Amerique*, *Revue S.C.D.P.C.* 1967, s. 567 επ., H. Ackerman, *Garanties de la defence pendant la procedure*, *Revue I.D.P.* 1953, σ. 77, K. Siebert, *Η ψυχική ελευθερία του κατηγορουμένου εν τη ανακρίσει*, μτφρ. Α. Τούση, *Ποιν. Χρ.* 1953, σ. 356), τους αγγλ. *Judges' Rules No 2 και 3* (δλ. J. Cropper, *Criminal Evidence*, London 1965, σ. 32), και από το άρθρ. 14 εδ. γ' των Θεμελιωδών Αρχών Ποιν. Δ. της Ε.Σ.Σ.Δ. (όπως ερμηνεύεται από Γκ. Ανάσκιν – Γκ. Μινκόθσκι, *Βασικά αρχαί της σοβιετικής νομοθεσίας επί της ποινικής δικονομίας*, μτφρ. εκ του αγγλικού Ν. Παξιμαδά, Αθήνα 1962, σ. 103) στις Η.Π.Α. αναγνωρίστηκε από την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου (1966) *Miranda v. State of Arizona* (384 U.S. 436W θλ. Robinson - Eser, δ.π., D. Karlen, *Anglo - American Criminal Justice*, Oxford 1967, σ. 122 - δριμεία κριτική της ενλόγω απόφασης ασκούν οι Inbau - Reid, *Criminal Interrogation*, σ. 1 επ., όπου τη χαρακτηρίζουν «αστυνόμευση της αστυνομίας»). Βλ. επίσης σχετικά R. Charles, *Le droit au silence de l' inculpe*, *Revue I.D.P.* 1953, σ. 129 επ.
3. Η ανακοίνωση του ενλόγω δικαιώματός του στον κατηγορούμενο προβλέπεται ρητά από το άρθρ. 114 γαλλ. Κ.Π.Δ., το άρθρ. 78 εδ. γ' ιταλ. Κ.Π.Δ. (ύστερα από προσθήκη του Ν. 932 της 5 Δεκ. 1969), τους αγγλ. *Judges' Rules No 2, 3* (δλ. Cropper, *Criminal Evidence*, σ. 32, Karlen, *Anglo - American Criminal Justice*, σ. 122) και την απόφαση *Miranda v. state of Arizona* (στις Η.Π.Α.) (δλ. Robinson - Eser, *Le droit au silence*, σ. 586, Karlen, δ.π., σ. 128).
4. Συνεπώς, και να προβάλλει ψεύτικο άλλοθι, γεγονός που είναι απόλυτα συνυφασμένο με την άρνηση της κατηγορίας, αντίθετος για το τελευταίο αυτό ο Ανδρουλάκης, *Θεμελιώδεις Έννοιαι*, σ. 65.
5. Βλ. Κ. Γαρδικα, Η αξία της διά μαρτύρων αποδείξεως εν τη ποινική δίκη, *Ποιν. Χρ.* Θ' (1959), σ. 193.
6. Βλ. Έκθ. Γεν. Εισ. Κ.Π.Δ. σ. 26.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ – ΖΑΝΤΕ

Ζάκυνθος, το νησί με τις υπέροχες αμμουδιές, την πανέμορφη και μοναδική σε ποικιλία θλάστηση και την μεγαλύτερη ηλιοφάνεια στην Ελλάδα. Η πατρίδα του Σολωμού, του Κάλβου, του Φώσκολου και του Ξενόπουλου, έχει ακόμα και σήμερα ψηλό πολιτιστικό επίπεδο. Πολλά επίσης είναι τα μουσεία, οι συλλογές και τα ιστορικά της μνημεία.

Σχετικά με την ονομασία του νησιού και την προέλευσή της υπάρχουν αρκετές θεωρίες. Άλλοι

πιστεύουν πως σύμφωνα με την αρχαιοελληνική της ετυμολογία (Ζάκυνθος σημαίνει πολύλοφος). Η Ζάκυνθος οφείλει τ' όνομά της στο γεγονός ότι κατά το μεγαλύτερο μέρος της είναι κτισμένη σε έδαφος λοφώδες. Κάποιοι άλλοι υποστηρίζουν πως η ονομασία του νησιού οφείλεται στους πολλούς υάκυνθους που παλιότερα φύτρωναν (υάκυνθος - Ζάκυνθος). Τέλος πιστεύεται ότι το νησί πήρε τ' όνομά του από το Ζακύνθιο, γιο του βασι-

λιά της Τροίας Δαρδάνου, που έχτισε την πόλη. Όμως, όπως και νά 'ναι η αλήθεια σχετικά με τη Ζάκυνθο, αυτή που γενικά είναι αποδεκτή είναι μία και μοναδική. Ζάκυνθος σημαίνει ήλιος και θάλασσα, πράσινο και αρχοντιά, διασκέδαση και φιλοξενία, ομορφιά. Η Ζάκυνθος, πρωτεύουσα και κεντρικό λιμάνι με τις τοξωτές στοές, τις μεγάλες πλατείες, τα επιβλητικά δημόσια κτίρια, το Βυζαντινό Μουσείο, τις εκκλησιές του Παντοκρά-

τορα και του Αγίου Δημητρίου καθώς και το μοναστήρι του Αγίου Διονυσίου (όπου βρίσκεται και το σκήνωμα του Αγίου) είναι το ομορφότερο ίσως κομμάτι του νησιού γιατί συγκεντρώνει ποικιλία αξιοθεάτων. Ο λόφος του Στράνη απέχει 2 χλμ. από την πόλη, και είναι το σημείο όπου ο Διονύσιος Σολωμός εμπνεύστηκε τον «Ύμνο στην Ελευθερία» και τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους». Στην πόλη υπάρχει και το Μουσείο του Διονυσίου Σολωμού με το άγαλμά του, έργο του Γ. Βρούτου – το μαιωλείο του Σολωμού και του Κάλβου, το φτερωτό λιοντάρι της Βενετίας, ακρόπρωρο γαλέρας από τη ναυ-

μαχία της Ναυπάκτου και οικόσημα ευγενών ζακυνθινών οικογενειών. Επίσης φυλάσσονται προσωπικά αντικείμενα του Σολωμού, προσωπογραφίες φιλικών, προθήκη Φιλικής Εταιρείας κλπ.

Η Μπόχαλη είναι ίσως το ωραιότερο προάστιο του νησιού. Η πανοραμική του θέα (φαίνεται όλη η πόλη και ένα μεγάλο τμήμα του νησιού) και το ενετικό φρούριο που βρίσκεται λίγο πιο ψηλά από το συνοικισμό το κάνουν πόλο έλξης των τουριστών. Εδώ βρίσκεται και το Αϊ-Γιώργης των Φιλικών. Στην εικόνα του ορκίστηκαν οι Φιλικοί και οπλαρχηγοί Κολοκοτρώνη, Νικηταράς και Φωτομάρας.

Για όσους αγαπούν την περιήγηση σε εκκλησίες και μοναστήρια το νησί προσφέρεται. Στο Μαχαι-

ράδο, 10 χλμ. από τη Ζάκυνθο, η εκκλησία της Υπαπαντής 14ου αι. μισοκαταστραμμένη από τους σεισμούς. Η εκκλησία της Αγίας Μαύρας (14ος αι.) με θαυμάσιο τέμπλο και αγιογραφίες. Καμπαναριό σε ενετικό ρυθμό. Στο Καταστάρι, 15 χλμ. ΒΔ από την πρωτεύουσα, το ερειπωμένο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, που χτίστηκε στα μέσα του 17ου αι. Στις Ορθονιές, 26 χλμ. ΒΔ της Ζακύνθου, το αντρικό μοναστήρι της Παναγίας της Σπηλιώτισσας. Ιδρύθηκε στα μέσα του 16ου αι. Το καθολικό του έχει ξυλόγλυπτο τέμπλο, έργο του Νικηφόρου Λαμπέτη. Στις Βολίμες, 28 χλμ. ΒΔ από τη Ζάκυνθο το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου, ιδρύθηκε στα μέσα του 16ου αι. από τους μοναχούς Βαρλαάμ και Μακάριο. Στην Αναφωνήτρια, το μοναστήρι της Παναγίας της Αναφωνήτριας, κτίσμα του 15ου αι. Εκεί φυλάγονται τα Άμφια του Αγίου Διονυσίου. Τέλος στη μεγαλύτερη από τις νησίδες Στροφάδες, 42 ν.μ. Ν της Ζακύνθου βρίσκεται το μοναστήρι - φρούριο της Μεταμόρφωσης, αφιερωμένο στον Άγιο Διονύσιο. Μπορεί κανείς να το επισκεφθεί με καΐκι από τη Ζάκυνθο.

Στη Ζάκυνθο θ' απολαύσετε κυριολεκτικά τις παραλίες του νησιού, με τις πεντακάθαρες αμμουδιές και τα διάφανα νερά. Στη Ζάκυνθο προσφέρονται για κολύμπι η πλαζ του ΕΟΤ, η παραλία της Αγίας Τριάδας και του Τσιλιθί. Άλλα όμορφα

μέρη του νησιού για κολύμπι είναι ο όρμος του Πόρτο Ρώμα, στην περιοχή Βασιλικού, η απέραντη παραλία του Λαγανά, η απλωτή αμμουδιά, σχεδόν 5 χλμ. του Κεριού, Σπλάνος, ο Αλυκανάς και η όμορφη παραλία των Αλυκών.

Ξενοδοχεία και δωμάτια μεμονωμένα υπάρχουν αρκετά στο νησί και δεν παρουσιάζεται πρόβλημα διαμονής παρά την αυξημένη τουριστική κίνηση που παρουσιάζεται σ' όλη την καλοκαιρινή περίοδο.

Τα φαγητά είναι καλομαγειρεμένα και με τιμές προσιτές. Μοναδικά σε γεύση, αξίζουν τον κόπο της δοκιμής, τα ντόπια κουνέλια και κοτόπουλα, τα ζακυνθινά πεπόνια,

τα κρασιά Βερνέα και Γουστολίδι καθώς και τα μαντολάτα και παστέλια απ' τις νοστιμότερες παραδοσιακές λιχουδιές. Και μια και μιλάμε για καλοπέραση σίγουρα θα χάσετε όσοι επισκεφθείτε το νησί και δεν συνδυάσετε κάποιο βραδυνό φαγοπότι με τον ήχο των Ζακυνθινών καντάδων.

Αφού είμαστε σίγουροι πως σας πείσαμε πια να κάνετε τις διακοπές σας στη Ζάκυνθο δεν έχουμε παρά να σας πληροφορήσουμε και πώς θα φτάσετε στο νησί. Υπάρχει αεροπορική και ατμοπλοϊκή σύνδεση με καθημερινά δρομολόγια. Επίσης μπορείτε να ταξιδεύσετε με Ι.Χ. λεωφορείο μέσω του ΚΤΕΛ και με τρένο.

Καλό ταξίδι!!!

ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

Του Δ. ΤΡΙΧΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητού Υγιεινής και Επιδημιολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ρύπανση της ατμόσφαιρας αποτελεί μία μόνο διάσταση του γενικότερου προβλήματος της ρύπανσης του περιβάλλοντος, και ίσως, όχι τη σημαντικότερη. Οι επιδράσεις της στην υγεία του ανθρώπου μπορούν να διακριθούν σε τρεις κατηγορίες: βραχυχρόνιες που εμφανίζονται σχεδόν ταυτόχρονα με την έξαρση της ρύπανσης (π.χ. επιτάχυνση του θανάτου σε εξασθενημένα ή βαριά άρρωστα άτομα), μακροχρόνιες που αντανακλούν την αθροιστική επίδραση της χρόνιας έκθεσης σε ρυπαντικούς παράγοντες (π.χ. η δημιουργία χρόνιας βρογχίτιδας και ίσως καρκίνου του πνεύμονα) και τέλος, έμμεσες που οφείλονται στη διαταραχή της ισορροπίας διαφόρων οικοσυστημάτων που επηρεάζουν την ανθρώπινη υγεία και ευεξία. Οι επιδράσεις της πρώτης κατηγορίας είναι τεκμηριωμένες και αποτελούν τη βάση του καθορισμού των ανεκτών ορίων των ρυπαντικών παραγόντων. Αντίθετα, οι επιδράσεις της δεύτερης και της τρίτης κατηγορίας, δεν έχουν μελετηθεί σε όλη τους την έκταση και τα επιστημονικά δεδομένα παρουσιάζουν ακόμη και σήμερα ασάφειες και αντιφάσεις.

Το πρόβλημα της ρύπανσης της ατμόσφαιρας ήρθε στο προσκήνιο τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '60 με τη δημοσίευση του κλασικού πια έργου του Carson «Σιωπηλή άνοιξη», και τη δραστηριότητα μιας ομάδας επιστημόνων από τους οποίους ο περισσότερο ίσως γνωστός στο κοινό ήταν ο Barry Commager. Η καθυστέρηση στη συνειδητοποίηση των κινδύνων οφείλεται στο γεγονός ότι η εκβιομηχάνιση, που αποτελεί τη σημαντικότερη αιτία της αστικοποίησης και της βιομηχανικής ρύπανσης, θεωρήθηκε τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια σαν βασική αναπτυξιακή προτεραιό-

τητα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει ίσως να αναφερθεί μια παρατήρηση που έγινε στην Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, ότι «η ίδια η βιομηχανία και η παραγωγή συνθετικών ουσιών που έδωσε στον άνθρωπο την αγωνία του καρκίνου στο μέσο της ζωής του, είναι εκείνη που τον απάλλαξε από το πρόβλημα του υποσιτισμού και πολλών λοιμωδών νοσημάτων στα πρώτα χρόνια της ζωής». Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι πρέπει να υποτιμηθεί ο κίνδυνος από την ατμοσφαιρική ρύπανση και

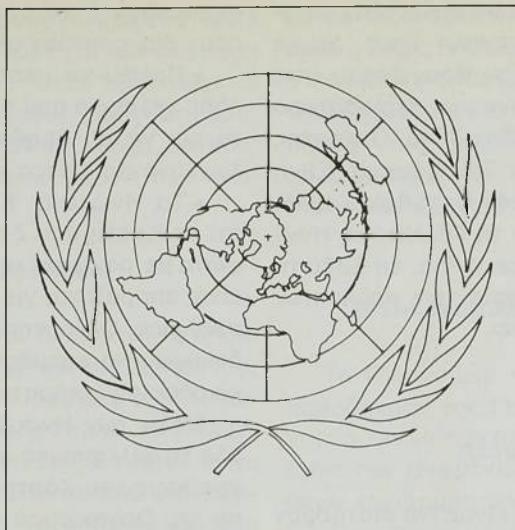
Η αλόγιστη βιομηχανική ανάπτυξη επιβάρυνε με επικίνδυνους ρύπους την ατμόσφαιρα.

να παραμεληθούν τα αντίστοιχα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά πρέπει να αντανakλούν την ισορροπία μεταξύ των ωφελημάτων και των κινδύνων της βιομηχανικής ανάπτυξης, με γνώμονα το συλλογικό κοινωνικό συμφέρον, και η ισορροπία αυτή φαίνεται ότι ανατρέπεται ήδη σε βάρος της ποιότητας της ζωής μας. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι ο ακριβής καθορισμός του σημείου ισορροπίας δεν εξαρτάται μόνο από τις επιστημονικές γνώσεις, την τεχνολογική υποδομή και τη φάση

βιομηχανικής ανάπτυξης, αλλά και από κοινωνικές και πολιτικές θεωρήσεις, όπως εκφράζονται γενικότερα στο κοινωνικό σύνολο.

Έχει διαπιστωθεί σε παγκόσμια κλίμακα ότι η έμφαση στην ταχύρυθμη βιομηχανική ανάπτυξη συνδιάστηκε κατά κανόνα, με παραμέληση ακόμη και των βασικών αρχών προστασίας του περιβάλλοντος. Η χώρα μας δεν αποτέλεσε εξαίρεση στο γενικό αυτό κανόνα και η αμέλεια αυτή αντανakλάται τόσο στην νομοθεσία μας (καθιέρωση προτύπων, οριοθέτηση βιομηχανικών περιοχών), όσο και στην τεχνολογική οργάνωση και επιστημονική επικέντρωση των αρμόδιων φορέων.

Η ανάγκη επιτόπιας διερεύνησης των συνεπειών της ρύπανσης της ατμόσφαιρας στην υγεία υπαγορεύεται από το γεγονός ότι, κατά γενική αναγνώριση, τα δεδομένα μιας περιοχής, δεν μπορούν να εφαρμοστούν με ακρίβεια σε μια άλλη περιοχή, γιατί το είδος της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και οι μετεωρολογικές συνθήκες ποικίλουν σημαντικά και επιπλέον υπάρχουν ιδιότυπες συνέργειες και αντεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων ρυπαντικών παραγόντων. Στην Ελλάδα μετά τις πρωτοποριακές έρευνες των Γ. Αλιβιζάτου, Β. Μπάζα και των συνεργατών τους το 1965, αρκετοί ερευνητές και συλλογικά όργανα ασχολήθηκαν με το θέμα της ρύπανσης της ατμόσφαιρας. Αντίθετα, έρευνες για τη σχέση των επιπέδων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με την υγεία των κατοίκων έγιναν μόνο κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών ήταν αμφίβολα, αλλά υπήρχαν μερικές ενδείξεις ότι σε ορισμένες περιοχές της χώρας η ρύπανση της ατμόσφαιρας έχει πάρει διαστάσεις που επηρεάζουν ήδη οριακά τη θνησιμότητα. *

ΟΗΕ

Ο οργανισμός που συμβάλλει στη διατήρηση της ειρήνης και στην ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας και φιλίας ανάμεσα στους λαούς

Επιμέλεια: Κώστας Σπηλιωτόπουλος

Ιστορική αναδρομή

Ενώ ακόμα μαινόταν ο δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, οι Συμμαχικές Δυνάμεις, αντικαθρεφτίζοντας, ίσως, κάποια υπερβολική αισιοδοξία για το αποτέλεσμα του πολέμου, συμφώνησαν με τον Ατλαντικό Καταστατικό Χάρτη στις 14 Αυγούστου 1941 και τη Συνδιάσκεψη των Υπουργών Εξωτερικών στη Μόσχα στις 30 Οκτωβρίου 1943, ότι έπρεπε να εγκαθιδρυθεί μια καινούργια, εκτός της Κοινωνίας των Εθνών, παγκόσμια οργάνωση, με σκοπό τη ρύθμιση του μεταπολεμικού διεθνούς συστήματος.

Η πατρότητα του ονόματος Ηνωμένα Έθνη ανήκει στον Πρόεδρο της Αμερικής, Φραγκλίνο Ρούζβελτ, και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών, που έγινε την 1η Ιανουαρίου 1942, όταν οι αντιπρόσωποι 26 εθνών έδωσαν την

επίσημη διαβεβαίωση ότι οι Κυβερνήσεις τους θα εξακολουθήσουν να πολεμούν από κοινού εναντίον του Άξονα.

Σημαντικές προπαρασκευαστικές διασκέψεις έγιναν στην Ουάσιγκτον, στο Ντάμπarton Όουκς στις 21 Αυγούστου 1944 και στη Γιάлта, στη Σοβιετική Ένωση το Φεβρουάριο του 1945. Στη διάρκεια αυτών των προπαρασκευαστικών συναντήσεων, οι νικηφόρες μεγάλες δυνάμεις έθεσαν τα θεμέλια πάνω στα οποία θα οικοδομούνταν ο μελλοντικός μεταπολεμικός παγκόσμιος οργανισμός. Οι διαφωνίες που αφορούσαν το πεδίο δράσης και την εξουσία του οργανισμού, καθώς και ερωτήματα για τα μέλη, τις ψηφοφορίες και τις διαδικασίες των βέτο των μεγάλων δυνάμεων, διευθετήθηκαν αργά και επίμονα. Με τις εκτεταμένες αυτές προπαρασκευές οι μεγάλες δυνάμεις έκαναν φανερό ότι έπρεπε να διασφαλίσουν την υπεροχή τους στο παγκόσμιο περιβάλλον. Για παράδειγμα, απαιτώντας να έχουν την ισχύ του βέτο, πριν συμφωνήσουν στη σύνταξη ενός παγκόσμιου πολιτικού καταστατικού χάρτη.

Το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών συνέταξαν οι αντιπρόσωποι 50 Κρατών στη μεγάλη ίσως, χωρίς προηγούμενο Διάσκεψη του Αγίου Φραγκίσκου στις Η.Π.Α., όπου συσκέφτηκαν επίμονα για περισσότερο από δύο μήνες – Απρίλης και Μάης 1945. Ο Χάρτης υπεγράφη την 26η Ιουνίου 1945. Τα Ηνωμένα Έθνη έλαβαν επίσημα υπόσταση την 24η Οκτωβρίου 1945, όταν επικυρώθηκε ο Χάρτης από τη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Κίνα, τη Βρεταννία, τη Σοβιετική Ένωση και από την πλειοψηφία των υπόλοιπων Κρατών, τα οποία είχαν υπογράψει.

Σκοποί, αρχές, μέλη

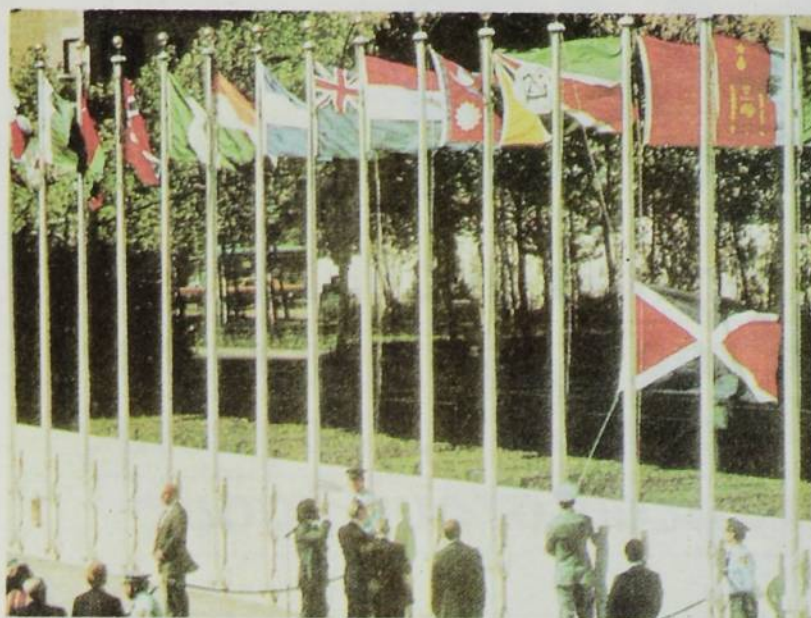
Σκοποί των Ηνωμένων Εθνών είναι: Να διατηρούν την διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Να αναπτύσσουν φι-

σιμοποιούν ή να μην απειλούν ότι θα χρησιμοποιήσουν βία εναντίον άλλων Κρατών.

- Πρέπει να υποστηρίξουν τα Ηνωμένα Έθνη σε κάθε ενέργεια που προβαίνουν σύμφωνα με τον Χάρτη και να μη βοηθούν Κράτη εναντίον των οποίων λαμβάνονται μέτρα προληπτικά ή εξαναγκασμού.

- Τα Ηνωμένα Έθνη οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι τα Κράτη που δεν είναι μέλη, θα ενεργούν σύμφωνα με τις αρχές αυτές, όσο χρονικό διάστημα αυτό είναι απαραίτητο για τη διατήρηση της ειρήνης και ασφάλειας. Ο Χάρτης δεν δίνει στα Ηνωμένα Έθνη το δικαίωμα να επεμβαίνουν σε καθαρά εσωτερικής δικαιοδοσίας ζητήματα οποιουδήποτε Κράτους.

Μέλη των Ηνωμένων Εθνών μπορούν να γίνουν όλα τα φιλειρηνικά έθνη που θα αποδεχθούν τις υποχρεώσεις του Χάρτη και που θα είναι – κατά την κρίση του Οργανισμού – σε θέση, και πρόθυμα να εκτελούν τις υποχρεώσεις αυτές. Ιδρυτικά μέλη των Ηνω-

λικές σχέσεις μεταξύ των εθνών.

Να συνεργάζονται διεθνώς για τη λύση διεθνών οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και ανθρωπιστικών προβλημάτων και για την προαγωγή του σεβασμού στα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες του.

Να αποτελούν το κέντρο εναρμόνισης των ενεργειών των εθνών για την επίτευξη των κοινών αυτών επιδιώξεων.

Τα Ηνωμένα Έθνη ενεργούν σύμφωνα με τις εξής αρχές:

- Βασίζονται στην ισότητα των κυριαρχικών δικαιωμάτων όλων των μελών.

- Το κάθε μέλος είναι υποχρεωμένο να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις, που του επιβάλλει ο Χάρτης, με τη θέλησή του.

- Τα μέλη πρέπει να λύνουν τις διεθνείς διαφορές τους με ειρηνικά μέσα και με τέτοιο τρόπο ώστε να μην εκτίθεται σε κίνδυνο η ειρήνη, η ασφάλεια και η δικαιοσύνη.

- Πρέπει στις διεθνείς τους σχέσεις να μην χρη-

μένων Εθνών είναι οι χώρες που υπέγραψαν την Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών της 1ης Ιανουαρίου 1942 ή που έλαβαν μέρος στη διάσκεψη του Αγίου Φραγκίσκου και υπέγραψαν και επικύρωσαν τον Χάρτη. Τα ιδρυτικά μέλη είναι πενήντα ένα. Άλλες χώρες γίνονται δεκτές μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μετά από εισήγηση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει μέλη του Οργανισμού ακόμη ενενήντα ένα έθνη.

Τα κύρια Όργανα

Η Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από όλα τα Κράτη-Μέλη. Είναι το κύριο όργανο των Ηνωμένων Εθνών και έχει το δικαίωμα να συζητά και να προβαίνει σε συστάσεις για όλα τα θέματα που περιλαμβάνει ο Χάρτης. Δεν έχει την εξουσία να επιβάλει σε οποια-

δήποτε κυβέρνηση να ενεργήσει συγκεκριμένα, αλλά οι συστάσεις της έχουν ηθική βαρύτητα σαν έκφραση της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Όταν εμφανίζονται νέα προβλήματα η Γενική Συνέλευση εισηγείται δραστηριότητες για να αντιμετωπιστούν. Είναι συγκροτημένη σαν το ευρύτερο πολιτικό όργανο των Ηνωμένων Εθνών.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας

Το Συμβούλιο Ασφαλείας είναι το όργανο το οποίο έχει την πρωταρχική ευθύνη για την διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας. Το Συμβούλιο έχει 15 μέλη. Πέντε από αυτά η Βρετανία, η Γαλλία, οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Κίνα και η Σοβιετική Ένωση – είναι μόνιμα μέλη. Τα άλλα δέκα εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση για δύο χρόνια. Το κάθε μέλος του Συμβουλίου έχει μια ψήφο. Οι αποφάσεις για θέματα διαδικασίας λαμβάνονται με την καταφατική ψήφο εννέα, τουλάχιστον, από τα 15 μέλη του. Για τις αποφάσεις σε θέματα ουσίας απαιτούνται και πάλι εννέα ψήφοι, στις οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται οι ψήφοι και των πέντε μόνιμων μελών. Αυτός είναι ο κανόνας της «ομοφωνίας των Μεγάλων Δυνάμεων», το δικαίωμα του «βέτο».

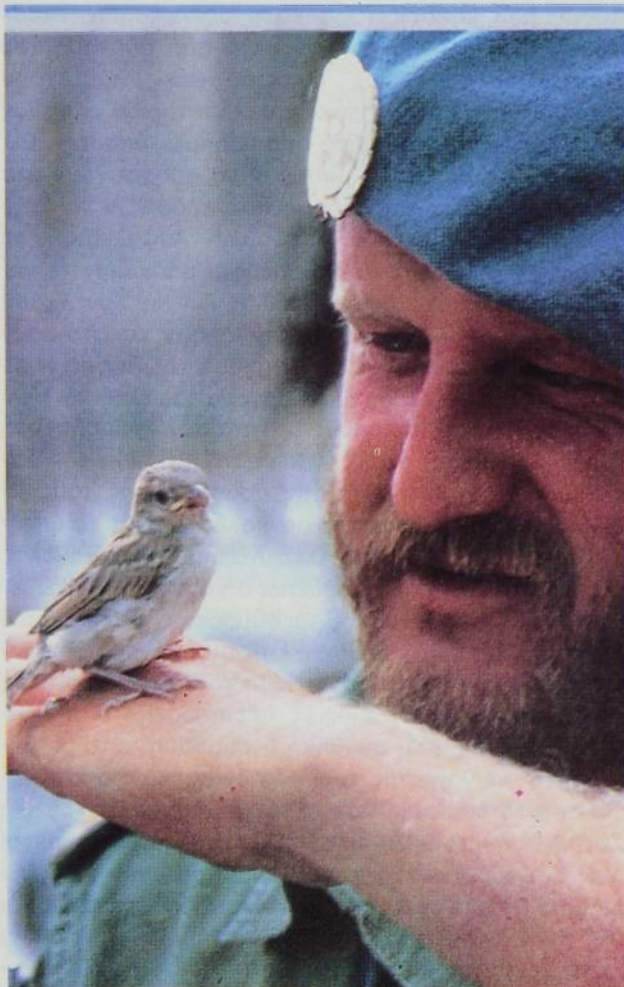
Το δικαίωμα αυτό το έχουν ασκήσει σε διάφορες περιπτώσεις και τα πέντε μόνιμα μέλη. Εάν ένα μόνιμο μέλος δεν υποστηρίζει μια απόφαση, αλλά και δεν επιθυμεί να την αποκλείσει με ένα βέτο, μπορεί να απέχει. Η αποχή δεν θεωρείται βέτο. Με βάση το Χάρτη, όλα τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών συμφωνούν στο να δέχονται και να εκτελούν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Οι αποφάσεις των άλλων οργάνων του ΟΗΕ αποτελούν συστάσεις για τις κυβερνήσεις των κρατών. Μόνο το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις, τις οποίες τα μέλη είναι υποχρεωμένα από τον Χάρτη να εκτελέσουν. Το Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να ερευνά κάθε διαφορά ή κατάσταση, την οποία θεωρεί ότι μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών. Όταν έρχεται στο Συμβούλιο καταγγελία η οποία αφορά σε απειλή κατά της ειρήνης, η πρώτη του ενέργεια, συνήθως είναι να συστήσει στις αντίθετες παρατάξεις να προσπαθήσουν να επιτύχουν συμφωνία με ειρηνικά μέσα. Σε μερικές περιπτώσεις αναλαμβάνει το ίδιο το Συμβούλιο έρευνα και μεσολάθηση. Μπορεί να ορίσει ειδικούς αντιπροσώπους, ή να ζητήσει από τον Γενικό Γραμματέα να χρησιμοποιήσει τις καλές του υπηρεσίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να καθορίσει και τις αρχές για την ειρηνική διευθέτηση. Όταν μια διαφορά οδηγεί σε σύρραξη, πρώτο μέλημα του Συμβουλίου είναι να την σταματήσει όσο είναι δυνατόν συντομότερα. Όλα αυτά τα χρόνια, από τότε που συγκροτήθηκε, το Συμβούλιο έχει δώσει, σε πολλές περιπτώσεις εντολές για εκκευρία, που συντέλεσαν στο να προληφθούν μεγαλύτερης έκτασης εχθροπραξίες σε διάφορα μέρη του κόσμου. Το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να αποφασίσει να ληφθούν

μέτρα εξαναγκασμού, επιβολή οικονομικών κυρώσεων, όπως εμπορικό αποκλεισμό, και συλλογική στρατιωτική ενέργεια. Πολλές φορές στέλνει ειρηνευτικές δυνάμεις των Ηνωμένων Εθνών για να βοηθήσουν στη χαλάρωση της έντασης στις περιοχές όπου υπάρχει αναταραχή και για να κρατούν σε απόσταση μεταξύ τους τις αντίθετες δυνάμεις.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, με την καθοδήγηση της Γενικής Συνέλευσης, είναι το όργανο, το οποίο συντονίζει το οικονομικό και κοινωνικό έργο των Ηνωμένων Εθνών και των ειδικών οργανώσεων και ιδρυμάτων της «Οικογένειας των Ηνωμένων Εθνών», όπως λέγεται. Το Συμβούλιο προβαίνει σε συστάσεις και εισηγείται δραστηριότητες οι οποίες έχουν σχέση με προβλήματα ανάπτυξης, παγκοσμίου εμπορίου, εκβιομηχάνισης, φυσικών πόρων, δικαιωμάτων του ανθρώπου, κατάστασης των γυναικών, πληθυσμών, κοινωνικής πρόνοιας, επιστήμης και τεχνολογίας, πρόληψης του εγκλήματος και με πολλά άλλα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα. Το Συμβούλιο έχει 54 μέλη, που εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση ανά 18 κάθε χρόνο, για θητεία τριών χρόνων.

Το Συμβούλιο Κηδεμονιών είναι καθορισμένο από το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών να εποπτεύει στη διοίκηση των κηδεμονευομένων περιοχών, που όρισε το διεθνές σύστημα κηδεμονίας, με κυριότερους τελικούς σκοπούς την προαγωγή της προόδου των κατοίκων των εδαφών αυτών και την προοδευτική ανάπτυξή τους για αυτοκυβέρνηση και ανεξαρτησία. Ο Χάρτης δεν ορίζει συγκεκριμένο αριθμό μελών του Συμβουλίου. Προβλέπει για ανάλογη εκπροσώπηση μέλη που διοικούν και μέλη που δεν διοικούν κηδεμονευόμενα εδάφη. Με τον περιορισμό του αριθμού των χωρών που διοικούσαν εδάφη, περιορίστηκε και το μέγεθος του Συμβουλίου, που τώρα έχει πέντε μόνο μέλη: τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Βρεταννία, την Γαλλία, την Κίνα και την Σοβιετική Ένωση.

Το Διεθνές Δικαστήριο

Το Διεθνές Δικαστήριο, που έχει την έδρα του στη Χάγη, είναι το κύριο δικαστικό όργανο των Ηνωμένων Εθνών. Το Καταστατικό του αποτελεί τμήμα του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ο θεσμός του Διεθνούς Δικαστηρίου περιλαμβάνει αυτόματα όλα τα μέλη του διεθνούς οργανισμού. Κράτος, που δεν είναι μέλος του ΟΗΕ, μπορεί να περιληφθεί, κάτω από όρους που καθορίζει για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση η Γενική Συνέλευση μετά από σύσταση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Όλες οι χώρες, που έχουν υπογράψει το καταστατικό του δικαστηρίου μπορούν να παραπέμψουν σε αυτό οποιαδήποτε υπόθεση θελήσουν. Άλλες χώρες μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο κάτω από όρους που καθορίζει το Συμβούλιο Ασφαλείας. Το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει επίσης το δικαίωμα να παραπέμψει οποιαδήποτε νομική διαφορά στο δικαστήριο. Η Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορούν να ζητήσουν την γνωμοδότηση του δικαστηρίου για διάφορα νομικά ζητήματα. Αλλά και άλλα όργανα του ΟΗΕ και ειδικές οργανώσεις μπορούν να ζητήσουν γνωμοδότηση του δικαστηρίου, αφού λάβουν την έγκριση της Συνέλευσης, για ζητήματα της αρμοδιότητάς τους. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου καλύπτει όλα τα ζητήματα που παραπέμπονται σε αυτό από κράτη και όλες τις περιπτώσεις που προβλέπει ο χάρτης των Ηνωμένων Εθνών ή οι συνθήκες και συμβάσεις που ισχύουν. Τα κράτη μπορούν να δεσμευτούν από προηγούμενως όσον αφορά την αναγνώριση της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου σε ειδικές περιπτώσεις, είτε υπογράφοντας σχετική συνθήκη ή σύμβαση, είτε με δήλωση της συναίνεσής τους. Το δικαστήριο αποτελείται από 15 δικαστές που εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο Ασφαλείας σε ψηφοφορίες που είναι ανεξάρτητες, η μία από την άλλη. Οι δικαστές εκλέγονται με βάση τα προσόντα τους και όχι την εθνικότητά τους. Γίνεται όμως προσπάθεια ώστε να αντιπροσωπεύονται στο δικαστήριο τα κυ-

ριότερα νομικά συστήματα του κόσμου. Δεν μπορούν να εκλεγούν δύο δικαστές με την ίδια εθνικότητα. Οι δικαστές εκλέγονται για περίοδο εννέα χρόνων και μπορούν να ξαναεκλεχθούν. Κατά την διάρκεια της θητείας τους, απαγορεύεται να έχουν άλλη επαγγελματική απασχόληση.

Η Γραμματεία

Η Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών υπηρετεί τα άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών και διευθύνει τα προγράμμά τους και τη πολιτική την οποία ακολουθούν. Προϊστάμενος της Γραμματείας είναι ο Γενικός Γραμματέας που ορίζεται από την Γενική Συνέλευση μετά από σύσταση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Μεταξύ των πολλών καθηκόντων του είναι να ενημερώνει το Συμβούλιο Ασφαλείας για οποιοδήποτε θέμα, το οποίο κατά την γνώμη του απειλεί την διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Η Γραμματεία, με διεθνές προσωπικό από εκατό και πλέον χώρες που εργάζεται στην έδρα της Νέας Υόρκης και εκτός έδρας, εκτελεί την τρέχουσα εργασία των Ηνωμένων Εθνών. Τα στελέχη της, σαν διεθνείς δημόσιοι υπάλληλοι, εργάζονται για τα Ηνωμένα Έθνη, σαν ένα ενιαίο σύνολο, ορκίζονται δε, να μην επιδιώκουν και να μη δέχονται οδηγίες από οποιαδήποτε Κυβέρνηση ή άλλη αρχή εκτός του ΟΗΕ. Το έργο του Γενικού Γραμματέα και του προσωπικού είναι ποικίλο όσο ο κατάλογος των προβλημάτων που απασχολούν τον ΟΗΕ: καλές υπηρεσίες, πολλές φορές και επίσημη μεσολάβηση, για την λύση διεθνών διαφορών· διαχείριση ειρηνευτικών επιχειρήσεων· συζητήσεις με εκπροσώπους κυβερνήσεων· επισκόπηση των διεθνών οικονομικών τάσεων και προβλημάτων· μελέτες για θέματα, όπως τα δικαιώματα του ανθρώπου και οι φυσικοί πόροι· οργάνωση διεθνών διασκέψεων· συλλογή στατιστικών στοιχείων· συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με το κατά πόσο εφαρμόζονται οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και των άλλων οργάνων· ερμηνεία ομιλιών, μετάφραση εγγράφων και παροχή πληροφοριών για τα Ηνωμένα Έθνη στα παγκόσμια μέσα επικοινωνίας. Τεχνικοί εμπειρογνώμονες και οικονομικοί σύμβουλοι της Γραμματείας εργάζονται εκτός έδρας για να βοηθούν απευθείας χώρες που αναπτύσσονται. Ειρηνευτικές δυνάμεις ή ομάδες παρατηρητών, από καιρό σε καιρό σταθμεύουν επί τόπου σε πιθανά σημεία ταραχών.

Συνοψίζοντας θα μπορούσαμε ανεπιφύλαχτα να ισχυριστούμε ότι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών είναι ένας θετικός παράγοντας για την διατήρηση της ειρήνης και την ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας. Σήμερα, μια εποχή που παντού πλανιέται ο φόβος του πολέμου, η προσπάθεια του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την παγκόσμια επιβίωση, πρέπει να μας συγκινεί και να μας κάνει να συμμετέχουμε στις ανθρωπιστικές δραστηριότητές του.

Στοιχεία πάρθηκαν από την βιβλιοθήκη του «Κέντρου Πληροφοριών Ηνωμένων Εθνών για την Ελλάδα, Κύπρο και Ισραήλ».

ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΓΕΣ ΤΩΝ ΙΕΡΑΡΧΙΚΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ

του υπαστυνόμου Α΄ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ Νικολάου

Η προσταγή συνιστά λόγο που αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης, βάσει της αρχής της διαφυλάξεως του επικρατέστερου αγαθού. Συγκεκριμένα το ειδικό καθήκον της εκτέλεσης της προσταγής από τον προστασσόμενο αξιολογείται σαν αντικείμενο επικρατέστερο του γενικού του καθήκοντος της μη προσβολής εννόμων αγαθών.

Προσταγή είναι διαταγή ή δήλωση βουλήσεως κάποιας αρχής, που απευθύνεται προς ιεραρχικά υφιστάμενη αρχή ή υπάλληλο και αφορά την εκτέλεση ή παράλειψη ορισμένης υπηρεσιακής ενέργειας. Σαν διαταγή πρέπει να θεωρηθούν και οι οδηγίες της αρχής όχι όμως και οι άλλες συμβουλές, παραινέσεις, υποδείξεις ή η ανοχή.

Για να είναι νόμιμη η προσταγή πρέπει να συγκεντρώνει τόνον τις τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 21 του Π.Κ., όσον και τους ουσιαστικούς του όρους.

Οι προϋποθέσεις αυτές που καθιστούν την προσταγή δεσμευτική για τον προστασσόμενο είναι:

α) Προσταγή ιεραρχικά προϊσταμένης αρχής.

β) Η προσταγή να δόθηκε κατά τους νόμιμους τύπους προς ιεραρχικά υφιστάμενο.

γ) Η σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους προσταγή να δόθηκε από αρμόδια αρχή μέσα στον κύκλο της καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητά της.

δ) Ο προστασσόμενος να μη δικαιούται από το νόμο να εξετάσει το νόμιμο της προσταγής, και

ε) Η διατασσόμενη ενέργεια να βρίσκεται μέσα στον κύκλο της αρμοδιότητας του προστασσόμενου.

Η προσταγή, για να είναι δεσμευτική, πρέπει εκτός από την πλήρωση των παραπάνω τυπικών προϋποθέσεων να είναι και κατ' ουσία νόμιμη. Κατ' ουσία δε

νόμιμη θεωρείται η προσταγή της οποίας το περιεχόμενο ανταποκρίνεται στο δίκαιο.

Όταν η προσταγή είναι τυπικά και ουσιαστικά νόμιμη αίρεται ο άδικος χαρακτήρας της πράξης σύμφωνα με το άρθρο 20 του Π.Κ. Ο προσταχθείς ωφείλει υπακοή, γιατί ενεργεί «σε εκπλήρωση καθήκοντος επιβεβλημένου από τον νόμο» (π.χ. εκτέλεση εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 276, παρ. 2 και 3, «τύπος» και 282 «ουσία» του Κ.Π.Δ.).

Το ζήτημα όμως που ανακύπτει είναι το κατά πόσο η τυπικά νόμιμη και ουσιαστικά παράνομη διαταγή είναι δεσμευτική για το προστασσόμενο. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό εξαρτάται από το κατά πόσο επιτρέπεται στον υφιστάμενο να εξετάσει την ουσιαστική νομιμότητα της προσταγής, με άλλα λόγια αφορά τα όρια της υπακοής των δημοσίων οργάνων απέναντι στις διαταγές των ιεραρχικά προϊσταμένων τους.

Για την πληρέστερη κατανόηση του θέματος θα κάνουμε διάκριση ανάμεσα στους μεγάλους τομείς της κρατικής δραστηριότητας, και συγκεκριμένα στους τομείς: α) της Δικαιοσύνης, β) της Διοίκησης και γ) της Στρατιωτικής υπηρεσίας.

Για τα διοικητικά όργανα τα εντεταλμένα την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων ή ενταλμάτων ισχύει η αρχή ότι δεν δικαιούνται ποτέ να εξετάσουν την ουσιαστική νομιμότητα της δικαστικής απόφασης ή τη συνδρομή των προϋποθέσεων για το επιτρεπτό της

σύλληψης και προφυλάκισης, στην περίπτωση του εντάλματος που διατάσσονται να εκτελέσουν. Η απόλυτη αυτή δεσμευτικότητα των δικαστικών αποφάσεων και ενταλμάτων για τα εκτελεστικά και διοικητικά όργανα στηρίζεται στη διάκριση των εξουσιών και στη συνακόλουθη καθιέρωση της δικαιοσύνης σαν της τρίτης και ανεξάρτητης κρατικής λειτουργίας. Γιατί, σύμφωνα με αυτή τη σύλληψη της δομής της πολιτείας, μόνα αρμόδια για την απονομή της δικαιοσύνης είναι τα δικαστήρια, που υπόκεινται μόνο στο σύνταγμα και στους νόμους. Όπως έχει πολύ χαρακτηριστικά παρατηρηθεί, αν επιτρεπόταν στα διοικητικά όργανα, τα εντεταλμένα την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων ή ενταλμάτων, η έρευνα της ουσιαστικής τους νομιμότητας, θα έπρεπε και ο δεσμοφύλακας να εξετάζει πριν από κάθε εκτέλεση της ποινής αν ο καταδικασμένος είναι πραγματικά ένοχος ή αθώος. Τότε όμως θα καταλήγαμε ολοφάνερα στο άτοπο, κάθε δικαστική υπόθεση να κρίνεται πρακτικά σε τελευταίο βαθμό από διοικητικά όργανα. Στην περιοχή επομένως της δικαιοσύνης, η δικαιοκρατική ακριβώς αρχή της διάκρισης των εξουσιών μας επιβάλλει να αρνηθούμε στα διοικητικά όργανα, τα εντεταλμένα με την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και ενταλμάτων, το δικαίωμα να εξετάζουν την ουσιαστική τους νομιμότητα και να δεχτούμε έτσι εδώ την υποχρέωσή τους για «τυφλή» υπακοή (Μαγκάκης).

Σύμφωνα με το άρθρ. 13 του Κ.Π.Δ., «οι αστυνομικές αρχές οφείλουν να εκτελούν αμελλητί τις παραγγελίες των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών». Έτσι, όταν ο Εισαγγελέας Πλημ/κών στέλνει το Διοικητή του Τμήματος της δικαιοδοσίας του παραγγελία που συνίσταται στην διευθέτηση διαφοράς μεταξύ ιδιωτών, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κ.Π.Δ., ο Διοικητής δεν δικαιούται να αρνηθεί την εκτέλεση, ούτε και να ερευνήσει το κατ' ουσίαν δικαιολογημένο της προσταγής. Τυχόν ύπαρξη ευθύνης βαρύνει μόνο τον παραγγέλλαντα εισαγγελέα.

Από τον κανόνα αυτό, το ίδιο το Σύνταγμα προβλέπει όμως μια σημαντική εξαίρεση. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 6 του Συντάγματος «ο επ' αυτοφώρω ή δι' εντάλματος συλληφθείς προσάγεται εις τον αρμόδιον ανακριτήν το βραδύτερον εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από της συλληψης, εάν δε η σύλληψις εγένετο εκτός της έδρας του ανακριτού, εντός του απολύτως αναγκαίου προς μεταγωγήν χρόνου. Ο ανακριτής οφείλει, εντός τριών ημερών από της προσαγωγής, είτε να απολύσει τον συλληφθέντα είτε να εκδώσει κατ' αυτού ένταλμα φυλακίσεως».

Στην περίπτωση που θα περάσει άπρακτη είτε η 24ωρη, είτε η 3ήμερη είτε η 5ήμερη προθεσμία «κάθε δεσμοφύλαξ ή άλλος επιτετραμμένος την κράτησιν του συλληφθέντος, είτε πολιτικός υπάλληλος, είτε στρατιωτικός, οφείλει να απολύσει αυτόν παραχρήμα».

Αυτό σημαίνει ότι ιδρύεται απευθείας από το Σύν-

Τα εκτελεστικά όργανα δεν έχουν δικαίωμα να εξετάζουν την ουσιαστική νομιμότητα των δικαστικών αποφάσεων και ενταλμάτων.

ταγμα υποχρέωση για κάθε κρατικό όργανο – και κατά πρώτο λόγο για το συλλαβόν και για τους εισαγγελέα και ανακριτή – είτε έχει την ιδιότητα στρατιωτικού υπαλλήλου είτε έχει την ιδιότητα πολιτικού υπαλλήλου ή δικαστικού λειτουργού, να απελευθερώσει αμέσως τον συλληφθέντα. Με άλλα λόγια, δεν υποχρεώνεται να υπακούσει, ή μάλλον οφείλει να μην υπακούσει, σε διαταγή ανωτέρου του που εντέλλεται την κράτηση του συλληφθέντος πέρα από τις προθεσμίες αυτές· αν δε τυχόν υπακούσει, δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη. Η συνταγματική αυτή υποχρέωση δεν αναιρείται από αντίθετη διάταξη νόμου ή διαταγή οποιουδήποτε ιεραρχικά προϊστάμενου. Διότι τέτοια διάταξη ή διαταγή θα ήταν αντισυνταγματική και συνεπώς ανίσχυρη. Πιο συγκεκριμένα: Το άρθρο 6 παρ. 3 του Συντάγματος αποδυναμώνει στην προκείμενη περίπτωση κάθε αντίθετη διάταξη της ισχύουσας νομοθεσίας και ειδικότερα τη διάταξη του άρθρου 21 Π.Κ. «περί προσταγής».

Εδώ, το ίδιο το Σύνταγμα, όχι απλώς επιτρέπει, αλλά επιβάλλει στον προστασσόμενο να εξετάσει το νόμιμο της προσταγής. Επομένως, η θέληση του κοινού νομοθέτη (άρθρο 21 Π.Κ.), που καθιερώνει γενικά την υπερίσχυση του καθήκοντος υπακοής και αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης, δεν μπορεί να κατισχύσει της αντίθετης ειδικής και ρητής συνταγματικής επιταγής.

Έτσι π.χ. δεν βρίσκεται μπροστά σε δεσμευτική προσταγή ο δεσμοφύλακας που πήρε τη διαταγή να παρατείνει την κράτηση ορισμένου προσώπου, εναντίον του οποίου δεν έχει εκδοθεί ένταλμα προφυλάκισης, και πέρα από το χρόνο που καθορίζει το άρθρο 6 παρ. 2 του Συντάγματος. Στην περίπτωση επομένως αυτή, ο δεσμοφύλακας που εκτελεί μια τέτοια διαταγή διαπράττει σύμφωνα με τα άρθρα 5 παρ. 3 και 6 παρ. 3 του Συντάγματος και το άρθρο 326 Π.Κ. το έγκλημα της «κατακράτησης παρά το Σύνταγμα».

8) Τα όρια της υπακοής στην περιοχή της διοίκησης.

Τα όρια της υπακοής στην περιοχή της διοίκησης ρυθμίζονται ρητά με το άρθρο 45 του Υπαλληλικού κώδικα του 1951 και τώρα με άρθρο 71 Π.Δ. 611/1977.

Κατά το άρθρο 45 του Ν. 1811/1951 (υπαλληλικού κώδικα) ο «υπάλληλος οφείλει να υπακούει εις τας διαταγάς των προϊσταμένων του, εκτός εάν η διδομένη αυτό προσταγή είναι προδήλως παράνομος, οπότε οφείλει κατά κανόνα να μην εκτελέσει ταύτην. Κατ' εξαίρεσιν, όμως ο υπάλληλος έχει καθήκον να εκτελέσει την προσταγήν και όταν ακόμη αυτή «προδήλως αντίκειται εις σαφείς και ρητάς διατάξεις του Συντάγματος, νόμων ή διαταγμάτων»; α) όταν εν τη διαταγή «διατυπούνται επείγοντες λόγοι γενικώτερου συμφέροντος», β) όταν «κατόπιν αρνήσεως υπακοής του υπαλλήλου εις πρώτην διαταγήν αντικειμένην προδήλως εις τοιαύτας διατάξεις, ακολουθήσει δευτέρα, εκθέτουσα επείγοντας λόγους γενικώτερου συμφέροντος».

Η εξαίρεση αυτή σύμφωνα με τον καθηγητή κ. Γ. Μαγκάκη είναι εκπληκτική γιατί η εφαρμογή της ανατρέπει ριζικά τη δημοκρατικά στοιχειώδη υποχρέωση της διοίκησης να λειτουργεί στο πλαίσιο πάντα του Συντάγματος και των νόμων, με το πολύ ισχνό και δικαιοκρατικά απαράδεκτο πρόσχημα της συνδρομής «λόγων γενικοτέρου συμφέροντος, που επείγουν». Με τη διάταξη δηλαδή αυτή δεν ρυθμίζονται απλώς τα όρια της υπακοής των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά θεσμοθετείται ότι η διοίκηση μπορεί, με το παραπάνω πρόσχημα, να αγνοήσει κάθε συνταγματική και έννομη τάξη, και δημιουργείται επομένως έτσι ένα κρίσιμο και επικίνδυνο ρήγμα στο καθεστώς κράτους δικαίου, που ισχύει. Γι' αυτό το λόγο, η εξαιρετική αυτή διάταξη είναι ολόκληρη αντισυνταγματική.

Μια διάταξη απλού νόμου, όπως εδώ αυτή του Υπαλληλικού Κώδικα δεν είναι δυνατό να ορίσει με νομική εγκυρότητα ότι μπορεί η απλή διαταγή ενός διοικητικού οργάνου, που επικαλείται οποιεσδήποτε σκοπιμότητες, να παραμερίσει την συνταγματική τάξη και ιδίως να αναστείλει τη συνταγματική προστασία των ατομικών δικαιωμάτων. Ο υπάλληλος επομένως οφείλει σε κάθε περίπτωση συμμορφούμενος με το βασικό κανόνα που προβλέπει το άρθρο 71 του Υπαλλ. Κώδικα, να μην εκτελεί διαταγές που έχουν περιεχόμενο πρόδηλα αντισυνταγματικό. Αν παρ' όλα αυτά τις εκτελέσει, τότε έχει ευθύνη, και ενδεχόμενα ποινική, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 Π.Κ.

Με τη διάταξη αυτή εισάγεται ως βασική αρχή ο κανόνας ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του, τις τυπικά νόμιμες βέβαια. Στην περίπτωση όμως που η διαταγή είναι «προδήλως παράνομος» τότε οφείλει να μην την εκτελέσει. «Προδήλως παράνομη» είναι η διαταγή εκείνη που το παράνομο περιεχόμενό της μπορεί ο υφιστάμενος ν' αντιληφθεί, καταβάλλοντας την επιμέλεια που του είναι επιβεβλημένη από τη θέση

του στην υπαλληλική ιεραρχία και δυνατή σύμφωνα με τις προσωπικές τους ιδιότητες (Μαγκάκης – Στασινόπουλος). Έτσι αν ο Αστυνόμος διατάξει τον αστυφύλακα να κακοποιήσει ιδιώτη για κάποια τροχαία παράβασή του, ο αστυφύλακας δεν επιτρέπεται να συμμορφωθεί στη διαταγή αυτή επειδή είναι ουσιαστικά παράνομη και η έκδοσή της βρίσκεται έξω από τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του Αστυνομικού. Αντίθετα αν ο αστυνόμος διατάσσει προφορικά τον υπό τις διαταγές του αστυφύλακα να συλλάβει τον Γ' σαν ύποπτο κλοπής, ο αστυφύλακας δεν έχει εκ του νόμου δικαίωμα να εξετάσει το νόμιμο ή μη της σύλληψης. Αν ο Γ' κακώς συνελήφθη την ευθύνη για παράνομη κατακράτηση την έχει ο διατάξας Αστυνόμος.

γ) Τα όρια της υπακοής στην περιοχή της στρατιωτικής υπηρεσίας

Στο θέμα της υπακοής στην περιοχή της στρατιωτικής υπηρεσίας αναφέρεται η διάταξη του άρθρου 70 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα του 1941, που ορίζει ότι «στρατιωτικός, όστις προσταχθείς υπό του αρχηγού του όπως εκτελέσει οιαδήποτε υπηρεσίαν αρνείται να υπακούσει ή παραλείπει την εκτέλεσιν της διαταγής, τιμωρείται» ως δράστης του στρατιωτικού εγκλήματος της «ανυπακοής». Ερμηνεύοντας την διάταξη αυτή στο πλαίσιο δημοκρατικού πολιτεύματος, πρέπει, σύμφωνα με τον καθηγητή Μαγκάκη, να θεωρήσουμε ότι ο όρος «οιαδήποτε υπηρεσία» που οφείλει να εκτελεί ο στρατιωτικός όταν διατάσσεται, δεν μπορεί να περιλαμβάνει και την τέλεση μιας πρόδηλα άδικης και ακόμη λιγότερο εγκληματικής πράξης. Γιατί μόνο με μια τέτοια ερμηνεία αντιμετωπίζεται ο κίνδυνος της αυθαιρεσίας, που μπορεί να υποσκάψει τα θεμέλια του καθεστώτος κράτους δικαίου, κατοχυρώνεται η τιμή του στρατεύματος και προστατεύονται τα στελέχη του και οι στρατευμένοι πολίτες από τον κίνδυνο της ταπείνωσης να μεταβληθούν σε τυφλά όργανα παράνομων ή και εγκληματικών διαταγών.

Στρατιωτικός προστασσόμενος για την εκτέλεσιν παρανόμου προσταγής τιμωρείται όταν «είτε πράγματι εγνώριζε τον εγκληματικό χαρακτήρα της προσταγής, είτε ο ανωτέρω χαρακτήρ αυτής ήτο πρόδηλος».

Κατά τον καθηγητή κ. Παπαδάτο το απώτατο όριο επέκτασης της υπακοής «επ' ουδενί λόγω θα πρέπει να υπερβαίνει το σημείον, ένθα η παράνομος προσταγή αφορά προδήλως εις την τέλεσιν αξιοποιήσιμου πράξεως εις βαθμόν κακούργηματος ή πλημμελήματος ή οσάκις το τοιοῦτον δεν είναι μεν πρόδηλον, τυγχάνει όμως γνωστόν εις τον προσταχθέντα». Την παραπάνω αρχήν αποδέχθη και ο Γερμ. Στρατ. Ποιν. Κώδικας (άρθρο 5) κατά το οποίο «Εάν ο κατώτερος ετέλεσεν αξιόποινον ἔμψιν κατόπιν προσταγής, αὐτὴ καταλογίζεται εἰς αὐτόν, ἐφ' ὅσον συνιστᾷ κακούργημα ἢ πλημμέλημα καὶ τοῦτο τυγχάνει γνωστόν εἰς τον προσταχθέντα ἢ ἦτο, κατὰ τὰς γνωστὰς αὐτῷ περιστάσεις, πρόδηλον εἰς αὐτόν.» Η ανωτέρω τείνουσα να επικρατήσει άποψη έχει το μειονέκτημα, ότι παρέχει στον προστασσόμενο

την «ευκαιρίαν» νομικής θεμελιώσεως της ανυπακοής του και δύναται να οδηγήσει σε καταστρεπτικό, ιδία όταν πρόκειται περί στρατεύματος, κλονισμό της πειθαρχίας. Περαιτέρω τίθεται εν όψει της ανωτέρω απόψεως, το ερώτημα: Πότε και κατά την κρίσιν τίνος είναι ο εγκληματικός χαρακτήρ της πράξεως «πρόδηλος» και τι δέον γενέσθαι όταν είναι «**δήλος**» αλλ' όχι «**πρόδηλος**»; Κατά τον Greenspann («The modern Law of Land warfare', 1959 σελ. 495), όταν οι διαταγές είναι κατά την κρίση του προστασσομένου «αμφισβητήσιμου νομιμότητος» και είναι ούτος «υποχρεωμένος εις αυστηράν πειθαρχίαν, έναντι των ανωτέρων του, μέχρι σημείου να μη δύναται να θέσει υπό αμφισβήτηση τις διαταγές αυτές, τότε ούτος δικαιούται να συμπεράνει, εν ελλείψει ειδικών γνώσεων περί του αντιθέτου ότι η νομιμότητα των ανωτέρω προσταγών έχει προσηκόντως ελεγχθεί πριν ή δοθούν αυτές εις αυτόν» (Κατοαντώνης).

Στο σημείο τούτο επιβάλλεται διάκριση μεταξύ των πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών: Οι πολιτικοί είναι πλέον ικανοί να εκτιμήσουν την νομιμότητα των παραγγελομένων εις αυτούς πράξεων και έχουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία για να υποδείξουν στους διευθυντές τους το παράνομο της διαταγής: οι στρατιωτικοί αντίθετα, προπάντων δε οι απλοί στρατιώτες και οι των κατωτέρων βαθμών, δεν έχουν εν γένει τις αναγκαίες γνώσεις για να εκτιμήσουν την διαταγή των ανωτέρω τους, διότι η στρατιωτική πειθαρχία δεν τους επιτρέπει άρνηση υπακοής, η οποία ειδικά τιμωρείται

Οι διαταγές προς τους υφισταμένους πρέπει να είναι τυπικά και ουσιαστικά νόμιμες.

από τους Κώδικες της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, άνευ διακρίσεως της νομιμότητος ή μη της διαταγής. Πρέπει αν τούτοις να φθάσουμε μέχρι του σημείου ώστε να αξιώσουμε η υπακοή του στρατιωτικού να είναι απολύτως παθητική; (υπεστηρίχθη και τούτο) Η γενική όμως γνώμη είναι ότι και αυτός ο στρατιωτικός έχει κάποια ανεξαρτησία, ότι έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να αποποιηθεί υπακοή, όταν το παράνομο της πράξεως το οποίον του διατάσσεται είναι **πρόδηλο**. Παρ' όλο αυτά υποστηρίζεται ότι οι δικαστικοί οφείλουν να είναι επιεικέστεροι για το στρατιωτικό παρά για τον πολίτη και να δέχονται ευκολότερα την καλήν πίστη. Η παραπάνω άποψη απηχεί την αποκληθείσα «**θεμελιώδης αρχή της εμπιστοσύνης**», σύμφωνα με την οποθα ο προστασσόμενος στρατιωτικός έχει το δικαίωμα να θεωρεί ότι οι διδόμενες σ' αυτόν από τους ανωτέρους του προσταγές είναι σύμφωνες με το δίκαιο (Ανδρουλάκης, και straten werthn verant wortung σελ. 42 επ. όπου και χαρακτηριστικές παραπομπές στα πρακτικά της δίκης της Νυρεμβέργης).

Βιβλιογραφία

1. Ποινικό Δίκαιο: Γ.Α Μαγκάκη, Ν. Ανδρουλάκη, Η. Γάφου, VIDAL - MACNOL, Π. Παπαδάτου, Αλ. Κατσαντώνη.
2. Ποινικός Κώδικας: Γ. Α Βαβαρέτου
3. Ερμηνεία Π.Κ: Α. Ντζιώρα.
4. Ατομικές Ελευθερίες: Α. Μάνεση.

ΕΡΜΗΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ (ΝΟΜΟΣ 1729/1987)

ΑΡΘΡΟ 12: ΧΡΗΣΤΕΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

του Εφέτου Γεωργίου Θ. Σταθέα,

Διδάκτορας Ποινικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Νόμος 1729/1987, Άρθρο 12

Χρήστες ναρκωτικών ουσιών

1. Όποιος για δική του αποκλειστική χρήση προμηθεύεται ή κατέχει με οποιοδήποτε τρόπο ναρκωτικά σε μικρή ποσότητα ή κάνει χρήση τους τιμωρείται με φυλάκιση. Η ποινή εκτελείται σε ειδικό σωφρονιστικό κατάστημα θεραπευτικού χαρακτήρα.

2. Αν ο χρήστης της παραγράφου 1 δεν έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για άλλη παράβαση του νόμου αυτού και δεν παρουσιάζει συμπτώματα εξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες, το δικαστήριο, εκτιμώντας τις ιδιαίτερες περιστάσεις καθώς και την προσωπικότητα του κατηγορουμένου, επιβάλλει αντί της ποινής της

παρ. 1 το μέτρο της παρακολούθησης κατάλληλου συμβουλευτικού υποστηρικτικού προγράμματος, που καθορίζεται από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από πρόταση του Συμβουλίου του άρθρου 1 παρ. 1 στα κέντρα υγείας που εδρεύουν σε κάθε νομό, σε συμβουλευτικούς σταθμούς ή άλλα ανάλογα ιδρύματα.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, το δικαστήριο επιβάλλει τον εγκλεισμό σε κατάλληλο ίδρυμα για την παρακολούθηση του ίδιου προγράμματος.

Ο Έλληνας νομοθέτης ετέθη προ ενός σοβαρού προβλήματος, το οποίο προσπάθησε να επιλύσει και να επιβάλλει τη φιλοσοφία του. Η χρήση ναρκωτικών ουσιών προκαλεί επικίνδυνη κατάσταση για τον ανθρώπινο οργανισμό, δημιουργεί ανασταλτικές αντιδράσεις και η συνεχόμενη χρήση οδηγεί σε δυσάρεστα αποτελέσματα. Το άτομο ενίοτε απομακρύνεται από το κοινωνικό σύνολο, συγκεντρώνεται στον εαυτό του, αποφεύγει το συγχρωτισμό, πολλές φορές δε συσσωρεύεται ένα ανενεργές δυναμικό, το οποίο προσπαθεί να επιβιώσει ψηλαφητά. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει δυνατότητα απόλυτης προληπτικής τακτικής πολλά άτομα εισχωρούν εκούσια ή ακούσια στον κόσμο των ναρκωτικών και χρησιμοποιούν ναρκωτικές ουσίες. Ο νομοθέτης ακολουθώντας την ορθή τακτική θεώρησε ότι κάθε χρήση ναρκωτικών ουσιών είναι απαγορευμένη και ο υπαίτιος τελεί αδίκημα, τιμωρούμενο ποινικά. Η ορθή νομοθετική πολιτική προχώρησε σε ορισμένες κατηγορίες προσώπων, προσδιόρισε διαβαθμίσεις και καθόρισε πλαίσια, εντός των οποίων θα κινείται ο δικαστής. Βέβαια ανακύπτει το θέμα μήπως ο νομοθέτης παρωθεί τα άτομα να κάνουν χρήση ναρκωτικών και να υπόκεινται σε ελαφρά ποινή. Εάν είχε τη δυνατότητα η κρατική εξουσία να προλαμβάνει ώστε τα άτομα να μην κάνουν χρήση ναρκωτικών ουσιών δεν θα θεσμοθετούσε νόμους με ελαφρές ποινές. Δεν είναι όμως ορθό άτομο, το οποίο κάνει χρήση ναρκωτικών για πρώτη φορά να εξοντώνεται ποινικά και να τιμωρείται αυστηρά, δεδομένου ότι με τον τρόπο αυτό δεν εξοβελίζεται η αντικοινωνική συμπεριφορά.

Το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987 προβλέπει νομοθετικό πλαίσιο για τους χρήστες ναρκωτικών ουσιών.

Λαμβανομένου υπόψη ότι υπάρχουν άτομα, τα οποία κάνουν χρήση

ναρκωτικών ουσιών και είναι υποχρεωμένα να προμηθεύονται ποσότητα ναρκωτικών, ο νομοθέτης θέσπισε ειδική κατηγορία προσώπων. Αυτά τα πρόσωπα ονομάζονται «χρήστες». Χρήστης θεωρείται όποιος κάνει χρήση ναρκωτικών ουσιών. Χρήστες είναι τεσσάρων κατηγοριών:

α. – Ο αρχικά ποιούμενος χρήση ναρκωτικών, ο οποίος κύρια πρέπει να ονομάζεται «ο χρησάμενος».

β. – Εκείνος, ο οποίος κάνει χρήση ναρκωτικών χωρίς να έχει εθισθεί, χωρίς να έχει αποκτήσει την έξη χρήσεως ναρκωτικών.

γ. – Όποιος κάνει χρήση ναρκωτικών ουσιών, έχει αποκτήσει την έξη χρήσεως, όμως δύναται αυτοδύναμα να αποβάλλει την έξη χρήσεως ναρκωτικών.

δ. – Όποιος κάνει χρήση ναρκωτικών ουσιών, έχει αποκτήσει την έξη χρήσεως ναρκωτικών ουσιών και δεν δύναται να αποβάλλει την έξη αυτοδύναμα, με δικές του δυνάμεις (άρθρ. 13 παρ. 1 Ν 1729/1987). (Εδώ θα ερευνηθούν οι τρεις πρώτες κατηγορίες).

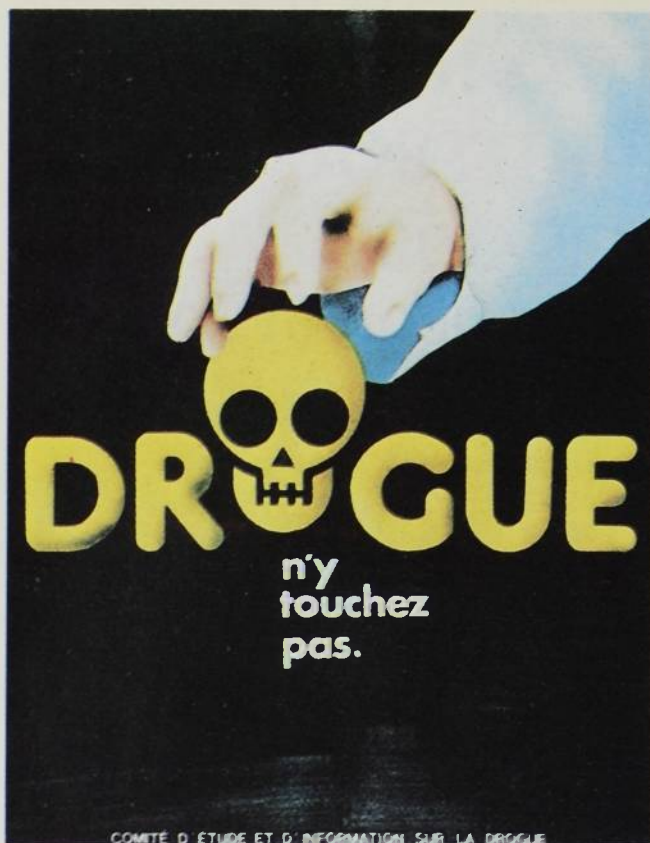
Αδίκηματα του άρθρου 12 παρ. 1

Το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987 προβλέπει τρία αδικήματα.

1. – Προμήθεια ναρκωτικής ουσίας για ίδια αποκλειστική χρήση (επί σκοπώ χρήσεως) (ΑΠ 281/1980 Π.Χρ. Λ/150).

2. – Κατοχή ναρκωτικής ουσίας για ίδια αποκλειστική χρήση (επί σκοπώ χρήσεως).

3. – Χρήση ναρκωτικής ουσίας. Εάν το πρόσωπο προμηθεύθηκε ναρκωτική ουσία ή κατέχει ναρκωτικά επί σκοπώ χρήσεως χωρίς όμως να

«Ναρκωτικά! Μη τα πλησιάζετε!»

κάνει χρήση τελεί το αδίκημα προμήθειας ή κατοχής ναρκωτικών ουσιών επί σκοπώ χρήσεως. (Για ιδία αποκλειστική χρήση).

Όταν το πρόσωπο προμηθεύεται ή κατέχει ναρκωτική ουσία επί σκοπώ ιδίας αποκλειστικής χρήσεως ταυτόχρονα δε κάνει και χρήση τελεί δύο αδικήματα, ήτοι την προμήθεια ή κατοχή ναρκωτικής ουσίας επί σκοπώ χρήσεως και τη χρήση. Η ερμηνεία αυτή είχε παγιωθεί κατά την ερμηνεία του άρθρου 7 ΝΔ 743/1970 (ΑΠ 69/1981 Π.Χρ. ΛΑ/449. ΑΠ 859/1979 Π.Χρ. ΚΘ/48. ΑΠ 925/1978 Π.Χρ. ΚΘ/71. ΑΠ 1266/1977 Π.Χρ. ΚΗ/336). Ο εισαχθείς σε δίκη για χρήση ναρκωτικών δεν είναι δυνατό να τιμωρηθεί για προμήθεια (ΑΠ 1266/1977 Π.Χρ. ΚΗ/336).

Σε περίπτωση τελέσεως των δύο αδικημάτων θα επιβληθεί ποινή χωριστά για το κάθε ένα αδίκημα, εφ' όσον υπάρχει πραγματική συρροή και θα επαυξηθεί η βασική ποινή κατ' άρθρο 94 Π.Κώδικος. Η ερμηνεία αυτή είχε επικρατήσει κατά το προϊσχύσαν δίκαιο (άρθρο 7 ΝΔ 743/1987) (ΑΠ 1266/1977 Π.Χρ. ΚΗ/336. ΑΠ 529/1978 Π.Χρ. ΚΗ/623. ΑΠ 705/1979 Π.Χρ. ΚΘ/778. ΑΠ 69/1981 Π.Χρ. ΛΑ/449. ΑΠ 1263/1979 Π.Χρ. Ι/261. ΑΠ 953/1979 Π.Χρ. Λ/116. ΑΠ 1401/1982 Π.Χρ. ΛΓ/528). Υπεστηριζέτο όμως και η αντίθετη γνώμη. Δηλαδή η προμήθεια προς αποκλειστική χρήση, όταν γίνεται πράγματι χρήση συνιστά ένα αδίκημα, της χρήσης ναρκωτικών ουσιών (Ανδρουλάκης, Συμβολή στην επίλυση κάποιων προβλημάτων φαινομένης συρροής, Π.Χρ. ΛΒ/344) και όχι δύο, δηλαδή της προμήθειας επί σκοπώ χρήσεως και της χρήσεως (Γ. Σταθές, Προβλήματα κατά την εφαρμογή του Νόμου περί Ναρκωτικών, Π.Χρ. ΛΕ/625). Η δεύτερη γνώμη περί υπάρξεως ενός αδικήματος ενισχύεται και από το κείμενο του νόμου. Ο νόμος θεωρεί αδίκημα την προμήθεια για ιδία αποκλειστική χρήση, έστω και αν κατά τον χρόνο της συλληψέως δεν πρόλαβε να κάνει χρήση. Επίσης θεωρεί αδίκημα την προμήθεια για ιδία αποκλειστική χρήση και όταν πράγματι έγινε η χρήση πριν από την σύλληψη. Ο συμπλεκτικός σύνδεσμος «ή» δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τελούνται δύο αδικήματα, αλλά αντίθετα ότι άμα γίνει χρήση οι προηγούμενες πράξεις είναι αδιάφορες νομικά, αφού η πράξη της χρήσεως είναι που επιφέρει τη θλάση στον οργανισμό του ανθρώπου (Γ. Σταθές, Ενθ. Αν. σελ. 632).

Έννοια του όρου προμήθεια

Ο νόμος ομιλεί περί προμήθειας ναρκωτικών ουσιών. Προμήθεια

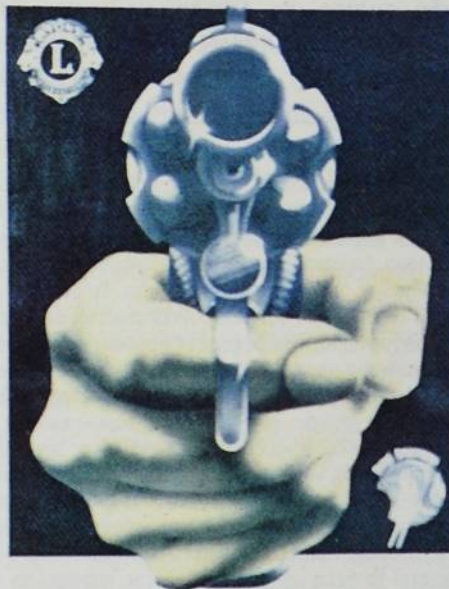
σημαίνει με οποιονδήποτε τρόπο κτήση ποσότητας ναρκωτικών ουσιών. Δεν ενδιαφέρει ο τρόπος της προμήθειας, δηλαδή αν προέρχεται από χαριστική πράξη ή επαχθή αιτία. Οιοσδήποτε τρόπος προμήθειας, εφ' όσον τελικός σκοπός είναι η χρήση υπάγεται στην περίπτωση του άρθρου 12 παρ. 1 Ν 1729/1987. Έτσι υπάγεται η αγορά, ο δανεισμός, η δωρεά. Η ΑΠ 776/1976 Π.Χρ. ΚΖ/218 έκρινε ότι η αγορά προς ιδία αποκλειστική χρήση δεν υπάγεται στο άρθρο 7 παρ. 1 ΝΔ 743/1970 (όχι ορθά). Η νομολογία αυτή άλλαξε μεταγενέστερα. Αρχικά η ΑΠ 776/1976 Π.Χρ. ΚΖ/218, ΑΠ 439/1977 Π.Χρ. ΚΖ/772 έκρινε ότι υπόκεινται περισσότερα αδικήματα, όπως αγορά, κατοχή, χρήση.

Η τακτική αυτή μεταβλήθηκε και γίνεται δεκτό ότι η αγορά για ιδία αποκλειστική χρήση συνιστά το αδίκημα της προμήθειας για ιδία αποκλειστική χρήση και χρήση (ΑΠ 522/1978 Π.Χρ. ΚΗ/623. ΑΠ 900/1978 Π.Χρ. ΚΗ/821. ΑΠ 1024/1978 Π.Χρ. ΚΘ/143. ΑΠ 705/1979 Π.Χρ. ΚΘ/778. ΑΠ 953/1979 Π.Χρ. Λ/116. ΑΠ 1192/1979 Π.Χρ. Λ/248. ΑΠ 281/1980 Π.Χρ. Λ/550). Πρωτοπόρα ήταν η Εφ. Κρ. 43/1973 Ποιν. Χρ. ΚΔ/137. Στην προμήθεια για ιδία αποκλειστική χρήση πρέπει να συμπεριληφθεί και η καλλιέργεια ινδικής καννάβεως, εφ' όσον πρόκειται περί μικράς ποσότητας (ΑΠ 1426/1980 Π.Χρ. ΛΑ/354. Γ. Σταθές, Π.Χρ. ΛΕ/632, «Ναρκωτικά – Τοξικομανείς – Ποινική και Θεραπευτική Μεταχείριση, ΝΟΒ 28, 1900, Ανδρουλάκης, Π.Χρ. ΛΒ/348).

Σχέση προμήθειας και κατοχής

Φυσιολογικά η προμήθεια συνέχεια με την κατοχή. Σε κάποιο χρονικό διάστημα το άτομο, το οποίο προμηθεύεται κατ' ανάγκη κατέχει πριν την χρήση. Εάν η ποσότητα είναι τέτοια ώστε να προορίζεται για περισσότερες χρήσεις και το άτομο έκανε χρήση υπόκεινται δύο αδικήματα κανονικά, ήτοι της προμήθειας και κατοχής. Εάν δε έγινε χρήση, τελείται και το αδίκημα της χρήσεως. Όμως η ορθή ερμηνεία είναι ότι τελούνται μόνο τα αδικήματα της προμήθειας επί σκοπώ χρήσεως και χρήσεως.

LA DROGUE TUE

AUSSI SUREMENT
QU'UN REVOLVER!

«Τα ναρκωτικά σκοτώνουν τόσο σίγουρα, όσο και ένα περίστροφο», μας προειδοποιεί η γαλλική αυτή αφίσα

Πρέπει να βεβαιώνεται ότι σκοπός της προμήθειας ήταν η ίδια αποκλειστική χρήση (ΑΠ 529/1978 Π.Χρ. ΚΗ/623. ΑΠ 900/1978 Π.Χρ. ΚΗ/821). Αντίθετα, εάν η ποσότητα είναι μικρή και χρησιμοποιείται μία φορά, συλλαμβάνεται δε μόλις έχει κάνει χρήση υπόκεινται αδικήματα προμήθειας επί σκοπώ χρήσεως και χρήσεως χωρίς να παρεμβληθεί το αδίκημα της κατοχής ναρκωτικής ουσίας, εφ' όσον το άτομο δεν συνελήφθη να κατέχει (ΑΠ 529/1978 Π.Χρ. ΚΗ/623. ΑΠ 900/1978 Π.Χρ. ΚΗ/821).

Οσάκις γίνεται δεκτό ότι η προμήθεια και η κατοχή αποσκοπούν στη χρήση, δεν ασκεί επιρροή νομικά η αυθύπαρκτη πράξη της προμήθειας και κατοχής ή της κατοχής μόνον.

Αντικειμενικά στοιχεία του αδικήματος χρήσεως ναρκωτικών ουσιών

Για την αντικειμενική υπόσταση του αδικήματος της χρήσεως ναρκωτικών του άρθρου 12 παρ. 1 1729/1987 απαιτούνται τα εξής:

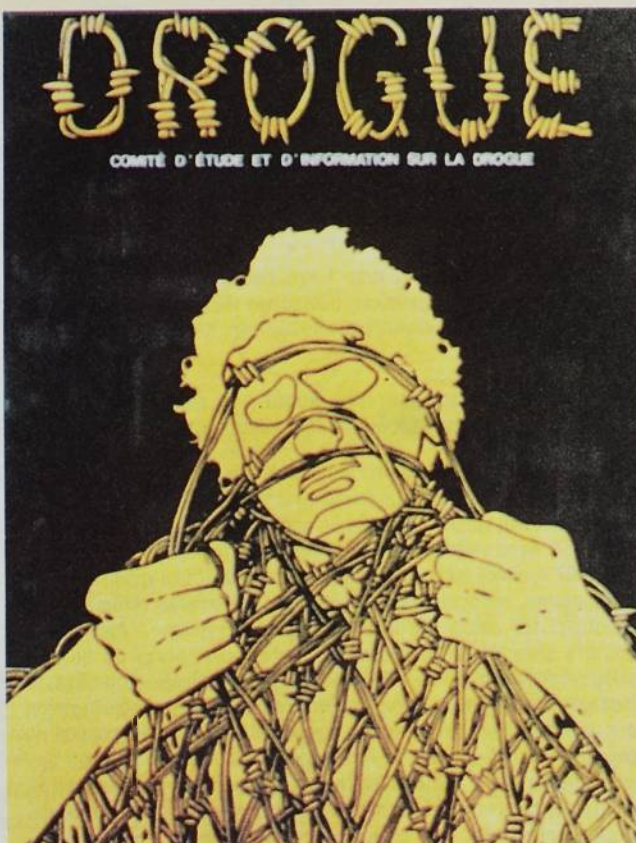
- α. — Προμήθεια ναρκωτικών για ίδια αποκλειστική χρήση.
- β. — Η ποσότητα ναρκωτικής ουσίας να είναι μικρή.
- γ. — Να μην είναι τοξικομανής.

Κατ' αρχήν πρέπει να κριθεί ότι η ποσότητα είναι μικρή (ΑΠ 185/1985 Π.Χρ. ΛΕ/778. ΑΠ 953/1979 Π.Χρ. Λ/116. ΑΠ 705/1979 Π.Χρ. ΚΘ/778). Όμως δεν υπάρχει μέτρο συγκρίσεως πότε μία ποσότητα είναι μικρή και πότε είναι μεγάλη. Το κάθε άτομο θεωρεί ότι έχει ανάγκη από κάποια ποσότητα ναρκωτικής ουσίας. Η ιδιοσυγκρασία του οργανισμού καθορίζει και την ποσότητα. Η μικρή ποσότητα δεν αφορά τη μία χρήση. Δυνατόν να αποσκοπεί σε περισσότερες χρήσεις. Ο νόμος δεν διακρίνει, εάν πρόκειται περί ποσότητας μιας χρήσεως ή περισσότερων.

Εξαρτάται από την συγκεκριμένη περίπτωση. Βέβαια αυτό οδηγεί σε διάφορη κρίση από τα διάφορα δικαστήρια. Είναι όμως ορθή η τακτική αυτή, δεδομένου ότι προ της κρίσεως του δικαστού παρεμβάλλονται διάφορες περιστάσεις, όπως η προσωπικότητα του χρήστη, η ηλικία του, η συνήθεια, η κατ' επανάληψη χρήση. Καθορισμός της ποσότητας από τον

«Ναρκωτικά. Το θανάσιμο παιχνίδι με τη ζωή. Ο προμηθευτής τους σε εκμεταλλεύεται, σε αποτελειώνει, σε παρατά, φεύγει. Η φρίκη μένει», γερμανική αφίσα

Αφίσα της γαλλικής Επιτροπής Ερευνας και Πληροφόρησης για τα ναρκωτικά

νόμο πιθανόν να οδηγήσει σε δυσμενή αποτελέσματα. Κατά τις συζητήσεις στη Βουλή ετέθη το θέμα, εάν έπρεπε να προσδιορισθεί η ποσότητα, η οποία θα θεωρηθεί ως μικρή. Τελικά όμως επικράτησε η γνώμη του απροσδιορίστου έτσι ώστε κάθε περίπτωση να κρίνεται κατά τρόπο αδέσμευτο και προσηκόντα (Πρακτικά Βουλής, Συνεδρίαση Β/2-7-1987 σελ. 59, 60, 61, 63). Όπως χαρακτηριστικά λέχθηκε υπάρχουν χρήστες ναρκωτικών, οι οποίοι λαμβάνουν 10 ή 15 φορές μεγαλύτερη ποσότητα από άλλους.

Περαιτέρω για να εφαρμοσθεί η διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 Ν 1729/1987 πρέπει να κριθεί ότι η ποσότητα, την οποία προμηθεύθηκε το άτομο να χρησιμοποιήσει για ίδια αποκλειστική χρήση (ΑΠ 185/1985 Π.Χρ. ΛΕ/778. ΑΠ 705/1979 Π.Χρ. ΚΘ/778. ΑΠ 262/1979 Π.Χρ. ΚΘ/469. ΑΠ 1024/197 Π.Χρ. ΚΘ/142). Και πάλι εδώ ανακύπτει το θέμα ποιος θα κρίνει, εάν προσωρίζεται για ίδια αποκλειστική χρήση. Αρμόδιο όργανο είναι ο δικαστής. Βεβαίως θα ευρεθεί προ δυσχερειών, όταν πρόκειται για πρόσωπο, το οποίο για πρώτη φορά θα κάνει χρήση ή έκανε χρήση.

Είναι αλήθεια ότι μια καταδίκη για ναρκωτικές ουσίες κυρίως νεαρών ατόμων στιγματίζει την προσωπικότητά του και τον εισαγάγει σιγά – σιγά στον κλοιό των υπόπτων προσώπων. Ο δικαστής πρέπει να προστατεύει το έργο, το οποίον εκούσια ή ακούσια τέλεσε ένα αδίκημα. Η επεικεία απαιτείται να προβάλλεται. Όλα αυτά προϋποθέτουν ότι η ποσότητα δικαιολογεί μία τέτοια κρίση. Ακόμη και αν πρόκειται περί προσώπου, το οποίο κάνει χρήση ναρκωτικών ουσιών προ μακρού χρόνου χωρίς όμως να έχει αποκτήσει την έξη χρήσεως ναρκωτικών ουσιών πρέπει το δικαστήριο να κρίνει ορθολογιστικά και να μη καταστρέψει την προσωπικότητα με μία αυστηρή καταδίκη. Και θα διερωτηθεί κανείς ότι με τον τρόπο αυτό νομιμοποιείται η χρήση ναρκωτικών ουσιών και έτσι πιθανόν να διευρυνθεί ο κύκλος των χρηστών. Η παρατήρηση είναι εύλογη, όμως ο τρόπος της μειωμένης ποινής εξυπηρετεί μία ανάγκη, αφού η πολιτεία δεν δύναται να προλάβει την μη χρήση ναρκωτικών ουσιών. Η απόλυτη προληπτική προστασία είναι αδύνατη. Η προβληματική αυτή υποχρεώνει τον νομοθέτη να εισαγάγει ρυθμίσεις, οι οποίες προσαρμόζονται στις κοινωνικές συνθήκες.

Η επεικής ρύθμιση δεν αποτελεί αδυναμία του νομοθέτη, αλλά

πρακτική ανάγκης. Το προηγούμενο δικαίο (άρθρ. 7 ΝΔ 743/1970) προέβλεπε ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον δύο ετών για το αδίκημα της προμηθείας ναρκωτικών ουσιών επί σκοπώ χρήσεως. Τα δικαστήρια σε ωρισμένες περιπτώσεις, όπως νεαρών ατόμων, τα οποία παρασύρθηκαν, ευρίσκοντο προ αδιεξόδου. Η προσπάθεια συνίστατο να ευρεθεί κάποιο ελαφρυντικό (άρθρ. 84 ΠΚ) ώστε να επιβληθεί μειωμένη ποινή. Και πάλι το αποτέλεσμα ήταν δυσμενές, διότι η επιβληθείσα ποινή έπρεπε να εκτιθεί στη φυλακή. Η κατάσταση θελτιώθηκε σημαντικά μετά την τροποποίηση του άρθρου 82 ΠΚ με το άρθρο 1 Ν 1419/1984, το οποίο επέτρεψε τη μετατροπή και σε αδικήματα ναρκωτικών, πλην της εμπορίας ναρκωτικών.

Η διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 έχει εφαρμογή επί προσώπων, τα οποία προμηθεύονται ναρκωτικές ουσίες για ίδια αποκλειστική χρήση χωρίς να είναι τοξικομανείς (ΑΠ 704/1978 Π.Χρ. ΚΘ/776. ΑΠ 262/1979 Π.Χρ. ΚΘ/469).

Περίπτωση μεγαλύτερης ποσότητας ναρκωτικής ουσίας, η οποία δεν δικαιολογεί αποκλειστική χρήση

Πιθανόν να υπάρξει περίπτωση προμηθείας ναρκωτικής ουσίας σε τέτοια ποσότητα, η οποία να μη δικαιολογεί την κρίση ότι προορίζεται για ίδια αποκλειστική χρήση. Αφετηρία θα αποτελέσει το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987. Αφού γίνεται δεκτό ότι η εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 1 Ν 1729/1987 προϋποθέτει προμήθεια για ίδια αποκλειστική χρήση σημαίνει ότι η ποσότητα, την οποίαν προμηθεύθηκε πρέπει να είναι τέτοια ώστε να δικαιολογεί τον σκοπό της ίδιας αποκλειστικής χρήσης. Άρα όταν η ποσότητα είναι μεγάλη δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι θα έχει εφαρμογή το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987. Όμως το δικαστήριο έχει το δικαίωμα να κρίνει ότι ορισμένη ποσότητα προορίζεται για ατομική χρήση και η υπόλοιπη για άλλο σκοπό. Π.χ. αγορά ποσότητας 100 γραμμαρίων ηρωίνης από απλό χρήστη. Το δικαστήριο δικαιούται να δεχθεί ότι ορισμένη ποσότητα (π.χ. 30 γραμμαρίων ή 20) αγοράστηκε για αποκλειστική χρήση και η υπόλοιπη για άλλο σκοπό. Συνεπώς για μεν την ποσότητα των 30 γραμμαρίων τελείται το αδίκημα της προμηθείας με σκοπό την αποκλειστική ατομική χρήση και θα εφαρμοσθεί το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987, για δε την υπόλοιπη ποσότητα τελείται το αδίκημα της αγοράς και κατοχής (άρθρ. 5 παρ. 1 στοιχ. β, ζ Ν 1729/1987) (ΑΠ 1473/1982 Π.Χρ. ΛΓ/538. ΑΠ 1050/1981 Π.Χρ. ΛΒ/377. ΑΠ 1263/1979 Π.Χρ. Λ/261. ΑΠ 1051/1981 Π.Χρ. ΛΒ/378. ΑΠ 994/1978 Π.Χρ. ΚΘ/139). Αντίθετα η ΑΠ 185/1985 Π.Χρ. ΛΕ/778 δέχεται ότι για να εφαρμοσθεί η διάταξη περί προμηθείας δι' ίδια αποκλειστική χρήση πρέπει όλη η ποσότητα να προορίζεται για ατομική χρήση. Η ερμηνεία αυτή είναι πολύ στενή και άδικη. (Όμοια με την ΑΠ 185/1985 η ΑΠ 1044/1983 Π.Χρ. ΛΔ/73. Άλλως ο Καθηγητής Ανδρουλάκης (Π.Χρ. ΛΒ/348).)

Νομίζουμε το ίδιο θα συμβεί και όταν ένα τμήμα της ποσότητας της ναρκωτικής ουσίας πωλείται σε τρίτο πρόσωπο για να εξοικονομήσει ο χρήστης τα έσοδα της ίδιας αποκλειστικής χρήσης του, αφού ο νόμος επεδίωξε να τιμωρήσει μεν ηπιώτερα τον προμηθευόμενο ναρκωτική ουσία για ίδια αποκλειστική χρήση, όχι όμως και όταν κάνει τον έμπορο (Γ. Σταθάς, Προβλήματα κατά την εφαρμογή του νόμου περί ναρκωτικών. Π.Χρ. ΛΕ/632). (Ο Καθηγητής Ανδρουλάκης (Π.Χρ. ΛΒ/348) δέχεται ότι σ' αυτή την περίπτωση υπάρχει αυτοτελής αξιόποινη πράξη της άμεσης συνεργείας στη προμήθεια για χρήση από τους αγοραστές).

Τρόπος διακρίβωσης της ιδιότητας του απλού χρήστη

Το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987 δεν καθορίζει τον τρόπο διακρίβωσης, εάν το άτομο που κατηγορείται για προμήθεια δι' ίδια αποκλειστική χρήση και κάνει χρήση είναι πράγματι απλός χρήστης ή έχει αποκτήσει τη συνήθεια να κάνει χρήση ναρκωτικών, με αποτέλεσμα να δύναται αυτοδύναμα να αποβάλλει την έξη ή έχει αποκτήσει την έξη χρήσεως, όμως δεν δύναται αυτοδύναμα να αποβάλλει την έξη χρήσεως. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις, κατά τις οποίες είναι δύσκολο να εξακριβωθεί η απλή χρήση ναρκωτικών. Η εξακρίβωση απαιτεί ειδικότητα του ιατρού και εμπειρία. Η πρόχειρη εξέταση δυνατόν να οδηγήσει σε σφάλμα. Ο δικαστής δεν έχει την ικανότητα να εξακριβώσει, εάν ένα άτομο είναι απλός χρήστης. Κάποιοι ειδικοί πρέπει να παρεμβληθεί. Αυτός είναι ο ιατρός και μάλιστα ο ψυχίατρος, δεδομένου ότι τα ναρκωτικά εισχωρούν στον οργανισμό και δημιουργούν ψυχικές διαταραχές με κρυμένα ενίοτε συμπτώματα. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσήκουσα έρευνα γίνεται μόνο με πραγματογνωμοσύνη. Δεν αποκλείονται βέβαια και τα άλλα αποδεικτικά μέσα

(άρθρ. 178 ΚΠΔ) μεταξύ των οποίων και η ομολογία του κατηγορουμένου, εφ' όσον ελεγχθεί το ειλικρινές και δεν είναι προϊόν βίας ή απειλής ή προβολής του κατηγορουμένου.

Η ομολογία του κατηγορουμένου δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη χωρίς έρευνα.

Αρμόδια όργανα για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης

Και το θέμα αυτό το άρθρο 12 παρ. 1 Ν 1729/1987 δεν το αντιμετωπίζει. Πρέπει να προσφύγουμε στο άρθρο 13 παρ. 2 του Ν. 1729/1987, το οποίο προβλέπει πραγματογνωμοσύνη για να εξακριβωθεί, αν κάποιος έχει αποκτήσει την έξη χρήσεως ναρκωτικών ουσιών και δεν δύναται με δικές του δυνάμεις να αποβάλλει την έξη χρήσεως. Η διάταξη προβλέπει πραγματογνωμοσύνη, η οποία θα διεξάγεται από ειδικό κέντρο αποτοξινώσεως ή από τον αρμόδιο τομέα ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή από την Ιατροδικαστική Υπηρεσία. Αυτά τα όργανα θα χρησιμοποιηθούν και για την διαπίστωση του προσώπου, αν είναι απλός χρήστης.

Πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα όργανα αυτά δεν είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας. Αυτό συνάγεται από τη διατύπωση του νόμου. Αφού δεν χρησιμοποιεί «μόνον» ή άλλη παρεμφερή λέξη. Επί πλέον οι ανάγκες της πρακτικής είναι τόσο αυξημένες ώστε δεν είναι δυνατόν όλοι όσοι κατηγορούνται ως χρήστες να αποστέλλονται στα κέντρα αποτοξινώσεως ή στα πανεπιστήμια ή στην Ιατροδικαστική Υπηρεσία. Τέτοια όργανα δεν λειτουργούν σε όλα τα Πρωτοδικεία της χώρας.

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι έχουν εφαρμογή και οι γενικές διατάξεις των άρθρων 183 – 200 ΚΠΔ. Ο προηγούμενος νόμος (άρθρ. 13 παρ. 2 ΝΔ 743/1970) όριζε ως αρμόδιο όργανο την Ιατροδικαστική Υπηρεσία ή εφαρμογή των άρθρων 183 – 200 ΚΠΔ. Το γεγονός ότι ο νέος δεν ομολεί περί εφαρμογής των άρθρων 183 – 200 ΚΠΔ δεν ασκεί επιρροή, αφού ως γενικές διατάξεις έχουν πλήρη εφαρμογή.

Χρονος διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης

Και επί του θέματος αυτού ουδέν ορίζεται στο άρθρο 12 παρ. 1. Και πάλι πρέπει να προσφύγουμε στο άρθρο 13 παρ. 2 Ν 1729/1987, το οποίο ορίζει ότι γίνεται από το δικαστήριο. Ο νόμος εκφράστηκε κατά τρόπο ατελή. Το γεγονός ότι ο νόμος ορίζει πραγματογνωμοσύνη διατασσόμενη από το δικαστήριο δεν αποκλείει την πραγματογνωμοσύνη κατά το στάδιο της ανακρίσεως. Αντίθετα κατά το στάδιο αυτό επιβάλλεται η έρευνα προς αποφυγή παρεκκύσεως της υποθέσεως. Άλλωστε αυτή η ενέργεια είναι υποχρέωση του Ανακριτού έτσι ώστε να μπορεί να κρίνει περί προσωρινής κρατήσεως ή εγκλεισμού σε ψυχιατρείο. Επί πλέον είναι και προς το συμφέρον του κατηγορουμένου, διότι θα υπάρξει δυνατότης να υποβληθεί έγκαιρα στην προσήκουσα θεραπευτική αγωγή με άμεσο στόχο την προστασία του ατόμου. Εάν διαπιστωθεί ότι είναι απλός χρήστης σε συνδυασμό με τη μικρή ποσότητα θα καθορισθεί και η παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο (Τριμελές Πλημμελειοδικείο (άρθρ. 12 παρ. 1 Ν 1729/1987) αφού τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως). Εάν δεν είναι χρήστης απλός, όμως κατέχει και ποσότητα μεγάλη ναρκωτικών ουσιών, η οποία δεν δικαιολογείται ως αποκλειστική χρήση, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων (άρθρ. 21 παρ. 1 Ν 1729/1987). Συνιστάται να διατάσσεται πάντοτε πραγματογνωμοσύνη επί κατηγορίας ναρκωτικών ουσιών.

Βέβαια και το δικαστήριο έχει δικαίωμα να διατάξει πραγματογνωμοσύνη, εφ' όσον δεν έγινε στην ανάκριση ή κρίνεται αναγκαία δεύτερα πραγματογνωμοσύνη, σάκις προκύψουν προβλήματα αφορώντα την ιδιότητα του κατηγορουμένου.

Η πραγματογνωμοσύνη είναι υποχρεωτική μόνον για να θεμελιωθεί κρίση του δικαστηρίου ότι ο κατηγορούμενος είχε την ιδιότητα του τοξικομανή με την έννοια του άρθρου 13 παρ. 1 (ΑΠ 1003/1985 Π.Χρ. ΛΣΤ/63. ΑΠ 1156/1972 Π.Χρ. ΚΓ/291).

Από το βιβλίο του συγγραφέα «Ερμηνεία του νέου Νόμου περί Ναρκωτικών» (Νόμος 1729/1987) (Ιστορική εξέλιξη – Θεωρητική έρευνα – Νομολογιακή πρακτική), που κυκλοφόρησε πρόσφατα. (Αθήνα 1988).

Το τρένο βγαίνει πάντα κερδισμένο...

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΙΣ ΙΣΟΠΕΔΕΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ

Οι συγκρούσεις αυτοκινήτων με διερχόμενες αμαξοστοιχίες σε ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις είναι συχνές και τραγικές στους δρόμους μας. Κατά το παρελθόν έτος οι αριθμοί ήταν συγκλονιστικοί.

Η ύπαρξη πολλαπλών σημάτων στις θέσεις αυτές (7-8) τόσο δεξιά όσο και αριστερά στην κάθε πρόσβαση δρόμου σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση δεν αποτελεί διακόσμηση, αλλά αποβλέπει στο να μεταβιβάσει με επιμονή στον κάθε οδηγό μηνύματα σοβαρών κινδύνων για να κάνει τους σωστούς χειρισμούς, ώστε να αποφύγει τον όλεθρο, με βάση τη διεθνή εμπειρία.

Με την πολλαπλή αυτή σήμανση τα συχνά αυτά ατυχήματα στις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις των δρόμων είναι πολλές φορές αδιανόητα!

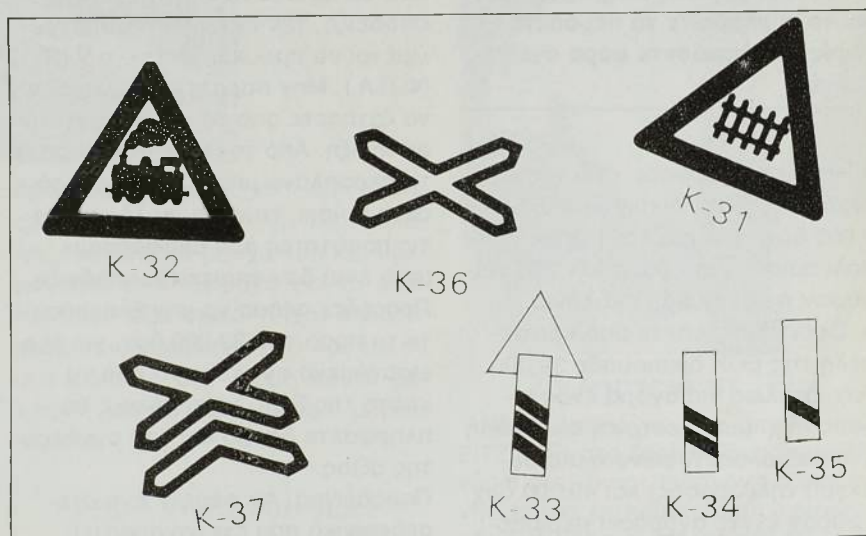
Μοναδική αιτία η αδιαφορία των οδηγών στα μηνύματα των σημάτων, καθώς και η πλήρης άγνοια των χειρισμών που πρέπει να κάνουν στο αντίκρουσμά τους και μάλιστα σε βαθμό αυτοματισμού. Οι χειρισμοί αυτοί είναι απλοί, αλλά και απαραίτητοι και σωτήριοι:

Περιορισμός ταχύτητας, άφημα του γκαζιού, άνοιγμα του παραθύρου και ελάττωση της έντασης του ραδιοφώνου για να ακουσθεί καλύτερα τυχόν αμαξοστοιχία που πλη-

σιάζει, ένταση προσοχής, κατάσταση μεγάλης ετοιμότητας για να μπορέσει να σταματήσει το όχημα πριν από τη σιδηροδρομική διάβαση αν είναι κατεβασμένα ή κατεβαίνουν τα κάγκελα (δρύφακτα) ή αν

περνά τρένο, που έχει πάντα προτεραιότητα, προσεκτικός έλεγχος πριν από το πέρασμα των σιδηροτροχιών, όχι προσπεράσματα ή σταθμεύσεις σε τέτοιες θέσεις, αποφυγή καθυστέρησης και προσοχή να μη σθήσει η μηχανή επάνω στη διάβαση.

Μ' αυτούς τους χειρισμούς οι ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις είναι ακίνδυνες.

K-31. Για ισόπεδη σιδηροδρομ. διάβαση με δρύφακτα (κάγκελα) ή ημιδρύφακτα.

K-32. Για ισόπεδη σιδηροδρομ. διάβαση χωρίς δρύφακτα (κάγκελα) ή ημιδρύφακτα.

K-33, K-34, K-35. Επαναληπτικές πινακίδες για ισόπεδες σιδηροδρομ. διαβάσεις σε αποστάσεις 240 μ., 160 μ. και 80 μ. πριν από τη σιδηρ. διάβαση.

K-36, K-37. Για άμεση γειτονία

πριν από ισόπεδες σιδηροδρ. διαβάσεις χωρίς δρύφακτα σε μονή ή διπλή σιδηροδρ. γραμμή - Διακοπή πορείας.

Συμπληρωματικά χρησιμοποιούνται πριν από τις ισόπεδες σιδηρ. διαβάσεις: η (P-327) πινακίδα ορίου ταχύτητας 30 χιλ/ώρα, η (P-30) απαγόρευση προσπεράσματος η (P-17) υποχρεωτικής παραχώρησης προτεραιότητας και η (P-2) υποχρεωτικού σταματήματος.

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ένα ταξίδι στο εξωτερικό συνοδεύεται πάντα με κάποια ψώνια. Να λοιπόν μερικές πληροφορίες για το τι μπορείτε να περάσετε χωρίς να πληρώσετε φόρο στο τελωνείο.

- Όσοι επιστρέφετε από χώρες εκτός της ΕΟΚ, δικαιούσθε 6.500 - 7.000 δρχ. ατέλεια και 1 μπουκάλι ούισκι, μία κούτα των 200 τσιγάρων ή 50 πούρα, 1 κολόνια.
- Όσοι επιστρέφετε από κράτη - μέλη της ΕΟΚ δικαιούσθε 39.000 δρχ. ατέλεια για αγορά ενός είδους (π.χ. μια ηλεκτρική σκούπα, ή ένα ραδιοκασετόφωνο ή μία συσκευή τηλεόρασης) και 49.000 δρχ. εφόσον έχετε αγοράσει περισσότερα του ενός είδη, εκ των οποίων όμως κανένα δεν θα περνάει τις 39.000 δρχ. Επίσης δικαιούσθε 1 ούισκι, μία κούτα τσιγάρων ή 50 πούρα, 1 κολόνια.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Η ατέλεια για αγορές από χώρες της ΕΟΚ παρέχεται μόνο εφόσον τα είδη έχουν αγοραστεί από το

ελεύθερο εμπόριο και όχι από Duty Free Shop και έχει πληρωθεί - κάτι που θα πρέπει να φαίνεται στην απόδειξη, την οποία είστε υποχρεωμένοι να προσκομίσετε - ο V.I.T. (Φ.Π.Α.). Μην παραλείψετε, λοιπόν, να ζητήσετε από το κατάστημα την απόδειξη. Από το Duty Free Shop ή το αεροπλάνο μπορείτε να αγοράσετε ούισκι, τσιγάρα, κολόνια. Για τις ποσότητες που αναφέρουμε (από ένα) δεν απαιτείται απόδειξη. Προσέξτε ακόμα να μην ξεπεράσετε το ποσό των 39.000 δρχ. για ένα εισαγόμενο αντικείμενο από τα κράτη της ΕΟΚ, γιατί αλλιώς θα πληρώσετε δασμό επί του συνόλου της αξίας.

Παράδειγμα: Αν φέρετε ένα στερεοφωνικό που έχει αγοραστεί 50.000 δρχ. δεν θα αφαιρεθούν οι 39.000 δρχ. αλλά θα πληρώσετε φόρο για ολόκληρο το ποσό των 50.000. Για κάθε αγορά σας στα καταστήματα χωρών της ΕΟΚ ζητάτε το σχετικό πιστοποιητικό της Κοινότητας, το TL2, που σας δίνεται αμέσως, για να ξέρετε αν και τι φόρο θα πληρώσετε.

Σημειώστε ακόμα πως η ατέλεια είναι προσωπική. Δεν μπορείτε να φέρετε ένα αντικείμενο αξίας π.χ.

150.000 δρχ. και να ζητήσετε απαλλαγή του φόρου διότι ταξιδεύετε τέσσερα άτομα και τον μοιράζεστε. Η ατέλεια δεν μοιράζεται.

Σημειώστε ακόμα πως δεν απαλλάσσεσθε του φόρου για ένα αντικείμενο - δώρο. Απλώς απαιτείται βεβαίωση του δωρητή για να δικαιολογήσετε το πώς ήρθε στην κατοχή σας, αν δεν μπορείτε να δικαιολογήσετε με το συνάλλαγμα που είχατε στη διάθεσή σας την αγορά του.

Να όμως πώς δασμολογούνται μερικά από τα είδη που συνήθως αγοράζουν οι επιστρέφοντες από το εξωτερικό...

- Από τρίτες χώρες (εκτός ΕΟΚ) 112% οι συσκευές TV, 122% τα video, 156% τα στερεοφωνικά.
- Από τις χώρες της ΕΟΚ υπάρχει και μεγαλύτερη απαλλαγή και μικρότερη φορολογία: TV 85%, video 94%, στερεοφωνικά 124%. Έχετε τα, λοιπόν, όλα αυτά υπόψη σας πριν κάνετε μια αγορά, αφού προηγουμένως έχετε ελέγξει πριν φύγετε από την Ελλάδα πόσο πουλιούνται τα είδη που σκοπεύετε να αγοράσετε στο ελεύθερο ελληνικό εμπόριο.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ο τρελός δολοφόνος

Το κυνήγι του «τρελού δολοφόνου» από τις γαλλικές καταδιωκτικές Αρχές πήρε τέλος στη Βενετία με τη σύλληψή του από την ιταλική αστυνομία. Ο «τρελός δολοφόνος», όπως τον χαρακτήρισε ο γαλλικός Τύπος, είναι ο 26χρονος Ρομπέρτο Σούκο, που έχει διαπρά-

ξει τουλάχιστον 6 φόνους, αλλά είναι ύποπτος για πολλές ακόμα εξαφανίσεις και θιασμούς. Η ελβετική αστυνομία πιστεύει ότι έδρασε και στη χώρα τους, στην οποία κατέφυγε από τη Γαλλία τον περασμένο μήνα. Όταν τον συνέλαβαν στο χωριό του, το Κονελιάνο, οι Ιταλοί τον ρώτησαν τι δουλειά κάνει και ο Σούκο απάντησε: «Είμαι δολοφόνος και σκοτώνω ανθρώπους». Στα 19 του χρόνια είχε μπει σε ψυχιατρείο στην Ιταλία, επειδή σκότωσε τους γονείς του, όταν εκείνοι αρνήθηκαν να του δανείσουν το αυτοκίνητό τους! Ο Σούκο, που αποτελεί την ενσάρκωση του παρανοϊκού φονιά των αμερικανικών θρίλερ, περιφερόταν άσκοπα από πόλη σε πόλη, σκοτώνοντας χωρίς κίνητρο και δυσκολεύοντας φοβερά τη σύλληψή του. Τελικά φυλακίστηκε στο Τρεβίζο στις 29 Φεβρουαρίου, αλλά στις 2 Μαρτίου

δραπέτευσε από το κελί του, σκαρφάλωσε στη στέγη της φυλακής, έβγαλε τα ρούχα του και κρεμάστηκε στα σύρματα για να φτάσει στον εξωτερικό τοίχο. Αλλά έχασε την ισορροπία του και έπεσε στο έδαφος από ύψος πέντε μέτρων, σπάζοντας μόνο μερικά πλευρά.

Σήμα κινδύνου που μιλάει...

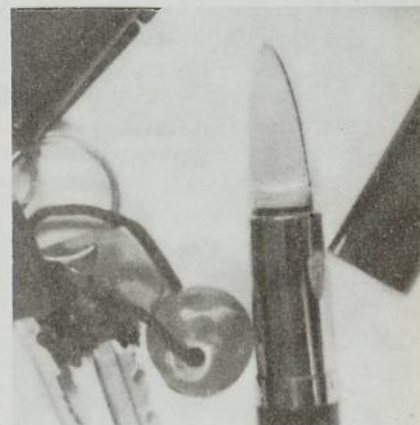
Γνωστή γιαπωνέζικη εταιρεία ηλεκτρονικών κατασκεύασε ένα σήμα εξόδου κινδύνου που όχι μόνο αναβοσβήνει σε περίπτωση πυρκαγιάς, αλλά μιλάει, δίνοντας οδηγίες για τη διάσωση των ατόμων που βρίσκονται μέσα στην αίθουσα, όπου έχει εκδηλωθεί πυρκαγιά. Στην περίπτωση, όμως, που οι καπνοί είναι πολύ πνιγηροί στο σημείο της εξόδου ή έξω στον διάδρομο, το σήμα παύει να λειτουργεί, για να μην

παρασύρει τους ανθρώπους σε κατάσταση χειρότερη από αυτήν που αντιμετωπίζουν μέσα στην αίθουσα.

Αθώο... κραγιόν

Από πρώτη όψη φαίνεται να είναι ένα απλό γυναικείο κραγιόν. Εξετάζοντάς το όμως προσεκτικότερα, διαπιστώνουμε ότι στρίβοντας τη βάση του σωληναρίου, εμφανίζεται μια λεπίδα μαχαιριού μίας ίντσας. Έτσι το αθώο... κραγιόν, μπορεί να αποδειχτεί επικίνδυνο για τον αστυνομικό που κάνει τη σωματική έρευνα.

Γι' αυτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή και εξονυχιστική έρευνα, από μέρους των αστυνομικών, στη διάρκεια παρόμοιας φύσης περιστατικών.

2η ληστεία με Έιτζ

Νέα ληστεία με την απειλή του ΕΙΤΖ έγινε στο Τορίνο. Ένας νεαρός γύρω στα είκοσι, πιθανόν τοξικομανής, μπήκε σε κομμωτήριο, κρατώντας ένα μαχαίρι και μια σύριγγα γεμάτη αίμα. Στην ιδιοκτήτρια Λετίτσια Πόντσο, 39 χρόνων, που ετοιμαζόταν να κλείσει το μαγαζί της, είπε με απειλητική φωνή «ανακάλυψα ότι έχω ΕΙΤΖ, δώσμου όλα τα λεφτά που έχεις, αλλιώς θα σε κολλήσω μ' αυτή τη σύριγγα». Έντρομη η κομμώτρια του άδειασε το πορτοφόλι της, στο οποίο είχε γύρω στις 10.000 δραχμές, και όλα τα κοσμήματα που είχε μαζί της. Ήρεμος ο νεαρός ληστής τα πήρε όλα και εξαφανίστηκε ανενόχλητος.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Πρωτοτυπία στην αντιμετώπιση των τροχαίων παραβάσεων από την Τροχαία της Κοπεγχάγης.

Στη Δανία, κοντά στο αεροδρόμιο της Κοπεγχάγης, υπάρχει ένα σημείο στον αυτοκινητόδρομο, που οι οδηγοί συνήθιζαν να παραβαίνουν το όριο ταχύτητας και να τρέχουν επικίνδυνα. Η τροχαία της περιοχής αποφάσισε λοιπόν να τοποθετήσει στο σημείο εκείνο ένα «μόνιμο» αστυνομικό, για να συμμορφώνονται οι οδηγοί με το όριο ταχύτητας.

Ο «μόνιμος» αυτός αστυνομικός δεν ήταν τίποτα άλλο από ένα χάρτινο αντίγραφο του αξιωματικού της τροχαίας Γιόργκεν Στήνθινκελ, που τοποθετήθηκε στην άκρη του δρόμου, με αποτέλεσμα οι οδηγοί στην θέα του τροχονόμου να μειώνουν την ταχύτητά τους στα επιτρεπτά όρια.

Βέβαια επειδή το χάρτινο ομοίωμα γρήγορα θα γινόταν αντιληπτό, οπότε η θέα του δεν θα είχε καμμία απήχηση στους οδηγούς, η πρωτοτυπία της τροχαίας δεν σταμάτησε εδώ. Ορισμένες ώρες της

Η «απάτη» αυτή είχε άμεσα αποτελέσματα. Από κει που το 50% των οδηγών παραβίαζε το όριο ταχύτητας στην περιοχή, τώρα το ποσοστό έχει πέσει στο 30%.

Και η Τροχαία Κοπεγχάγης αποφάσισε να εφαρμόσει το μέτρο του «χάρτινου αστυνομικού» σε ευρύτερη κλίμακα.

Χρήσιμο εργαλείο

Το εργαλείο, που με μια απλή κίνηση, μπορεί να κόψει τη ζώνη ασφαλείας του αυτοκινήτου, όταν μπλοκαριστεί με άμεσο κίνδυνο για τον οδηγό, θρέθηκε και ήδη άρχισε να διοχετεύεται στο εμπόριο.

Είναι κάτι ανάμεσα σε μαχαίρι και ψαλίδι, είναι πλαστικό με δύο ατσάλινες λεπίδες, τοποθετείται σε όλα τα αυτοκίνητα και είναι τελείως ακίνδυνο για τα παιδιά. Η ονομασία του είναι LIFE - NIFE.

«Αυτόματο» συνάλλαγμα

Στα Σανς-Ελυζέ, στο Παρίσι, τοποθετήθηκε το πρώτο αυτόματο μηχάνημα συναλλάγματος, για να εξυπηρετούνται οι αμέτρητοι τουρίστες που κατακλύζουν κάθε καλοκαίρι την πόλη του Φωτός. Πρόκειται για ένα ηλεκτρονικό, αυτόματο μηχάνημα, που λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο και ανταλλάσσει οποιοδήποτε νόμισμα με γαλλικά φράγκα μέσα σε δευτερόλεπτα.

Τουρίστας προμηθεύεται το συνάλλαγμά του από την αυτόματη ηλεκτρονική μηχανή, που βρίσκεται στο Σανς-Ελυζέ στο Παρίσι.

Ο «χάρτινος αστυνομικός» αποδείχτηκε πολύ αποτελεσματικός. Οι οδηγοί μόλις πλησιάζουν τον «αστυνομικό» ελαττώνουν ταχύτητα.

ημέρας την θέση του χάρτινου ομοιώματος έπαιρνε ο πραγματικός Γιόργκεν Στήνθινκελ με αποτέλεσμα να μην γνωρίζουν οι διερχόμενοι οδηγοί πότε ήταν ο πραγματικός και πότε το... «αντίγραφο» του.

Υπάρχουν και κακοί οδηγοί

ΠΑΛΙΑ υπήρχε μια αντίληψη, ότι κακός οδηγός είναι αυτός που ... οδηγεί γρήγορα! Χρειάστηκαν μερικά χρόνια και χιλιάδες στατιστικές

ΠΩΣ ΤΟΥΣ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΜΕ

Ο υπ' αριθμόν 1 κίνδυνος είναι ο οδηγός που κινείται συνεχώς στην αριστερή λωρίδα. Αυτός τις πιο πολλές φορές είναι κάπως περασμένης ηλικίας και οικογενειάρχης. Όσο και αν μείνετε κολλημένοι πίσω του, δημιουργώντας μια ατέλειωτη σειρά με αυτούς που σας ακολουθούν, αυτός θα μείνει ασυγκίνητος και θα κρατά σταθερά τη λωρίδα που είναι κοντά στο κράσπεδο. Αν τον παραενοχλήσετε θα γυρίσει η ... γυναίκα του και θα σας ρίξει μια αυστηρή ματιά, ενώ θα αρχίσει να συζητά με τον ίδιο, για το πόσο θιάζονται αυτοί οι χαζοί, που δεν λογαριάζουν ότι ο άλλος έχει μέσα την οικογένειά του και πάει θόλτα, για τα μέτρα που πρέπει να λάβει η αστυνομία εναντίον τους κ.λπ.

Μερικές φορές θα σας κάνει εξαγριωμένος νόημα να περάσετε από δεξιά, κάνοντας εσάς παραβάτη και εκθέτοντάς σας σε κίνδυνο που θα δούμε πιο κάτω.

Η αντίληψή του είναι ότι α) Δεν είναι τρελός για να τρέχει, β) πηγαίνει με το όριο ταχύτητας, άρα σωστά, γ) αν πάει δεξιά θα αναγκάζεται να σταματά πίσω από τα λεωφορεία και δ) εκεί είναι πιο εύκολα να κρατήσει την πορεία του, γιατί... υπολογίζει καλύτερα λόγω της αριστερής θέσεώς του τιμονιού.

Αν όμως αυτός ο σωστός και συνετός άνθρωπος καταλάβει τι κακό κάνει στους άλλους και στον εαυτό του, σίγουρα θα έκανε συνείδηση ότι η θέση όλων μας είναι μόνο δεξιά, όπου αν θρискόμαστε μπορούμε να πηγαίνουμε όσο σιγά θέλουμε, χωρίς να εκνευρίζουμε και να θέτουμε σε κίνδυνο κανέναν.

Αν δοκιμάσουμε όμως να τον περάσουμε... Βγάζουμε τοξάκι και πάμε δεξιά και αμέσως ακούμε το κλάξον κάποιου που βρέθηκε πριν από μας και περνά και αυτός από δεξιά. Ξαναδοκιμάζουμε και την ώρα που θρискόμαστε σχεδόν δίπλα

εγκύρων υπηρεσιών που απέδειξαν τελικά ότι μόνον 10% των ατυχημάτων οφείλονται απλώς και μόνο στην ταχύτητα. Τα υπόλοιπα οφείλονται

στον... συνετό οδηγό βλέπουμε ότι μπροστά βρίσκεται σταματημένο ένα λεωφορείο ή ότι αποφάσισε ξαφνικά να κάνει δεξιά και εκνευρισμένος πέφτει επάνω μας.

Προς Θεού όμως, ας γίνουμε όλοι ενεργητικοί και όχι παθητικοί οδηγοί. Ας κινούμεθα γρήγορα και σωστά, ανάλογα με τις συνθήκες του δρόμου και ας κρατήσουμε την δεξιά λωρίδα, έστω και σταματώντας πίσω από τα λεωφορεία. Αν νομίζουμε ότι όσοι κινούνται γρήγορα είναι τρελοί, δεν είμαστε εμείς αρμόδιοι να τους συνετίσουμε πηγαίνοντας αριστερά. Ας τους αφήσουμε χώρο να κάνουν ό,τι νομίζουν υπ' ευθύνη τους. Στο κάτω-κάτω αν είμαστε δεξιά δεν μας ενοχλούν.

Με ...«τόξο»

Άλλη κατηγορία επικινδύνων οδηγών είναι αυτοί που έχουν παρανοήσει την χρήση και τη σημασία των ενδεικτικών τόξων πορείας.

Η τακτική τους; «Βγάζουν» τοξάκι και στρίβουν αμέσως, χωρίς να ενδιαφερθούν στο ελάχιστον αν έρχεται κανείς από πίσω και αναγκασθεί να βάλει το φρένο στο πάτωμα, ή να πέσει τελικά επάνω τους.

Μετά βάζουν και τις φωνές λέγοντας ότι: «Μα αφού είχα βάλει τόξο».

Όμως το τοξάκι είναι ενδεικτικό και δεν υποχρεώνει κατ' ουδέν τρόπο τους άλλους να σταματήσουν. Υποχρεώνει όμως σαφώς αυτόν που το χρησιμοποιεί να ελέγξει πρώτα τον δρόμο πίσω του και μετά να αλλάξει λωρίδα ή να στρίψει.

Με ...όγκο

Αν έχετε μικρό αυτοκίνητο, προσέξτε αυτούς που έχουν μεγαλύτερα. Νομίζουν ότι βρίσκονται στη ζούγκλα και ο δρόμος ανήκει στους μεγάλους και δυνατούς. Βγαίνουν στις διασταυρώσεις χωρίς να καλοκοιτάζουν και σας «κλείνουν». Οδηγούν από θέση ισχύος και ξέρουν ότι σε περίπτωση τρακα-

κάτ ένα επίσης μικρό μέρος σε μηχανικές θλάθες ή ανωτέρα βία και το τεράστιο ποσοστό στους.... κακούς οδηγούς.

ρίσματος κινδυνεύουν λιγότερο ή και καθόλου.

Με ...φώτα

Φώτα. Εδώ είναι που τα μπλέκουν πολλοί. Αν και ο ΚΟΚ ορίζει σαφώς τι φώτα πρέπει να χρησιμοποιούν αυτοί ανάβουν ό,τι τους βολεύει ή πολλές φορές ξεχνούν τα μεγάλα φώτα αναμμένα, και απορούν γιατί εκνευρίζουν τους απέναντι. Ακόμα όταν διασταυρώνεσθε μαζί τους αντί να «κατέβουν» στα μεσαία και να μείνουν με αυτά μέχρι να προσπεράσετε, αρχίζουν να αναβοσβήνουν τα μεσαία – μεγάλα, με αποτέλεσμα να μην βλέπετε τίποτα. Το χειρότερο είναι όταν το κάνουν οι «φορτηγού» στην εθνική οδό, γιατί λόγω του ύψους που βρίσκονται τα φώτα τους, έρχονται κατ' ευθείαν στα μάτια σας. Περιττό να πούμε ότι αν καμιά φορά έχουν και προβολείς, τους ανάβουν κι αυτούς.

Αφού μιλάμε για φώτα, υπάρχουν και μερικοί που έχουν τοποθετήσει στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου τους, προβολέα της όπισθεν. Είναι πράγματι πολύ εξυπηρετικός στους δρόμους που δεν υπάρχει φωτισμός, αλλά ...πολλές φορές τον ξεχνούν αναμμένο και μέσα στην πόλη, όπου, φυσικά σας κάνει να μη βλέπετε τίποτα.

Οι... αναποφάσιστοι

Τέλος, υπάρχουν οι αναποφάσιμοι οδηγοί. Θέλουν δηλαδή να προσπεράσουν και πρέπει να υπάρχει μπροστά τους μια τεράστια ευθεία για να το αποτολμήσουν, ει-dάλλως μένουν από πίσω και ...κινούνται αριστερά. Όταν τέλος το αποφασίσουν δεν εκμεταλλεύονται, όπως πρέπει όλη τους την επιτάχυνση, αλλά κινούνται για πολλά μέτρα παράλληλα με το όχημα που θέλουν να προσπεράσουν, εκθέτοντας σε κίνδυνο και τους δύο και τους αντίθετα κινούμενους.

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΛΠΑ»

ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ

Γεώργιος Καραβιώτης

Με τη ζωγραφική και τη φωτογραφία εκφράζει τους προβληματισμούς του.

Η κλίση του στις εικαστικές τέχνες ήταν, από πολύ νωρίς, ολοφάνερη. Και δεν δίστασε ούτε στιγμή να την αξιοποιήσει και ν' ασχοληθεί μ' αυτές χωρίς να παραμελήσει διόλου το επαγγελματικό του καθήκον, την οικογένεια, την μόρφωση, διευρύνοντας συνεχώς τον πνευματικό του ορίζοντα.

Για τον αστυνόμο θ'. Γεώργιο Καραβιώτη του Τμήματος Ασφαλείας Ρεθύμνου, όλα αποδείχτηκαν πραγματοποιήσιμα και κατορθωτά. Γεννήθηκε το 1950 στο Ηράκλειο Κρήτης και έγινε αστυνομικός σε ηλικία 20 χρόνων. Πολύ γρήγορα δημιούργησε οικογένεια και είναι πατέρας πέντε παιδιών – δύο κοριτσιών και τριών αγοριών.

Η πρώτη του συστηματική δουλειά στη ζωγραφική γίνεται το 1979, με τη βοήθεια πέντε γυναικών – συναδέλφων του. Ζωγραφίζει 60 πίνακες με θέμα τα ναρκωτικά, και στη συνέχεια τους φωτογραφίζει. Ένα φωτογραφικό λεύκωμα με το υλικό αυτό δωρίζει στην Αστυνομική Ακαδημία των Η.Π.Α. με την ευκαιρία της

εκεί μετάβασης και συμμετοχής του σε σεμινάριο καταπολέμησης του «αργού θανάτου».

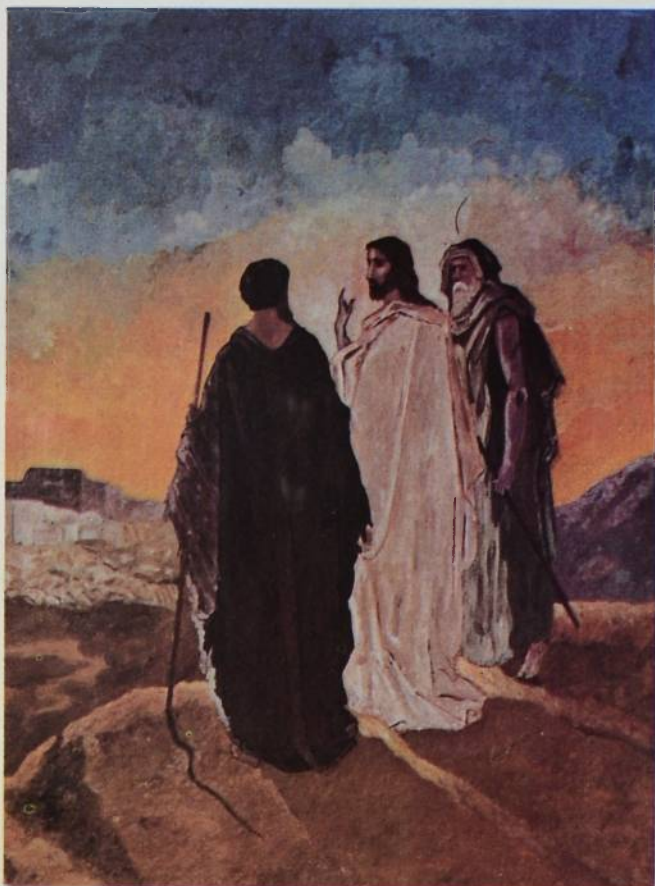
Παράλληλα επιδιδεται και στην αγιογραφία απεικονίζοντας με συγκινητική απλότητα σκηνές από τη ζωή και το μαρτύριο του Χριστού και της Παναγίας.

Κλείνοντας τον κύκλο των εικαστικών του ενδιαφερόντων σπουδάζει φωτογραφική τέχνη από το 1978 ως το 1981 και παίρνει το απολυτήριό του με βαθμό 18.

Σήμερα, ο 38χρονος αστυνομικός, φοιτά στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου και έχει σχεδόν έτοιμη νέα δουλειά του πάνω στο πάντα καυτό και επίκαιρο θέμα των ναρκωτικών που τον ευαισθητοποιεί έντονα.

Με την πορεία του απέδειξε πως αν κανείς διαθέτει θέληση μπορεί να συνδυάσει αρμονικά το ταλέντο με το καθήκον, την πνευματική καλλιέργεια με την οικογενειακή ολοκλήρωση, την τέχνη με βαθύτερα ενδιαφέροντα και προβληματισμούς.

— Δύο αγιογραφίες – έργα του Γ. Καραβιώτη.

ΤΑ ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΨΑΡΙΑ

Η κατάψυξη των ψαριών είναι μια απλή, γρήγορη και υγιεινή μέθοδος διατήρησής τους, για πολύ χρόνο (μέχρι 9 μήνες), χωρίς τη χρησιμοποίηση συντηρητικών.

Η πιο αποδεκτή μέθοδος κατάψυξης είναι εκείνη που γίνεται στα ψάρια αμέσως μετά το ψάρεμά τους, σε θερμοκρασία τουλάχιστον 35 βαθμών κάτω από το μηδέν (τουνελ κατάψυξης). Στη συνέχεια συντηρούνται σε ψυγεία, στη θερμοκρασία των 18 βαθμών κάτω από το μηδέν.

Η ποιότητα των κατεψυγμένων ψαριών εξαρτάται κυρίως από την κατάσταση στην οποία βρίσκοντουσαν πριν καταψυχθούν, καθώς και από τις συνθήκες στις οποίες διατηρήθηκαν, μέχρι να φτάσουν στα χέρια των καταναλωτών.

Νωπά ψάρια που πουλιούνται στο εμπόριο, δεν θα πρέπει να καταψύχονται, γιατί δεν είναι γνωστός ούτε ο χρόνος που πέρασε από τη μέρα της αλείας τους, ούτε και η μεταχείρισή τους, μέχρι να φτάσουν στην αγορά.

Στα ψυγεία ξηράς, δεν επιτρέπεται η κατάψυξη καμιάς ποσότητας αλιευμάτων, χωρίς τη γραπτή άδεια της αρμόδιας Κτηνιατρικής υπηρεσίας, που ελέγχει, βασικά, την απόλυτη φρεσκότητά τους, όπως και τις συνθήκες κατάψυξης (θερμοκρασία θαλάμου κατάψυξης – συσκευασία ψαριών – καθαριότητα χώρου και προσωπικού κ.λπ.).

Συντήρηση των κατεψυγμένων ψαριών στα καταστήματα

Τα κατεψυγμένα ψάρια που πρόκειται να πουληθούν χύμα, χωρίς δηλ. καμιά προστατευτική συσκευασία, όπως αυτά π.χ. που εκτίθενται στα ανοιχτά ψυγεία των πολυκαταστημάτων, θα πρέπει να βαπτίζονται στο νερό και αμέσως να ξαναποθετούνται στην κατάψυξη, για να καλυφθεί το σώμα τους από ένα λεπτό προστατευτικό στρώμα πάγου (GLASSAGE). Αυτό βοηθά στη διατήρηση της ποιότητας του κατεψυγμένου ψαριού για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Για να μη θεωρηθεί, όμως, το στρώμα αυτό του πάγου σαν επιβάρυνση του προϊόντος, δεν θα πρέπει να ξεπερνά το πάχος του τα 2 χιλιοστά. Επειδή συνήθως η διαδικασία αυτή δεν εφαρμόζεται, θα πρέπει τα ψάρια να εκτίθενται πάντα μέσα σε διαφανή συσκευασία ή σε κενό αέρος.

Η θερμοκρασία στην οποία πρέπει να συντηρούνται, είναι γύρω στους -18°C. Η θερμοκρασία αυτή πρέπει να είναι σταθερή και συνεχής, γιατί αν έχουμε διακοπή της ψύξης και τα ψάρια δεν καταναλωθούν αμέσως, αρχίζει εύκολα η υποβάθμιση και η αλλοίωσή τους.

Ο χρόνος συντήρησης των κατεψυγμένων ψαριών στην παραπάνω θερμοκρασία και με σχετική υγρασία

80% είναι γύρω στους 9 μήνες. Τα παχιά ψάρια διατηρούνται λιγότερο χρόνο απ' ό,τι τα άπαχα και τούτο γιατί το λίπος των ψαριών οξειδώνεται πολύ σύντομα, με αποτέλεσμα την τάγγισή τους.

Όταν τηρούνται οι παραπάνω όροι υγιεινής κατάψυξης και συντήρησης, τα κατεψυγμένα αλιεύματα γενικά, όχι μόνο διατηρούν στο μέγιστο βαθμό την ποιότητα και τη θρεπτική τους αξία, αλλά είναι το ίδιο καλά με τα φρέσκα και πολλές φορές ίσως καλύτερα απ' αυτά που πουλιούνται **σαν** φρέσκα.

Πώς θα αναγνωρίσουμε ένα καλό κατεψυγμένο ψάρι

Τα σημεία που πρέπει να προσέξουμε είναι:

- ▶ Καλό προστατευτικό εξωτερικό στρώμα πάγου (λεπτό και ομοιόμορφο).
- ▶ Δέρμα στιλπνό και χρώμα έντονο – ζωηρό του είδους.
- ▶ Μάτια λευκά, προεξέχοντα (όχι θαθουλωμένα).

Οπτική διαφορά μεταξύ καλά διατηρημένου κατεψυγμένου ψαριού και σφυδατωμένου.

Σημεία αλλοίωσης των κατεψυγμένων ψαριών

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά, που παρουσιάζουν τα πηλυκαίρια ή κακοσυντηρημένα κατεψυγμένα ψάρια είναι τα παρακάτω:

- ▶ **Αποξήρανση – αφυδάτωση:** Δέρμα αποχρωματισμένο, στεγνό. Σάρκα σκοτεινότερου χρώματος, στεγνή και σπογγώδης. Γενικά, σώμα ελαφρό.
- ▶ **Οξείδωση – τάγγιση λίπους:** Κίτρινες αποχρώσεις στην επιφάνεια, σαν σκουριά.

► **Αλλοιωμένη γεύση – οσμή:** Ανούσια γεύση, δυσάρεστη οσμή ταγγισμένου λίπους, που διαπιστώνεται στην απόψυξη ή στο ζέσταμα.

Ένα ακόμα σημείο, που πρέπει να προσεχθεί, είναι να μην έχουν στην επιφάνειά του ή στο εσωτερικό της συσκευασίας τους οροαιματηρούς κρυστάλλους πάγου, που αποτελεί ένδειξη ότι η θερμοκρασία δεν ήταν σταθερή κατά τη συντήρησή τους.

Η διακίνηση των κατεψυγμένων ψαριών

Γενικά, η μεταφορά των κατεψυγμένων αλιευμάτων και ειδικότερα η διακίνησή τους από τα μεγάλα ψυγεία στις αγορές και τα πρατήρια λιανικής πώλησης, είναι μια λεπτή και υπεύθυνη εργασία. Πρώτα απ' όλα η φόρτωσή τους πρέπει να γίνεται στο συντομότερο χρονικό διάστημα. Τα οχήματα μεταφοράς να είναι κλειστοί ψυκτικοί θάλαμοι, που να εξασφαλίζουν σταθερή θερμοκρασία -18°C . Απαγορεύεται η παραμονή κιβωτίων με κατεψυγμένα ψάρια εκτός ψυγείου, στη θερμοκρασία του περιβάλλοντος.

ΣΩΣΤΗ ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

Πέρα από όσα είπαμε για τα χαρακτηριστικά των καλών και των υποβαθμισμένων κατεψυγμένων ψαριών, ο καταναλωτής, πρέπει να προσέχει κατά την αγορά τους και τα εξής:

- Να μη βρίσκονται τα ψάρια σε απόψυξη.
- Η συσκευασία τους να μην είναι φθαρμένη ή σχισμένη και να έχει ευανάγνωστες τις ενδείξεις της ημερομηνίας αλειίας – κατάψυξης και ενδεχόμενα της λήξης συντήρησής τους.
- Να αφήνεται η αγορά τους την ώρα επιστροφής στο σπίτι.

Τοποθέτηση των ψαριών στο σπιτικό ψυγείο

Εφόσον τα κατεψυγμένα ψάρια δεν μαγειρευτούν την ίδια μέρα, που είναι και προτιμότερο, πρέπει να τοποθετούνται στο ψυγείο.

Αν τα ψάρια δεν έχουν σημεία απόψυξης, μπορούν να τοποθετηθούν στο χώρο κατάψυξης για αρκετό διάστημα, ιδιαίτερα όταν είναι καλά συσκευασμένα.

Αν έχουν μαλακώσει αρκετά, ώστε το σώμα τους να λυγίζει εύκολα, τότε μόνο στην απλή ψύξη μπορούν να τοποθετηθούν για 1 – 2 μέρες. Δεν πρέπει ποτέ να μπαίνουν τελείως ξεπαγωμένα ψάρια πάλι στην κατάψυξη, γιατί και η ποιότητά τους υποβαθμίζεται, αλλά και επιβαρύνονται με νέα μικρόβια, που επιταχύνουν την αλλοίωσή τους.

Το περιτύλιγμα των ψαριών, με κατάλληλα σακκουλάκια τροφίμων, πριν αυτά τοποθετηθούν στην κατάψυξη, τα προστατεύει από τη γρήγορη αφυδάτωση και το στέγνωμα. Προφυλλάσσει, επίσης, τα άλλα τρόφιμα του ψυγείου, από τη χαρακτηριστική μυρωδιά τους (ψαρίλα).

Προετοιμασία για μαγείρεμα

Η απόψυξη των κατεψυγμένων ψαριών, προκειμένου να μαγειρευτούν, δεν είναι πάντα απαραίτητη.

Είναι πολλοί οι μάγειροι που υποστηρίζουν την άποψη, πως όταν τα μαγειρεύουν σε κατάσταση κατάψυξης ή ελαφρά ξεπαγωμένα, διατηρούν καλύτερα το άρωμά τους και γενικά τη γευστικότητά τους. Αυτό βέβαια ισχύει για όσα κατεψυγμένα ψάρια (ιδίως φιλέτα) είναι παρασκευασμένα και έτοιμα για χρήση.

Για εκείνα όμως, που χρειάζεται αφαίρεση των σπλάχνων, τεμαχισμό κ.λπ. πρέπει να αποψύχωνται, κατά προτίμηση, στο χώρο της απλής ψύξης ή και λίγο χρόνο εκτός ψυγείου, με την προϋπόθεση ότι θ' ακολουθήσει σε λίγη ώρα το μαγείρεμά τους.

Σε έκτακτες περιπτώσεις, μπορεί η απόψυξη να γίνει σε τρεχούμενο νερό της θρύσης.

Πώς ξεχωρίζουμε τα νωπά ψάρια, από τα κατεψυγμένα που έχουν ξεπαγώσει

Η απόψυξη των κατεψυγμένων ψαριών και πώλησή τους σαν νωπά, απαγορεύεται από το νόμο.

Για ανακάλυψη της απάτης αυτής, ο αγοραστής πρέπει να έχει υπόψη του μερικά χαρακτηριστικά των κατεψυγμένων ψαριών που τα έχουν ξεπαγώσει, και δεν έχουν, φυσικά, ακόμα μαγειρευτεί.

Αυτά είναι:

- Μάτια λευκά, θαθουλωμένα (θόλωση ή άσπρισμα του κρυσταλλοειδούς φακού).
- Χυμώδης και μαλακή σύσταση του σώματος.
- Βράγχια, με σκούρο κόκκινο χρώμα ή καστανό (καφέ σκούρο).
- Σάρκα, με χρώμα ελαφρά γκριζωπό και οσμή κάθε άλλο παρά θάλασσας.
- Πτερύγια συνήθως σπασμένα.

Τα σημεία αυτά είναι για να υποπτευθεί, απλά, ο καταναλωτής την απάτη. Την τελική και υπεύθυνη γνώμη, οφείλει να τη ζητήσει από τον Κτηνίατρο επιθεωρητή τροφίμων, στον οποίο πρέπει ν' απευθύνεται σε παρόμοιες περιπτώσεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

- Όλα τα ψάρια είναι καλά, όταν είναι φρέσκα.
- Η γνώση του είδους του ψαριού και των χαρακτηριστικών της φρεσκότητάς του, είναι απαραίτητη γι' αυτόν που θέλει να φάει καλό ψάρι.
- Η καθαριότητα και η τάξη σ' ένα ιχθυοπωλείο, καθώς και η ατομική καθαριότητα του προσωπικού, έχει ιδιαίτερη σημασία στην υγιεινότητα ακόμα και την ποιότητα του ψαριού.
- Ο τρόπος που τα ψάρια είναι εκτεθειμένα προς πώληση (σε καθαρά ιχθυοκιβώτια, με τρίμματα πάγου) πρέπει επίσης να προσέχεται από τον καταναλωτή.
- Δεν είναι σωστή η αγορά μεγάλης ποσότητας νωπών ψαριών και η τοποθέτησή τους στο χώρο κατάψυξης του ψυγείου μας, γιατί έτσι υποβαθμίζεται η ποιότητά τους, για το λόγο ότι η κατάψυξη αυτή δεν είναι η προβλεπόμενη.

Το κείμενο προέρχεται από τον οδηγό αγοράς και υγιεινής συντήρησης των τροφίμων ζωικής προέλευσης «Τρόφιμα και Καταναλωτής», που εξέδωσε το Τμήμα Ελέγχου Τροφίμων της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής Θεσσαλονίκης (Ιούλιος 1986).

ΕΤΗΣΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΚΟΠΟΒΟΛΗΣ

Ε.Δ. ΚΑΙ Σ.Α.

Με επιτυχία διεξήχθησαν οι ετήσιοι αγώνες σκοποβολής Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας περιόδου 1988.

Οι αγώνες έγιναν από 2/5/88 έως 5/5/88 και ανέδειξαν πρωταθλήτρια την ομάδα της ΕΛ.ΑΣ., που κατάλαβε την πρώτη θέση σ' όλες τις κατηγορίες των αγωνισμάτων.

Τα αγωνίσματα και τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Α' Ημέρα 2-5-1988: Αγώνισμα Τυφεκίου 0,22 τριών στάσεων (3 X 40)

Α/Α	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΕΠΙΤΥΧ.	ΣΕΙΡΑ ΕΠΙΤΥΧ.	ΣΩΜΑ
1	Αρχιφ.	ΗΛΙΑΔΗΣ Πελοπίδας	1130	1ος	ΕΛ.ΑΣ.
2	Αστυφ.	ΑΥΓΕΡΗΣ Ευστάθιος	1123	2ος	ΕΛ.ΑΣ.
3	Αρχιφ.	ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑΣ Χρήστος	1123	3ος	ΕΛ.ΑΣ.
4	Αρχιφ.	ΣΕΡΜΠΟΣ Αλέξανδρος	1118	4ος	ΕΛ.ΑΣ.
6	Αστυφ.	ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ Αναστάσιος	1112	6ος	ΕΛ.ΑΣ.

ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1ος	Αρχιφ.	ΗΛΙΑΔΗΣ Πελοπίδας	1130/1200
2ος	Αστυφ.	ΑΥΓΕΡΗΣ Ευστάθιος	1123/1200
3ος	Αστυφ.	ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑΣ Χρήστος	1123/1200

Α΄ Ημέρα 2-5-88: Αγώνισμα πιστολίου διαμετρήματος 0,22" (10" – 8" – 6") ταχείας βολής.

A/A	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	
3	Αρχιφύλακας	ΚΟΥΛΑΚΟΣ Βασίλειος	572
5	Αστυφύλακας	ΚΟΛΟΒΟΣ Βασίλειος	562
6	Υποδιευθυντής	ΚΙΤΣΑΚΗΣ Δημοσθένης	559
7	Αστυνόμος Α΄	ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ Νικόλαος	557
8	Αστυνόμος Β΄	ΚΟΥΣΟΥΝΗΣ Σπυρίδων	552

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1η	ΟΜΑΔΑ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	ΒΑΘΜΟΙ	2.250 /	2.400
2η	»	ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ	»	2.199 /	»
3η	»	ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ	»	2.179 /	»
4η	»	ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	»	2.133 /	»
5η	»	ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ	»	2.012 /	»

Β΄ Ημέρα 3-5-1988: Αγώνισμα πιστολίου ακριβείας βολής 0,22 Ολυμπιακού τύπου, απόσταση βολής 50 μ.

A/A	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΠΙΔΟΣΗ	ΣΩΜΑ
2	Αρχιφύλακας	ΚΟΥΛΑΚΟΣ Βασίλειος	537	ΕΛ.ΑΣ.
3	Αστυφύλακας	ΚΟΛΟΒΟΣ Βασίλειος	534	ΕΛ.ΑΣ.
4	Αστυν. Β΄	ΚΟΥΣΟΥΝΗΣ Σπυρίδων	526	ΕΛ.ΑΣ.

Β΄ Ημέρα 3-5-88: Αγώνισμα αεροβόλου τυφεκίου από όρθια θέση και απόσταση βολής 10 μέτρων.

A/A	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	
1	Αρχιφύλακας	ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑΣ Χρήστος	569
3	Αστυφύλακας	ΑΥΓΕΡΗΣ Ευστάθιος	561
4	Αρχιφύλακας	ΗΛΙΑΔΗΣ Πελοπίδας	559
5	Αρχιφύλακας	ΣΕΡΜΠΟΣ Αλέξανδρος	555

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1η	ΟΜΑΔΑ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	ΒΑΘΜΟΙ	2.243 /	2.400
2η	»	ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ	»	2.180 /	»
3η	»	ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ	»	2.157 /	»
4η	»	ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	»	2.070 /	»

Γ' Ημέρα 4-5-88: Αγώνισμα Πολεμικού τυφεκίου 7,62 – Βολή ακριβείας.

A/A	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	
1	Αρχιφύλακας	ΗΛΙΑΔΗΣ Πελοπίδας	559
3	Αρχιφύλακας	ΣΕΡΜΠΟΣ Αλέξανδρος	526
4	Αρχιφύλακας	ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑΣ Χρήστος	518
5	Αστυφύλακας	ΑΥΓΕΡΗΣ Ευστάθιος	501

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1η	ΟΜΑΔΑ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	ΒΑΘΜΟΙ	2104 /	2400
2η	»	ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ	»	1962 /	»
3η	»	ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ	»	1844 /	»
4η	»	ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	»	1825 /	»

Γ' Ημέρα: 4-5-88: ΑΓΩΝΙΣΜΑ: αεροβόλου πιστολίου από απόσταση 10 μέτρων.

A/A	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΠΙΔΟΣΗ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
2	Αρχιφύλακας	ΚΟΥΛΑΚΟΣ Βασίλειος	567	2ος
3	Αστ/μος	ΚΟΥΣΟΥΝΗΣ Σπυρίδων	552	3ος
6	Αστ/μος	ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ Νικόλαος	545	6ος

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1η ομάδα	2η ομάδα	3η ομάδα	4η ομάδα
ΕΛ.ΑΣ.	Λ.Σ.	Σ.Ξ.	Π.Ν.
2207	2204	2153	1994

Δ' Ημέρα: 5-5-88: Αγώνισμα πολεμικού τυφεκίου 7,62 mm – Ταχεία.

A/A	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΕΠΙΤΥΧΙΩΝ	ΣΕΙΡΑ ΕΠΙΤΥΧ.	ΣΩΜΑ
1	Αρχιφ.	ΗΛΙΑΔΗΣ Πελοπίδας	532	1ος	ΕΛ.ΑΣ.
3	Αρχιφ.	ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑΣ Χρήστος	489	3ος	ΕΛ.ΑΣ.
4	Αρχιφ.	ΣΕΡΜΠΟΣ Αλέξανδρος	480	4ος	ΕΛ.ΑΣ.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1η	ΟΜΑΔΑ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	ΒΑΘΜΟΙ	1897 /	2400
2η	»	ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ	»	1706 /	»
3η	»	ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ	»	1608 /	»
4η	»	ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	»	1502 /	»

ΕΛΛΑΔΑ

Σε χρόνο – ρεκόρ συνελήφθησαν από την Ασφάλεια Λαμίας οι δράστες του εγκλήματος με θύμα τον 25χρονο Βασίλη Καραδήμα σεσημασμένο διαρρηκτη, κάτοικο Λαμίας. Πρόκειται για τους: Μαρίνο Καραδήμα – απλή συνωνυμία με το θύμα – 19 χρόνων από τη Λαμία και Παναγιώτη Τσίντζηρα, 20 χρόνων, σμηνίτη, γεννημένο στην Καρδίτσα και κάτοικο Λαμίας. Οι δύο συνομήλικοι νέοι σκότωσαν με κυνηγετική καραμπίνα τα ξημερώματα της 4-5-88 τον Βασίλη Καραδήμα, στο συνοικισμό Ταράτσα της πόλης, κοντά στο νεκροταφείο της Αγίας Παρασκευής. Αμέσως μετά την ανακάλυψη του πτώματος, το πρωί της

της Αγίας Παρασκευής, μία κυνηγετική καραμπίνα, δύο μέρες πριν την δολοφονία. Την παραμονή το βράδυ, λίγες ώρες πριν το έγκλημα έκρυψαν και τέσσερα φυσίγγια έξω από το σπίτι του Μαρίνου Καραδήμα. Στη συνέχεια κατά τις 00.10' της 4-5-88 συνάντησαν το θύμα στην πλατεία Λαού και το έπεισαν να τους ακολουθήσει αφού του υποσχέθη-

νευρίσθηκε μη βρίσκοντας μέσα παρά λίγα κέρματα. Τότε του επιτέθηκε ο Μ. Καραδήμας και άρχισε να τον γρονθοκοπεί και όταν ήρθε και ο συνεργός του τον χτυπούσαν και οι δύο. Ο Τσίντζηρας κρατώντας το θύμα και απειλώντας το με την καραμπίνα και ακολουθούμενος από τον Μ. Καραδήμα πήγαν κοντά στο νεκροταφείο και μέσα σε λογομαχίες και διαπληκτισμούς ο τελευταίος (Μ. Καραδήμας) πήρε την καραμπίνα και πυροβόλησε τέσσερις φορές τον συνωνόματό του. Τα τρία τραύματα που προκάλεσε στο θύμα επέφεραν και το θάνατό του. Με ψυχραιμία οι δράστες μάζεψαν τους κάλυκες και τους πέταξαν στο Σπερχειό ποταμό μαζί με το όπλο και το μπουφάν του Μ. Καραδήμα που ήταν καταματωμένο από τη συμπλοκή. Στη συνέχεια διασκέδασαν σε κέντρο και το πρωί ο Τσίντζηρας πήγε στην Καρδίτσα και ο Μ. Καραδήμας στο σπίτι του.

Χάρη στις αποφασιστικές κινήσεις των αστυνομικών κάτω από τον άψογο συντονισμό του αστυν. δ/ντή, του διοικητή και του υποδιοικητή του Τ.Α. και την εποπτεία του Επιθεωρητή Στ. Ελλάδας, δράστες και έγκλημα φωτίσθηκαν άπλετα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

* * *

ίδιας μέρας η Ασφάλεια κινητοποίησε όλη τη δύναμή της και προσηγάγε για εξέταση πολλά ύποπτα άτομα. Οι υποψίες στράφηκαν ιδιαίτερα προς δύο νεαρούς τους Μ. Καραδήμα και Π. Τσίντζηρα. Ο πρώτος συνελήφθη ανακρίθηκε και ομολόγησε την πράξη και παράλληλα αποκάλυψε τον συνεργάτη του. Έτσι ο τελευταίος συνελήφθη στην Καρδίτσα όπου είχε καταφύγει προσωρινά. Σύμφωνα με όσα ομολόγησαν – οι δράστες – είχαν αποφασίσει μέρες πριν, να σκοτώσουν τον Βασίλη Καραδήμα, γιατί τους κατηγορούσε για κλοπές και τους εκθίαζε μ' αυτό τον τρόπο να μπουν στο κύκλωμα των ναρκωτικών. Για το λόγο αυτό είχαν κρύψει έξω από την εκκλησία

Οι δράστες του εγκλήματος της Λαμίας.

καν να πάνε να καπνίσουν χασίσ και να κλέψουν μία μοτοσυκλέττα. Οι τρεις τους επιβιβάστηκαν στη μοτοσυκλέττα του Μ. Καραδήμα πήγαν στο σπίτι του και εκεί ο Τσίντζηρας προφασιζόμενος πως πάει να πάρει το χασίσ κατέθηκε και πήρε τα φυσίγγια. Επόμενος σταθμός τους η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής όπου έκρυψαν τη μοτοσυκλέττα και ο Μ. Καραδήμας μαζί με το υποψήφιο θύμα μπήκαν μέσα ενώ ο Τσίντζηρας πήρε την κρυμμένη καραμπίνα. Στο διάστημα της απουσίας του τελευταίου το θύμα παραβίασε το παγκάρι της εκκλησίας και εκ-

Η δράση της διαρρηκτικής τριάδας είχε ξεκινήσει, με μεμονωμένες ενέργειες από το 1985. Στα δύο επόμενα χρόνια εντάθηκε, συστηματοποιήθηκε και παισιώθηκε από κλεπταποδόχους, που αγόραζαν και στη συνέχεια πουλούσαν τα κλεμμένα αυτοκίνητα. Στις αρχές της χρονιάς η αστυνομία έπιασε την «άκρη του κουβαριού» με τη σύλληψη του επικεφαλής Νικόλαου Παλαιοκώστα, 28 χρονών, από τα Τρίκαλα. Η προανάκριση αποκάλυψε τους συνεργάτες του και την πλούσια σοδειά τους.

Όλα άρχισαν ή μάλλον τελείωσαν όταν αστυνομικοί του Τμήματος Ασφάλειας Λαμίας συνέλαβαν τον Παλαιοκώστα την ώρα που οδηγούσε κλεμμένο από τα Γιάννενα αυτοκίνητο η κλοπή του οποίου είχε

δηλωθεί στο τοπικό Τ.Α. Μέσα σ' αυτό βρέθηκαν διαρρηκτικά εργαλεία και διάφορα άλλα αντικείμενα όπως το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ατόμου άσχετου με το κύκλωμα που πιθανά ο δράστης το χρησιμοποιούσε σε διάφορους ελέγχους. Ανακρινόμενος ο νεαρός ομολόγησε ότι μόνος ή με την συνεργασία των συνομήλικων και συμπατριωτών του Κων/νου Σαμαρά ή Ζαρανίκα και Θεοδώρου Μπίτου είχε διαπράξει σωρεία κλοπών και διαρρήξεων. Επιγραμματικά αναφέρουμε όσες αποκάλυψε ο Παλαιокώστας που όλες σχεδόν επιβεβαιώθηκαν:

1985 Κλοπές δύο αυτοκινήτων από την περιοχή Τρικάλων. Διάρρηξη καφετέριας στη Φθιώτιδα από την οποία αφαίρεσαν βίντεο και τηλεόραση. Επίσης διάρρηξη ταβέρνας σε χωριό των Τρικάλων και κλοπή τηλεόρασης.

1986 Διαρρήξεις τεσσάρων καφετεριών στην περιοχή Τρικάλων από τις οποίες έκλεψαν αντίστοιχα βίντεο.

1987 Διαρρήξεις σε:

- καφετέρια στην Κατερίνη (αφαίρεσαν βίντεο και τηλεόραση)

- αντιπροσωπεία τσιγάρων στην Κατερίνη (αφαίρεσαν τσιγάρα αξίας 280.000 δρχ.).

- χρυσοχοείο στην Ελασσόνα (αφαίρεσαν χρυσαφικά αξίας 2.000.000 δρχ.).

- κατάστημα γενικού εμπορίου στον Ορχομενό (αφαίρεσαν 5 βίντεο, 1 τηλεόραση και 3 κυνηγετικά όπλα).

- χρυσοχοείο στη Λειβαδιά (αφαίρεσαν χρυσαφικά 1.000.000 δρχ.).

- χρυσοχοείο στους Δελφούς Θεσ/νίκης (αφαίρεσαν 5 ρολόγια).

- ταξί στα Φάρσαλα (αφαίρεσαν ένα CB).

- χρυσοχοείο στα Λεχαινά (αφαίρεσαν χρυσαφικά 1.000.000 δρχ.).

- καφενείο στη Σπερχειάδα (αφαίρεσαν μία τηλεόραση)

- καφενείο στην Ελασσόνα (αφαίρεσαν βίντεο και τηλεόραση).

- ταβέρνα στην Πύλη Τρικάλων (αφαίρεσαν τηλεόραση και στερεοφωνικό).

ΝΕΑ ΑΠ' ΟΛΗ ΤΗΝ

- αντιπροσωπεία κυνηγετικών ειδών στην Αθήνα (αφαίρεσαν κυνηγετικά όπλα).

Την μεταφορά των κλοπιμαίων από περιοχή σε περιοχή και την πώλησή τους σε διάφορους κλεπταποδόχους πραγματοποιούσαν με διάφορα αυτοκίνητα που επίσης έκλεβαν γι' αυτό το σκοπό και στη συνέχεια τα εγκατέλειπαν. Είχαν κλέψει συνολικά 15 αυτοκίνητα από τις περιοχές Καλαμάτας, Αμαλιάδας, Πύργου, Τρικάλων, Θεσ/νίκης, Λαμίας, Λειβαδιάς, Άρτας, Ιωαννίνων και Καρδίτσας.

Σημαντικό ρόλο στην υπόθεση έπαιξαν και οι κλεπταποδόχοι. Γνωστότερος ο 23χρονος Δημήτριος Μακρής μηχ/κός αυτ/των από τη Φθιώτιδα που στα χέρια του βρέθηκαν μερικά από τα κλοπιμαία και αποδόθηκαν στους ιδιοκτήτες, ενώ κατηγορούμενοι φέρονται και άλλοι – κλεπταποδόχοι – για παλιότερες κλοπές της «παραγωγικής, διαρρηκτικής ομάδας».

Και σπείρα αλλοδαπών διαρρηκτών εξάρθρωσε το Τμήμα Ασφάλειας Λαμίας. Πρόκειται για τους δυτικογερμανούς Michael Bindener, 21 χρόνων, Wolfganc Ewert, 21 χρόνων, Lorenz Detyef Raters 27 χρόνων, Siegmund Arthur Adamczyk 28 χρόνων που τη νύχτα της 23/24-4-88 διέπραξαν από κοινού τις ακόλουθες κλοπές στον νομό Φθιώτιδας: Διέρρηξαν περίπτερο στο Καινούργιο και αφαίρεσαν 2.500 δρχ. και κούτες τσιγάρων, διέρρηξαν περίπτερο στα Καμμένα Βούρλα καθώς και ψυγείο αναψυκτικών και αφαίρεσαν αναψυκτικά και μπίρες, διέρρηξαν περίπτερο στον Άγιο Κων/νο και αφαίρεσαν ένα ραδιόφωνο κούτες τσιγάρων και 30.000

δρχ. σε κέρματα. Το αυτοκίνητο το οποίο χρησιμοποιούσαν για τις μετακινήσεις τους το είχαν κλέψει από συμπατριώτη τους στη Δ. Γερμανία πριν έρθουν στη χώρα μας και όπως οι ίδιοι ομολόγησαν κατά τη διελεύσή τους από τη Γιουγκοσλαβία και την παραμονή τους στην Ελλάδα διέπραξαν πολλές κλοπές ιδίως στην περιοχή Αττικής. Τα αντικείμενα που έκλεβαν τα πουλούσαν στο Μοναστηράκι σε ευτελή τιμή Στο μικρότερο του μήνα χρονικό διάστημα μέχρι τη σύλληψή τους η δράση τους ήταν πλούσια. Το αυτοκίνητο καθώς και τα διαρρηκτικά εργαλεία που βρέθηκαν σ' αυτό κατασχέθηκαν και οι νεαροί αλλοδαποί βρίσκονται στα χέρια της δικαιοσύνης. Επίσης βρέθηκε και κατασχέθηκε μέρος των κλοπιμαίων και αποδόθηκε στους ιδιοκτήτες.

ΧΑΝΙΑ

Ο ισοθίτης δυτικογερμανός εγκληματίας Peter Kleier 44 χρόνων που είχε ληστέψει και σκοτώσει τον 35χρονο συμπατριώτη του Wolfgang Elsner στην Παλαιοχώρα τον Νοέμβριο του 1987 συνελήφθη, τελικά, στα Χανιά.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Περίπου 200 φιάλες αίμα είχαν περάσει συνολικά από την Τράπεζα Αίματος της ΕΛ.ΑΣ που ιδρύθηκε, με πρωτοβουλία της Α.Δ. Ηρακλείου, στην έδρα του νομού, πρόσφατα. Ήδη εξυπηρετήθηκαν 30 αστυνομικοί και πολιτικοί υπάλληλοι που υπηρετούν σε αστυνομικές υπηρεσίες της Κρήτης. Με τον τρόπο αυτό καλύφθηκαν, σε πρώτη φάση, οι ανάγκες σε αίμα του προσωπικού των αστυνομικών υπηρεσιών και των οικογενειών του. Στόχος όμως των δημιουργών της Τράπεζας αίματος, είναι, με την αύξηση των εθελοντών αιμοδοτών να μπορέσει να προσφέρει αίμα και στα κρητικόπουλα που πάσχουν από μεσογειακή αναιμία.

ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ

Ο 27χρονος τσιγγάνος Γεράσιμος Θεοδωρόπουλος έκανε «έφοδο» στο σούπερ Μάρκετ «Μαρκέτα» της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών στο Αργοστόλι και έκλεψε τρόφιμα αξίας 100.000 δραχμών. Μέρος των κλοπιμαίων ανακαλύφθηκε από την αστυνομία στην παράγκα του, πριν προλάβει να τα «χρησιμοποιήσει».

ΛΕΥΚΑΔΑ

Από την Α.Δ. Λευκάδας η ανταπόκριση, συνοδευμένη με πολύ καλό φωτογραφικό υλικό για τη δράση των υπηρεσιών της στον τομέα της δίωξης ναρκωτικών.

Στις αρχές Μαρτίου, λοιπόν, η αστυνομία επισήμανε την ύπαρξη του υπ' αριθμ. ΕΡ - 8604 ΙΧΕ αυτοκινήτου που ήταν σταθμευμένο σε ερημικό σημείο στη θέση «Άγιος Ιωαννης» της νησίδας Μεγανήσι. Οι άνδρες του τοπικού Σταθμού υποψιάστηκαν πως πρόκειται για κάτι παράνομο και ενημέρωσαν αμέσως την Α.Δ. που έθεσε σε ενέργεια σχέδιο παρακολούθησής του. Δύο μέρες μετά όταν γύρω στις 8 το πρωί το αυτοκίνητο αυτό έφθασε στο λιμανάκι του Νυδρίου - προερχόμενο από το Μεγανήσι - με το φέρυ μπόουτ της γραμμής, και κατεύ-

ΝΕΑ ΑΠ' ΟΛΗ ΤΗΝ

θυνση προς την Αθήνα το περίμενε ικανή αστυνομική δύναμη για τα... περαιτέρω. Από τον έλεγχο που έγινε διαπιστώθηκε ότι επέβαιναν ο (οδηγός) Νικόλαος Παπαδόπουλος 39 χρόνων κάτοικος Καλλιθέας επιπλοποιός και ο Δημήτριος Βαρνακιώτης 48 χρόνων, ναυτικός, κάτοικος Ροδιάτας Αμαλιάδας. Επακολούθησε έρευνα στο αυτοκίνητο, στο οποίο βρέθηκε μικρή ποσότητα ινδικής κάνναβης (φούντα, χασίς), τυλιγμένη σε χρυσόχαρτο και κρυμμένη στη θήκη της πόρτας του οδηγού, ενώ στο χώρο αποσκευών του αυτοκινήτου βρέθηκε ποσότητα λιπάσματος ταχείας αναπτύξεως φυτών. Τα δύο άτομα συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν στον εισαγγελέα. Ο τρόπος που απαντούσαν και οι δύο στις ερωτήσεις των αστυνομικών κατά την προανάκριση άφησε πολλά κενά όσον αφορά την πείρα τους πάνω σ' αυτά τα θέματα. Έδειχναν άτομα που μάλλον πρόσφατα είχαν

ασχοληθεί με «αγροτικές» εργασίες.

Έτσι οργανώθηκε από την Α.Δ. εξόρμηση, για την εξερεύνηση της περιοχής που κινήθηκαν οι δράστες, με πεζούς αστυνομικούς και με πλωτό μέσο από την πλευρά της θάλασσας.

Τις πρώτες πρωινές ώρες της επόμενης μέρας στη δασώδη περιοχή Αγίου Ιωάννη Μεγανησίου όπου είχαν διαμείνει οι συλληφθέντες το τριήμερο πριν τη σύλληψή τους, βρέθηκαν δύο χώροι διαμορφωμένοι για καλλιέργεια, εκτάσεως 200 και 150 τετραγωνικών μέτρων αντίστοιχα. Μέσα στον πρώτο υπήρχαν φυτεμένα 151 δενδρύλλια χασίς με ανάπτυξη 0,40 μ. περίπου, θερμοκήπιο από νάυλον μέσα στο οποίο σε ξύλινα πλαίσια βρίσκονταν 128 πλαστικές σακούλες μεταφύτευσης δενδρυλλίων χασίς κάθε μία από τις οποίες περιείχε δύο δενδρύλλια σε αρχική ανάπτυξη, και, δίπλα, σε πρασιά έκτασης 1 τετραγωνικού μέτρου από ειδικό χώμα, πρόσφατα σπαρμένος σπόρος απροσδιόριστου αριθμού. Βρέθηκαν ακόμα τα εργαλεία και σκεύη για την καλλιέργεια καθώς και ένα προειδοποιητικό κουδουνάκι.

Ο Δημήτρης Βαρνακιώτης που μαζί με τον Παπαδόπουλο προφυλακίστηκαν είχε καταδικασθεί δύο φορές στο παρελθόν για καλλιέργεια ινδικής Κάνναβης.

Το θερμοκήπιο και οι δύο δράστες (στο κέντρο) μπροστά σε μέρος της «παραγωγής» τους.

Αρκετές φορές τα στατιστικά στοιχεία «μιλούν μόνα» τους, ιδιαίτερα όταν αφορούν μεγάλες χρονικές περιόδους.

Ας τα αφήσουμε λοιπόν να μας πουν σε τί επίπεδα κυμάνθηκε η εγκληματικότητα στην πατρίδα μας την 10ετία 1973-1983. (Ειδικότερα πρόκειται για επεξεργασμένα στοιχεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για το συγκεκριμένο θέμα).

Σύμφωνα λοιπόν, πάντα, με τους «ψυχρούς» αριθμούς μέσα στο 1983 στην Ελλάδα καταδικάσθηκαν 120.991 άτομα από τα οποία 112.044 άνδρες και 8.947 γυναίκες. Το γυναικείο ποσοστό συμμετοχής φθάνει το 10% και περιορίζεται κυρίως σε σωματικές βλάβες (στο οικογενειακό κυρίως περιβάλλον - μικροκαυγάδες κλπ.), λιγότερο σε εγκλήματα τιμής και ακόμη λιγότερο σε αδικήματα εξύβρισης. Έτσι, σε 9.400 άτομα που καταδικάσθηκαν για σωματικές βλάβες, τα 8.852 ήταν άντρες και 648 γυναίκες. Σε σύνολο 2.771 καταδικασθέντων για εγκλήματα τιμής οι 2.110 ήταν άντρες και 661 γυναίκες, ενώ για εξύβριση καταδικάσθηκαν 2.016 άνδρες και 614 γυναίκες. Μικρότερη είναι η γυναικεία συμβολή και σε αδικήματα κλοπής, φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, υπεξαίρεσεως κ.λ.π.

Η εγκληματικότητα στη χώρα μας μέσα από το μικροσκόπιο της στατιστικής

Το μερίδιό τους γίνεται αναλογικότερο σε σωματικές βλάβες από αμέλεια κατά την οδήγηση αυτοκινήτου. Σε 4.333 άνδρες οι αντίστοιχες γυναίκες είναι 249, αριθμός αρκετά σημαντικός.

Αυξημένο είναι το ποσοστό συμμετοχής τους και σε αδικήματα που αφορούν την δημόσια υγεία (3.822 καταδικές για άνδρες και 669 για γυναίκες).

Η «πράσινη τσόχα» δεν ελκύει μόνο τους άνδρες αλλά και τις γυναίκες αφού στις 3.486 καταδικές των πρώτων για συμμετοχή σε χαρτοπαιξία και τυχερά παιχνίδια αντιπαρατίθενται 206 γυναικείες καταδικές.

Σε καταδικές για ακάλυπτες επιταγές 14.392 είναι οι άνδρες και 1.188 οι γυναίκες.

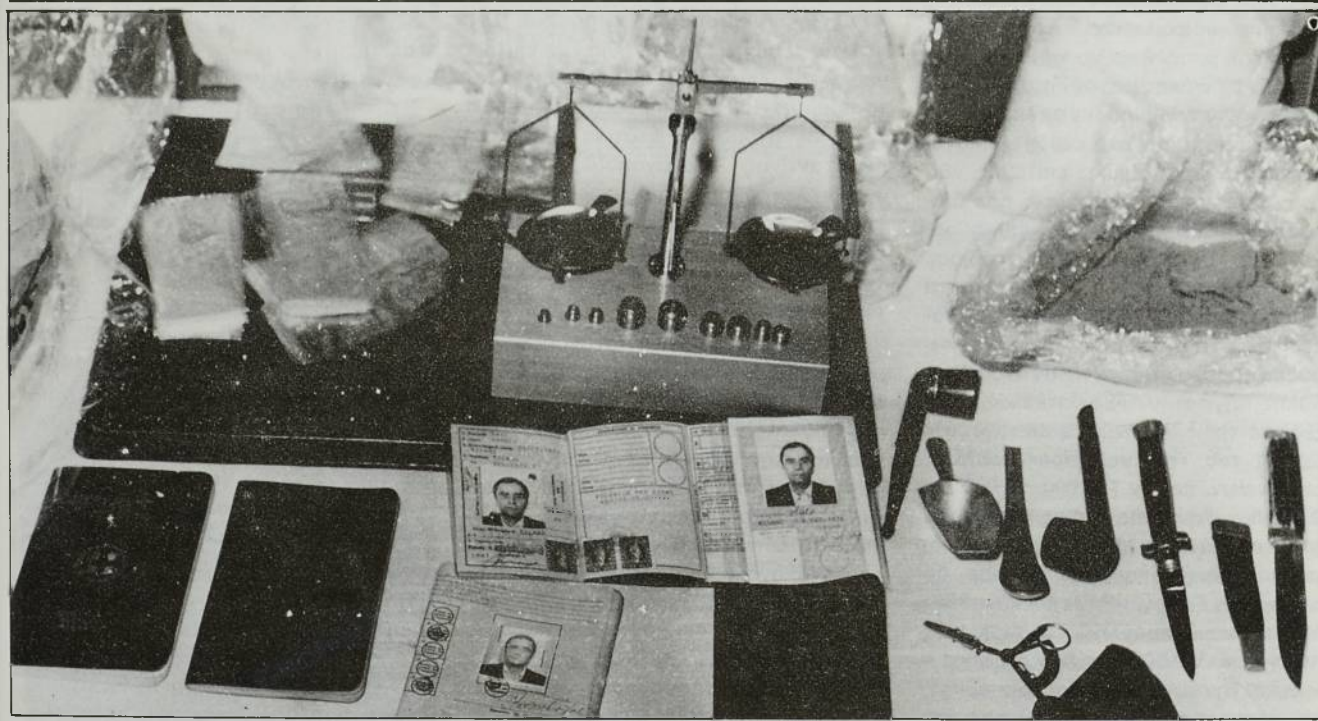
Στη χρήση και εμπορία ναρκωτικών σε 308 άνδρες αντιστοιχούν 23 γυναίκες.

Όσον αφορά την πορεία των διαζυγίων, στη δεκαετία 1974-1983 παρατηρείται στατιστικά μία αύξηση που κορυφώνεται το 1980, 1981 και 1983. Ξεκινώντας από 3.768 καταλήγουμε σε 5.907 διαζύγια και το 1983 σε 6.800. Μέσα από τις απο-

φάσεις των διαζυγίων η υπαιτιότητα της γυναίκας στην έκδοσή τους δεν ξεπερνά το 10% σε ποσοστό.

Αυτό δεν σημαίνει πως το ποσοστό αυτό δεν ανεβαίνει περισσότερο με την πάροδο του χρόνου, όσο η γυναίκα συμμετέχει ενεργότερα στην παραγωγική διαδικασία. Άλλωστε ας μην ξεχνάμε πως από την ίδια μελέτη προκύπτει πως και στα δύο φύλλα, στο σύνολο των καταδικασθέντων, ποσοστό 75% είναι ηλικίας από 18-44 χρόνων. Πράγμα που αποκαλύπτει ότι το τμήμα του ενεργού πληθυσμού που συμμετέχει περισσότερο σε κοινωνικές, εργασιακές δραστηριότητες είναι και εκείνο που παρακολουθείται από το μεγαλύτερο δείκτη εγκληματικότητας.

Η δεκαετία αυτή που αφορούν τα στοιχεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, θεωρείται κρίσιμη σε ό,τι αφορά την αλλαγή κοινωνικών και εργασιακών σχέσεων αφού όλο και περισσότερες γυναίκες βγαίνουν από το σπίτι για να εργασθούν ενώ αντίστοιχα μεταβάλλονται οι παραγωγικές δομές που συντελούν στην αλλαγή τρόπου ζωής και για τους άνδρες.

Η πιο αριστοτεχνική ίσως των τελευταίων δέκα χρόνων είναι η απάτη που αποκαλύφθηκε τις τελευταίες μέρες και έγινε σε βάρος των Τραπεζών Ελλάδος και Κρήτης. Η κομπίνα διάρκειας μιας εβδομάδας σχεδιάστηκε και εκτελέστηκε από 5 άτομα, είχε σαν βάση της την πλαστογραφία επιταγών και απέδωσε στους κλέφτες εμπνευστές της 92.000.000 δραχμές.

Στην υπόθεση είχαν πρωταγωνιστήσει οι:

Στέφανος Μ. Λινάκης, 46 χρόνων, άεργος, σεσημασμένος απατεώνας και πλαστογράφος σε βάρος του οποίου εκκρεμούν και αρκετές άλλες καταδικαστικές αποφάσεις για παρόμοια αδικήματα και ο οποίος θεωρείται και ο οργανωτής της «επιχείρησης». Κωνσταντίνος Κ. Τσαλαμπούνης, 42 χρόνων κάτοικος Πειραιώς, άεργος και άλλα τρία άτομα αγνώστων στοιχείων που εμφανίζονταν σαν Κωνσταντίνος Παναγόπουλος, Νικόλαος Φιλιππότης και Δημήτριος Παπαδημητρίου.

Όλοι κατηγορούνται για πλαστογραφία πιστοποιητικών και απάτη κατ' εξακολούθηση και κατά συναυτουργία.

Ο Τσαλαμπούνης που είναι και ο μόνος που συνελήφθη, κατηγορείται και για απόπειρα απόδρασης κατηγορούμενου.

Ας δούμε όμως πως ακριβώς έχει το κόλπο:

Σύμφωνα με την προανάκριση που έγινε από αξιωματικούς του Τμήματος Οικονομικών εγκλημάτων της Ασφάλειας Αττικής τον Απρίλιο του 1988 γνωρίστηκαν ο Λινάκης με τον Τσαλαμπούνη και αποφάσισαν να θέσουν σε λειτουργία το σχέδιο με τα μεγάλα κέρδη. Πλαστογραφώντας τραπεζικές επιταγές, θα πραγματοποιούσαν αναλήψεις, από διάφορες Τράπεζες, ιδιαίτερα μεγάλων ποσών. Έτσι ο Λινάκης αφού εφοδίασε όλους τους συνεργούς του με πλαστά δελτία ταυτότητας έδωσε 740.000 δραχμές στον Τσαλαμπούνη, ο οποίος παρουσιάζόμενος σαν Κωνσταντίνος Σταμούλης, πήγε στην ΑΤΕ Καστέλλας, όπου εξέδωσε τρεις τραπεζικές επιταγές σε διαταγή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, ποσών 700.000, 20.000 και 20.000 δρχ. Την επιταγή των 700.000 την κατέθεσε στις 5 Μαΐου, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, με δικαιούχο τον Γεώργιο Ρήγα και καταθέτη τον Κων/νο Σταμούλη. Τις υπόλοιπες επιταγές των 20.000 δραχμών, τις πήρε ο Λινάκης. Την επομένη, ο Τσαλαμπούνης, κατ' εντολή του Λινάκη, ζήτησε και

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

έλαβε την ανάληψη της κατατεθείσης τραπεζικής επιταγής, σε πέντε επιμέρους δηλ. 4 των 50.000 δρχ. και μία των 500.000 δρχ., τις οποίες επίσης παρέδωσε στο Λινάκη. Μετά από την ανάληψη, ο Λινάκης έδωσε στον Τσαλαμπούνη να καταθέσει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων πλαστογραφημένη επιταγή των 22.000.000 της Εμπορικής Κηφισιάς την οποία κατέθεσε με στοιχεία καταθέτου Φιλιππότης και δικαιούχος Σταμούλης.

Την ίδια ημέρα, ο Τσαλαμπούνης, ζήτησε από το Τ.Π. και Δ. την ανάληψη της επιταγής των 22.000.000 δραχμών σε τρεις επιμέρους επιταγές των 28.000, 20.000, και 21.952.000, πράγμα το οποίο δεν κατάφερε, αφού η αρμόδια υπάλληλος, ζήτησε το απαιτούμενο πιστοποιητικό μη πτωχεύσεως, γιατί είχε εμφανιστεί σαν έμπορος. Κατόπιν, η ανάληψη του ποσού, έγινε από τον φερόμενο καταθέτη, ο οποίος έδωσε 2 επιταγές, 28 και 20 χιλιάδων δραχμών στο Λινάκη και κράτησε την τρίτη των 21.952.000 δραχμών, η οποία και εισπράχθηκε από τον Τσαλαμπούνη, από την Τράπεζα Ελλάδας. Τα χρήματα τα πήρε ο Φιλιππότης. Από την ίδια Τράπεζα. Ο Τσαλαμπούνης εισέπραξε 500.000 δραχμές με επιταγή των 500.000 δραχμών του Τ.Π. και Δ. που προερχόταν, από κατάθεση Τραπεζικής επιταγής της ΑΤΕ Καστέλλας.

Ο Λινάκης, αφού πλαστογράφησε μια από τις τέσσερες προηγούμενες επιταγές των 50.000 δραχμών, μετατρέποντας το ποσό σε 150.000.000 δραχμές, παρέδωσε σε άτομο με ψεύτικα στοιχεία, Κωνσταντίνος Παναγόπουλος, που άνοιξε λογαριαμό Ταμιευτηρίου, στην Τράπεζα Κρήτης Παγκρατίου, καταθέτοντας 200.000 δραχμές και στη συνέχεια την πλαστογραφημένη επιταγή των 150.000.000 δραχμών.

Στη συνέχεια, ο ίδιος ο Παναγόπουλος, μετά από λίγη ώρα, απέσυρε 30.000.000 δραχμές, από την Τράπεζα Κρήτης στην οδό Βουκουρεστίου, και 65.000.000 δραχμές από την Τράπεζα Κρήτης στην οδό Κοραή. Από το ποσό των 65.000.000 τα 5.000.000 τα πήρε σε μετρητά και τα υπόλοιπα τα κατέθεσε ανοίγοντας λογαριασμό στο όνομα Δημήτριος Παπαδημητρίου. Κατόπιν ο Παπαδημητρίου, απέσυρε 20.000.000 δραχμές από την Τράπεζα Κρήτης στη Βουκουρεστίου και 5.000.000 από το υποκατάστημα της ίδιας Τράπεζας στη Λ. Συγγρού.

Την ίδια ημέρα, ο Λινάκης, κατέθεσε στο Τ.Π. και Δ. μια άλλη πλαστογραφημένη επιταγή, της Εμπορικής Τράπεζας Ελλάδας, από το υποκατάστημα στην Κηφισιά, ποσού 20.000 δραχμών η οποία όμως δεσμεύθηκε, γιατί ήδη είχε αποκαλυφθεί η απάτη και είχε πιαστεί ο Τσαλαμπούνης.

Συνολικά με τη μέθοδο αυτή οι κατηγορούμενοι απέσπασαν 60.000.000 από την Τράπεζα Κρήτης και 22.482.000 από την Τράπεζα Ελλάδας.

Ο Εισαγγελέας άσκησε σε βάρος των 5 ποινική δίωξη για «πλαστογραφία μετά χρήσεως με σκοπό το όφελος, σε βάρος νομικών προσώπων, από την οποία η ζημία του Δημοσίου υπερβαίνει τα 5.000.000 δραχμές, κατά συναυτουργία και κατά συρροή», «απάτη κατ' επάγγελμα υπό περιστάσεις που μαρτυρούν ότι οι δράστες είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι».

Στα πράσα με 4 κιλά χασίς

Συνελήφθη από άνδρες της Ασφάλειας Αττικής ο 45 χρονος Γερμανός Μίχαελ – Γουέλτιρ – Τόνης το απόγευμα της Κυριακής 8 Μαΐου τη στιγμή που προσπαθούσε να πλασάρει 4 κιλά χασίς.

Αμέσως μετά τη σύλληψη του Γερμανού εμπόρου, η κοπέλα που τον συνοδευε εξαφανίστηκε από τη Ρόδο ενώ η γυναίκα του που ζει εδώ και τρία χρόνια μόνιμα στο νησί και βρίσκεται σε διάσταση με το σύζυγό της, παρουσιάστηκε στον ανακριτή και κατέθεσε σημαντικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι ο άντρας της είχε κάνει λαθρεμπόριο και διακίνηση ναρκωτικών πολλές φορές στο νησί.

Εικόνα των Αγίων Πέτρου και Παύλου στο «παζάρι».

Μια εικόνα των Αγίων Πέτρου και Παύλου του 17ου αιώνα προσπάθησαν να πουλήσουν αρχαιοκάπηλοι. Πρόκειται για τον Αλέξανδρο Β. Κανόπουλο, κάτοικο Γλυφάδας διακοσμητή και τον Ιωάννη Π. Πετρόπουλο, ναυτικό. Ο Κανόπουλος συνελήφθη στις 26-4-88 στο σπίτι του ενώ προσπαθούσε να πουλήσει σε αστυνομικό της δίωξης αρχαιοκαπηλίας την εικόνα αντί 1.500.000 δραχμών, ενώ η αξία της σύμφωνα με εκτιμήσεις της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας υπολογίζεται στις 400.000 δραχμές. Την εικόνα είχε δώσει στον Κανόπουλο ο Πετρόπουλος.

Η εικόνα κατασχέθηκε και μεταφέρθηκε στο Βυζαντινό Μουσείο ενώ στους δυο αρχαιοκάπηλους ασκήθηκε από την εισαγγελία Αθήνας ποινική δίωξη για «απόπειρα πώλησης αρχαίας εικόνας».

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

Σπείρα διαρρηκτών εξάρθρωσαν άνδρες της Ασφάλειας Αττικής σε συνεργασία με άνδρες του Α.Τ. Κορωπίου.

Την σπείρα αποτελούσαν ένας άνδρας ο Γεώργιος Κ. Κατσιμίχας 39 χρονών εργάτης από το Κορωπί η αδελφή του Ιωάννα συζ. Γεωργίου Μπούρα 21 χρονών και η Αγγελική Κόντου 32 χρονών.

Οι παραπάνω είχαν συστήσει σπείρα και κινούμενοι με το αριθμ. ΥΥΗ - 2047 Ι.Χ.Φ. αυτ/το ιδιοκτησίας της Κόντου διέπραξαν πλήθος κλοπών σε εξοχικά σπίτια των περιοχών Κορωπίου - Κερατέας - Καλυθίων - Λαυρίου - Αναβύσσου - Σαρωνίδας και Ερέτριας. Επιβεβαιώθηκαν 30 κλοπές εξοχικών κατοικιών (δεν αποκλείεται να ανένθετοι κατά πολύ το νούμερο) απ' όπου οι δράστες αφαιρούσαν ψυγεία, κουζίνες ηλεκτρικές, τηλεοράσεις, κρεβάτια, σαλόνια, κουβέρτες κλπ. οικιακά σκεύη και αντικείμενα αξίας πάνω από 30.000.000 δραχμές. Χαρακτηριστικό είναι ότι αφαιρούσαν όλα τα υπάρχοντα είδη και αποχωρώντας προξενούσαν φθορές. Οι σπουδαιότερες από τις κλοπές που διέπραξαν είναι:

1) Την 24/25-5-87, νυκτερινές ώρες, διέρρηξαν την οικίαν του ΜΠΟΥΛΟΥΜ-ΠΑΣΗ Επαμεινώνδα του Δημητρίου και Μαρίας ετών 40, που βρίσκεται στην θέση Χολίδου περιοχής Κορωπίου και αφαίρεσαν δύο σαλοτραπεζαρίες ροτόντα - πολυθρόνες - καρέκλες - κρεβατοκάμαρα - τηλεόραση - ηλεκτρική κουζίνα - φλοκάτες - σερβίτσια - κλπ. οικιακά σκεύη αξίας 3.000.000 δρχ.

2) Την 17/22-5-87, διέρρηξαν την οικίαν του ΣΤΡΑΤΗ Ευστρατίου του Γεωργίου ετών 45, κατοίκου Π. Φαλήρου Μιλτιάδου 14, που βρίσκεται στην θέση Ρε-

ρίζα Καλυθίων και αφαίρεσαν ηλεκτρική κουζίνα, έγχρωμη Τ.Β. κλπ. οικιακά σκεύη αξίας 700.000 δρχ.

3) 6/13-2-88 διέρρηξαν την οικίαν του ΣΙΝΗ Αριστείδη του Ιωάννου ετών 50, κατοίκου Π. Φαλήρου Φαιάκων 7 και αφαίρεσαν ηλεκτρική κουζίνα - καρέκλες - κουβέρτες κλπ. οικιακά σκεύη αξίας 500.000 δρχ.

4) Την 2/4-6-87 διέρρηξαν την οικίαν του ΚΟΥΛΟΒΑΤΟΥ Νικολάου του Παναγιώτου ετών 62, στην θέση Μετόχι Κερατέας και αφαίρεσαν ηλ. κουζίνα - πλυντήριο - κρεβάτια κλπ. είδη αξίας 500.000 δρχ.

5) Την 2/4-6-87 διέρρηξαν την οικίαν του ΚΟΡΛΑΣΗ Αθανασίου του Παναγιώτου ετών 49, στην θέση Μετόχι Κερατέας και αφαίρεσαν οικιακά σκεύη αξίας 1.000.000 δρχ.

Στην κατοχή των δραστών βρέθηκε μεγάλο μέρος από τα κλοπιμαία τα οποία κατασχέθηκαν και θα αποδοθούν στα θύματα των διαρρήξεων.

Επαγγελματίες τσαντάκηδες

Συνελήφθησαν τσαντάκηδες με πλούσια δράση στην Αθήνα και συγκεκριμένα στις περιοχές Αργυρούπολη, Ηλιούπολη, Βύρωνα και Τερψιθέα.

Πρόκειται για τους Παναγιώτη Αν. Παπανικολόπουλο 19 χρονών κάτοικο Ηλιούπολης και Ραφαήλ Δεσύπρη 17 χρονών επίσης κάτοικο Ηλιούπολης. Οι δυο νεαροί καμικάζι είχαν διαπράξει συνολικά δεκατρείς αρπαγές τσαντών οι πιο σημαντικές από τις οποίες είναι οι εξής:

- Στις 25/3/88 στη συμβολή των οδών Λασκαράτου και Κεφαλληνίας, στην Ηλιούπολη, πήραν την τσάντα της Γεωργίας Μαραγιάννη με 5.000 δραχμές και κοσμήματα αξίας 150.000 δραχμών.

- Στις 17/3/88 στην οδό Σοφοκλή Βενιζέλου έκλεψαν την τσάντα της Αλεξάνδρας Δαλέα με 2.000 δραχμές και προσωπικά της είδη.

- Στις 27/3/88 στον Βύρωνα στη συμβολή των οδών Κρώμνης και Κομνηνών άρπαξαν την τσάντα της Γεωργίας Μαυρουσάκη, 36 χρονών, με 8.000 δραχμές.

- Στις 6/4/88 στην Ηλιούπολη (Άρεως και Πολυκλείτου), την τσάντα της Χριστίνας Δαράμα με 2.000 δραχμές και ένα ζευγάρι γυαλιά αξίας 20.000 δραχμών.

- Στις 26/4/88, στην Αργυρούπολη,

άρπαξαν την τσάντα της Αικατερίνης Γερμανού, 26 χρονών, που περιείχε 12.000 δραχμές, βιβλιάρια καταθέσεων και ενσήμων και προσωπικά της είδη.

- Στις 27/4/88, στην ίδια περιοχή άρπαξαν την τσάντα της Ιωάννας Τζαβάρα, 32 χρονών, με 11.000 δραχμές και διάφορα είδη αξίας 15.000 δραχμών.

Ο Παπανικολόπουλος πιάστηκε στην Αργυρούπολη το Σάββατο 30 Απριλίου μαζί με τον ανθοπώλη Μιχάλη Αποστολάκη 23 χρονών γιατί το προηγούμενο βράδυ στην ίδια περιοχή άρπαξαν την τσάντα της Βασιλικής Δεμένανα 18 χρόνων που περιείχε 100 δραχμές και προσωπικά της είδη.

Ο Αποστολάκης και ο Παπανικολόπουλος οδηγήθηκαν στον εισαγγελέα, ενώ ο Δεσύπρης μετά την απολογία του αφέθηκε ελεύθερος λόγω παρέλευσης του αυτόφωρου.

Βιαστές και ληστές

Συνελήφθησαν από άνδρες του Τμήματος Ασφαλείας Καλαμακίου οι δυο άνδρες που είχαν καταντήσει ο φόβος και ο τρόμος για τις ιερόδουλες της περιοχής τους τελευταίους μήνες.

Ο Συμεωνίδης Νικόλαος του Σίμου 30 χρονών και ο Ντέμος Βασίλειος του Αναστασίου επίσης 30 χρόνων επανειλημμένα διέπραξαν βιασμούς και ληστείες σε βάρος ιεροδουλών γυναικών. Σε όλες τις περιπτώσεις ακολουθούσαν την ίδια τακτική! Παρελάμβαναν τις γυναίκες από την περιοχή Καλαμακίου με αυτοκίνητο και αφού τις οδηγούσαν σε ερημικές τοποθεσίες τις βίαζαν και τις λήστευαν. Στη συνέχεια εγκατέλειπαν τα θύματά τους και εξαφανίζονταν. Οι άνδρες της Ασφάλειας συνέλαβαν τους δράστες ύστερα από καταγγελίες ορισμένων γυναικών που υπήρξαν θύματά τους.

Εξαρθρώθηκε σπείρα Τούρκων εμπορών ηρωίνης.

Σπείρα Τούρκων λαθρεμπορών ναρκωτικών εξαρθρώθηκε από την Ασφάλεια Αττικής. Συγκεκριμένα συνελήφθησαν οι Χασάν Χουσεϊν Μπάλτα του Αμπατουλάχ 32 χρόνων, επιχειρηματίας και ο Τουνγάν Τζεβίζκι του Μεχμέτ Αλί, 32 χρόνων άνεργος.

Πριν έξη περίπου μήνες στην υποδιεύθυνση Δίωξης Ναρκωτικών έφτασε πληροφορία ότι εδιακινείτο ηρωίνη τουρκικής προέλευσης από Τούρκο λαθρέμπορο στην Αθήνα και κυρίως στην περιοχή της πλατείας Βάθης. Μετά από πολύμηνη έρευνα προέκυψε ότι ο Τούρκος αυτός άκουγε στο όνομα «Χουσεϊν», και

στη διακίνηση χρησιμοποιούσε άλλους συμπατριώτες του. Τελικά ο λαθρέμπορος εντοπίστηκε. Ήταν ο Μπάλτα ο οποίος για καμουφλάζ έχει νοικιάσει το ξενοδοχείο «Ρίο» στην οδό Οδυσσεώς 13.

Άρχισε διακριτική παρακολούθησή του προκειμένου να διαπιστωθούν οι επαφές του κι έτσι παρά τα προφυλακτικά μέτρα που έπαιρνε κατά τις μετακινήσεις του οι άντρες της Ασφάλειας τον είδαν να μπαίνει συχνά σε διαμέρισμα της οδού Φυλής ενώ έμενε με την Ελληνίδα γυναίκα του στην οδό Β. Ουγκώ 56 - 60.

Συνελήφθη τελικά ο Μπαλτά στις 28 Απριλίου μέσα στο ξενοδοχείο «Ρίο» αφού προηγουμένως συνελήφθη ο συμπατριώτης του και συνεργάτης του Τζεβίζκι με 300 γραμμάρια ηρωίνης στην κατοχή του.

Από έρευνα που έγινε σε διάφορα διαμερίσματα που διέμεναν οι δράστες βρέθηκαν και κατασχέθηκαν: Ένα πιστόλι των 7.65 χιλ., δύο γεμιστήρες, 13 φυσίγγια, 1.254 γραμμάρια ηρωίνης, 500 γραμμάρια ινδικής κάνναβης, δύο ζυγαριές ακριβείας και 425.000 δραχμές, 2.254 δολάρια ΗΠΑ, 1670 Μάρκα Δ. Γερμανίας και 50 λίρες Αγγλίας, προερχόμενα (τα χρήματα) από εμπορία ναρκωτικών.

Θα πρέπει τέλος να σημειώσουμε ότι ο ποσότητες ηρωίνης που οι παραπάνω εισήγαγαν και εμπορεύτηκαν στην Ελλάδα είναι αρκετά μεγάλες. Σαρανταπέντε ημέρες πριν τη σύλληψή τους εισήγαγαν από την Τουρκία μέσω Έβρου περίπου 4 κιλά ηρωίνης.

Ηρωίνη από την Ινδία

Εξαρθρώθηκε από την Ασφάλεια στην Αθήνα τριμελής σπείρα εμπόρων του «λευκού θανάτου».

Ο Γεώργιος Π. Ματζιουρίδης 29 χρόνων, Γεώργιος Ν. Βλαχάκης, 42 χρόνων και Διονύσιος Χ. Καπανδρίτης 31 χρόνων διακινούσαν στην περιοχή της Αθήνας ηρωίνη την οποία έφερνε από τις Ινδίες ο Ματζιουρίδης. Στα χέρια των δραστών βρέθηκαν 340 γραμμάρια ηρωίνης τα οποία και κατασχέθηκαν ενώ πιστεύεται ότι η ποσότητα που η σπείρα έχει εισάγει από τις Ινδίες είναι πολύ μεγαλύτερη. Ο Βλαχάκης και ο Καπανδρίτης κρατούνται στην Ασφάλεια ενώ ο Ματζιουρίδης αφέθηκε ελεύθερος λόγω παρέλευσης του αυτόφωρου. Σε βάρος του σχηματίστηκε δικογραφία.

Γερμανοί πουλούσαν κοκαΐνη.

Κοκαΐνη σε σημαντικές ποσότητες

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

έφερναν από τη Νότια Αμερική και διόχευαν στην Ελλάδα και την Ευρώπη ζευγάρι Γερμανών και ένας ανταποκριτής ξένου τύπου που εργάζεται στην Αθήνα.

Ο Πίτερ Μπέσε 40 χρόνων από το Δυτικό Βερολίνο και η φίλη του Αστρίντ Λεβενχάγκεν, 37 χρόνων από το Δυτικό Βερολίνο επίσης, είχαν νοικιάσει πολυτελές διαμέρισμα στη Γλυφάδα στην οδό Γρηγορίου Λαμπράκη 9 όπου και έμεναν κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα.

Ύστερα από πληροφορίες ότι ζευγάρι Γερμανών διακινούσε ποσότητες ναρκωτικών από χώρες της Νοτίου Αμερικής στην Αθήνα και άλλες πόλεις της Ευρώπης το ζευγάρι που θεωρήθηκε ύποπτο τέθηκε υπό παρακολούθηση και συνελήφθη στις 13-5-88 μαζί με τον φίλο τους Οτο Ο. Γκρόυνερ 36 χρόνων ανταποκριτή ξένου τύπου στην Αθήνα. Στο διαμέρισμα της οδού Λαμπράκη βρέθηκαν και κατασχέθηκαν 700 γραμμάρια κοκαΐνης, μία ζυγαρία ακριβείας και 300.000 δραχμές σε συνάλλαγμα. Από την εξέταση των συλληφθέντων προέκυψε (για το ζευγάρι) ότι έκαναν συχνά ταξίδια σε χώρες της Νότιας Αμερικής, κάθε φορά με διαφορετική εταιρεία. Την κοκαΐνη που βρέθηκε στο σπίτι που είχαν νοικιάσει είχαν φέρει από τη Βραζιλία μέσω Λισαβώνας - Ρώμης και την πουλούσαν χονδρικά προς 17.000 δρχ. το γραμμάριο.

Ηρώινομανείς «τσαντάκηδες»

Τρεις νεαροί «τσαντάκηδες» πιάστηκαν την Τετάρτη 18 Μαΐου από άνδρες της Ασφάλειας Αττικής που έκαναν χρήση ηρωίνης.

Οι: Γεώργιος Ιωάν. Πετρουλάκης, 22 χρόνων, μηχανικός μοτοσυκλετών, Γεώργιος Δημ. Βλαχόπουλος, 29 χρόνων, ιδιωτικός υπάλληλος συνελήφθησαν στο σπίτι του Βλαχόπουλου, στην οδό Αγ. Χαράλαμπους 37 - 39 στον Γκύζη. Ο Πετρουλάκης και ο Βλαχόπουλος ομολόγησαν ότι στις 16 Μαΐου, στη γωνία Βελθενδούς και Φαέθοντος, στην Κυψέλη, άρπαξαν την τσάντα της Βασιλικής Δαλαμάγκα με 3.000 δραχμές. Δυο μέρες αργότερα, στη γωνία Παξών και Κυψέλης άρπαξαν την τσάντα της Ελένης Μ. Ευθυμίου, 32 χρόνων, με 25.000 δραχμές. Ακόμη, στις 25 του περασμένου Απριλίου, στη διασταύρωση Κυψέλης και Ευβοίας άρπαξαν το χαρτοφύ-

λακα του Βασιλείου Σινανιώτη και βιβλιάρια καταθέσεων.

Τα χρήματα που έκλεβαν τα διέθεταν για την αγορά ηρωίνης από την πλατεία Εξαρχείων.

Και οι τρεις τοξικομανείς οδηγήθηκαν στους εισαγγελέα.

Ηρωίνη από την Τουρκία.

Κύκλωμα Ελλήνων εμπόρων ηρωίνης που συνεργάζονταν με Τούρκους, εξαρθρώθηκε το Σάββατο 14 Μαΐου μετά από σωστές και γρήγορες ενέργειες της Ασφάλειας Αλεξανδρούπολης.

Τα γεγονότα συνέβησαν ως εξής: Άντρες της Ασφάλειας σε έλεγχο που έκαναν στη γέφυρα Μαΐστρου έξω από την Αλεξανδρούπολη, σε δυο άτομα (εξαδέλφια) επιβάτες ταξί, βρήκαν και κατάσχεσαν 160 γραμμάρια ηρωίνης. Αμέσως ο μικροπωλητής Ζήσης Δεληγιαννίδης 33 χρόνων και ο Γιάννης Δεληγιαννίδης μοντελιστ 29 χρόνων συνελήφθησαν και άρχισαν να ανακρίνονται. Τα δυο εξαδέλφια που κατάγονται από την Ορεστιάδα και μένουν στην Αθήνα αποκάλυψαν ότι πριν από μέρες ζήτησαν από ένα τρίτο εξαδελφό τους τον Δημήτρη Δεληγιαννίδη, κάτοικο Ορεστιάδας και ιδιοκτήτη ντισκοτέκ, 400 γραμμάρια ηρωίνης, προκειμένου να τα ρίξουν στην αγορά της Αθήνας. Ο Δημήτρης Δεληγιαννίδης με τη σειρά του ζήτησε την ηρωίνη από τον Αναστάσιο Σιδερόγλου, 43 χρόνων, από το χωριό Καναδά Ορεστιάδας. Ο Σιδερόγλου ήρθε σ' επαφή με τον Χαράλαμπο Χόνδρογλου, 30 χρόνων, από την Ορεστιάδα και αυτός ειδοποίησε τον Τούρκο έμπορο ναρκωτικών Τσοούν Βεργκάν.

Το βράδυ της Πέμπτης 12 Μαΐου ο Τούρκος έμπορος έφερε την ηρωίνη από τον Έβρο και πήρε 550.000 δραχμές. Στη συνέχεια ο αργός θάνατος περιήλθε στα χέρια των εμπόρων της Αθήνας αφού πρώτα ο Χόνδρογλου εισέπραξε 550.000 δραχμές και ο Σιδερόγλου 150.000 δραχμές.

Μετά τα αποκαλυφθέντα οι αστυνομικές αρχές Έβρου με συντονισμένη και αστραπιαία δράση εξάρθρωσαν το κύκλωμα συλλαμβάνοντας όλους τους Έλληνες που αναμείχθηκαν στην υπόθεση.

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ

Επιμέλεια: Κώστας Κόκκορης
μηχανικός μεταλλείων
μεταλλουργός μηχανικός
διπλωματούχος Ε.Μ.Π.

Η εξέλιξη των μεταλλείων και της μεταλλοτεχνίας στην Ελλάδα από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι τις μέρες μας είναι πράγματι μεγάλη και σημαντική. Το μέχρι σήμερα διαθέσιμο ιστορικό και τεχνικό υλικό είναι μεν διάσπαρτο, αλλά αρκετό για να μας επιτρέψει μια όσο γίνεται πληρέστερη παρουσίασή της.

Η διαχρονική της πορεία χωρίζεται στις εξής περιόδους: Μυθολογία – Προϊστορία και Πρωτοϊστορία, Αρχαιοελληνικοί Χρόνοι, Ρωμαιοκρατία, Βυζαντινοί Χρόνοι, Τουρκοκρατία, Νεοελληνικοί Χρόνοι και, τέλος, ελληνική μεταλλεία και μεταλλοτεχνία – μεταλλουργία στον αιώνα μας.

Η μυθολογία μας από τις αρχαιότερες και πλουσιότερες στον κόσμο, αναφέρεται συχνά στη μεταλλευτική δραστηριότητα των προγόνων μας.

Η εντύπωση που δημιουργούσαν στους ανθρώπους της εποχής εκείνης οι ιδιότητες των μετάλλων γέννησε μύθους για έμψυχα μεταλλικά αντικείμενα, χρυσά πουλιά, ανθρώπους κλπ. Κατά τον καθηγητή Μιχ. Στεφανίδη ο μύθος του χρυσόμαλλου δέρατος σημαίνει τον φουσκωμένο ασκό, το πρωτογενές θαλασσοπόρο μέσο και τη χρυσοφόρα Κολχίδα όπου η ανάκτηση ψηγμάτων χρυσού από τη χρυσοφόρα άμμο γινόταν με επίστρωση στη ροή του ποταμού δερμάτων προβάτου που το μαλλί τους κατακρατούσε το χρυσό. Οι θεότητες του Ολύμπου ήταν συνυφασμένες με κάποιες μεταλλικές ιδιότητες όπως ο Απόλλων «χρυσόκομης» (χρυσόμαλλης) και «αργυρότοξος», η Άρτεμη «χρυσηλάκατος» (έχει χρυσή ρόκα = ηλακότη) και «χρυσήνιος», ο Ερμής «χρυσόρραπις» (είχε χρυσό ραβδί), η Ήρα «χρυσόθρονος», ο Άρης «χάλκεος» και φυσικά, ο Ήφαιστος, ο μεταλλουργός – σιδεράς θεός, που κατασκεύαζε εργαλεία υπεράνθρωπων ιδιοτήτων.

Η σχέση που είχε η χρήση πρώτων υλών με τη ζωή του ανθρώπου οδήγησε και τους ιστορικούς στο διαχωρισμό των χρονικών περιόδων με το κριτήριο αυτό. Η λιθική περίοδος, που χωρίζεται σε παλαιολιθική, μεσολιθική και νεολιθική αναφέρεται σε εκατοντάδες χρόνια κατά τα οποία ο άνθρωπος χρησιμοποιούσε για όπλα και εργαλεία, λίθους, ενώ στη συνέχεια άρχισε σιγά σιγά να διαλέγει τις πέτρες που χρησιμοποιούσε και μπορούμε να πούμε ότι έγινε μεταλλευτής.

Στα σπήλαια «Κοκκινόπηλος» και «Ασπροχάλικο» της Ηπείρου το 1962 ανακαλύφθηκαν παλαιολιθικά εργαλεία πάνω από 25.000 χρόνων. Από ευρήματα και σε άλλα μέρη του ελλαδικού χώρου πιστεύεται ότι ο χώρος αυτός κατοικήθηκε 100.000 χρόνια πριν τουλάχιστον. Με την ανακάλυψη της φωτιάς και της αναγωγής των μετάλλων (τρόπος που εξαγεται το μέταλλο από το

μεταλλοφόρο χώμα), ο άνθρωπος μπαίνει στην περιόδο των μετάλλων. Στον Ελλαδικό χώρο η χρήση των μετάλλων έρχεται από την Κεντρική Ασία.

Η αρχική επαφή του ανθρώπου με τα μέταλλα γίνεται μέσω των μετεωριτών λίθων.

Πρώτη εποχή μεταλλικής περιόδου είναι αυτή του χαλκού που στην Ελλάδα έλαβε χώρα την 3η π.Χ. χιλιετία, με κύριο τροφοδότη την Κύπρο. Οι Μινωίτες εφοδιάζουν όλη την Ευρώπη.

Ο σίδηρος ήταν γνωστός από την 4η χιλιετία π.Χ., αλλά μόνο την 2η χιλιετία επιτεύχθηκε η κατεργασία του, πρώτα στην Αίγυπτο και κατόπιν στην Ελλάδα. Ο χρυσός χρησιμοποιείται από τη 2η χιλιετία π.Χ. επίσης. Την περίοδο αυτή η χρήση των μετάλλων αναπτύσσεται ταχέως και δημιουργούνται πολύ μεγάλοι πολιτισμοί (3η και 2η π.Χ. χιλιετία στην Κρήτη ο μινωικός πολιτισμός, στις Κυκλάδες ο κυκλαδικός και στην Πελοπόννησο ο μυκηναϊκός). Στην Μακεδονία, Θράκη και Θάσο παραγόταν χρυσός από τον 12ο αιώνα π.Χ. και στην Κύπρο χαλκός πριν από το 1185 π.Χ. Όταν οι Χετταίοι κυριεύσαν το νησί έβαλαν φόρο, σε αντίτιμο χρυσού και χαλκού.

Σταδιακά άρχισε η εξόρυξη χαλκού στην Εύβοια άργυρου και άλλων μετάλλων στο Λαύριο, μολύβδου στη Μυτιλήνη, σιδήρου στη Λακωνία, Σέριφο κ.ά.

Την περίοδο αυτή και παλιότερα εξορυσσόταν μαρμαρο και οψιδιανός (ηφαιστειακό κολώδες ορυκτό, κατάλληλο τότε για κοφτερά εργαλεία) στα νησιά Μήλο, Νίσυρο και Αντίπαρο. Οι μεταλλευτικές εργασίες ήταν υπαίθριες ή υπόγειες μικρού βάθους και στις αρχές της εποχής του ορειχάλκου (τέλη της 3ης π.Χ. χιλιετίας) για σκαπτικό εργαλείο χρησιμοποιόταν η

σταυρωτή σκαπάνη, που έμοιαζε με τον μινωικό «διπλούν πέλεκυ».

Οι μεταλλοτέχνες της μινωικής και μυκηναϊκής περιόδου ήταν στο σύνολό τους ανακτορικοί τεχνίτες που κατασκεύαζαν όπλα, κοσμήματα και διακοσμητικά, περιζήτητα σε όλα τα γνωστά, τότε, μέρη του κόσμου. Γενικά η χρήση των μετάλλων στον ελλαδικό χώρο το διάστημα της προϊστορίας και πρωτοϊστορίας, ακολούθησε την εξής χρονική σειρά: χρυσός, χαλκός – ορείχαλκος, άργυρος, κασσίτερος, μόλυβδος και τελευταία σίδηρος. Την ίδια χρονική περίοδο ήταν γνωστά στην Ελλάδα και χρησιμοποιούνταν: ο υδράργυρος (κυρίως για ιατροφαρμακευτικούς σκοπούς) και το θείο, για το άναμμα της φωτιάς, την στίλβωση μετάλλων, την λεύκανση μαλλιών, τις συγκολλήσεις, την ιατρική, τις απολυμάνσεις κλπ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Αρχίζουν το 776 π.Χ. από την καλύτερα οργανωμένη Ολυμπιάδα, οπότε καθιερώθηκε η καταγραφή των σπουδαιότερων γεγονότων με τη φθογγολογική γραφή και τελειώνουν το 30 π.Χ. όταν καταλήφθηκε το τελευταίο ελληνικό κράτος της Αλεξανδρείας από το νικητή της ναυμαχίας του Ακτίου (31 π.Χ.) Οκταβιανό. Ιστορικά η περίοδος διαιρείται σε τρεις εποχές: την αρχαϊκή (8ος, 7ος και 6ος αιώνες), την κλασσική (5ος, και 4ος αιώνες) και την Αλεξανδρινή ή ελληνιστική (3ος, 2ος και 1ος αιώνες). Ο Θεόφραστος (372/369-288/285 π.Χ.) περιγράφει τα μεταλλεία και τα μέταλλα στο βιβλίο του «Ορυκτολογία» που είναι και το πρώτο στο είδος του διεθνώς.

Σε λίθινη επιγραφή που ανακαλύφθηκε το 1893 στην Ελευσίνα και κατατάσσεται στον 4ο αιώνα π.Χ. βρίσκουμε την πρώτη προδιαγραφή σύστασης υλικού (του μπρούτζου) που θα χρησιμοποιηθεί για την ανέγερση των κιόνων του προστάυου στο τελεστήριο της Ελευσίνας, τις κατασκευαστικές λεπτομέρειες των χάλκινων συνδέσμων κλπ.

Σίδηρος παραγόταν στην περιοχή της Βόλθης, στην Κύθνο, στη Σέριφο που οι εργασίες ήταν υπόγειες, στη Λακωνία που θεωρείτο πασίγνωστος σ' όλη τη Μεσόγειο, στην Κρήτη κ.α. Άργυρος παραγόταν στο Λαύριο, στη Σίφνο, στην περιοχή της λίμνης Δοϊράνης. Χαλκός παραγόταν στην Κύπρο, τη Θάσο, το Παγγαίο, την Εύβοια και τη Χαλκιδική. Χρυσός εξορυγόταν στο Παγγαίο, στο Γαλλικό ποταμό, στη Θάσο και στη Σίφνο. Τέλος, μόλυβδος και ψευδάργυρος υπήρχε στη Ροδόπη, όπως υπήρχαν και διάφορα ακόμη ορυκτά και εξορύσσονταν σε αρκετές περιοχές της χώρας.

Την εποχή αυτή ανοίγονται υπόγεια ορυχεία βάθους μέχρι 200 μέτρων. Οι στοές ακολουθούν τη φλέβα του κοιτάσματος και είναι ψηλές από 0,60 εκατοστά ως 1 μέτρο.

Ο τρόπος εξόρυξης από πλευράς τεχνικής δεν διέφερε πολύ από τον σημερινό. Οι συνθήκες εργασίας ήταν πολύ σκληρές και οι εξορύξεις μεταλλευμάτων γίνονταν κυρίως από δούλους που τους εξασφάλιζαν σε αφθονία οι πόλεμοι. Στα σκλαβοπάζαρα κατά την κλασσική περίοδο οι δούλοι πουλιόνταν από 130–195 (σημερινές) δραχμές ανάλογα με την ηλικία τους, και τη σωματική τους δύναμη και οι ιδιοκτήτες τους, τους νοίκιαζαν στους εργολάβους μεταλλείων προς 60 δραχμές το χρόνο. Οι συνθήκες εργασίας ήταν τέτοιες

Χρυσό νόμισμα της ρωμαϊκής εποχής (Οκταβιανός, 36 π.Χ.).

ώστε τα περιθώρια ζωής για τους μεταλλωρύχους δεν ξεπερνούσαν τα 5–6 χρόνια. Γι' αυτό και στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου 20.000 δούλοι, που οι περισσότεροι εργάζονταν στα μεταλλεία Λαυρίου, δραπετεύσαν και κατέφυγαν στους Σπαρτιάτες μόλις οι τελευταίοι κατέλαβαν τη Δεκέλεια.

Θαυμαστός για την εποχή είναι ο τρόπος εξόρυξης του μαρμάρου, που γινόταν με στενή δίοδο, όπως φαίνεται στην Πεντέλη, Αγία Μαρίνα, Θάσο κ.α., στην οποία χωρούσε μόνο ένας άνθρωπος. Κατόπιν με ξύλινες σφήνες που διογκωνόντουσαν αφού τις έβρεχαν αποκολλιόταν ο όγκος από τη φυσική του θέση, ενώ με τη βοήθεια κορμών δέντρων (στρογγύλια) μεταφερόταν το ορυκτό έξω από το λατομείο.

Για τα μεταλλεία Λαυρίου υπάρχουν πολλά ιστορικά στοιχεία που φανερώνουν την εξέλιξη, στην περίοδο αυτή, από την εξόρυξη μέχρι την κατεργασία του τελικού προϊόντος. Άλλες πληροφορίες λένε πως τα ανακάλυψαν οι Φοίνικες, άλλες πως η εκμετάλλευσή τους άρχισε στα χρόνια του Ερεχθέα και άλλες στα χρόνια του Θησέα. Από εξέταση και μελέτη οικονομικών παραγόντων και έλλειψη δούλων μέχρι τον 6ο π.Χ. αιώνα συμπεραίνεται ότι μέχρι τότε καμία αξιόλογη δραστηριότητα δεν είχε αναπτυχθεί.

Ο ZIMMERN αναφέρει ότι στα 483 π.Χ. η ανακάλυψη πλούσιας φλέβας κοιτάσματος στη Μαρώνεια, στη χρονική περίοδο μεταξύ των μαχών Σαλαμίνας – Μαραθώνα, άλλαξε εντελώς όψη, στην περιοχή. Έφτασε η πόλη αυτή να εισπράττει από τα ενοίκια πάνω από 50 τάλαντα, κατά τον Ηρόδοτο, ενώ ο Αριστοτέλης στην «Αθηναίων Πολιτεία» το ανεβάζει σε 100 τάλαντα. Από τα ενοίκια αυτά ο Θεμιστοκλής κατασκεύασε τον Αθηναϊκό στόλο.

Μετά την προσχώρηση των δούλων στους Σπαρτιάτες και την πώση των Αθηνών σταμάτησε η εξορυκτική δραστηριότητα στην περιοχή.

Με την αποκατάσταση της δημοκρατίας από τον Θρασύβουλο (403 π.Χ.) ξαναρχίζει η εκμετάλλευση που με τις υποδείξεις του Ξενοφώντα έφθασε στο

Αθηναϊκό τετράδραχμο του 500 π.Χ.

αποκορύφωμά της, επί Λυκούργου, από το 338 μέχρι το 326 π.Χ., για να παρακμάσει και πάλι, με την είσοδο στην αγορά άφθονου χρυσού με τους «δαρειακούς» που κυκλοφόρησαν από τον Φίλιππο και τον Μ. Αλέξανδρο, υποτιμώντας τον Αθηναϊκό άργυρο. Επί Δημητρίου Φαληρέα, από το 317 μέχρι το 307 γνωρίζουν πάλι μια ανάκαμψη για να ακολουθήσουν την πτωτική πορεία της Αθήνας. Από το 146 μέχρι το 87 π.Χ. παρουσιάζουν μια αναλαμπή, με την αναχώνευση των σκωριών και την διαλογή των εκβολάδων της προηγούμενης μεταλλευτικής δραστηριότητας. Η επιδρομή του Σύλλα που ρήμαξε την Αττική έσθλησε ολότελα τα καμίνια στο Λαύριο.

Την εποχή της ακμής των ορυχείων, όπως προκύπτει από τις ανασκαφές, λειτουργούσαν πάνω από 1.000 φρέατα και άλλες τόσες στοές. Το βαθύτερο πηγάδι που έχει ανακαλυφθεί φθάνει τα 119 μέτρα. Οι στοές είχαν ύψος 0,5 – 0,6 μ. και σπάνια 1 μέτρο και πλάτος 0,6 – 0,9 μ. Οι μεταλλωρύχοι εργάζονταν σε οριζόντια θέση και άνοιγαν κατά μέσο όρο 12 μέτρα στοά το μήνα και 5 μέτρα πηγάδι. Χρησιμοποιούσαν χαλύβδινα εργαλεία που ήταν: η κοινή αξίνα, το σφυρί και το καλέμι. Τα κομμάτια που έκοβαν τα κουβαλούσαν στην επιφάνεια με τη βοήθεια ξύλινων σκαλών σε δερμάτινους ή πλεκτούς με σπάρτο σάκκους. Για το φωτισμό χρησιμοποιούσαν πήλινους ελαιόλυχνους που τοποθετούσαν σε εσοχές κατάλληλα διαμορφωμένες, στις πλευρές των στοών που κρατούσε 10 ώρες όσο και η διάρκεια της βάρδειας. Εργάζονταν αλυσσοδεμένοι στα πόδια, για να μην μπορούν να το σκάσουν από τη δουλειά κι έφερναν στο σώμα τους «εγκεκαυμένη» τη σφραγίδα του κυρίου τους, λέει ο Α. ΖΙΜΜΕΡΝ. Η τροφή τους ήταν αρκετά ικανοποιητική, για να αντέχουν περισσότερο χρόνο.

Η εργασία γινόταν με βάρδεις επί 24ωρης βάσης. Το μέταλλευμα όπως έβγαине στην επιφάνεια, καθαριζόταν, κατ' αρχή με χειροδιαλογή. Στη συνέχεια κομματιαζόταν σε μέγεθος ρεβιθιού μέσα σε γουδιά, με σιδερένια γουδοχέρια. Μετά τριβόταν σε χειρόκίνητους μύλους, κοσκινιζόταν σε ειδικά κόσκινα «σάλα-

κες», – λίθινες λεκάνες, επικλινείς, με στενό άνοιγμα στη μέση, κατά μήκος του πυθμένα τους – μεταφερόταν στο πλυντήριο όπου συμπληρωνόταν ο εμπλουτισμός του με το πλύσιμο. Ο καθηγητής του Ε.Μ.Π. Κ. Κονοφάγος μελέτησε τα πλυντήρια που ανακαλύφθηκαν στο Λαύριο και με δοκιμαστική κατασκευή από μπετόν ίδιου πλυντήριου μετρήθηκε η απόδοσή του σε 60%. Το εμπλούτισμα έμπαινε στα καμίνια με άχυρο ή πίτουρο και καιγόταν με ξυλοκάρβουνο και φύσημα αέρα, με χειροκίνητα φυσερά. Έτσι, έλυωνε το μολύβδοχο μετάλλευμα και αποχωριζόταν ο αργυρούχος μόλυβδος που έρεε από την βάση των καμίνων ενώ τα εκλυόμενα αέρια συγκεντρώνονταν με τη βοήθεια καπνοδόχων. Το υλικό αυτό έμπαινε σε πυρίμαχα κύπελλα, που τοποθετούνταν σε καμίνια. Αυτά λειτουργούσαν με ξυλοκάρβουνο και φυσερά πιάνοντας θερμοκρασία 1.000 C. Έτσι γινόταν η οξειδωση του μολύβδου και υπερχειλίζει ο λιθάργυρος ή εμβαπτιζόνταν ράβδοι χαλύβδινοι, που ψυχόμενοι μετά στο νερό συγκεντρώναν τον λιθάργυρο σχηματίζοντας σωληνοειδή σώματα. Πιστεύεται ότι την περίοδο αυτή εξήχθησαν 2.100.000 τόνοι μολύβδου και 8.400.000 κιλά αργύρου. Το προϊόν έφτανε σε καθαρότητα 96 – 98% σε άργυρο που χρησιμοποιείτο στη νομισματοκοπεία. Τα νομίσματα κατασκευάζονταν ως εξής: τοποθετούσαν υλικό σε κύπελλα στο καμίνι, σε ποσότητα ίση για ένα νόμισμα. Βγάζοντας το κύπελλο από το φούρνο, το άδειαζαν με τσιμπίδες πάνω σ' ένα αμόνι με μήτρα, για το σχηματισμό στάμπας και με μια σφυριά από έμπειρο τεχνίτη με σφυρί που έφερε και αυτό μήτρα διαμορφώνονταν το νόμισμα με ανάγλυφα σχήματα και από τις δύο όψεις.

Για να έχουμε μια πλήρη εικόνα της πηγής πλούτου των μεταλλείων Λαυρίου αρκεί να αναφερθεί ότι μέσα στα πρώτα 50 χρόνια της λειτουργίας τους εισπράττονταν από το Δημόσιο Ταμείο 300.000 μέχρι 600.000 δραχμές της εποχής το χρόνο. Στις παραμονές του Πελοποννησιακού Πολέμου φυλλάσσονταν στο θησαυροφυλάκιο της Ακρόπολης 10.000 τάλαντα – δηλαδή 60.000.000 δραχμές – που προέρχονταν από την πηγή αυτή. Πολλοί ιδιώτες εργολάβοι είχαν πλουτίσει, όπως ο Καλλίας Νικίας ο Νικηράτου, που νοίκιαζε 1.000 δούλους στα μεταλλεία και κέρδιζε 600.000 δραχμές και πολλοί άλλοι.

Το νομικό καθεστώς των μεταλλείων Λαυρίου είναι ο πρώτος μεταλλευτικός κώδικας διεθνώς γι' αυτό αξίζει επιγραμματικά να αναφερθεί εδώ. Τα μεταλλεία ανήκαν μόνο στο Δήμο Αθηναίων, που τα νοίκιαζε σ' όλους τους ελεύθερους πολίτες Αθηναίους ή σε μέτοικους, που μπορούσαν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της Πολιτείας. Αυτά που ήδη λειτουργούσαν νοικιάζονταν για τρία χρόνια ενώ τα παρθένα που θα διανοίγονταν για πρώτη φορά για δέκα. Το νοίκι υπολογιζόταν στο εικοστό τέταρτο των κερδών που προσδιοριζόταν κατ' αποκοπή στην αρχή της μίσθωσης για όλη τη διάρκειά της. Καταβαλόταν σε ετήσιες δόσεις, η πρώτη με την υπογραφή των συμβολαίων και η τελευταία στο τέλος του προτελευταίου έτους. Η καθυστέρηση της πληρωμής σήμαινε κυρώσεις που ήταν από διπλασιασμός της οφειλής μέχρι φυλάκιση του ενοικιαστή και κατάσχεση της περιουσίας του.

Η πολιτεία είχε ειδικό νόμο και όργανα εφαρμογής του που αφορούσε την ειρηνική συνύπαρξη των ενοικιαστών και την εξόρυξη μέσα στο νοικιασμένο χώρο

και με τις προδιαγραφές της Πολιτείας. Υπήρχε «μεταλλικό» δικαστήριο που επέβαλε αυστηρές ποινές στους παραβάτες. Χαρακτηριστική είναι η καταδίκη σε θάνατο του γνωστού μας, για τα πλούτη που απέκτησε, Δίφιλου, το 330 π.Χ., γιατί από πλεονεξία, εξόρυξε και τα μεταλλοφόρα στηρίγματα του μεταλλείου, που αφήνονταν για την ασφάλεια και υποστήριξη του, με αποτέλεσμα να το θέσει σε κίνδυνο. Την περίοδο αυτή, με την πρόοδο της μεταλλουργίας γνωρίζει ταυτόχρονα μεγάλη άνθηση η ανδριαντοποιία και η οπλοποιία που μας άφησαν μνημεία θαυμαστά, από τεχνική άποψη, μέχρι σήμερα.

ΡΩΜΑΙΟΚΡΑΤΙΑ

Η περίοδος αυτή αφορά το χρονικό διάστημα από το 30 π.Χ. μέχρι το 330 μ. Χ. που ο Μ. Κωνσταντίνος μεταφέρει την πρωτεύουσα του Ρωμαϊκού Κράτους από τη Ρώμη στο Βυζάντιο. Οι Ρωμαίοι, πριν κυριεύσουν την Ελλάδα είχαν καταλάβει όλες τις πλούσιες σε μέταλλα χώρες της Μεσογείου, από την Ιβηρική Χερσόνησο μέχρι τη Συρία και από τη Βόρεια Αφρική μέχρι το Δούναβη και είχαν αρπάξει όλα τα πλούτη των ηγεμόνων. Όλα τα μεταλλεία περιέρχονταν στο κράτος που όριζε επιτροπές παρακολούθησης για την είσπραξη των δικαιωμάτων του. Την τύχη αυτή είχαν φυσικά και τα ελληνικά μεταλλεία που ήταν ασήμαντα μπροστά στα πολύ μεγαλύτερα και πλουσιότερα της αυτοκρατορίας.

Το Λαύριο υπολειτουργούσε ήδη και με τα φτωχά αναπομεινάντα αποθέματα δεν μπορούσε να ανταγωνισθεί την αγορά, γι' αυτό περιέπεσε σε κατάσταση αργίας. Ο μαρασμός της χώρας δεν έδινε χέρια για δουλειές και τα προϊόντα της δεν ήταν ανταγωνιστικά. Το 167 π.Χ. η δεκαμελής επιτροπή, που συνήλθε στην Αμφίπολη για να καθορίσει την τύχη του Μακεδονικού βασιλείου, μετά την ήττα του Περσέα στην Πύδνα, απαγόρευσε την εξαγωγή χρυσού και αργύρου από τα μεταλλεία Παγγαίου, επιτρέποντας μόνο την εκμετάλλευση χαλκού και σιδήρου με φόρο ίσο με το μισό που πλήρωναν στον Μακεδόνα βασιλιά. Το 158 π.Χ. η Ρωμαϊκή Σύγκλητος, πιεζόμενη από την οικονομική εξαθλίωση των Μακεδόνων, που εγκυμονούσε κινδύνους εξέγερσης, επέτρεψε την πλήρη εκμετάλλευση των μεταλλείων. Τότε άρχισε μια οικονομική ανάπτυξη και έκοψαν στα τρία από τα τέσσερα κρατίδιά τους, δικά τους νομίσματα. Αντίθετα τα λατομεία είχαν άλλη τύχη γιατί η ποιότητα σε μάρμαρο και σε άλλα λατομικά προϊόντα ήταν υψηλή και γιατί οι Ρωμαίοι αξιωματούχοι ήθελαν να στολίζουν τα σπίτια τους ή να κάνουν έργα στις διάφορες πόλεις. Την περίοδο αυτή η μεταλλοτεχνία βρίσκεται σε παρακμή γιατί τα πάντα στη χώρα εισάγονται από έξω. Τα νομίσματα ήταν ρωμαϊκά, λίγοι ανδριάντες φιλοτεχνούνταν και κάποια κοσμήματα μιμούμενα τα αρχαιοελληνικά με επιδράσεις από τα σύγχρονα ρεύματα.

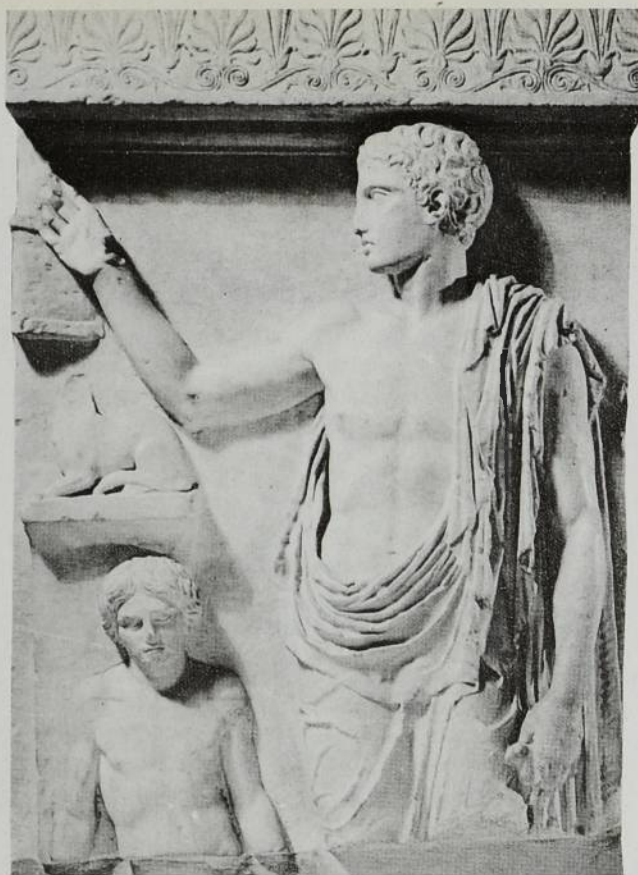
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ (330 μ.Χ. – 1453 μ.Χ.)

Με τη μεταφορά της πρωτεύουσας του Ρωμαϊκού Κράτους από τη Ρώμη στο Βυζάντιο, ο Μ. Κων/νος προσπαθεί να αναπτύξει οικονομικά νέες περιοχές για την εδραίωση του κράτους υπό νέα μορφή. Τα ελλη-

νικά μεταλλεία γνωρίζουν νέα άνθηση. Κόβουν χουσά νομίσματα, τα SOLIDUS, που διατηρούνται μέχρι τους Κομνηνούς (1205 μ.Χ. αιώνα) και ο Ουάλης (364 – 378) απαγορεύει με νόμο την απομάκρυνση από τα ορυχεία της Αυτοκρατορίας των εργαζομένων σ' αυτά. Η μορφή κτήσης των μεταλλείων στους βυζαντινούς χρόνους πέρασε από διάφορες φάσεις και μορφές. Για παράδειγμα υπήρξε μια μικτή κτήση κράτους και ιδιωτών και στις 16 Νοεμβρίου 534, ένα χρόνο μετά την έκδοση των Πανδεκτών, οριστικοποίησε το καθεστώς αυτό. Υπήρχε ανώτατος έφορος Μεταλλείων και ο καθένας είχε δικαίωμα να επιδοθεί στην εκμετάλλευση δίνοντας οκτώ κεράτια (SCRIPULIS) στο δημόσιο ταμείο. Το παραγόμενο προϊόν πωλείται αποκλειστικά στο κράτος, που έχει τη μονοπωλιακή διακίνηση και εμπορία των προϊόντων. Το 343 μ.Χ. οι μεταλλουργίες του Πόντου φορολογούνταν με επτά κεράτια το χρόνο για κάθε απασχολούμενο εργάτη. Οι ποινές για όσους έκλεβαν μεταλλεύματα από κρατικά ορυχεία ήταν εξορία ή και καταναγκαστικά έργα σε μεταλλεία. Την ίδια νομοθεσία έχουν και τα λατομεία. Οι Πανδέκτες έδιναν το δικαίωμα της παραχώρησης της επικαρπίας των μεταλλείων και σαν προίκα. Το διάστημα αυτό, η οργάνωση της μεταλλείας ήταν δύσκολη αφ' ενός λόγω του μεγέθους του κράτους, αφ' ετέρου λόγω της αρπακτικής τάσης των αξιωματούχων για εύκολο πλουτισμό και συλλογή ευγενών μετάλλων. Χρυσός εξαγόταν στη Δακία (περιοχή Ρουμανίας), στη Θράκη, στη Δαλματία και την Αίγυπτο. Άργυρος στην Τρανσυλβανία και στο Λαύριο. Χαλκός στην Κύπρο και στη Δαλματία. Σίδηρος στη Βοσνία. Μόλυβδος στην Καππαδοκία. Μάρμαρο στην Αττική, Πάρο και Προκόννησο. Θείο στα νησιά του Αιγαίου και Στυππηρία γη στην Κύπρο, στην Αρμενία και στη Μακεδονία. Τέλος, ο Πόντος έβγαζε χρυσό και άργυρο. Πολλά αδικήματα είχαν σαν ποινή την καταναγκαστική εργασία στα μεταλλεία. Έτσι οι εργαζόμενοι εκεί ήταν ή δούλοι από τα σκλαβοπάζαρα ή φτωχοί αγρότες ή χρεωμένοι σε τοκογλύφους κ.α. Οι συνθήκες εργασίας ήταν πολύ δύσκολες. Η νομισματοκοπεία, η κατασκευή μεταλλικών εργαλείων και η κοσμηματοποιία βρίσκονται σε μεγάλη άνθηση και οι μεταλλουργικές και μεταλλοτεχνικές εργασίες βρίσκονται σε ψηλά επίπεδα. Μετά το 1.000 μ.Χ. αρχίζει η πτώση της αυτοκρατορίας και όλες οι δραστηριότητες πέφτουν σε μαρασμό. Τα ενδύματα των βασιλέων και ευγενών ήταν, τότε, γεμάτα ασήμι, χρυσό και πολύτιμους λίθους. Ο Νικηφόρος Γρηγοράς (1295 – 1360), ένας σοφός από τον Πόντο μας περιγράφει την οικονομική πτώση λέγοντας για τους γάμους του Ιωάννη Ε' (1341 – 1391) «τέτοια φτώχεια επικρατούσε στο παλάτι, που κανένα από τα κύπελλα δεν ήταν χρυσό ή ασημένιο αλλά από κασσίτερο, πηλό ή όστρακο. Τα βασιλικά ενδύματα κατά την τελετή είχαν απομίμηση χρυσού και ψεύτικες πέτρες, που αντανakλούσαν με διάφορους χρωματισμούς πάνω στα επιχρυσωμένα δερμάτινα ενδύματα.

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ (1453 – 1821)

Η νομοθεσία που διαμορφώθηκε για τα μεταλλεία, επηρεασμένη από τις προηγούμενες, στα βυζαντινά και ρωμαϊκά χρόνια όριζε: «οπουδήποτε ανακαλυφθεί μεταλλείον (μααντέμ) χρυσού, αργύρου, μολύβδου, χαλκού κλ.π., η καλλιέργειά του εξαρτάται εκ της θε-

Το μάρμαρο εξορυσσόταν με ιδιαίτερα δύσκολο και επικίνδυνο τρόπο. Μ' αυτό κατασκευάστηκε ένα πλήθος ναών και αγαλμάτων από τους γλύπτες της αρχαιότητας, όπως αυτή η στήλη που βρέθηκε στο Σούνιο, (450 π.Χ.).

λήσεως της κυβερνήσεως, ήτις το παραχωρεί είτε εφ' όρου ζωής είτε άλλως προσδιορισμένω χρόνω εις τον ανακαλύψαντα, εάν αυτός είναι υπήκοος οθωμανός άνευ διακρίσεως θρησκείας. Εν γένει δε η κυβέρνηση ρυθμίζει τα της διαχειρίσεως και καλλιέργειας των μεταλλείων τα οποία θεωρούνται εις όφελος της μουσουλμανικής κοινότητος». Ο Γ. Κανδηλάπτης, στο έργο του «Οι αρχιμεταλλουργοί του Πόντου και το εθνικόν έργον αυτών» μας πληροφορεί για το δίκαιο που εφάρμοσε ο Μουράτ Β' (1550) στα μεταλλεία της Αργυρούπολης (Κιμίς – Χανέ). Κήρυξε τα μεταλλεία σουλτανικά και τα έσοδα πήγαιναν στο σουλτανικό χρηματοκιβώτιο. Αφαίρεσε την εποπτεία από τους μπέηδες, αγάδες και βοεβόδες και την ανέθεσε σε έμπιστους του επάρχους ή αυλάρχες. Μετέτρεψε σε κρατικούς εργάτες όσους ζούσαν σε μεταλλοφόρες περιοχές με τους μεταλλουργούς αφορολόγητους, ελεύθερους από κάθε αγγαρεία και ακαταδίκτους. Απαγόρευσε στις πολιτικές και στρατιωτικές αρχές να έχουν ανάμειξη με τα μεταλλεία και τερμάτισε την αρπαγή παιδιών μεταλλουργών για τη στρωτολόγηση γενίτσαρων. Δημιούργησε νομισματοκοπείο για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις και το ανέθεσε σε έλλη-

νες. Τέλος, συγκρότησε ειδικά σώματα ξυλοκόπων για την προμήθεια ξύλου που χρησίμευε στο λιώσιμο των μετάλλων. Γενικός υπεύθυνος για τη λειτουργία των μεταλλείων ήταν ο γενικός αρχιμεταλλουργός που εκλεγόταν με μεγάλη ιεροτελεστία και επόπτευε τους κατά τόπους αρχιμεταλλουργούς, επαγγέλματα ιδιαίτερα κερδοφόρα. Η μεταλλευτική δραστηριότητα ήταν, τα χρόνια αυτά, μειωμένη κύρια λόγω της ληστρικής τάσης της Πύλης και των τοπικών αρχιμεταλλουργών για εύκολο πλουτισμό. Μεταλλευτική δραστηριότητα αναπτύχθηκε κύρια στα Μαντεμοχώρια της Χαλκιδικής και στη Θάσο, Εύβοια, Σίφνο, Χορτιάτη, Θράκη, Αργυρούπολη, Πόντο, Κερασούντα, Ποντοράκλεια. Η μεταλλουργία και μεταλλοτεχνία ήταν αναπτυγμένη τόσο σε διακοσμητικές κατασκευές όσο και σε πρακτικές χρήσεις. Οι χαλκουργοί της Θεσσαλονίκης ήταν τόσο αναπτυγμένοι που έκαναν και συντεχνία και έχτισαν δική τους εκκλησία, την Παναγία των Χαλκίων.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Με την ανασύσταση του νεοελληνικού κράτους, στις 22 Αυγούστου 1861 υπογράφεται ο πρώτος νόμος «περί μεταλλείων, ορυχείων και λατομείων» και στις 24 του ίδιου μήνα δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (αριθμός φύλλου 44). Πρόκειται για ένα νόμο επηρεασμένο από το εξωτερικό που ρυθμίζει το καθεστώς λειτουργίας των μεταλλείων. Το Δημόσιο νοικιάζει τα μεταλλεία σε ιδιώτες και παίρνει δικαιώματα. Αρχίζουν εκμεταλλεύσεις στα νησιά του Αιγαίου και στην Εύβοια για να ακολουθήσει το Λαύριο, τον Οκτώβριο του 1863 με τον Ιταλό GIOVANNI BAPTISTA SERPIERI που με αίτησή του στο Υπουργείο Οικονομικών με ημερομηνία 14/26.10.1863 ζητά την παραχώρηση εκμετάλλευσης την οποία και παίρνει. Ακολουθεί εκμετάλλευση των ορυχείων με ταυτόχρονη διαμάχη Γάλλων – Ιταλών για την υποστήριξη του Γαλλοίταλκου ομίλου Σερπιέρη. Η μακροχρόνια διαμάχη σημάδεψε την νεώτερη ελληνική ιστορία με τα γνωστά «Λαυρεωτικά». Αρχίζει μια έντονη κίνηση για μεταλλευτικές δραστηριότητες που μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα δίνει μόνο εννέα μεταλλευτικές επιχειρήσεις άξιες λόγου.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΜΑΣ

Η όλη πορεία μπορεί να διαιρεθεί στις επί μέρους περιόδους: 1η (1901 – 1925), 2η (1926 – 1944), 3η (1945 – 1960), 4η (1961 – μέχρι σήμερα).

Η πρώτη περίοδος διακρίνεται για την εξόρυξη και εμπορία ακατέργαστου προϊόντος. Οι δραστηριότητες επεκτείνονται στο Λαύριο, στη Λάρυμνα, στην Ατλάντη, στη Σέριφο, στη Μήλο, στην Εύβοια (Μαντουδι και Κύμη), στην Ερμιόνη, στη Στρατονίκη, στη Γερακινή, στον Ωρωπό, στο Αλιβέρι και στο Δομοκό. Στη χώρα παράγονται σιδηρομεταλλεύματα, λιγνίτες, λευκόλιθος και χρώμιο. Κατά τη δεύτερη περίοδο εμφανίζονται μεγάλες πολιτικές και οικονομικές κρίσεις με επιστάγματα τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξακολουθούν να λειτουργούν όλα τα προϋπάρχοντα ορυχεία και δημιουργούνται εταιρείες θωξίτη και χρυσού. Στην τρίτη περίοδο παρουσιάζεται έντονη ανάπτυξη και μά-

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

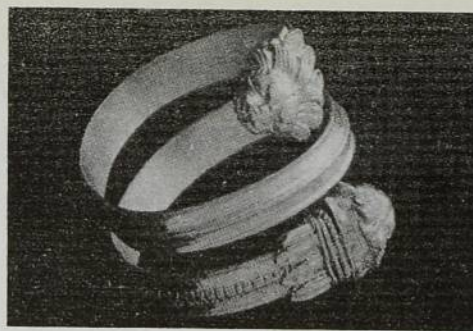
αλλά γίνεται μια δευτερογενής πηγή στη λειτουργία της πολιτείας. Μόνο μια τέτοια ένταξη του ειδικού μέσα στην πολιτειακή διαδικασία αποτρέπει να γίνει η γνώση δούρειος ίππος του ολοκληρωτισμού, εμποδίζει πολιτικά ανεξέλεγκτες και επομένως ανευθυνες δυνάμεις να προβάλλουν και να επιβάλλονται με την επίκληση κάποιων θρησκευτικοθρηστικών εξάρσεων ή «εθνικιστικών» δοξασίων, με μόνη νομιμοποίηση τη βαθύτερη γνώση των πραγμάτων. Τέτοιες δοξασίες άλλωστε είναι πάντοτε ο μόνιμος προθάλαμος της πολιτειακής ανωμαλίας.

Οι παραπάνω σκέψεις μας δίνουν την ευκαιρία για μια παρατήρηση γύρω από το πρόβλημα του καθήκοντος του τεχνικού και του επιστήμονα που διαθέτει αυτή την υπερδύναμη της γνώσης.

Το τεχνικό και επιστημονικό επίτευγμα, όπως είπαμε, δεν έχει μόνο επιπτώσεις στο στενά τεχνικό ή επιστημονικό τομέα, όπου εκδηλώνεται ή εφαρμόζεται. Έχει και κοινωνικές επιπτώσεις άμεσες και έμμεσες, βραχυχρόνιες μακροχρόνιες. Γι' αυτό ακριβώς, όπως και παραπάνω είπαμε, το τεχνικό ή επιστημονικό επίτευγμα έχει και πολιτική διάσταση. Η προπαρασκευή ενός οικονομικού προγράμματος, η επεξεργασία ενός συγκοινωνιακού σχεδίου, η συμμετοχή στο διδακτικό και ερευνητικό έργο ενός ανώτατου ιδρύματος, δεν είναι πράξεις μόνο ιδιωτικές, αλλά δράση με κοινωνικές επιπτώσεις. Αλλά ο επιστήμονας, ο ειδικός, είναι ταυτόχρονα και πολίτης. Η σύμπτωση των δύο αυτών ιδιοτήτων, του πολίτη και του ειδικού, στον ίδιο άνθρωπο δημιουργεί ένα βασικό θέμα ενδεχόμενης αντίθεσης και επομένως και ιεραρχίας αξιών που πραγματώνει με τη δράση του ο ειδικός αυτός πολίτης. Αυτό το ζήτημα, που συνδέεται με το κύριο πρόβλημά μας, είναι ζήτημα θεωρητικά και πρακτικά αχανές. Περιοριζόμαστε εδώ στις εξής μόνο σκέψεις, που αφορούν τη σχέση του τεχνικού ή του επιστήμονα, ως ηθικής προσωπικότητας, με την πολιτεία, που χρησιμοποιεί τη γνώση του ή το επίτευγμά του.

Είπαμε πως το έργο του ειδικού, λόγω της εγκυρότητάς του, έχει παράλληλα με την πνευματική του ουσία και διάσταση πολιτική, έχει δηλαδή έμμεσα και άμεσα πολιτικό αποτέλεσμα. Είναι όμως επίσης αναμφισβήτητο πως προϋπόθεση και ηθική βάση κάθε πνευματικής προσπάθειας είναι η ελευθερία. Αλλά και της πραγματικής πολιτείας πρωταρχικός σκοπός είναι ή πρέπει να είναι η πραγμάτωση της ελευθερίας.

Από αυτό αναγκαία προκύπτει η υποχρέωση για τον τεχνικό και τον επιστήμονα να ελέγχει σε τι είδος πολιτειακής διαδικασίας συμβάλλει το επίτευγμά του. Η ευθύνη του ειδικού δεν είναι δηλαδή μόνο επιστημονική, **ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**. Γι' αυτό και η σύμπτωση στον ίδιο άνθρωπο των ιδιοτήτων του ειδικού και του πολίτη τελικά **ΔΕΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΕΙ ΔΙΛΗΜΜΑ**: και οι δύο ιδιότητες δεσμεύουν τον άνθρωπο με την ίδια αρχή της ελευθερίας.

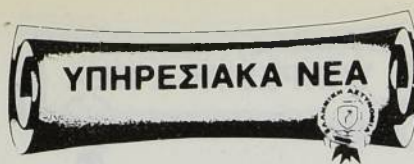
λιστα κατασκευή των πρώτων μεγάλων σοβαρών μεταλλουργικών συγκροτημάτων. Η Ελλάδα παράγει τώρα και νικέλιο, αρχίζει η έρευνα για τον αμianto και εξορύσσεται μαγνήσιο, βαρίτινη, θηραϊκή γη, καολίνη, μπετονίτης και περλίτης. Η περίοδος 1961 μέχρι σήμερα είναι σημαντικότερη της ιστορίας του Ελληνικού Ορυκτού Πλούτου και της μεταλλουργίας και μεταλλοτεχνίας. Ιδρύονται τα δύο μεγάλα λιγνιτικά κέντρα της Πτολεμαΐδας και Μεγαλόπολης, παράγεται χάλυβας, τσιμέντο, αλουμίνια, σιδηρονικέλιο και όλα τα μέχρι τότε προϊόντα. Παράγεται το πρώτο πετρέλαιο στον ελλαδικό χώρο. Δημιουργούνται βιομηχανίες καθετοποίησης των πρώτων υλών. Η παραγωγή μαρμάρου έχει τεράστια αύξηση σε όλες τις φάσεις της.

Βιβλιογραφία:

1. Αναστόπουλου Γ. «Ιστορία της Ελληνικής Βιομηχανίας» Αθήνα 1947.
2. Γεωργαλά Γ. «Ο ορυκτός πλούτος εν Ελλάδι» δημοσιεύματα του Γεωλογικού Γραφείου αριθ. 2. Αθήνα 1931.
3. Γεωργιάδη Α. «Χρυσεία, Αργυρεία κλπ. Μεταλλεία εν Μακεδονία, Ηπείρω και τα τας νήσους υπό των αρχαίων εκμεταλλευθέντα» Αρχαιολογική Εφημερίς, 1915.
4. Διομήδη Α. «Οικονομικά περιπέτεια του παρακμάζοντος Βυζαντίου» Άρθρο στο περιοδικό «Επιθεώρηση Κοινωνικής και Δημόσιας Οικονομικής» Ιούλιος – Δεκέμβριος 1939.
5. Κακλαμάνη Χ. «Από το Λαύριο ως το 1968» Άρθρο στον Οικονομικό Ταχυδρόμο» 28.11.1968.
6. Κανδηλάπη Γ. «Οι αρχιμεταλλουργοί του Πόντου και το εθνικόν αυτών έργον» Αλεξανδρούπολις 1929.
7. Κατράκη Σ. «Ορυκτός Πλούτος και οικονομική ανάπτυξις της χώρας» Έκδοση Τ.Ε.Ε. Αθήνα 1965.
8. Κονοφάγου Κ. «Κάμιнос Τήξεως και Τεχνική της τήξεως των αργυρούχων μεταλλευμάτων μολύβδου της Λαυρεωτικής υπό των αρχαίων Ελλήνων» Πρακτικά Ακαδημίας Αθηνών, 49, Αθήνα 1974 σελ. 262 – 299.
9. RUNSIMAN S. «Βυζαντινός πολιτισμός» μτφρ. Δέσποινας Δετζώρτζη Αθήνα 1969.
10. Σερπιέρι Ι. «Γενική έκθεσις των αφορόντων τας σκωρίας του Λαυρίου μετά των σχετικών εγγράφων», Αθήνα 1871.
11. Στεφανίδη Μ. «Η ορυκτολογία του Θεοφράστου», Αθήνα 1896.
12. Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.) «Ο Ελληνικός Ορυκτός Πλούτος», Αθήνα 1979.
13. Τσούντα Χ. «Η ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης», 1928.
14. Φωτιάδη Δ. «Ζωή και Τέχνη», Αθήνα 1958.

Ποιοί δικαιούνται σύνταξη

1. Όσοι παραιτούνται, εφόσον έχουν συντάξιμη υπηρεσία 24 ετών, 6 μηνών και 1 ημέρας, από την οποία 15 έτη στην Αστυνομία και το Στρατό και την υπόλοιπη από δημόσια υπηρεσία ή προϋπηρεσία που αναγνωρίζεται συντάξιμη από το Δημόσιο.
2. Όσοι αποστρατεύονται ακούσια (απόταξη κ.λπ.), εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει 15ετή συντάξιμη υπηρεσία, από την οποία 10ετή στην Αστυνομία και το Στρατό. Για τη συμπλήρωση 15ετίας προσμετρώνται και η μάχιμη υπηρεσία του Ν.Δ. 142/1974.
3. Όσοι αποστρατεύονται για λόγους υγείας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει 10ετή συντάξιμη υπηρεσία, στην οποία υπολογίζεται και η μάχιμη υπηρεσία του ΝΔ 142/1974 (π.χ. 5 χρόνια στην Αστυνομία, 2 στο Στρατό και 3 μάχιμα του ΝΔ 142/74 θεμελιώνουν το δικαίωμα σύνταξης).
4. Όσοι αποστρατεύονται για λόγους υγείας, ανεξάρτητα από το συντάξιμο χρόνο εφόσον η θλάση της υγείας προήλθε καταφανώς και χωρίς αμφισβήτηση, κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας και ένεκα αυτής.
5. Οι θανόντες σε διατεταγμένη υπηρεσία και για την Υπηρεσία (άρθρα 26 και 51 ΠΔ 1041/79 και 21 Ν. 1202/81). Διευκρινίζεται ότι:
 - Για τους δολοφονηθέντες σε διατεταγμένη υπηρεσία, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή λόγω της αστυνομικής ιδιότητας, η σύνταξη υπολογίζεται στο βαθμό που αντιστοιχούν οι λαμβανόμενες αποδοχές κατά το χρόνο του θανάτου, είναι ισοδύναμη με 35 έτη πραγματικής υπηρεσίας και προσυζητάται κατά τέσσερες μισθολογικές προαγωγές για τους ανθ/μους και κατώτερους, τρεις για τους κατώτερους ΑΕ/κούς, δύο για τους ανώτερους ΑΕ/κούς και ένα για τους ανώτατους, στο βαθμό που έφεραν κατά το χρόνο του θανάτου τους από

της συμπλήρωσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, του απαιτούμενου χρόνου για μισθολογική προαγωγή.

- Για τους θανόντες κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας και για την υπηρεσία ή σύνταξή τους υπολογίζεται όπως ανωτέρω, μειωμένων, κατά μία, των μισθολογικών προαγωγών.

Όσοι δεν δικαιούνται σύνταξη...

1. Αν απολύονται για λόγους υγείας ή θανάτου δικαιούνται – οι ίδιοι ή οι κληρονόμοι τους – βοήθημα, το οποίο ανέρχεται στο ποσό τόνων μηνιαίων αποδοχών όσα χρόνια έχουν υπηρεσία στην Αστυνομία (δεν δικαιούνται όμως τρίμηνες αποδοχές).
2. Αν απολύονται με αίτησή τους και έχουν τουλάχιστον 12 χρόνια πραγματικής υπηρεσίας δικαιούνται εφ' άπαξ χρηματική αποζημίωση ίση με τόσους μηνιαίους μισθούς όσα και τα χρόνια υπηρεσίας τους στην Αστυνομία (εξαιρούνται οι περιπτώσεις ποινικής καταδίκης ή απόταξης εξαιτίας καταδίκης, καθώς επίσης και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες χάνεται το δικαίωμα σύνταξης).

Πώς υπολογίζεται η σύνταξη:

Συντάξιμη υπηρεσία είναι ο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην Αστυνομία, στο Στρατό, στο Δημόσιο, ή σε άλλη προϋπηρεσία που αναγνωρίζεται σαν συντάξιμη από το Δημόσιο, ο χρόνος μάχιμης υπηρεσίας του Ν.Δ. 142/74 και τα πλασματικά 3/35 για τους Ανθ/μους και κατώτερους. Τα 3/35 προσμετρώνται σαν πλασματικά συντάξιμα μόνο από τους Ανθ/μους και κατώτερους Αστυνομικούς που εξέρχονται της Υπηρεσίας μετά τη συμπλήρωση 20 χρόνων συντάξιμης υπηρεσίας.

Ο χρόνος προϋπηρεσίας που αναγνωρίζεται με βάση τις διατάξεις του 1405/83 περί διαδοχικής ασφάλισης, λαμβάνεται υπόψη μόνο από το Γ.Λ. του Κράτους – Υπηρεσία Συντάξεων για τη συμπλήρωση των 35/35. Τα πλασματικά 3/35 υπολογίζονται συντάξιμα και για τους ΑΕ/κούς Εξ Ανθ/μων, εφόσον συνταξιοδοτούνται με αποδοχές μέχρι Αστυνόμου Β'.

Η μηνιαία σύνταξη συνίσταται σε τόσα τριακοστά πέμπτα, όσα τα συντάξιμα χρόνια υπηρεσίας.

Πλήρη σύνταξη ήτοι 35/35 λαμβάνουν οι Αστυνομικοί, όταν οι μεν ΑΕ/κοί συγκεντρώνουν 29 χρόνια και 6 μήνες και έχουν 5 χρόνια μάχιμη υπηρεσία του Ν.Δ. 142/74, οι δε Ανθ/μοι και κατώτεροι 26 χρόνια, 6 μήνες και έχουν 5 χρόνια μάχιμη υπηρεσία μαζί με την πλασματική υπηρεσία των 3/35.

Το ποσό της σύνταξης ανέρχεται στο 80% του βασικού μισθού και χρονοεπιδόματος (και ευδοκίμου για τους Αστυν. Δ/ντές) που λαμβάνουν κατά την ημερομηνία διαγραφής, όσοι έχουν συμπληρώσει 35/35, μειούμενο για όσους δεν έχουν συμπληρώσει, κατά τα ελλείποντα, τριακοστά πέμπτα: Π.χ. Η σύνταξη, που δικαιούται Αρχ/κας με 25 χρόνια πραγματικής υπηρεσίας είναι (Β.Μ. + Ε.Χ.) Χ 80%) Χ 33/35.

Στο ποσό της σύνταξης, που προκύπτει ως ανωτέρω, προστίθεται το οικογενειακό επίδομα και το ποσό της Α.Τ.Α. που χορηγήθηκε από της 1-5-1984. (Η Α.Τ.Α. υπολογίζεται από την υπηρεσία Συντάξεων στις συντάξιμες αποδοχές).

Όσοι ενδιαφέρονται για περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αναζητήσουν στις Γραμματείες των Υπηρεσιών τους το φυλλάδιο της Δ/σης Οικονομικών/ΥΔΤ περί «Παροχής συνταξιοδοτικών πληροφοριών, κ.λπ.».

Αντικατάσταση βιβλιαρίων νοσηλείας:

Τα νέα βιβλιάρια νοσηλείας εκδίδονται από την οικεία Νομαρχία, μετά την έκδοση της πράξης Κανονισμού Σύνταξης και ύστερα από την υποβολή σ' αυτό αίτησης, πράξης συνταξιοδότησης, φωτογραφιών

του ενδιαφερομένου και των μελών και παράδοση παλαιών βιβλιαρίων.

Μέχρι της έκδοσης των νέων βιβλιαρίων οι ενδιαφερόμενοι φροντίζουν, μετά τη διαγραφή τους, να τύχουν θεώρησης των παλαιών βιβλιαρίων, από τη Νομαρχία, η οποία ισχύει για τρεις (3) μήνες.

Εφ' άπαξ βοηθήματα Ταμείων...

α. Τ.Α.Α.Χ. και Τ.Α.Ο.Χ.:

Το βοήθημα από το ΤΑΑΧ – ΤΑΟΧ των Αστυνομικών που εξέρχονται της Αστυνομίας και προέρχονται από την πρώην Χωροφυλακή ανέρχεται στο 80% των αποδοχών (Β.Μ. + Ε.Χ. + Α.Τ.Α.), που λαμβάνουν κατά την ημερομηνία διαγραφής, επί τα χρόνια υπηρεσίας τους στην τήλως Χωρ/κή και Ελληνική Αστυνομία, αφού αφαιρεθεί ο χρόνος της Σχολής Αστυφυλάκων – Χωροφυλάκων.)

β. Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων:

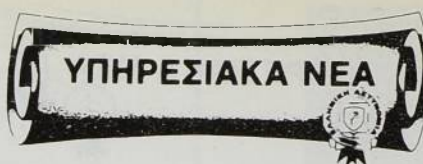
Το βοήθημα από το Τ.Π.Δ.Υ. των Αστυνομικών που εξέρχονται της Αστυνομίας και προέρχονται από την τήλως Αστυνομία Πόλεων ανέρχεται στο ποσό που προκύπτει, όταν προσθέσουμε τις αποδοχές (Β.Μ. + Ε.Χ. + Α.Τ.Α.) που λαμβάνουν κατά την ημερομηνία διαγραφής και με βάση τους συντελεστές: ότι οι 25.000 μας δίνουν 690.000 + (το υπόλοιπο των αποδοχών X 12) και το άθροισμα των δύο ποσών επί 1,32 (αύξηση 32%), το οποίο αντιστοιχεί σε 35 χρόνια, μειούμενο ανάλογα για τους έχοντας κάτω των 35 χρόνων στην τήλως Αστυνομία Πόλεων και Ελληνική Αστυνομία, αφού αφαιρεθεί ο χρόνος Σχολής Αστυφυλάκων.

γ. Επικ. Ταμείο Υπαλλήλων Α.Π.:

Το ΕΤΥΑΠ καθορίζει εκάστοτε λεπτομερειακά τα εφ' άπαξ βοηθήματα που δίνει (κατά βαθμούς και χρόνια υπηρεσίας).

Δ/νσεις – τηλέφωνα ταμείων:

1. Επικ. Ταμείο τ. Χωρ/κής (Βερανζέρου 13 – 15, 106 77):

- Γραμματεία: 3629.839
- Τμήμα Παροχών 3619.557.
- 2. Τ.Α.Ο.Χ. (Γερανίου 41 – 104 31):
 - Γραμματεία 5242.908
 - Γραφείο παροχών: 5240.577
- 3. Τ.Α.Α.Χ. (Βουλής 16 – 105 63):
 - Γραμματεία 3235.090
- 4. Μετοχικό Ταμείο Στρατού (Κολοκοτρώνη 13 – 15, 105 62):
 - Παροχές μερισμάτων: 3221.728 (εσωτ. 48).
- 5. Τ.Α.Υ.Π. (Βερανζέρου 48 – 104 38):
 - Γραμματεία – Λογιστήριο 5241.661
- 6. Ε.Τ.Υ.Α.Π. (Βερανζέρου 48, 104 38):
 - Γραμματεία 5241.017
 - Λογιστήριο 5240.358
- 7. Μετ. Ταμ. Πολ. Υπαλλήλων (Πειραιώς 31 – 105 33):
 - Κανονισμός μερισμάτων 5241.410
 - Μερίσματα συνταξιούχων 5241.219
- 8. Ταμείο Πρόνοιας Δημ. Υπαλλήλων (Σταδίου 31 – 105 59):
 - Καταβολή εφ' άπαξ 3213.768.
 - Αναγνώριση υπηρεσιών 3213.756.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΥΔΤ

Σύμφωνα με το Π.Δ. 485/1987 (ΦΕΚ, Α', 223) το αστυνομικό προσωπικό που εισέρχεται στην Ελληνική Αστυνομία μετά την ισχύ του Ν. 1481/1984 ασφαλίζεται στα υπάρχοντα ταμεία ασφάλισης των πρώην Σωμάτων Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, που είναι τα εξής:

α) Της πρώην Χωροφυλακής, Ταμείο Αρωγής Οπλιτών Χωροφυλακής – (ΤΑΟΧ), Ταμείο Αρωγής Αξιωματι-

κών Χωροφυλακής – (ΤΑΑΧ) και το Επικουρικό Ταμείο Ελλήν. Χωροφυλακής (ΕΤΕΧ). Το Αστυνομικό Προσωπικό που ασφαλίζεται στα ανωτέρω Ταμεία, ασφαλίζεται και στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού (Μ.Τ.Σ.).

β) Της πρώην Αστυνομίας Πόλεων, Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (ΕΤΥΑΠ), Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (ΤΑΥΑΠ), Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) και Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ).

Το αστυνομικό προσωπικό θα ασφαλίζεται στα ανωτέρω ταμεία επιμεριζόμενο σ' αυτά ανάλογα με τα υπάρχοντα κενά στην οργανική δύναμη, την οποία είχαν τα τήλως Σώματα κατά την ενοποίησή τους και η οποία σε ποσοστά ήταν στο επίπεδο του 68% για την τήλως Χωροφυλακή και του 32% για την τήλως Αστυνομία Πόλεων. Ο επιμερισμός θα γίνεται από τη Δ/νση Οικονομικών/ΚΔΥ/ΥΔΤ σύμφωνα με τους μαθηματικούς τύπους του άρθρου 1 (παρ. 2 – 4) του ανωτέρω Π.Δ.

Το πολιτικό προσωπικό που προσλαμβάνεται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης μετά την ισχύ του Ν. 1481/1984, ασφαλίζεται ως ακολούθως:

α. Εκείνο που τοποθετείται σε υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασφαλίζεται στα ασφαλιστικά ταμεία της πρώην Αστυνομίας Πόλεων, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτά. (Άρθρο 1, παράγραφος 1, περίπτωση β', του παραπάνω Διατάγματος).

β. Εκείνο που τοποθετείται σε Υπηρεσίες του Πυροσβεστικού Σώματος ασφαλίζεται στο Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος (Ε.Τ.Υ.Π.Σ.), στο Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος (ΤΑΥΠΣ), Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) και Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.).

Και στις δύο περιπτώσεις η ασφάλιση γίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία, η οποία διέπει τα ταμεία αυτά, με μέριμνα της Δ/νσης Πολιτικού Προσωπικού/ΥΔΤ απ' ευθείας και χωρίς τη διαδικασία, που θα τηρείται

για την κατανομή και ασφάλιση του αστυνομικού προσωπικού.

Από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ΠΔ 485/87 προκύπτει ότι, εφεξής δεν θα ασφαρίζεται πολιτικό προσωπικό στο Επικουρικό Ταμείο της τέως Χωροφυλακής (ΕΤΕΧ).

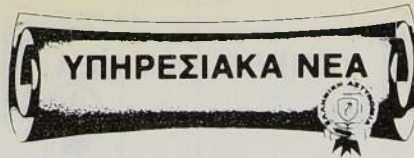
Για να υπάρχει όμως ισορροπία στη δύναμη των ασφαλιζομένων στα ταμεία των δύο τέως Σωμάτων, ο αριθμός των ασφαλιζομένων πολιτικών υπαλλήλων στα ταμεία της τέως Αστυνομίας Πόλεων, θα καλύπτεται από τα ταμεία της τέως Χωροφυλακής, με ισάριθμο αστυνομικό προσωπικό.

ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Απενεμήθη «ΕΠΑΙΝΟΣ» στον Αστυφύλακα ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ Ευάγγελο, του Τ.Α. Ηρακλείου Κρήτης, γιατί στις 18-2-1988 μετέβη στο Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου και έδωσε εθελοντικά αίμα, χωρίς να το αναφέρει στην Υπηρεσία του και να αφεθεί ελεύθερος υπηρεσίας, για τη πράξη του δε αυτή έγινε εκτεταμένο ρεπορτάζ στην ημερησία τοπική εφημερίδα «ΤΟΛΜΗ» με τον τίτλο «Ο σεμνός Αστυφύλακας με τα ανθρώπινα αισθήματα», στο οποίο επαινείται η σεμνότητά του και τα αγνά ανθρωπιστικά αισθήματα που τον διακρίνουν, που σχολιάστηκε ευμενέστατα και ευρύτατα από την κοινή γνώμη.

Απενεμήθη «ΕΠΑΙΝΟΣ» στον αρχ/κα ΠΟΖΙΟΠΟΥΛΟ Στέφανο του Λουκά, του Α.Τ. Γραβιάς, γιατί εργάστηκε υπό την εποπτεία και καθοδήγηση προϊσταμένου του αξ/κού δραστήρια, μεθοδικά και με υπερβάλλοντα υπηρεσιακό ζήλο και πέτυχε την 13-1-88 να αποκαλυφθούν τα άτομα που είχαν διαπράξει σειρά ζωοκλοπών στις περιοχές Λαμίας, Αμφίκλειας, Κάτω Τιθορέας και Πολυδρόσου Φωκίδας, προσφέροντας έτσι σπουδαία υπηρεσία στη δημόσια τάξη και ασφάλεια και προκαλώντας τα ευμενή σχόλια της κοινωνίας και του τύπου υπέρ του Σώματος.

«ΑΠΛΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ» απενεμήθη στον Αστυνόμο Β' ΤΣΟΥΦΗ Χρήστο, Διοικητή του Α.Τ. Δοξάτου Δράμας,

γιατί εργάστηκε μεθοδικά, δραστήρια, φιλότιμα, με εξαιρετικό ζήλο και πέραν του καλώς εννοούμενου υπηρεσιακού καθήκοντος, με επιμονή και ευστόχους χειρισμούς, καθοδήγησε και κατεύθυνε σωστά τους υφισταμένους του και πέτυχε την εξιχνίαση κλοπής 240 σάκκων φουντουκόψυχας συνολικής αξίας 5.500.000 δρχ. καθώς και 36 άλλες κλοπές εκ των οποίων οι δύο (2) ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας στην περιοχή Δράμας και Σερρών, προσφέροντας έτσι εξαιρετική υπηρεσία στη Δημόσια Ασφάλεια και αποσπώντας τα ευμενή σχόλια του κοινού για την Υπηρεσία και το Σώμα γενικότερα.

* * *

«ΑΠΛΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ» απενεμήθη επίσης τους ανθ/μους ΚΥΡΙΑΖΙΔΗ Δημήτριο και ΚΟΣΜΙΔΗ Ευάγγελο και στους αστυφύλακες ΝΙΚΗΤΑ Θεόδωρο και ΓΚΟΥΝΤΑΚΗ Αργύριο, γιατί υπηρετούντες στο Τμήμα Τάξης Δράμας (Ομάδα Αγορανομίας), εργάστηκαν φιλότιμα, μεθοδικά, δραστήρια, με εξαιρετικό ζήλο και πέραν του καλώς εννοούμενου υπηρεσιακού καθήκοντος, και με επιμονή και ευστόχους χειρισμούς διαπίστωσαν την 1-4-1988, από έλεγχο που ενήργησαν στο Ι.Χ.Φ. ψυγείο του ζωέμπορα Τ.Β., που μετέφερε σφάγια αρνιών για εμπόρους Αθηνών, ότι κατείχε και εξέδιδε παράνομα και ανειλικρινή τιμολόγια του Γ.Π.Σ. Κλοκωτού - Τρικάλων, πλαστογραφώντας υπογραφές παραγωγών - κτηνοτρόφων και αναγράφοντας επί των τιμολογίων τιμές αγοράς ανώτερες κατά 100 δρχ. από την πραγματική αγορά από τον παραγωγό, παράνομες δηλαδή ενέργειες που είχαν σαν συνέπεια τη διαφυγή σημαντικών φόρων από το Δημόσιο και τη διαμόρφωση αυξημένης τελικής τιμής του προϊόντος, με αποτέλεσμα να προσφέρουν εξαιρετική υπηρεσία στην προστασία

του κοινωνικού συνόλου και να αποσπάσουν τα ευμενή σχόλια του κοινού για την Υπηρεσία και το Σώμα της Αστυνομίας γενικότερα, διότι με την περίπτωση ασχολήθηκαν εκτενώς όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τύπος - ραδιόφωνο - τηλεόραση).

ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ ΑΣΤΥΝ. ΣΤΑΘΜΟΥ

Με απόφαση του ΥΔΤ μετονομάστηκε ο Αστυν. Σταθμός Αγίου Νικολάου Ζακύνθου σε Α.Σ. Κοιλιωμένου.

ΝΕΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ

Προήχθησαν σε Αστυνομικούς Διευθυντές οι Αστυν. Υποδ/ντές:

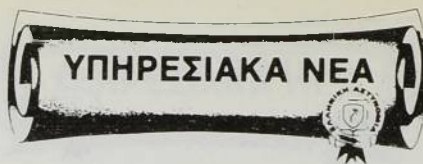
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ Αδάμ, ΚΟΥΚΟΒΙΝΗΣ Θεοφάνης, ΜΑΝΙΑΤΑΚΟΣ Νικόλαος, ΣΤΑΘΗΣ Πέτρος, ΘΑΝΑΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Διονύσιος, ΙΩΑΝΝΟΥ Χρήστος, ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γεώργιος, ΤΣΙΜΠΑΝΟΣ Θωμάς, ΣΤΑΜΑΤΗΣ Παναγιώτης, ΘΑΝΕΛΛΑΣ Δημήτριος, ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Σπυρίδων, ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ Δημήτριος, ΜΑΡΓΑΡΗΣ Παντελής, ΘΕΟΛΟΓΙΔΗΣ Δημήτριος, ΤΣΙΤΟΥΡΑΣ Ιωάννης, ΝΤΡΕΚΗΣ Νικόλαος, ΣΦΗΚΑΣ Δημήτριος, ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Χρήστος, ΤΣΟΥΠΡΟΣ Γεώργιος, ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Θωμάς, ΜΥΡΙΔΑΚΗΣ Ευάγγελος, ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗΣ Ευτύχιος, ΜΠΡΑΚΟΥΜΑΤΣΟΣ Παναγιώτης, ΣΚΛΑΒΟΣ Δημήτριος, ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος, ΧΑΝΤΖΗΣ Νικόλαος, ΤΣΙΑΡΑΣ Ηλίας, ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ Ηλίας, ΜΠΙΝΙΧΑΚΗΣ Ιωάννης, ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος, ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Φώτιος, ΜΑΘΕΣ Παναγιώτης, ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ Ιωάννης, ΣΟΥΡΟΠΑΝΗΣ Ευάγγελος, ΚΑΡΦΗΣ Λεωνίδας, ΣΠΗΛΙΟΤΟΠΟΥΛΟΣ Θρασύβουλος, ΛΑΛΑΚΟΣ Γεώργιος, ΜΑΓΚΛΗΣ Απόστολος, ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Θωμάς, ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ Νικόλαος, ΖΗΚΙΔΗΣ Κων/νος, ΤΑΜΠΑΚΗΣ Βασίλειος, ΑΡΓΥΡΙΟΥ Μιλτιάδης, ΚΛΕΙΔΕΡΗΣ Γεώργιος, ΠΑΞΙΝΟΣ Δημήτριος.

ΝΕΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ ΥΠΟΔ/ΝΤΕΣ

Προήχθησαν στο βαθμό του

αστυν. υποδ/ντή οι ακόλουθοι
Αστυνόμοι Α' :

ΛΕΚΚΑΚΟΣ Παύλος, ΓΡΟΥΣΠΑΣ
Γεώργιος, ΑΝΤΩΝΙΟΥ Δημήτριος,
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Φώτιος, ΝΕΖΕΡΗΣ
Αριστείδης, ΣΚΑΡΠΑΘΙΩΤΗΣ Ηλίας,
ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ Ανδρέας, ΧΡΥΣΑΝΘΑ-
ΚΟΠΟΥΛΟΣ Ανδρέας, ΡΑΤΣΙΑΤΟΣ
Φώτιος, ΑΠΟΚΟΡΙΤΗΣ Αγαθόνικος,
ΜΠΑΛΗΣ Κων/νος, ΤΟΠΚΑΡΙΔΗΣ
Αναστάσιος, ΠΑΝΕΤΣΟΣ Παναγιώ-
της, ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ Σωτήριος, ΓΙΑΡ-
ΜΙΔΗΣ Αντώνιος, ΜΑΡΣΕΛΗΣ
Κων/νος, ΦΕΡΕΣΙΑΔΗΣ Γεώργιος,
ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Χρήστος, ΧΑΡΙΖΟ-
ΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, ΣΙΔΗΡΟΠΟΥ-
ΛΟΣ Ελευθέριος, ΦΑΛΕΛΑΚΗΣ
Μάρκος, ΔΙΟΝΕΛΛΗΣ Σταμάτιος,
ΧΡΙΣΤΑΚΟΣ Νικόλαος, ΘΑΝΟΠΟΥ-
ΛΟΣ Κων/νος, ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
Κων/νος, ΚΑΡΑΪΣΚΟΣ Παναγιώτης,
ΣΤΕΡΓΙΟΥ Χρήστος, ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥ-
ΛΟΣ Γρηγόριος, ΤΖΟΥΒΕΛΗΣ
Κων/νος, ΔΟΥΦΕΚΑΣ Ιωάννης, ΠΙ-
ΛΑΤΟΣ Δημήτριος, ΛΥΣΣΑΡΗΣ
Κων/νος, ΚΟΝΙΑΡΗΣ Βασίλειος, ΖΑ-
ΧΟΣ Ιωάννης, ΚΟΥΤΣΟΣ Παναγιώ-
της, ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Σωκράτης,
ΓΚΙΖΑΣ Δημήτριος, ΜΠΑΜΠΙΛΗΣ
Αθανάσιος, ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ Πά-
νος, ΜΑΡΘΑΛΑΜΑΚΗΣ Χαράλαμ-
πος, ΓΕΩΡΓΙΤΣΑΝΑΚΟΣ Κυριάκος,
ΜΗΤΡΟΓΩΓΟΣ Βασίλειος, ΜΙΧΑΛΗΣ
Ιωάννης, ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος,
ΚΟΥΤΡΑΣ Βασίλειος, ΠΑΠΑΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γεώργιος, ΜΙΤΖΗΘΡΑΣ
Ανδρέας, ΑΣΗΜΙΝΑΚΗΣ Κων/νος,
ΠΙΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ Παναγιώτης, ΔΗ-
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Αντώνιος, ΧΑΡΑ-
ΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος, ΓΙΩ-
ΤΗΣ Ευριπίδης, ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ Δή-
μος, ΒΑΝΙΚΙΩΤΗΣ Ιωάννης, ΣΤΑΜΟΣ
Μαρίνης, ΜΟΣΧΟΣ Αριστείδης, ΠΑ-
ΝΟΣ Ιωάννης, ΦΩΤΙΟΥ Σωκράτης,
ΑΙΝΑΛΗΣ Χρήστος, ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Γεώργιος, ΝΤΕΛΕΖΟΣ Ελευθέριος,
ΠΑΠΠΑΣ Δημήτριος, ΚΑΤΣΙΡΟΣ Αν-
τώνιος, ΚΟΚΚΟΤΑΣ Χρήστος, ΚΑΣΙ-
ΔΗΣ Σάββας, ΛΑΚΚΑΣ Κων/νος, ΣΑ-
ΣΙΑΚΟΣ Πέτρος, ΣΥΛΛΙΓΑΡΔΑΚΗΣ
Εμμανουήλ, ΖΙΑΚΑΣ Ιωάννης, ΣΑΛ-
ΠΑΡΑΣ Κων/νος, ΠΑΠΠΑΣ Νικόλαος,
ΔΕΡΒΕΝΤΖΗΣ Ιωάννης, ΚΑΡΚΑΒΙΤ-
ΣΑΣ Αθανάσιος, ΚΟΛΛΙΑΣ Γεώργιος,
ΚΑΛΦΟΥΝΤΖΟΣ Δημήτριος, ΠΑΝΑ-
ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Περικλής, ΒΕΛΛΙΟΣ
Θεοφάνης, ΣΚΟΥΡΑΣ Γεώργιος, ΡΙ-
ΖΟΣ Δημήτριος, ΚΟΡΑΒΟΣ Ζήσης,

ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ Σωτήριος, ΓΙΑΝΝΑ-
ΚΟΣ Νικόλαος, ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
Παναγιώτης, ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
Γεώργιος, ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ Χρήστος,
ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ Ευθύμιος, ΓΙΑΝΝΟ-
ΠΟΥΛΟΣ Αναστάσιος, ΤΣΙΡΩΝΗΣ
Άγγελος, ΚΑΡΑΜΑΤΣΟΥΚΗΣ Ηλίας,
ΜΥΛΩΝΑΣ Γεώργιος, ΑΝΑΔΡΑΝΑ-
ΚΗΣ Βασίλειος, ΔΗΜΑΣ Ανδρέας,
ΧΩΛΙΔΗΣ Ιορδάνης, ΚΑΝΕΛΛΟ-
ΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥ-
ΛΟΣ Θεμιστοκλής, ΚΑΡΑΛΙΑΣ Ιωάν-
νης, ΖΑΜΠΑΡΑΣ Θεόδωρος,
ΓΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗΣ Ηλίας, ΒΕΡΓΗΣ
Ανδρέας, ΤΖΑΝΕΤΟΣ Πάνος.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Με διαταγή του Αρχηγού της Ελ-
ληνικής Αστυνομίας επέρχονται οι
εξής μεταβολές στις τοποθετήσεις
των Επιθεωρητών Αστυνομίας:

1. Ο ταξίαρχος ΚΑΡΒΕΛΗΣ Φώτιος
τοποθετείται στην ΕΠ.ΑΣ Πελοπον-
νήσου ως Επιθ/τής αντί στην ΕΠ.ΑΣ
Δυτ. Μακεδονίας, ενώ

2. Ο ταξίαρχος ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥ-
ΛΟΣ Χαράλαμπος από ΕΠ.ΑΣ. Πελο-
ποννήσου τοποθετείται στην ΕΠ.ΑΣ
Δυτ. Μακεδονίας ως Επιθεωρητής.

ΔΑΠΑΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΣΟΚΟΜΑΣ

Εξαιτίας θέματος που ανέκυψε,
διευκρινίστηκε ότι η υπογεγραμμέ-
νη εξοφλητική απόδειξη της απο-
κλειστικής νοσοκόμας πρέπει να
θεωρείται για το γνήσιο της υπο-
γραφής της από τη Διευθύνουσα
αδελφή του Νοσοκομείου ή την
Προϊσταμένη της αρμόδιας κλινι-
κής αυτού. Στην ίδια θεώρηση - η
όποια πρέπει να σφραγίζεται με τη
σφραγίδα του νοσοκομείου - θα
βεβαιώνεται ότι πραγματικά χρησι-
μοποιήθηκε αποκλειστική νοσοκό-
μα.

ΑΜΟΙΒΑΙΕΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ο Αστυφύλακας Δημήτριος Αλε-
ξανδρόπουλος, που υπηρετεί στο
Αστυν. Τμήμα Τάξης Αντιμαχείας Κω
(τηλ. 0242 - 51.262), ζητά αμοιβαία
μετάθεση με συνάδελφο που υπη-
ρετεί σε Υπηρεσία των Αθηνών.

ΠΕΝΘΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Στις 4-4-88 απεβίωσε στην Αθήνα
ο Υπαστυνόμος Μόνιμης Διαθεσι-
μότητας ΣΑΚΚΑΣ Παύλος του Δημη-
τρίου.

*

Στις 7-4-88 απεβίωσε στην Αθήνα
ο Αρχιφύλακας ΚΟΤΣΙΛΙΕΡΗΣ Αθα-
νάσιος του Θεοδώρου, γεν. το 1944
στη Μικρομάνη Μεσσηνίας, που
υπηρετούσε στο Γ' Α.Τ. Αθηνών.

Ο άτυχος συνάδελφος άφησε στη
ζωή τη γυναίκα του Διονυσία και 2
παιδιά, 1 αγόρι και 1 κορίτσι.

*

Στις 11-4-88 θρήκε τραγικό θά-
νατο στο 13ο χιλ/τρο της Ε.Ο. Κοζά-
νης - Λάρισας, όταν υπηρεσιακό
όχημα συγκρούστηκε με υπερ-
αστικό λεωφορείο, ο αστυφύλακας
ΝΑΤΣΙΟΥ Χρήστος του Φωτίου γεν.
το 1964 στο Μεταξά Κοζάνης, ο
οποίος επέβαινε στο πρώτο όχημα.

Ο άτυχος συνάδελφος άφησε μό-
νους στη ζωή τη σύζυγό του Φωτεινή
και ένα ανήλικο αγοράκι.

*

Στις 18-4-88 πέθανε αιφνίδια στο
σπίτι του από καρδιακό επεισόδιο ο
αρχιφύλακας ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Βασίλειος του Πέτρου γεν. το 1948
στο Παλαιοχώρι Παγγαίου, που υπη-
ρετούσε στην Υπηρεσία Ασφάλειας
του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο άτυχος συνάδελφος φεύγοντας
από τη ζωή άφησε μόνους τη σύζυγό
του Στυλιανή και δύο κορίτσια.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΣ ΩΡΕΣ

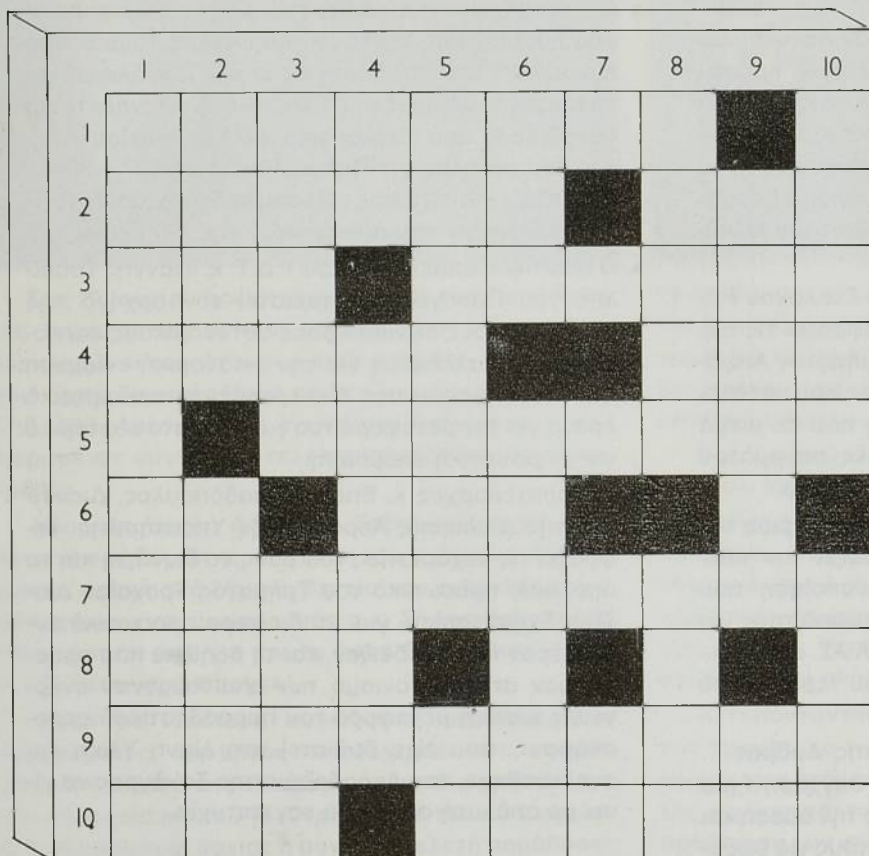
ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:

1. Αρχαίος σοφός.
2. Η «Γέφυρα του...», γνωστό μυθιστόρημα γιουγκοσλάβου νομπελίστα – Όργανο... από την Αραβία (μους.).
3. Υπάρχουν στις προσπάθειες – Έχει την έννοια της αξίας.
4. Αντιπαθές σαρκοβόρο – Η Νίκαια γαλλικά.
5. Τόπος προσευχής.
7. Πρόσωπο της μυθολογίας μας.
8. Γνωστό έργο του Παλαμά.
9. Θυμίζουν κεριά.
10. Συνηθισμένο συνθετικό λέξεων – Προκαλεί το γέλιο.

ΚΑΘΕΤΑ:

1. Συνήθως ανώτερα τέτοια έργα.
2. Αποκαλείται και... κλαίουσα. – «Εκ θεμελίων» (καθ.).
3. Λίγες μονάδες – Στρέφονται κατά προσώπων μισητών (αντ., καθ.).
4. Ρωτάει – Μεγάλη λίμνη της Αφρικής.
5. Γνωστός διεθνής μουσικός όρος – Το 31.
6. Συνδέει – Κατηγόρησε σοφό της αρχαιότητας.
7. Το 4α κάθετα (αντ.).
8. Αφήνω κάποιον να περιμένει... – Φοιτητικός συνδικαλισμός (αντ.).
9. Καθαροί κατά κάποια έννοια (γεν.) – Ρηματική κατάληξη.
10. Υγεία, δυνατός οργανισμός. – Η δυσάρεστη.... είναι αφόρητη.

ΛΥΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ:

Οριζόντια:

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, 2. ΡΟΥ – ΤΡΙΑΡΙ, 3. ΓΥΝΑΙΚΑΣ, 4. ΑΛΗ – ΟΟ – ΤΑΣ, 5. ΝΙΓΗΡΙΑ, 6. ΙΑΙ – ΛΑΡΑ, 7. ΣΝΟΜΠΙΣΜΟΣ, 8. ΜΟΝΥΕΛΟΙ, 9. ΟΣ – ΕΡΑΣΤΩΝ, 10. ΜΑΣΩ – ΑΡΗ.

Κάθετα:

1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ, 2. ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, 3. ΚΥΝΗΓΙΟΝ, 4. ΜΥΕΣ, 5. ΝΤΙΟΡ – ΠΕΡΑ, 6. ΟΡΚΟΙ – ΜΑΛΙ, 7. ΜΙΑ – ΑΛΣΟΣ, 8. ΤΣΑΪ – ΑΤΙΜΑ, 9. ΚΡ – ΑΚΡΟ – ΡΩ, 10. ΑΙΑΣ – ΑΣΙΝΗ.

- Ο Δρ. Κωνσταντίνος Ριζόπουλος, πρόεδρος του North College εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς τον Θεόδωρο Δούρο Διευθυντή Τάξης Θεσσαλονίκης για την πραγματικά, όπως αναφέρει στην επιστολή του, αξιοθαύμαστη και αποτελεσματική συμπαράσταση του ίδιου καθώς και των άξιων συνεργατών του κατά τα γεγονότα της Τετάρτης 9 Μαρτίου 1988, για τη διατήρηση της τάξης και την προστασία της περιουσίας των πολιτών στα πλαίσια μιας πραγματικά ευνομούμενης πολιτείας.
- Ο κ. Κωνσταντίνος Τσακαλογιάννης με επιστολή του συγχαίρει και ευχαριστεί τον προϊστάμενο του τμήματος Ασφάλειας Πρέβεζας για τη σύλληψη του επικίνδυνου ληστή Κώστη, του οποίου θύμα υπήρξε και ο ίδιος και κατ' αυτό το τρόπο την απαλλαγή της περιοχής και κατ' επέκταση όλης της χώρας από τον εν λόγω κακοποιό.
- Ο δημοσιογράφος Μ. Σπαθής συγχαίρει θερμά τον αστυφύλακα Χρήστο Ψύλλο (Α.Μ. 234534) που βρήκε δυο πορτοφόλια που είχαν πέσει από τη τσάντα του και του τα παρέδωσε την ίδια μέρα.
- Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασίου Λυκείου Νυδρίου Λευκάδας αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει τον Αστυνομικό Διευθυντή Λευκάδας που ύστερα από άοκνες προσπάθειες κατόρθωσε να εξαρθρώσει κύκλωμα καλλιέργειας ναρκωτικών στη περιοχή τους.
- Ο κ. Νίκος Παπακίτσος ευχαριστεί τον Αστυνομικό Διευθυντή Ευρυτανίας και το υπηρεσιακό προσωπικό της Διεύθυνσης χάρις στους οποίους απελευθερώθηκαν 24 άτομα επιβάτες τουριστικού λεωφορείου και 2 άτομα επιβάτες ΙΧ επιβ. αυτοκινήτου που είχαν αποκλεισθεί από τα χιόνια στο δρόμο Καρπενησίου - Χιονοδρομικού Κέντρου Βελουχίου τη νύχτα της 27/28-2-1988.
- Το παράρτημα νομού Κυκλάδων του Συλλόγου Ραδιοσυχνότητας Πολιτών Ελλάδος εκφράζει τις ευχαριστίες της προς τα όργανα του τμήματος Ασφάλειας Ερμούπολης για τις προσπάθειες που κατέβαλαν για την ανακάλυψη του δράστη που σε μικρό διάστημα αφαίρεσε πολλές συσκευές ασυρμάτου επικοινωνίας (C.B.) από μέλη του Συλλόγου.
- Ο ιερέας Νικόλαος Ζαφειρόπουλος εφημέριος Μιτοπόλεως και Κύμης Πατρών εκφράζει την απέραντη ευχαρίστηση και βαθιά ικανοποίηση που ένιωσαν ο ίδιος και οι κάτοικοι του χωριού τους για την προσφορά από τον Αρχηγό της ΕΛ.ΑΣ. οικονομικής βοήθειας για την ανέγερση του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου.
- Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της ομάδας της Δράμας Γ. Γραβουνιώτη εκφράζει τα θερμά του συγχαρητήρια προς το τμήμα ασφάλειας Δράμας για την άμεση και ικανή αντιμετώπιση της καταγγελίας τους για δωροδοκία παικτών της ομάδας τους.
- Ο Επιτετραμμένος της Ελβετίας W. Wittwer εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς τον Αστυνομ. Διευθυντή Ημαθίας Σεραφείμ Κεδεβοσίδη για την άψογη τάξη, ασφάλεια και ρύθμιση τροχαίας κίνησης κατά τον αγώνα Handball μεταξύ των ομάδων Φιλίππου - Βέροιας και ST - ΟTHMAR - ST. GALLEN.
- Ο κ. Ιωάννης Συκιωτάκης, ιδιοκτήτης Τουριστικού Γραφείου, συγχαίρει και ευχαριστεί τον προϊστάμενο του τμήματος Γραφείου Πληροφοριών της Δ/σης Κρατικής Ασφάλειας και τους συνεργάτες του για την υποδειγματική συμπεριφορά και εκτέλεση των καθηκόντων τους σε προσωπική του υπόθεση.
- Ο Πρόεδρος του Αθηναϊκού Αθλητικού Συλλόγου κ. Δημ. Σταματέλος εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες του συλλόγου για την προστασία της ποδοσφαιρικής τους ομάδας στον αγώνα της με τον Εδεσσαϊκό. Ιδιαίτερα συγχαίρει τους επικεφαλής της αστυνομικής δύναμης κ.κ. Αλεξόπουλο και Βουτσίδα.
- Ο δικηγόρος κ. Φίλιππος Γκίζας αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει βαθιά το προσωπικό του τμήματος Ασφάλειας της Αστυνομίας Πρέβεζας τόσο για την ευγενική συμπεριφορά στην εκτέλεση της υπηρεσίας τους όσο και για τη προθυμία που επέδειξαν στην αντιμετώπιση προσωπικού του προβλήματος.
- Ο Περιφερειάρχης και Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής κ. Αθανάσιος Τσιμπούκης ευχαριστεί την Υποδ/ση Κρατικής Ασφάλειας για τα μέτρα ασφάλειας που έλαβε κατά τη εναρκτήρια συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής που συνήλθε στη Παλαιά Βουλή στις 27-1-88 και συγχαίρει για την αποτελεσματικότητα των σχετικών ενεργειών του προσωπικού της Υπηρεσίας.
- Ο πολιτικός υπάλληλος του Υ.Δ.Τ. κ. Ιωάννης Τσαβίλης του Παναγιώτη ευχαριστεί τον αρχηγό της ΕΛ.ΑΣ και τους συναδέλφους αστυνομικούς και πολιτικούς υπαλλήλους για την οικονομική ενίσχυση που προσέφεραν στο διενεργηθέντα προαιρετικό έρανο για την μεταφορά του γιού του στο εξωτερικό για χειρουργική επέμβαση.
- Ο Υποπτεράρχος κ. Επαμ. Παπαδόπουλος, Διοικητής της Διοίκησης Αεροπορικής Υποστήριξης, εκφράζει τις ευχαριστίες του προς το διοικητή και το υπόλοιπο προσωπικό του Τμήματος Τροχαίας Διοδίων Σχηματαρίου, για το ιδιαίτερο προσωπικό ενδιαφέρον που επέδειξαν, και τη βοήθεια που προσέφεραν στο συντονισμό των απαιτούμενων ενεργειών, ώστε η μεταφορά του πυροσβεστικού αεροσκάφους, που είχε βυθιστεί στη λίμνη Υλίκη και ανελκύσθηκε, στο Αεροδρόμιο της Τανάγρας να γίνει με απόλυτη ασφάλεια και επιτυχία.

ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΟ Υ.Δ.Τ.

Στις 22 Ιουνίου ορκίστηκαν ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας οι νέοι υπουργοί και υφυπουργοί ολοκληρώνοντας έτσι τις κυβερνητικές μεταβολές που είχαν δρομολογηθεί με τον ανασχηματισμό της 21.6.1988. Αμέσως μετά έγιναν στα υπουργεία οι καθιερωμένες σύντομες «τελετές παοάδοσης και παραλαβής».

Νέος υπουργός Δημόσιας Τάξης ορκίστηκε ο κ. Αναστάσιος Σεχιώτης, στη θέση του κ. Αντώνη Δροσογιάννη – μετά από 26μηνη θητεία του τελευταίου στο υπουργείο – και υφυπουργός ο κ. Σήφης Βαλυράκης (σημειώνεται πως για πρώτη φορά δημιουργείται στο Υ.Δ.Τ. θέση υφυπουργού).

Μέσα σε ιδιαίτερα συγκινητική ατμόσφαιρα ο απερχόμενος υπουργός υποδέχτηκε τον νεοορκισθέντα και μετά από ιδιαίτερη συνομιλία μαζί του, με την παρουσία και του γεν. γραμματέα του υπουργείου κ. Π. Μορφωπού, άρχισε η σύντομη τελετή παράδοσης και παραλαβής. Παραβρέθηκαν η ηγεσία της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος,

ανώτεροι και ανώτατοι αξιωματικοί και εκπρόσωποι του πολιτικού προσωπικού του υπουργείου. (Η ορκωμοσία και ανάληψη καθηκόντων του υφυπουργού καθυστέρησε κατά μία μέρα λόγω απουσίας του για υπηρεσιακούς λόγους στο εξωτερικό).

Ο κ. Δροσογιάννης αφού ευχαρίστησε το προσωπικό του Υπουργείου για την εποικοδομητική μεταξύ τους συνεργασία κατά τη διάρκεια της θητείας του εξέφρασε, ταυτόχρονα, τη χαρά του για τον νέο υπουργό, παλιό αγωνιστή της δημοκρατίας, με διοικητική πείρα γνώριμο και συνεργάτη του από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, και την πεποίθησή του πως θ' ανταποκριθεί πλήρως στα καθήκοντά του.

Ανταπαντώντας ο κ. Σεχιώτης αφού ευχαρίστησε τον προκάτοχό του για τα θερμά λόγια και τις ευχές τόνισε πως στόχος του υπουργείου είναι η διατήρηση της ειρήνης και της ηρεμίας του ελληνικού λαού και η προάσπιση των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών και προς αυτή την κατεύθυνση, υποσχέθηκε, να συμβάλει με όλες του τις δυνάμεις.

